
UTL AT DOWNSVIEW
D RANGE BAY SHLF POS ITEM C
39 10 10 07 07 016 3

عدد ۱ : آناطولی و سوریه ده

سیاحت خاطره لری

محرری

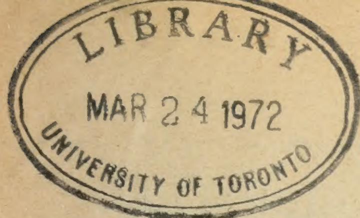
دوقتور

شرف الدین مغمومی

قسماً « ترجمان حقیقت » غزته سنه
تفرقه ایدلدکدن صوکرا بوکره آیریجه
کتاب شکلنده دخی باصلمشدر

مصر القاهره

۱۳۲۷ — ۱۹۰۹

هدیه

سوکیلی همشیره‌م :

بو ایلك سیاحتم اثناسنده بروسه ولایتنی دولاشیرکن او
یولسز آطرانوس داغلرینی آشارق آشیانه‌کزه قدر اولاشمش
نزدکزده بیر قاچ کون قوناقه مشدم . ایشته شو سفرنامه
وکچمش کونلرك خاطراتنی محتویدر . مساعده کزله سزه
اتحاف ایدییورم . عمر گذشته‌مزك خوش بیر پارچه‌سنی
یاشادان بو صحیفه‌لر اومارم که مقبولکزه کچر .

مصر القاهره (شارع عبدالعزیز)

دوقتور
شرف الدین مغمومی

بروسه وملحقاتی

۱ : استانبولدن بروسه‌یه

تا آوان طفولیتمدنبری فکرمده یرلشوب قالمش بر حس شدید وارسه اوده « آرزوی سیاحت » در دیه بیلیرم . کندیمی بیلدم بیله لی « کزمك وکورمك » ه او درجه ایسته کم واردرکه ، هنوز عباره هجالمکه باشلار باشلامازالمه کچن بر « روبنصون » حکایه‌سنی اونلرجه دفعه او قومش بر قاچ رساله اسکیتمشمدر . عین وقعه بر چوق کیجه‌ده رؤیامه کیره رك صباحه قدر بنی اشغال ایتدیکی اولدی . هنوز صبیان مکتبنه دوام ایدییوردم . بر آرالق پدرمك بغداده مأمور اوله‌جغنی دویدم . أو خانی ایچنده بندن باشقه کیمسه ده نشئه قالمدی . هرکس تأسف ایدییوردی . بنم چوجوقاق شطارتمه بر ده دنیانك اوبر او جنده قیاس ایتدیکم بغدادسیاحتنك سوینجی قاتیلنجه پر نشئه کسیلدم . صباحلری ایرکنجه مکتبه کیدوب

هنوز طلبه نك طوپلانمامش اولماسندن استفاده ایدرك یوقاری صنفلركدر سخانه سنه چیقارودیواره معلق خریطه لرده « بغداد » ی آراردم . حتی مسافه نك اوزاقلغندن ایلك اوكجه اوروپا خریطه سنده كي « بغدان » كلمه سنی « بغداد » كبی اوقومش وایستانبوله یاقین اولدیغنی كورنجه مأيوس بيله اولمشدم . چوق كچمه دن پدرك مأموريتی كری قالمغله هركس سوينديكی . خانه ده يالكز بن محزون قالدم . تحصيلم ايلرله يوب شبابته آياق باصمغله بو حس بير چوق چوجوقلق احواليله برابر صاووشوب كيتمدی . بالعكس آرزو ، اشتياق درجه سنه واردی . سياحته دائر نقدر كتاب دوبارسه م بولور بولوشديرر اوقوردم .

مدت حياتم بير ربع عصره رسيده اولديغی حالده هنوز ايستديكم كبی « كزمك وكورمك » ه موفق اوله مدمسه ده اويله استانبول قاپيسندن ديشاری چيقمه مش ده صاييلمام . دها چوجوقلق چاغنده ايكن « ازميد ـ آدا پازاری ـ آقكز » ه قدر بير جولان ياپمش وچركس كويلرنده آيلرجه اقامت ايتمشدم . كذلك اون ايكی سنه اول ينه آدا پازاری وقرای ملحقه سنی طولا شمشدم .

لكن اعتراف ايدرم كه بو ايكی سياحتدنده جدی بير استفاده حاصل اولمدی . يالكز كورمكدن عبارت قالدی . چونكه نه انبساط ذهنه ونه ده سرمايهٔ علميه يه مالك ايدم .

اسكيدن بری سياحته « بروسه » دن باشلامق ويا تعبير **آخر** له بير آن اول بروسه يی كورمك جايكير ضميرم ايدي . بونا ده بير چوق سببلر كوستره بيليرم . اولا : قربيت مناسبتيله بو شهرك اسمی سامعه مي

چوق اشغال ایده‌ردی. ثانیاً: دولت عثمانیه نك مهد ظهوری وایلك
کرسیٔ حکومتی اولدیغیچون شهرت تاریخیه‌سنی فکرمده بویوتدکجه
بویوتمشدم. ثالثاً: ایپکجیلکده کی صیتی جهتیله آسیانك لیونی دینمکه
و «بلدة الحریر» تسمیه سنه‌ بحق سزا اولدیغندن بو دار الصناعهٔ عثمانی
یی ارزوی زیارت طبیعی ایدی. رابعاً: وقتا که طبیب اولوب چیقدم
بیرچوق خسته لقلرك تداویسی بحثنده بروسه نك قاپلیجه وایلیجه
لری اوکمه چیقار و بیر چوق خسته لری معاینه واستنطاق ایده‌ر
کن ینه قاپلیجه لر سوزه قاریشیر. حتی کندم بیر چوق مرضایه
کوکورتلی ویاچلیکلی بانیو لری توصیه ایده‌ردم. ایشته بو سببله‌ده
او دار التداوی یی کورمك بیر احتیاج ضروری درجه سنه
واردی.

افکار ومطالعات مسروده مدن بوکره بروسه یه عزیمتمك
مخصوصی اولدیغی اکلاشیلیر. حالبوکه بو ناصرف تصادف یاردم ایتمشدر.
فکرمدن، خیالمدن هنوز بویله بیر سیاحته چیقمق وسیاحته ده
بروسه دن باشلامق کچمدیکی بیر زمانده فوق العاده بیر ظهورات
بنی آنسزین یوله چیقاردی. باقکز نصل؟

۲۸ اغستوس ۳۱۰ بازار ایرتسی صباحی حسب الوظیفه حیدر
پاشا خسته خانه سنه کیتدم. دائرهٔ صحیه دن بیر دعوتنامه کلمش
اوراده بنمده اسمم مقید ایمش. همان بو دعوت رسمی یه اجابت
ایتدك. رفقادن دوقتور اغوب افندی ایله برابر قولرا سببیله موقتاً
بروسه یه مأمور اولدیغمزی تبلیغ ایتدیلر. علی العجله داخلیه نظارتنه
عزیمتله خرجراهلریمزی وایرتسی کونی قطعیاً حرکت ایتمك

ايچون امر رسمى يى آلدق . ساعت ده اون اولمشدى هنوز هيچ
بر حاضرلغم يوق . محمود پاشا دن بر يول چانطه سي صاتون آله
رق اقشام اذاننده أوه واردم . هر كس حيرت ايچنده قالدى . فقط
آنلر كبي بنده شاشيره جق اولورسهم صوكرا اللر جيبده واپوره بينى
ويره جكمى دوشونه رك همان لوازمات سفريه يى بالانتخاب آيير تمغه
وچانطه يه يرلشدير تمكه قويولدم :

· بر عسكر محاربه يه كيده جكى زمان ايلك اونجه سلاحلرينى
تدارك واونلرى مدققانه معاينه ايلديكى كبي بر طبيبده يوله چيقه جغى
وقت كندى اسلحهٔ طبيه سنى يعني ادويهٔ لازمه يى تدارك ايلمكى
اونوتماملىدر . بنده ابتدا بوايشه باشلادم . سولفاتو ؛ آفيون روحى .
آنتى پيرين و بيزموت شيشه لرينى ؛ خاردال كاغدى ، حامض بور .
حامض ليمون . سوبليمه وسائره قوطولرينى وبعض آلات وادوات
طبيه يى منتظماً يرلشديردم . فى الحقيقه بروسه ده بونلر بولونماز دكلسه ده
كويلره كيتمك احتمالى دخى اولديغندن احتياطه رعايت لازمدى .
چانطه مك ايكنجى قسمنى چاماشير و بر قاچ كتب طبيه ايله دولدردم
كويلرده ايشيقسز قالمق احتمالنى ده دوشونه رك بر دسته اسپر ماچت
آلمغى ده اونوتمدم . چاتال قاشيق وتووالت قوطيسى ده بر كوشه يه
صيقيشديرلمشدى . چانطه مرى قاپايوب كليدليه رك واوزرينه مشمعه
وشمسيه مزى ده قويه رق طوقا لرى كچيره رك ياتاق اوداسنه
چكيلدم ومتاديا صباحك اون ايكيسنده اويانمغى دوشونه رك ياتدم .
بيلم هر كس اويله ميدر ؟ بن هانكى ساعتده اويانمغى ايسترواو ساعتى
كنديمه تنبيه و تلقين ايده ايده اويورسه م مطلقاً يابش دقيقه اول و يا صوكرا

اویانیرم . حسن عصبیه نك مانیاتیزمه ایدیلمه‌سندن غیری بر شیئه عطف
ایدیله‌مه‌ین بو خاصه‌دن شمدی یه قدر پك چوق استفاده ایتمشمدر .
مکتبده امتحانلر یاقلاشنجه صباحلری ایرکنجه قالقوب چالشمق لزومی
حاصل اولوردی . بر چوق آرقداشلر یکدیکرینه و یا نوبتجیلره بنی
فلان ساعتده اویاندیر ! دیه تنبیه ایدرکن ایسه بو تنبیهی کندی
دماغمه ویریردم . هیچ بر دفعه سنده ده بنی محجوب ایتمه‌مشدی .
ایشته بو کیجه ده بو اصول تلقین بذاته یه مراجعت ایتمش اویومشم .
صباحلین اویانیر اویانماز آلی ساعته اوزاندم . اون ایکی یه چیره‌ك
وار . تام وقت . چابوچاق کیینه‌رك اویانیق اولانلر ایله بالوداع .
او یقوده اولانلری ده اویاندیرمقسزین اودن چیقدم . خانه خلقی قورالی
بر محله کیتدیکمدن دولایی پك زیاده مکدر ایدیلر . تأثیرلرینی
تشدید ایتمه‌مك ایچون رسم تشییع دیه واپوره قدر کلملرینی مصرانه
آقشامدن رد ایتمشدم .

اسکداره اسکله‌سنده یولداش و خدمتداشم دوقتور اغوب افندی
ایله بولوشدق . واپور نواله‌سنی تدارك ایدرك قیقلره بیندك . خاصه
جهتنده اداره مخصوصه‌نك نجدوا پوری حرکت بندیرسنی چکمشدی .
واپوره کیروب چانطه و صندیغی قامروته تسلیم ایدرك قیچ کوکرته
سنده کزینمکه و کلوب کیدنلری سیر ایتمکه قویولدق . کوپرویه کلوب
کیدن شرکت خیریه و اداره مخصوصه‌نك صباح پوسته‌لری کچدکجه
اونلره یابانجی کوزله باقمغه باشلادم . چونکه استانبولدن چیقیوردم .
واپوری بویدن بویه دولاشوب کزنجه رفیقمی بر قاچ ذات ایله
کوروشور بولدم . بونلرده صحیه غردیانلری کزینیوردی . اورته‌ده

بر قاچ پولوه ریزاتوردخی دوریپور . رفیقم بنی کوروبجه بروسهده تأسیس اولونهجق قارانتنهخانه هیئتی دیهجملهسنی بر دن و بعده مدیر رشاد بك دیه بیرینی منفرداً تقدیم ایتدی . بنده آرالرینه کیردم . زمین مباحثه بروسهیه منحصرایدی . بز آثاردن معلومات ایستیورز . اونلر بزدن صوریپورلر .

رشاد بك خارجیه دن یتشمش غایت شن ، خوش صحبت ، ماتفت بر ذات . آرامزدهکی معارفهنی آززماندهمحبت و مودته قدر واردردق .

ساعت اوچ بوچوقده واپورك صوك دودوکی چالینجهیواجیلرله تشییعجیلر مردیون باشلرینه یوریش ایتدی . متهالکانهوعاجلانه آل اوپمهلر . صارمهلر . قوجاقلاشمهلر . ال صیقملر . غریب بر منظره تشکیل ایدییور و « اوغورلر اولسون ، اه سلامت ویرسین ، کیدك صاغلیجقله » صدالری حزین بر غمغمه حاصل ایلیوردی .

نهایت طائفـه لرمردیوهنلری چکمکه . انبار قاپاقلرینی قاپامغـه داوراندی . پروانهنك صویه چارپماسندن متحصل ایلك صدمه واپورك حرکتنی افهام ایتدی . قایقلرده . صاندالرده بینن تشییعجیلرده مندیللر صاللایهرق واپورده قالان یولجیلرینه صوك رسم وداعی ایفـایه چالیشیور ، یولجیلرده مقابلهده قصور ایتمیوردی .

واپور آجی آجی بغیرهرق لیماندن چیقمقده ایدی که بزده یکدیگر مزه (اوغورلر اولسون) دیهرك همز کوپرو اوزرینهچیقوب اطرافی تماشایه دالدق . سرای بورونی حذاسنده مرمره یه تو جهله آقینتی آشاغی اینمکه باشلادی . هوا غایت ساکن . دهکیز فوق العاده راکد ایدی .

کوزلرمصاله جق وحرم اسکلهسی وسـطندهکی خانهنك — اوکنده

اوطوروب مرمره دڭيزينڭ الڭ لطيف زمانلرنده . الافق رنگنه بويانمش انهارده تماشا ايتديكم - پنجره سنه ديكيلمش هپ اوزانه باقيور . براق هوالرده خيال ميال سچيلن بوز بورونك سمتنه كيتمكده اولديغمزي ذهنمه ديوره بو آنسزين يوله چيقيش بناپك غريب كلمشدي . دوكن صباحكي حالمله بو صباح مدانيه يه متوجهاً حركت ايدن واپورده بولونشمي مقايسه ايديوردم . بو وقعه بني دوچار حيرت ايديوردي .

واپور مزصاغنده فنار قله سني . صولده سليميه قشله سني براقه رق آچيغه چيقدي و جزئي صاغه انحراف ايدرك آداره دوغري كيتمكه باشلادي . بيزده كوكرته يه اينه لك . ايلمده ايكن واپورك ايچنده دوام ايدن قارغشه لق بوسبتون سكونته تحول ايتمشدي . طائفه ار اكثر وظيفه ايله چكيلمش . كوكرته يولجيلري بر هوا تنظيم ايده رك يرلشمش . بر قسمنده صباح قاهوه آلتيسني حاضر لامقله مشغول بنده يوزمي استانبوله چويره رك پانوراما كبي هر لحظه ده تحول ايدن بوغازك مخرجندن عبارت تابلويي حزينانه تماشايه قويولدم . واپور آچيلوب خط نظر اوزادقجه لوحه لطافتده بيلوب كنيشلمكده ايدي . موده بورونی و قوزقاني ساحللري اوزايه رق قارتاله يتشه قدر واردي . بناء عليه لوحه نك حدودي بويومكله هيئت مجموعه سي كوچولمكده ايدي . كيت كيده آناطولي و روم ايلي ساحللري ياقلاشه ياقلاشه بوغازك مخرجني كاملاً قاپادي . قيز قله سني ، پروسيا سفارتخانه سني كوره مز اولدم . فنار قله سيله سليميه قشله سي حمان يان يانه كلمشدي . نهايت استانبول اوزون واينجه بر شريتدن عبارت قالدي . بو ثناده ايدي كه اغوب افندي يانمه كلوب نوله چيين او بقلعمزي

تكاليف ايتدى. في الحقيقه ده اويله . بر ازده معده يي ممنون ايتمك .
حيات صوباسنه كومور آتمق لازمدى . برابرجه قامارهيه اينوب كمال
اشتها ايله طعامه قويولدق . ده كيز اودر جدرا كه ايدى كه پروانه قاناد
لرينك قوتله صويه چارپمسندن ايلرى كلن منتظم صار صينتى اونسه
واپورك يورودكنك فرقنه واريله مازدي . يمكدن صوكرا
بر ازده غزته مطالعه سيله وقت كچيردك . بر ايكى يولجى ايله
كوروشدك .

ساعت يدى يه كليور . بوز بورونى حذاسنده يز . صاغ طرفده ده خيال
ميال « اميرعلي » آداسى سچليور . بوزبوروتده فورطنه اكسيك
اولمز ديدكلرى شمدى بزمله برابر اولميدى ؟ كوپرى اوزرنده چيغاره
ياقمق ايچون كبريتى چاقدمده اوفلهمدن سوندى .

واپورمز بورونى كچر كچمز صوله تحويل استقامت ايدرك
كمليك كورفزينه كيردى . آرمودلى باغلرينى و ساحلنى كورمكه باشلادق .
صاغ جهتنده « ترليه » و بعده « سيغى » قريه لرى متعاقباً دكزه نيه
قصبه سى كوزوكدى و كمليك كورفزى تماماً ميدانه چيقدى . كورفز
ايله مدانيه آراسنده دخى قورشونلى و بورغاز كويلرى مصادف نظر
اولنقده ايدى . مدانيه يه خيليجه ياقلاشدق . اوزون و اكسز بر قريه
بوغاز ايچنك بكتوزينى اكديرييور . يولجيلر ده بر حركت عموميه
پيدا اولدى . هر كسده بر تلاش ، كيمى آچمش اولديغى هكبه يى باغليور
كيمى ياتديغى سجاده يى دوشيرييور . بر چوقلرى اشياسنى واپورك
يانباشنه جنبى طرفه كوتوروب ييغيور : طائفه لر ، انبار
اورتوسنى طوپلايوب خلاطلرى حاضرلمقده . الحاصل ايستانبول

ایلمانده کی قارغاشه‌لغك ایكنجی پرده‌سی .

مودانیه‌نك آدا اسكله‌لری كبی غایت اوزون ایكی اخشاب اسكله‌سی
وار . بیرنجیسی كچه‌رك شمندوفر قومپانیه‌سنك ایستاسیون خانه‌سنه
یاپدیردیغی یكی اسكله‌یه واپوریاناشان رامپه ایتدی . كوكرته بوجیلر
ینك كیمی صندیغنی بوزكلنمش . كیمی هكبه‌سنی اوموزله‌مش .
بعضیسی یاتاغی صیرتنه آلمش قانترلر ایچنده بر مصیبتدن قاچیورمش
كبی اسكله‌یه . اسكله حماللرینك فرقهٔ یغما كران كبی واپوره هجوملری
جدا كورولمكه سزا . اورته‌لق براز طوسانجه قماروتك
چیقاردیغی چانطه‌لریمزی حماللره تسلیم ایدوب اسكله‌یه آیاق باصدق .
اوراده قائمقام بك استقبالمزه چیقدی و آلمش اولدیغی امر تلغرافی
اوزرینه قارانتینه هیئتی و بزم ایچون ایكی لاندو حاضرلاتمش اولدیغنی
كمال نزاكتله اكلاتدی . جمله تشكر ایتدك . بركت ویرسین توسط
رسمیه . بوقصبه مدانیه ده قونوب كیجه‌لمكه مجبور اوله‌جقدق .
خسته‌لق سببیله ترنلر تعطیل ایدلمش . لاندولرك دورت دانه‌دن
ماعداسی بروسه‌ده قوردون ایچنده قالمش . بوجیلر ایسه آرابه‌دیه
دورت دونیور . هیچ بیزه نوبتمی بیراقیرلر ؟ نه ایسه اشیالری بر تاتار
آرابه‌سنه یوكلتدیلر . لاندولردن برینه قارانتینه طبیبی وده
میریول قومپانیه دیركتوری او برینه ده مدیر رشدی بك و بز
بیندك و ساعت سكیز بوچوقده كوزل بر شوسه اوزرندن یوروی
لانغه باشلادق .

سیاحت ژورنالی مسموعاته دكل آنجق مشهوداته بناءً تنظیم ایتمكده
اولدیغم جهتله مدانیه حقنده شمدیلك تفصیلات ویرمیه‌جكم . یالكز ده

فرصت دوشردهاطراف‌لیجه کوره بیلورسه‌م اوزمان بیان مطالعات ایلرم.
آرابه لرمز شمندوفر رایلرینی آتلا ینجه شوسه حقیقی بیر یو قوشاق حاصل ایتدی. خیلی مدت زیتونلق آراسندن کچدك بعده دوتاق قائم اولدی نهایت باغاره کلدك. شوسه کیت کیده بیر داغی زیقزاقواری قطع ایدرك یوکسه‌لیوردی. کوشه‌لردن دیرسکلره وارر کن‌ده کیزی کمالیکه دوغری بیر کولدن عبارت کوریوردق چونکه بوز بورونی جهتنه داغ حائل اولدیغندن انکین نظردن کیزلی قالیوردی.
بیزیوکسلدکجه‌ده کیز الچاله‌رق کنیشله‌دی. نهایت حائل دخی چوقور ده قالدیغندن بوزبورونی ومرمره انکینی منظره یه قاریشدی.
صول یاقه‌ده ومنحط بیر آراضیده «میسه بولی» اسمنده کی ایکی اوچ قاتلی بنالری حاوی جسیم قریه یی بیراقه‌رق تعالیده دوام ایلدك وسلسله نك اوزرینه‌واروب بیر دوزلکده توقف ایتدك. آرابه جیمز بیزه دونوب (بوراسی دربند، آرتق چیقیش بیتدی، اینیشه باشلایه جغز. ده‌ها! کشیش، اتکنده‌ده بروسه کورونیور) دیدی. هپمز کمال تهالکله یرلرمزدن قیملداتوب کشیش سلسله سنی بیاض بولوطلرك ایچنده کومولدیکی جهتله ارض ایله سمانك نقطهٔ تلاقیسی صانیلان کشیش تپه سنی، کشیش داغنك اتکنده بیر قارارتیدن عبارت بروسه‌شهرینی، اومشهور ومنبت بروسه اوواسی تپه دن قوش باقیشیله تماشا ایده رك منظره نك علویت ولطافتنه خاموش اولوب قالدق.
قیصه بیر «طوره» دن صوکرالاندولرمز اینیش آشاغی شدتله

يووړالانمغه باشلادى. فقط شوسه نك يانلرنده نه زيتونلق. نه دوتلق.
نه باغلق قالدى. خالى وچالى لقدن عبارت آراضى كلسيه دن كچيوردق.
صاغ طرفنده «بادملى» اسمنده كى اوفق لاق قريه نى ترك ايده حيوانلرمز
دورت نعله بيزى اووه ايه سوروكلرجه سنه دوام ايديوردى. چوق
كچمه دن اينيشده بيته رك يول دوزلندى. فقط شهرله بر استوايه
كلديكمز ايچون دربند تپه سنده اوچمز بنده حيران ايدن اولوحه
طبيعت پانوراماكى كوزدن نهان اولمشدى. بر قاريش بيله خالى
برقالمايان باغچه لك وبوستانلق آراسندن مروراياله «كچيد» موقعنده
دوره ايتدك. بوراسى يارى يول اولديغنى سويلديلر. صاغ صينيه دن
بر سمانمشده ك. جمله آرابه لردن اينوب قهوه وغزوزلر ايچه رك
ياريم ساعت قدر استراحت ايلديكدن صوكرا تكرار يوله چيقيلدى.
صيق صيق واقع اولان سؤاللرمزه آرابه جيمز (دها كلدك!) ديه
جواب ويرمكده ايسه ده يول بيتوب توكنمك بيلميوردى. شمدى يه
قدر تصادف ايده مديكمز دميريولى دخى صاغمزده وشوسه يه محاذى
اوله رق كوروندى وكشيشك اتكنه شرقدن غربه دوغرو اوزوناغنه
ياصلانوب يرلشمش اولان قوجه بروسه قارشيمزده چيقدى. مداين
شرقيه نك مدار زينت عظماسى ونشانه يكانه سى اولان جوامع شريفه
قبه لرى ومناره لرى مصادف انظارمز اولدى.

چوق كچمه دن صولمزده وغايت ياقينده بر بناى دلنشين
كوروندى. صوردق. مجدداً تأسيس وانشا اولونان زراعت مكتب
نظرى وعمليسى ايمش. اوك ومركز نقطه سنى طوتان اصل مكتب
دائره سى ايكى قاتلى وطوغله بويالى غايت ظريف بر بنا اولوب اوكى

منتظم صورتده طرح ايدلمش بر باغچه‌دن عبارتدر . يالڭز نده‌وآرقه سنده دها بر چوق بنالري شامل . قوۀ انباتيه سی جداً شهر تكير اولان بروسه اوواسنك وسطنه هيكل زراعت كبي ديكيلمش بو مكتب عالي بی ايلريده فرصت بولوب زيارت ايتمك ايچون همان جزدانمه قيد ايتدم . پك سوديكم « نيلوفر » اسميله مسمی اولان دره ني نيه اوناملری كارگير بر كوپرو ايله آطلايه رق بر قاچ دقيقه دها كيدينجه آرابه لر توقف ايتدی . بر ده باقالم كه شوسه يه بر ايپ كريله رك قطع ايدلمش وايكی باشنه توفنكلی ژاندارمه لر ديكيلمش . بو موقعك اسميده « عجملر » اولديغنی اوكرندك .

شهرك جهت غربيه‌سنده مستقل بر محله حالنده بولونان وعجملر موقعيله بر حذايه دوشن « چكركه » نك قاپليجه لری . دلنشين كاشانه لری كوروليوردی .

عجملر بروسه نك غرب مدخلی اولوب مدانيه . ميحاليچ شوسه لری بو نقطه ده ملاقی اوليور . شومندوفرك بر استاسيونی ده وار .

طرف ولا يتپناهيدن اعزام بويوريلان نافعه‌مشاوری وصحيه قوميسيونی رئيس ثانيسی جمال بك افندی اولديغنی بالآخره اكلاديغمز بر ذات يانمزه كلوب شهرك دائر آمادار قوردونه آلنديغنی وشهردن چيقاجقلر ايچون تأسيس ايديله جك ايكی تحفظخانه دن برينك مناسب كوروله‌رسه بوراده ياپيله جغنی حكايه ايلدی . قارانتنه طبيبيله برابر دولاشه رق كرك يوللرك باشلانغجی . كرك استاسيون محلی اولمسندن ناشی . اطرافي پار ماقلقله چورلمش كوزل ايكی قاتلی قريه

وفستقیه لی حوضلر له مزین وعجملر باغچه سی ده نیلن مشجره نك جنوبنده کی آراضی یی انتخاب ایلدك .

بو ایشده نتیجه واپور وآرابه آرقداشلغی ایتدیکمز قارانتنه طبیبی ومدیری بکله وداع ایدوب قوردوندن ایچریه کیردك وبولاشیق جهتده بکلیه‌ن لاندویه اقطارمه اوله رق بروسه یه دوغرو لدق . کونش غروب ایتمك اوزره ایدی . مدانیه ومیخالیچ شوسه لرینك اتحادندن متشکل بر قاتده ها کنیش وایکی یانی طوتلق وبوغلق شوسه اوزرنده کیدرك صاغی یکی قاپلیجه . صولی قارا مصطفی پاشا قاپلیجه سیله محدود بوغازدن کچوب یهودی مزارلغنه واردق . کملیسك ویکیشهر شوسه لری دخی بوراده آنا شوسه ایله تلاقی ایتدی . دورت قاتلی کارکیر بر بنادن عبارت « بل وو » اوتلندن اعتباراً یولك ایکی یاقه سنده خانه لر ودکانلر باشلادی . یعنی شهرك سوقاغنه داخل اولدق . هوا أییدن ایی قارارمش وبو کیجه ولادت رسالتپناهی یه مصادف اولدیغی ایچون بوتون مناره‌لر وکافهٔ اماکن میریه وبر چوق مساکن خصوصیه قاندیللر له دوناتلمشیدی .

مجملرده توصیه ایدیلن « سد بشی اوتلی » نك اوکنده آرابه مز دوردی . بیتابانه کندیمزی بو قاری صالونه آته بیلدك .

ایلك ایشمز بره ر چای ایصمار لامق اولدی . بو حاضرلانجه یه قدر دهانزی یوزمزی ییقایه رق یولك توز وطوپراغندن قورتولدق . دورمغه مجالمز قالمامش . ساعتلرجه دوام ایدن آرابه صارصنتیسندن قفامز قازغان کسیلمشیدی . فقط معده‌یی صباحه قدر بوش براقمق ده جائز دکل . ناچار غایت بسیط بر اقشام یمکی احضارینی سویله‌دك . صالونك شرقه ناظر پنجره

ترنه‌دن داتی بر چاغلايان شارلتی‌سی ايشيده‌بيليورديی . صالونده موجود بر ايكی مسافر نظر دقتمزی جلب ايتديكنك فرقه‌واره‌رق آشاغیسنك اكای ودرين بر دره اولديغنی وصولر جريان ايتديكنی سويلديلر . كندی كنديمه (صباح اولسه‌ده شو لطيف دره‌يی سير ايتسه‌ك !) ديیوردم . بوقاری كلن يمكلری يیوب بيره‌رچای ايچه‌رك اودالرمزه چكلدك .

قفياجم سرپيله‌مش كبی اطرافده لايعد ايشيقلر كورونيوردی اما كيجه نك ظلمتندن ابنيه‌لر سچيله‌موردی . صباح اولنجه پنجره لرمزدن وهله‌ده نلر كوروره‌جكنی تصورله تميز طاقلی كنيش سر يره كيره‌رك بايغين بر حالده او يقويه دالمشم .

كونشله برابر اويانتجه ، همان ايفای وظائف طبيه‌يه مباشرت اهم والزم اولديغندن . صباح تووالتی قيصه جه ياپه‌رق كيندك وپرده لری آچدق . وهله نظرمزه چارپان يرلری قانون رؤيت خارجنده بر آنده كاملا كورمك ايچين ايكيمزلنده ايتديكی تلاش حقيقة غريبدر . آرقداشم بانا بيربر كوستريور . بن اونا شورايه باق ديیورم . بونلرك هپسنی ساحهٔ بصر احاطه‌ايده‌مييور . بر غرابت كه دممه كيتسين . بو حال دقيقه لرجه دوام ايتدی .

بعده ايكيمزده صالونه چيقدق . ابتدا پنجره يه ياقلاشوب چاغليانلی دره‌يه باقدم . آقشامكی تخيلاتمك كاملا مغايری . تخميناً يدی سكز متره درينلكنده واون متره آكنده شهری جنوبدن شماله يعنی كشيشدن اوواپه‌دو غرو قطع ايتمش قورو بر دره . سيل كبی طاشلرك آراسندن صو صيزييور . شارلتی دخی قارشی يقه‌ده كی خانه ودكانلرك

میاه مستعمله سنك بر تخته اولوقدن آقاسندن ایلری کلیور . بوقی بر اقه رق خط بصره بر استقامت افقیه ویردك . شهرك نهایت شرقیه سی اولوب محلاتك منقطع اولدیغی کشیش تپه سنك دیبنده و بر موقع مرتفعده هیبتلی وزینتلی بر بنا کوزوکیوردی . مکر اوراسی ایشیقلر موقعی وبناده خی مجددا انشا ایدیلن مکتب اعدادیٔ عسکري ایمش . دها یاقیننده ایکی منارهلی بر جامع علوي وجوارنده یشیل رنکلی بر تربهٔ نوراني مصادف نظر احترام اولیور . بونلرده چلبی سلطان محمد خان حضرتلرینك جامع وتربهٔ شریفه لری ایمش . بین الناس یشیل جامع ویشیل تربه دنیور . سبیده کوتاهیه پورسلانلریله مزین اولدقلرندنمش . الحاصل خط بصر جنوبه چورلدکجه کشیش وشماله اوزادقجه بروسه اوواسنه ایریشیور وبو اوواني تحدید ایدن قاطرجی طاغلرندن اوته یه آطلایه میوردي .

صباح قهوه آلتیسني ده ایتدکدن صوکرا حکومت دائره سنه توجه ایتدك ومولد شریف قرائتنی متعاقب دائرهٔ حکومتي تشریف ایدن والی پاشا حضرتلرینه تقدیم اولنه رق ایفاي خدمات طبیه یه باشلادق

٢ : بروسه شهري

بروسه ده کي اقامتمی یومیه حالنده تصویر ایتمك صرف خدمات طبیه وصحیه دن بحث ایتمك دیمك اوله جغندن بو اصولدن صرف نظر له مطالعهٔ عمومیه شکلنده قامه آلمغی مناسب کوردم .

بروسه شهری « اولمپوس » نامیله شهرت قدیمه یه مالك اولان ٢٥٥٠ متره ارتفاعنده کي کشیش داغنك شمال اتکنده بنا اولنمش بر بلده در . شکلی . مقعریتي شماله یعني اووایه محدبیتي جنوبه یعني

جبله ناظر بر هلال شکلنده اولوب شرقدن غربه اوزانمشدر . روایت تاریخیه یه والآن مشهود حمام وجامع انقاضی کبی آثاره باقیلیرسه قدیم بروسه نك دها بیوك اولوب شمدی بر اوجده قالمش اولان بیلدیریم جامع شریفنك آشاغیلرینه واستاسیون محلنه قدر ممتد ایدوکی اکلاشیلیور . نفوس موجوده فرق اللی بیکدن عبارت ایکن اخیراً مهاجرینك شهرك اطرافنده حلقه واری محله تشکیل ایدرك اسکان ایتدیرلمریله دوقسان بیکه رسیده اولمشدر .

شهرك سوقاقلری عمومیت نقطهٔ نظرنده غیر منتظم ودار ایسه ده بیری اورطه‌دن بیری تپه‌دن بیرینه اتکدن یا تلامه اوله رق آیقیرلایوب کچن اوچ منتظم جاده یه مالکدر . سدباشی ده نیلن قسم شرقی بلده مقدم بر حریقه دوچار اولمغله بالآخره یکدیکرینه موازی وقالدیریملری مکمل اسواقله تزیین ایدلمشدر .

بروسه شهری داغدن اووایه یعنی جنوبدن شماله طوغری اینمش درین فقط یز موسمنده قورو بر قاچ دره ایله بولنمشدر . الك مشهوری « کوکدره » اولوب اوزرنده متعدد وکارکیر کوپریلر واردر ایکنجیسی « جن دره‌سی » در .

بروسه نك بنالری علی العموم آلچاق وچوغی بر قاتلی نصفیده ایکی اوچ قاتلیدر . مساکن خصوصیه دن کارکیر اولانلری پك آزدر . بنالر خصوصی بر طرز معماریده یاپیلیور . یان دیوارلر وبولمه لر طوغله واك زیاده کرپج ایله دولدیرلمقده‌در .

ابنیهٔ مرتفعه یه وکارکیره عدم رغبت محضا اسکی بروسه زلزله سی خاطره سنك فکرلردن چیقمیشیدر . اکثر وقوع بولان بروسه

ده لودوس روزکارینك پك شدتلی اولماسنی اورته‌یه سوریورلر
اما فن معماری نقطهٔ نظرندن بو بر عذر مقبول اولماز .

حقیقت بروسه‌ده لودوس روزکارینك بر طرز خصوصیسی اولدیغی
انکار ایدیلمز . کوشه‌لك یعنی متداخل بر هوادن عبارت جنوب
روزکاری کشیشی آثار کی صوغوقدن بردنبره انقباض ایتمکده و
هوا چاغلایانی حالنده شهره آقه‌رق بر آنافور تشکیلیله اورته‌لغی
آلان طالان ایلمکده‌در . الحاصل بروسه‌ده لودوس دیمك قاصرغه
و بوران دیمکدر .

بنالری صاللایوب صارصدیغی ؛ بر چوق جاملری قیردیغی ؛
کره‌میدلری داغیدوب قبه‌لرك قورشونلرینی سوکدیکی سویلنیور .

بو اثناده سوقاقده یورومك غایت مشکل اولدیغی کبی کره‌مید
دوکولتوسندن باشه ده تهلکه‌لی ایمش . سوقاق لامبالری یاقیلماز ؛
آتشله ایشله‌ین اصناف بلدیه طرفندن تعطیل ایتدیریلیر وحریق
بلیه‌سنه قارشو طولومبه‌لر محلاته داغیله‌رق بکلر ایمش . چوق شکر
مدت اقامتم اثناسنده بو قدر شدتلی لودوس هبوب ایتمدی .

نفس بروسه‌ده وسائط نقلیه آرابه‌یه منحصر اولوب بونلرده
لاندو وفایطونلردن عبارتدر . خیلی ده مهاجر آرابه‌سی ده نیلن
یایلی مفاصلی بریچقه‌لر وار . عموماً مخصوص قوپه آرابه هیچ یوقدر .
خانملرك آچیق فایطونلره بینه‌رك کزملری استانبولده کورولمدیکی
ایچون وهله اولاده خوش ومخف کورونیور . آرابه‌لرك فیاتی غایت ارزان
اولمغله برابر اك دار سوقاقلرده کیروب اك دیك یوقوشلرده چیقمه‌لری
شایان تعجب وتقدیردر . شیمدیلك ایچون دخی منتظم نقلیه آرابه‌لری واردر .

شومندوفر تماميله محلاته كير ميوب جهت جنوبيه دەوبير چيره كلك مسافه دە قلغه مجبور اولديغندن نقليات داخليه ايچون استفاده ايديله ميور .

بروسه ده تجارت وصنايع همان ايپكه منحصر اولوبالك فقير عمله سندنالك زنكين تجارينه وارنجيه قدر بيكلرجه كيشى ايپك بوجكى سايه سنده كچنمكده در . يوكسك يردن بروسه‌يه باقيليرسه بير چوق باجه لر كورولوركه هپسى ايپك فابريقه‌لرينى اعلام ايدر . جمله سى كونده بير قاچكره دايش وپايدوس دود وكلرى چالار. بير قاچكون بو ايسليم دودوكلرينى ايشتدكجه شركت خيريه واپورلريني يادايدر وكنديمى كوپرو باشنده ظن ايلردم !

هر فابريقه ده قادين وقيز اولمق اوزره يوزلرجه عمله چاليشير . بونلرك بير قسمى شهرلى اولوب صباح كلوب آقشام أولرينه دونرلر. بير قسمى دەجوار كويلر خلقندندر وفابريقه نك عمله يه مخصوص اوداننده اقامت ايلرلر . بونلردن باشقه يوزلرجه خصوصى خانه لرده دخى « مانجيلاق » تعبير اولونور قوزه‌دن ايپك چكمكه مختص دستكاهلر واردر .

بروسه دن اوروپايه مقدار كثير ده قوزه دخى اخراج اولونويور . بونكچون بالخاصه قوزه معامله سى جريان ايدر پياسه خانلرى موجوددر . الحاصل بروسه اهاليسنك كچنمسي ايپك يوزندندر دەنه بيلير .

— يشيل جامع وتربه : بروسه‌ده شايان زيارت وتماشا مبانى ومواقع اوقدرچوقدركه بير آى كزيلسه بيتمز . وهربيرى اونءدفعه كورولسه ينه سيرينه دويولماز . شهرك جهت شرقيه سنده وبير سد اوزرينه مبنى اولان يشيل جمع شريف يالكز بروسه نك وممالك شرقيه نك دكل

بلکه دنیانك اك مزین و اك نفیس ابنیهٔ عالیه سندندر . فقط خارجاً هر دورلو سوس وزینت معماریه دن عاری اولوب یونتمه طاشدن یاپلمش بر هیکل متانت ظن ایدیلیر . یالکز پنجره لرینك اوته مرمردن معمول چرچوه لری اوساده لك ایچنده أنظار تماشایی کندینه جلب ایتمکده در . قالین و طوپاج ایکی مناره سنك عماری کلاه شکلنده اوله یوب تپه لرینه بره ر طاس کچیرلمش کبیدر . قپودن ایچری یه آدیم آتیلنجه یشیلك کوزه چارپار . مدخلك دیوارلری وطاوانی دورت کوشه لی چینیلرله مستور اولوب اورته ده و کنارلرنده آیات کریمه وخطوط مبارکهٔ سائره مصاف نظر احترام اولور . بو مدخلك ایکی یانلرنده بره ر محفل موجود . بونلرك ده یانلری و اوستلری کذلك آیات قرآنیه ایله منقش سراپا پورسلن لوحه لردن متشکل یشیل بر سطحدن عبارتدر . جامعك زمینی ایکی سدلیدر ومنحط اولان قاپی جهتی صفه سنك اورته سنده دائمی فسقیه لی شادروان یاپلمش . دیوارلری یردن ایکی متره ارتفاعه قدر چیه چوزه مذهب ومزهر چینی پارچه لریله دوناتلمشدر . یکی یانلرده بردرقپی ایله مشترك ایکی اودا موجود اولوب شرق اسلوبی وجهله یردن طاوانه قدر قاپلرتمه آجی ایله یاپلمش چیچکلر ورقلر وکذا دائراً مدار چینیلر جدا کورولمکه سزادر .

اوزاقدن یکپارده فغفوری صانیلادن او مصنع محراب ده کی نفاست . لطافت . ظرافت ومهارت تعریف اولونودر درجه ده کلدر . آثار نفیسه میاننده واحد قیاسی اعتبار ایدلمکه سزاوار اولان یالکز شو محراب مایولرده کیشامز نیکارجه پورسلن پارچه لرینك امتزاجندن

متشکل اولوب یانلرنده قابارتمه‌لر ، اورته سنده آیات قرآنیه ، دها ایچلرنده اویمه‌لر ، ایشامه‌لر . مینی مینی استوانه‌لر . ایچ ایچه چرچیوه‌لر یاپیلمشدر .

انسان باقییور باقییور ده بش عصرلق معمولات اولدیغی حالده دکل رنکلری هنوز مینالری دخی تغییر ایتمدیکنی ، اوزماندن بری پارچه‌لرك آیریلماسی دکل بینه‌لرنده ایکنه کیره جك قدر بر آرالق بیله حصوله کلمدیکنی . بو آیات جایله ایچون آیری یاپیلان قالبلرك مکملیتنی . اوزمانکی کوتاهیه اوسته‌لرینك مهارتنی ، کوتاهیه‌نك پورسلن معدننی دوشونه‌رك حیرته دوشویور .

یا جامع شریفك طرز انشاسنده‌کی متانت ؛ نفاستیله ، زینتیله مبسوطاً متناسبدر . ایچنده بیر دیره‌ك ، بر استناد دیواری اولمدیغی حالده اوکمرلرك او ایکی قبه‌نك طوتدیریلیشی فن معماری نقطهٔ نظرنده اوفاق بر هنر دکلدر . باخصوص کمرك دیلرینه « مقیاس متانت » اولمق اوزره بیرده بر محور اوزرنده متحرك ایکی مرمر دیره‌ك وضع ایدلمش . که بنا آزیجق باصه‌رق استقامت هندسیه‌سنی تبدل ایده‌جك اولورسه او جهتك دیره‌کی آرتق دونمیه جکندن بو عارضه آکلاشاسین دییه . بونلردن صاغده‌کی ، معماری طرفندن دوقوندیغی زمان نصل دونیسه بوکون یعنی بشیوز سنه‌یه یاقین زمان کچدیکی حالده دوقوندقینه اویله جه دونه‌ی . لکن بنانك صول جهتنده وقتیله صاعقه اصابت ایتمش اولدیغندن او طرفك دیره‌کی دور ایتممکده در .

الحاصل ایکی دفعه کیدوب ساعتلرجه دوردیغم حالده بیر دورلو تماشاسنه‌دویه‌مدیغمی اعتراف ایدرم .

بنانك طیش یوزنده وحولی طرفنده دخی طبق ایچرده کیلر کبی فقط کوچوکجه مقیاس متانت دیره کلری واردر . حولی یه چیقنجه بر کره ده دیوارلرك نهایتنه قدر کیدوب او مرتفع سد اوزرندن بروسه شهرینی . انکین اوواسنی . رنکین منظره‌یی کورمکی ده اونوتمامیدر . که لذت زیارت اکسیك قالمش اولماسین .

یشیل تربه یه کلنجه : یشیل جامع ۸۳۱ سنه‌سی چلبی سلطان محمد خان حضرتلری طرفندن بنا و انشا ایدلمش اولدیغی کبی جامعك قبله جهتنده بولونان یشیل تربه دخی او خاقان مغفورك تربهٔ شریفهٔ مخصوصه‌سی اولمق اوزره یاپلمشدر . « یشیل » نامیله بنام اولماسی محضا چینیلرله مزین اولدقلریچوندر . تربهٔ شریفهٔ مذکوره جامعه نسبتاً یوکسك بر سطح اوزرنده اولدقدن باشقه اساساً عالی وقبه‌سی سیوری اولماسندن ناشی اوزاقدن جامع ایله تربه بر ارتفاعده کوزوکور . سکیز ضلعلی بر منشور شکلنده اولوب خارجاً چینیلرله تفریش ایدلمشدر . لکن وجوه شرقیه وشمالیه سنك چینیلری دوکوله رك ضایع اولدیغیچون کوتاهیه نك یکی معمولاتیله قاپلانمش وقاپلانمقده بولونمش ایسه ده اسکی ویکی قسم وهلةً فرق ایدیلیر . بسیط اولمغله برابر نفاستجه آرالرنده داغ قدر فرق واردر . قاپیسنك اوزرنده کی چینیلی یاریم قبه دخی حقیقةً پك دلربادر .

ایچری یه کمال حرمتله کیریلنجه دیوارلرك کذلك چینیلرله قپلی اولدیغی کورولور . آتشین بر رنك ایچنده کومولمش محراب دخی موقعك روحانیتنه نورانیت قاتمقده‌در . تربه نك اورته سنده سکیز ضلعلی بر سد : طوغله ویا مرمر یرینه آچیق یشیل رنکده پورسلن

مربعلریله دوشنمش واورته یرده او خاقان عالیشانك مرقد علویسی بولونمقده اولوب صندوقه سی دخی تماماً وکاملاً مخطط چینیلردن یاپلمشدر . اوزرینه فقط او آثار نفیسه‌یی کیزله‌میه‌جك قدر کوچوك بیر پوشیده اورتمشلر . جوانبنده ینه صندوقه‌لری پورسانندن مراقد سائره دوار .

بو تربهٔ خضر ایی دخی ایکی دفعه زیارته موفق اولدم . فرصت دوشه‌یدی اوچونجیدن ده کزی قالمیه جقدم .

— ییلدیرم جامع شریفی و تربه‌سی : شهرك نهایت شمال شرقیسنده واوایه حاکم بیر نقطهٔ مرتفعه اوزرنده‌کی بو هیبتلی وعظمتلی بنای عالی نام جلادت اتسامی تاریخ عثمانیده پك شانلی صحیفه‌لر اشغال ایدن ییلدیرم سلطان بایزیدخان طرفندن بنا اولونمشدر . شکلی ، وسعتی یشیل جامعك عینی اولوب ایکی قبه‌لی وچیفته مناره لیدر . بروسه نك بویوك زلزله سنده مناره‌لری منهدم اولمغله بیری تماماً یاپلمش ودیکری ناتمام قالمشدر . درونی آثار زینتدن بری ایسه ده اوساده‌لك بیر باشقه لطافت بیر باشقه علویت بخش ایلیور . کمرلر ، دیوارلر یونتمه طاشلردندر .

تربه سنه کلنجه : بو معبد علوینك جهت شمالیه سنده او ییلدیرمك مرقدینی حاوی تربهٔ شریفه بولونیور . زلزله دن همان کلیاً خراب اولمغله اخیراً تعمیر وتجدید ایدلمشدر . یالکز شوراسی جالب تأسفدرکه بو تربهٔ نورانی منتظم شکلده کوفه‌کی طاشلریله یاپلمش اولوب اثنای تعمیرنده‌بادانه ایدلدیکندن لطافتی غائب اولمشدر .

بروسه ده بوقید سزلغك آثارینی چوق کوردم . بر چوق چشمه . مسجد . مناره ومدرسه‌لر . تربه‌لر . بیرصیره کوفه‌کی یاخود سائر

طاش و بر صیره قیرمزی طوغله ایله یاپیله رق شرقه مخصوص بر اسلوب لطیف تشکیل ایلمشکن بعده اثنای تعمیر و ترمیمرنده بدانه اولونه رق بو زینت معماریه او اشکال نفیسه اورتولوب محو ایدلمشدر .

تربه نك قاپی طرفی مرمر ستونلرله مستحکم اولوب درونته کیریلنجه اورته یرده او سلطان جلادت عنوانك مرقد عالیسی زائرك نظر احترامنه چارپار .

— طوپخانه سدی : شهرك هر طرفه حاکم و ناظر یوکسك بر سدی اولوب احتمال که مقدم بوراده بر مستحکم قلعه واردی . شیمدیکی حالده دوربر باغچه حالنده در . کنارده اولدقجه مرتفع بر ساعت قله‌سی و یول طرفنده مؤسس بنیان دولت سلطان عثمان و مخدومی فاتح بروسه سلطان اورخان خان حضرتلرینك قارشی یه تربه‌لری بولونیور باغچه‌نی دولاشوب فسقیه لی حوضلر : دائمی الجریان چشمه لر آراسندن کچه‌رك « عثمانجق » تربه سنك جامکانته داخل اولدق . صاغ طرفده کی اوداده بر ذات تلاوت قرآن ایله مشغول ایدی . مومی الیهك دلالتیله عشاق خالیسیله مفروش او مقام مبارکه کیردك . صدفی پارمقلق ایچریسنده و صیرمه ایشله‌ملی قدیفه اورتوایله مستور مرقد علی عثمانی یی زیارت ایتدك . دلیلمز اولان ذات زمیندن بر دمیر قاپاق آچوب بر چکمجه چیقاردی و آنك ایچندن مرصع نشان عثمانیلردن ایکی دانه آلوب بیرینی صندوقه نك اورته‌سنده دیکرینی یان طرفنده و پانبه حمائل قوردوني اوزرینه تعلیق ایتدی . قوجه بر دولت اسلامیه نك مؤسس عالیهممی اولوب نام همایونلری قرق میلیون نفوسدن مرکب

بر هیئت اجتماعیه یه علم اولان حضرت فاتحك مرقد شاهانه لری اوزرنده ینه کندی نام مقدسلرینه منسوب شو نشان مفخرت رسانی تماشا قدر شاعرانه بر منظره یوقدر .

صاغ جهتلرنده دخی فرزند ارجمند عثمانی و دولت علیه نك صدر اعظمی مشهور علاء الدین پاشانك وسائر توابعك مراقد مخصوصه لری بولونمقده در .

نشان همایون محافظی اولدیغنی اوکرندیکمز ذاته عرض تشکرات ایله دیشاری چیقوب مقام حضرت اورخانیده زیارتله تکرار آرابه یه بندك . پك آز مسافه قطع ایله کاملاً منهدم اولدیغندن پك شیرین بر طرزده تجدداً انشا ایدلمش تك مناره لی شهادت جامع جدیدینی وقارشیسنده دائرهٔ عسکریه میدانی زیارت ایلیه رك بعده اصلاحخانه یه کیردك . مدیر افندی نزاکتله بزی قبول ایدوب خوش بشدن صوکرا اصلاحخانه ده اوتوز چوجوق بولوندیغنی و تعلیم ایدیلن صنعت یالکز قوندره جیلقله ترزیلکدن عبارت اولدیغنی واوچ طابه نك ده مطبعهٔ ولایتده چالشدیریله رق مرتبلك اوکره دیلدیکنی اکلاتدی .

خالی طوقومق صنعتنك بولونمیشك سببنی لسان تأسفله سؤال ایدنجه بر قاچ سنه اول عشاقدن بر قادین معلم جلب ایدیله رك ایشه باشلانمشسه ده موما الیهاده اوکرتمك آرزوسی بولونمدیغندن اولملی که یاتنده کی قیزلرینی بهانه ایله معیتنه اورتد یاشده شاکردقبول اتمیه رك عقلی ایرمز آلی یاراشماز اوفاق چوجوقلری انتخاب ایلدیکی بوندن ده بر استفاده حاصل اوله میه جغنی اکلاشیله رق واز کچلدیکی جوابنی ویردی . بعده ایکی قاتلی اخشاب وخرابجه بر بنادن عبارت

مکتبی کزدردی . اوست قات دورت اودادن مرکب اولوب کاملاً قاریوله دیزلمش ویاتاقخانه اتخاذ ایدلمش . آلت قاتده قارشیلقلی ایکی اوداناک بیری قوناده ودیکری ترزیلره مخصوص ایش محلی . چوجوقلر اوسته ارک اطرافنده کیمی بیچیکی . کیمی تهیل . کیمی اوتو ایله مشغول . قارشیده دخی بر قسمی قالب اوزرینه تخته چیوی چاقمغی اوکرنیور . بعضیسیده کوسله کسمکله اوغراشیور . متعاقباً طعامخانه‌ یی مطبخی مینی مینی حمامی دخی طولاشدق وو وداع مشترکله مدیر افندیدن آیرلدق .

شاکردانه صباح وآقشام علوم ابتدائیه تدریس ایدلمکده ایمش . فکر عاجزانه‌مه قالیرسه بروسه‌نك اصلاحخانه سی صلاحت جدیده یه محتاجدر . حال حاضرندن استفاده مفقود دینه جك قدر آز .

اصلاحخانه‌نك بیتشکنده وتماميله سد کنارنده بر هیکل رحم وشفقت کبی دیکیلمش وبالاسنده « دار العجزه » لوحه سنی حاوی کارکیر بنا نظر افتخارله کورولدی . درونتك تقسیماتی پك مکمل ایسه ده نه چاره که اداره سی تأمین ایدلمدیکندن عسکری دبوی اتخاذ اولونمش . معلولین عجزه حالا جمع قبیلرنده سورونوب دورویور .

بونك آلت یاننده غربا خسته خانهٔ جسیمنه تصادف ایدیلیر . دمیر قاپیدن منتظماً طرح وتقسیم ایدلمش بویلدن بویه بر باغچه یه کیریلیور . صاغ جهتده کیلار ومطبخ ایله یکی داخل اولان خسته‌لرك بر کیجه یاتملرینه مخصوص قاراننه قوغوشی . صولده اطبا دائره سی واجزاخانه وار . بونلرهپ مستقل آیری بنالردر . باغچه قپیسنك

مقابلنده‌كي چفته مرمر باصه ماقلى مرديوه نله خسته خانه نك ايكنجى قاته چيقيليور . يرله برابر اولان آلت قاته كيرمك ايچون مرديوه نك آرقه سنده ديكر بر اوفاق قاپى وار .

قوغوش و ديوانخانه لرك زمينى اصول جديده موجبنجه بويالى اولوب ديوارلرك طاوان ايله محل تلاقيسى محدب يعنى زاويه سزدر .

مكمل دوكمه قاريوله‌لر . ياموق شيلته‌لر الحاصل ادوات سائره سى دخى نقصانسز واڭى جنسدن تدارك ايدلمش و قوغوشلرك اصول تنويرى بو دورلو مؤسسات خيريه دن يك آزنده راست كلنه بيلر بر طرز ممنونيتده در . لامبالر ديواره معلق فنار دروننده قونيور . وهر فنار تپه سندن اينجه بر بورو ايله خارجه اشتراك ايتمش . محصولات احتراقيه بو سايه ده قوغوشك هواسنه قاريشوب ايراث مضرت ايده ميه رك ديشارى چيقمقده در . خسته خانه نك نهايت شرقيه سى قادينلره مخصوص اولديغى پنجره لرينك قفسلى اولماسندن اكلادق .

خسته خانه حسب الموقع پك كوزل بر نظارته مالكدر . ذاتاً اصلاحخانه ، دار العجزه وغربا خسته خانه سى بيرى بيرينه متصل و طوپخانه ميدانتك تماديسى اولان مرتفع سد اوزرنده و كنار نده بولوندقلرندن بونلرك منظره سى دخى طوپخانه ده تصوير ايتديكم فرحلى و لطيف منظره نك عينيدر . تماشاى خستكان ايچون بر دواى معنوى اوله جغى طبيعيدر .

خسته خانه نك وارداتى مكمل و امور اداره سى يولنده ايسه ده امور صحيه و طبيه سنى شايان قبول بر حالده كوره مديكمه جداً متأسف اولدم . دورت بش موظف طبيبى جراح و اجزاجيسى

موجود ایسه ده خستکانك بشی اوجلرنده معلق طبله لرك هیچ بیر نده خستنك لغات اسمی یعنی تشخیص مرض واختلاطات مرضیه یعنی اصل خسته لغندن متولد امراض تالیه وساره . خستنك نك بنیه ومزاجی الحاصل حکیم اصطلاحنجه مشاهده نامه سی یزیلی دکل ایدی . خسته خانه لرك مرآت انتظامی و اضبناسنك برهان اقتداری ولیاقتی اولان بو خصوصاتك اجراسنه نظامات طبیه نقطهٔ نظرنجه ده مجبوریت واردر . مداواة صول تکرره تابع ایدی . طبابت جراحیه نك طرز جرینی کورهمدمسه ده یاره لری یکی اصول دافع التعفنه تیمار ایتمدکلرینی نظر تأسف وتأثر لهمشاهده ایتدم .

—مرادیه : غربا خسته خانه سنی شو صورتله تتبع ایلدکدن صوکرا فایدلونه را کیا سور قدیمك یاری ییقیلمش یاری قالمش قلعه بدنلری والسندن مرادیه جامع وتربه سنه واصل اولدق . بیر باغچه قاپیسندن کیروب طرفینی مقابر ایله محاط اینجه بیر یولدن کچه رك تربه شریفه یه واردق . ایچریسی کاملا مرمرله دوشه لی اورته ده یالکز کندی مرقدلری بولونیور . وصیتلری موجبنجه صندوقه وضع ایدلمه مش .

مرقد اورته سی طوپراق ایله مملو بیر مرمر تکنه دن عبارت . قبه نك تپه سی آچیق بیراقلمش ویالکز بیر ده دمیر قفس قونمش . صاغ طرفده کی دار بیر قاپیدن آیری بیر صفه یه کیریلیور که . خاقان مغفورك تعلقاتندن بیر قاچنك مراقدینی حاویدر وهر ایکی مقام مبارکك ساده لك وبساطتی دخی باشقه بیر علویت بخش ایدییور .

بورادن چقیلنجه باغچه درونده یکدیکرندن منفصل دوقوز تربه دها واردر . هر بیری شهزادکان وسلاطینه مخصوص ایمش . تربه

دارلری بولوندیغندن سلطان جم و نیلوفر خاتونك قبرلرینی پنجره
دن زیارتله اکتفا ایتدك . جامع شریفی دخی زیارت ایلدك . شمدی
یه قدر کوردکلریمزك نظیره‌سی . ایکی قبه‌لی و دیوارلری عادی
جنسدن چینیلرله مستور تك مناره و جامعك دیوارلری خارجا صیره
صیره طاش و طوغله ایله اورولمش و بدایة تهلکه سنه اوغرامدیغندن
نفاستنی محافظه ایلمش .

جامعك اوك جبهه‌سی و صاچاقلرك طاوانی پك نظر ربا بر صورتده
ایشلنمش واشکال منتظمهٔ هندسیه رسم و نقش ایدلمشدر . آرتق
ساعت اونبری کچدیکندن بوکونکی جولانه نهایت ویرمك
لازمکلدی . آرابه‌جی‌یه اوتلمزی سویلیه‌رك عودت ایتدك .

بروسه ده دها یوزلرجه جوامع و مساجد و تربه موجود اولوب
امیر سلطان و مرادیه مستثنا طوتلدیغی حالده جمله سنك دقته شایان جهتی
قبرستانلری بولونماسیدر . استانبولده دائما اوفق بر مسجددن سلاطین
عظام جامع و تربه‌لرینه وارنجه‌یه قدر یانلرنده مزارلق بولوندیغی حالده
بوراده کورلمیشی شایان ممنونیتدر .

ـ دائرهٔ بلدیه : بروسه‌نك مركز نقطه سنده واورخانیه جامع
شریفی قارشیسنده‌کی دائرهٔ بلدیه شهرك مبانئ عالیه و نفیسه سندن
صاییله‌بیلیر . استانبولمزك آلتنجی دائرهٔ بلدیه‌سی مستثنا طوتلدیغی
حالده دیکرلری بویله بر بنای خصوصیدن محرومدر . تاریخ انشاسی
مرحوم احمد وفیق پاشا زماننه مصادف اولوب ایکی قاتلی جسیم بر
دائره . طرز انشاسی تماما شرق اسلوبنه موافق و مطابقدر .
صاچاقلری ایکی متره قدر کنیش و دیوارلری دیرد کار آراسنه صف صف

نقش ومخمس طوغله دوشلیدر امش کبی بر رسمده بولنیور . چیفته
نقش مردیوندن چیقنجه کیریلنجه طاواننده آویزه معلق زمینی مشمعه
ایله مستور کنیش بر صالون وایکی یانلرنده اوچر اوطه واردر . فرشیده
کی چیفته حلزونی مردیونله ایکنجی قاته چیقیلنجه مفروشاتك
مکملیتی نظر دقتی جلب ایلر . صالون واوطه‌لرك زمینی کچه‌لرده قوکی تورنه
خالیلر ایله دوشه‌لی . پنجره‌لر قوماش پرده‌لرله اورتولو ویوزلری ایپکلی
قاناپه‌لر . مزین ماصه وقونسوللر . مذهب چرچوه‌لی آیینه‌لر وآویزه‌لر .
اکمال تزیینات ایلر . بو اوست قات خالی اولوب سفرا ومسافرین کرامه
قبولنه . ضیافتلر کشیده‌سنه مخصوص ایمش . بلدیه هیئتی یالکز آلت
قاتی اشغال ایتمکده‌در . ضیافت رسمیه ومسافرینك اقامه‌تی ایچون بر
وق سنده فغفوری سفره . چای وقهوه طاقملری وقاریولالر محفوظ
دوریور . هله محمود جلال الدین پاشا بلدیه دائره‌سنی محیط اولان
مربع الشکل ومزبله‌لکدن عبارت بر عرصه‌یی مکمل ومنتظم بر
بلدیه باغچه‌سی حالنه افراغ ایله درونده بر ده قازینو انشا ایتدیرمکله
دائره‌نك وشهرك شرف وانتظامنی بر قات دها آرتیرمشدر . بو باغچه‌نك
طرفی اورته‌ده بر پارماقلقلی آلچاق دیوارله محاط اولوب اورته
سنده فسقیه‌لی حوض وبرقاچ قمریه وار . طرح وتقسیمی ماهرانه‌در .
ازهاری غایت مبذول اولوب بر ده‌محیونلغی شایاندر . موظف بر
باغچوانله دائره‌دن محافظه اولونیور . وقت بولدقچه اوراده کیدر
هوای صافندن ؛ منظرهٔ لطیفه‌سندن استفاده ایلردم .

تیاترولر : بروسه‌ده ایکی تیاترو بناسی موجود اولوب شایان توصیف
اولان شهرك اك شرفلی بر محلنده وتلغرافخانه قارشیسنده مرحوم احمد

وفيق پاشانك همت وغيرتي واهالينك اعانه سيله انشا ايديلن بلديه تياتروسيدر
بوكاركير بنانك اوكي پاماقلقله محاط ميني ميني بر حديقه جق اولوب
دروني واسع ، صحنه سي ، كنيش لوحه لري مزيندر . ايكنجيسي
اقامت ايتديكم او تلك آلت قاتدن عبارتدر . اوفاركاق بر صحنه سي
وياغلي بويا ايله خوش نقشلر ايشانمش لوحه لري واردر . فقط كلن
قومپانيه لر اوته كنده اجراي لعبيات ايتدكلري جهتله بوراسي متروك
ومعطل قالمش .

— اوزون چارشو : بورانك اوزون چار شوسي ايستانبولك
كينه شبيه واولدقجه بويوك اولوب قالپاقجيلر باشنه معادل آنا جاده سي
دها كنيشدر . دورتده بيرده بدستاني بولونيور . زلزله زائله ده استانبول
چار شوي كبيرينك اوغراديغي فلاكت انهدامه بورانك اوزون چار
شوسي دها مقدم يعني بروسه نك مشهور زلزله سنه سنده دوچار اولديغندن
يالكز دكانلرك اوستي كاركير اوله رق بيور اقيلوب تكميل كرلر
اخشاب ياپلمش ومنتظم صيوااوروله رق منظره سي كاركير آبيرد ايديله
جك بر حاله صو قولمشدر . طوز بازاري قاپيسنده يقين يرمي اوتوز
متره لك قسم هر نه دنسه صيواسز وبغدادسيله قالمش اولديغندن كويا كه
مخصوصا او يولده انشا ايدلمش قفسلي بر طرز معماري ظن ايديليور :
بو اوزون چارشونك ايستانبولك كندن فرقي دروتندن يوك آرابه لري .
قطار حالنده كومور واودون بيكير لري كچمسي وعادتا اوراده آنه صاتم
اولماسيدر . بيرده اك ايشلك قسمنده دكانلرك بر چوغي بقال . مناو .
حلواجي . ايپجي كباجي كبي ياقيشيق آلمايان عادي اصنافك اشغال
ايتمش اولماسيدر . ايكنجي يه بيرشي ده نه مزسه ده بيرنجي خصوصك

قطعياً منعی ايجاب ايدر . چونکه خلقك دوچار مشکلات ومزاحم اولماسندن صرف نظر حيواناتك بويوننده کی چا کلرك چنغراقدرك صداسيله(ده ! چوش !)ندالری بيری بيرينه قاريشوب قبه‌لره عکس ايتدکجه عادتا انسانك بينی طير مالانيور . بات پازاری اويله بيزيد قاپيسنده‌کی کبی ممر عام واوموز اوموزه کچيله جك قدردار بير محله اولمايوب بيربو جاقده در .

— اوتللر : قاپليجه وايليجه لرله کشيش داغی سايه‌سنده بروسه‌يه پك چوق زوار ومرضا کلمکده اولديغندن شهرك هر طرفنده متعدد اوتللر ياپيلمشدر . « بل وو » آناطولی » ناملريله اوروپا اصولنده وبيرنجی صنفدن اوتلر بولونديغی کبي سرکه‌جي اوتللری طرزنده وايکنجی اوچنجی درجه ده بير چوق مسافرخانه دخي واردر . بالخاصه استحمام ايچون کلنلره مخصوص وقاپليجه لرجوارنده متعدد پانسيونلر موجود اولوب درونلرنده خصوصی حماملر دخي ياپلمش .

بيرنجی صنفده کيلر هم حسابمزه هم مشغوليتمزه موافق کلديکندن سد باشی سمتنده ايکنجی صنفدن سد باشی اوتانه اينمشدك . کيسهٔ ثروتمز مساعده ايتسه ايدی ينه اوته کيلر بيزه مناسب دکلدی . چونکه معلوم آ! اوقات معينه‌ده « تابل دوت » ده‌نيلن عمومی سفره‌لری وار . بيز ايسه اوکله سفره‌سی قورولمق زماني کلدی ديه معاينهٔ خستکان واموات کبي وظائف حياتيه و مشاغل مهمه يی ترکله کيده ميز . کرك ايشك چوقلغندن کرك پك چوق کره جوار قرايه عزيمتله کيجه دو رتده بشده عودت ايدلديکندن آقشام يمك زماننده دخی

بولونمق قابل اوله ماز ، امادینه جك که ، یمك زمانته یاقین چاغیر یانجه صوکرا یه براقیویرملی ! . یانغینه خبر آلنجه کیتمك نقدر لازمسه چاغیر یانجه خسته یه یتیشمك ده اودرجه مهمدر . باخصوص بیر علت ساریه ومستولیه زمانده مسامحهٔ طبیه عین جنایتدر . . . .

انتخاب ایتدیکمز اوتلدن پك ممنوندم . بیر کره موقعی پك کوزل . دورت یول آغزنده وکوپرو باشنده . هله دائرهٔ حکومت وبلدیه یه قربیتی پك ایشمزه یارادی . منظره سی آچیقلق . هرپنجره سنه بیر لوحهٔ لطافت آصیلمش کبی . یاپیله لی هنوز التی آی اولمش . نظافت وطهارت صورت مطلوبه ده . سوقاق یوری اوچ ، دره جهتی بش قاتلی . بیرنجی ایکنجی قاتلر صالون واون ایکی مسافرین اوداسی لریله اشغال اولنمش . سوقاق طرفنك زمین قاتنده لوقنطه ، پروکار وغایت مزین وبیلاردو صالونی حاوی قدیفه دوشه لی بیر قازینو وار . دوردنجی قات دمنجك عرض ایتدیکم خالی تیاترو . بودروم کبی اولان بشنجی قات ایسه بیر چوق زمان مجهول قالدی . یعنی مراق ایدوبده نه صورمق نه اینوب باقمق عقلمزه کلدی . بویله شیلری دوشونه جك وقتمزده یوقدی یا ! صباحلاین دوشکدن قالقار قالقماز هم سودلی چایمزی ایچر هم ده کینیردك . آقشاملاین ده صالونه یمکی کتیرتوب بیه رك یاتاغه دوشردك . یمك ایله یاتاغه کیرمه بیننده کی زمانی ده پوسته کونی ایسه کلن مکتوبلری اوقومق وجوابلرینی یازمق . دکلسه غزته لره کوز کزدرمك ایله کچیریردك . باخصوص قضاه اوله رق هم والی معاونی بهاء الدین بك افندینك توصیه سی هم کتابجی امری افندینك رجاسی اوزرینه هفته ده بیر بروسه غزته سنه

قولرایه دائر مقالهٔ فنیه یازمقده جملهٔ مشغولیتمزدن ایدی . بو آراده او تلك بودروم قاتنی دوشونوب صورمق واینوب کورمك ممکنمی :

حتی اوتله طققفور افندی اسمنده بر ذات مسافر کلمسه ایدی اورانك نه اولدیغنی اوکرنمك میسر اولمیه جقدی . بوذات قارانتنه بکله مك قورقوسیله استانبوله کیده میه رك بروسه ده قالمش وایشی کوجیده اولمدیغندن کوننك قسم اعظمنی اوتلده کچیریوردی . صالونده متهدیا اسپرطو قوقوسی دویلر . بوقوقویی بزده دویمش ایسه کده آلت قاتك قازینو اولماسنه عطف ایله مشدك . فقط مومی الیه رائحه نك منبعی آرایه رق مردیوندن باشنده چوق اولدیغی حس ایلر وحس شمنی رهبر اتخاذ ایده رك اینمکه باشلار . بودروم قاتنه وارر . بیرده بویوك بر ایمبیقله مسکرات ده پوسنی کیجه یه قدر اقی چکیلد یکنی کورمه سینمی : اقشاملین قسم اعظمی هیئت طبیه وصحیه دن اولان مسافرلری صالونه جمله ایشی اکلاتدی . اینوب بر کره ده بز باقدق . طاوانك اخشاب اولماسندن معاذاه بر آتش ظهور ایدرسه حازونی وعمودی مردیوننی صارنجه آشاغی اینوب قورتولمغه بیله میدان ویرمیه جك اوتاجی یی چاغیردق . بیزه « دقت » ی «امنیتده » وللقغمز ایچون اورته یه سوربیوردی ! اوکیجه حقیقت ساعتلرجه اویویه مدم یا بر قضا اولورسه نه یاپه جغز بیزی کیم اویاندیره جق ؟ اویاندق نصل قورتوله جغز ؟ پنجردن آتلمق خردخش اولمق دیمك نهایت انسان هرشیئه بر قولاب بولوب طاقییور . یاتاق ویورغان چارشافلرینی اکله یوب بر اوجنی قاوریوله یه باغله یه رق بور صوتله آشاغی صار قیلینه بیله جکنی دوشونه رك اویومشم

کاشف طقفور افندی «تدبیرده ایدو بده نقصان. تقدیره ایله مه بهتان» دییه رك ایرتسی صباح صندیغی سپه تی آلنجه قارشو ده کي اوتله نقل ایتدی. تطهیرات مأموری علی بکله بیزده دیکر مسافرلرك «جانم کیجه ایشله میور. اوقدر اوهام صاره جق بیرشی دکل» دیملری اوزرینه نیتمزك اجراسنی تأخیر ایتدك.

او تلك ایکنجی قصوری غایت محدود یمك پیشرمسی ایدي. ذاتا بوقصور بروسه نك تکمیل لوقنطه لرنده موجود. لیسته لرده طوپی طوپی بش آلتی اسم مقید وهیچ ده کیشمك عادت دکل. هرکون عین شی. هیمز لیسته یی ازبرلدیکمزدن کاغدی کتیرتمکه حاجت قالمیوردی.

تبدل ایدن ماقارنه وپیلاو ایله چوربا وأت صو ییدر. بونلر مناوبه ایله یکدیکرینه خلف سالف اولیورلر. بعضا اسمده کیشیر. طاس کبابی اورمان وکاغد کبابی آدلرینی طاقنیر. آیوا قومپوستوسی غیر متبدل زمره سندندر

وقتاکه تشرین ثانی کلدی. هوالر صوئومغه باشلادی. بن چابوق عودت ایده رز فکریله بك تیرل کلمشدم. لوازمات شتائیه دن حتی قاپوط وپالطو دن بیله محرومدم. استانبوله دفعاتله حالی افاده ایله لازمکان شیلرك ارسالنی نیاز ایتدیسه مده خسته لق مناسبتیله امانتجیلرك تعطیل معامله ایلمش اولدقلرینی بیلدیریورلردي. نه ایسه دینه چوق شکر صوك پوسته اوله رق بروسه یه اعزام قلنان اوچ مسلکداشه اشیای متدرا که یی تسلیم ایتمشلر. اونلرده اکسیك اولماسین کتیر یوردیلر. اجزاخانه لرده وسائر محللرده صوبا قورولدیغی

حالده بیرم اوتلده هنوز تشبث آثاری بیله کورونیور . استیضاح ماده ایتدك . اویونلرك ممنوعیتندن قازینونك مشتریسز قالدیغی و خسته لقدن بروسه یه یولجی کلدیکی و بو معذتلرده : بنده صوباقورولمیه جغی جوابنی ویردیلر ! ایی اما بو صوغوقلرده صوبه‌سز مقاومت قابلمی : ذاتاً دیکر طبیب آرقداشلرده مأموراً ملحقاته داغیلمش بشنك چارده سنی آرایه جق اورته‌ده بن قالدم . پلی یی پرتی یی آرابه‌یه یوکله‌دکجه باشقه اوتله قاپاغی آتدم . بوکلفتده بوشنه کیتدی یا . بیر کیجه یاتارزیاتما . آطر نوسه و بعده مدانیه یه مأمور ایتدیلر . اورالره کیتدم . عودتمده مرادیه سمتنده اوچ اوده لی بیر پانسیون بوله‌رق یرلشدم . اوکنده هیچ حائل اولمایوب او واسع اوه‌وایه ناظر وچکرکه یه کیدن شوسه کنارنده‌کی سداوزرنده‌مبنی ایدی .

جمعه وپازار کونلری آقشام اوستی پنجره اوکنده اوطوروب قطار تشکیل ایدن حمامجی آرابه‌لرینی تماشایلك خوش اولیوردی . سکیز اون لاندو بیر قطار حالنده اینه‌که باشلار . بیر آغزدن شرقی طوتدرمشلر . اورته‌لغی چینلاتیرلر . بعده فایطونلرده‌نی کوزوکور . اونلرده کیدا . آرقه‌سی صیره‌دتك آتلی مهاجر آرابه‌سی قافله‌سی سوکون ایدر . قاینلرده مخصوص اولان کونلرده دخی خانملرك آچیق آرابه‌لرده واوکلرنده بوغچه‌لر بیغیلی اولدیغی حالده کچملری دخی تپه‌دن سیر اولونه جق بیر پانورامادر . صباحلریده کویلیلرك اودون آرابه‌لری . کومور یوکلی مرکبلری آقین آقین بورادن شهره کیرییورلر .

اون اوچ کونده بویله جه کچیروب بالآخره یه مأمور اولنجه بو طرز معیشته بوسبوتون خاتمه چکیلدی .

— فابریقه‌لر : حریره‌سی کلدیکندن اولجه ذکر ایتمشدم‌یا . بروسه ده اوتوز اوتوز بش دانه قدر ایپك فابریقه‌سی واردر . بونلر شهرك کنارنده وخارجنده اولمایوب محلات آراسنده‌در . اجرای تفتیشات صحیه ضمننده همان هپسنی زیارت ایتدم دیه بیلیرم . هر فابریقه بیر اعمالاتخانه بیرده قوزه‌ده پوسی اولمق اوزره ایکی بویوك بنادن عبارت اولوب عمله اوداری وسائر مشتملات دخی بولونیور . قوزه خانه ایپك قوزه‌لرینك حفظنه مخصوص اولوب شایان ذکر دکلدر . اعمالاتخانه تعبیر آخرله ایش صالونی ایکی صیره دواره‌لری حاویدر .

ایکی دیزی اولمق اوزره متعدد طاوه‌لر ولیکنلر موجود اولوب درونلری صیجاق وصوغوق صوایله دولیدر . بویدن بویه کچیرلمش ایکی بورونك هر طاوه ولیکن حذاسنده موصوقاری وار . صولر او واسطه ایله کلیر . هر طاوه‌نك اوکنده بیر عمله اوطورمش صیجاق صویی حاوی طاوه‌یه آتلمش قوزه‌لری پارماقلریله اوینایوب چویر مکده وچوزولن ایپك متمادیاً دور ایدن دواره‌لره صاریلمقده در . صویك شدت حرارتنه تحمل ایچون پارماقلرینی صیق صیق دیکر لیکنده‌کی صوغوق صویه دالدیرییورلر .

فابریقه‌لرك شایان اصلاح جهتاری پك چوقدر . اولا ایش صالوننده قوزه‌لرك صیجاق صوده پیشمه سیله کریه بیر تعفن پیدا اوله رق درونده چالیشان یوزلر جه عمله‌نك صحتنی اخلال ایدییور . فابریقه‌تورلر بو خصوصی دوشونمکه بیله لزوم کورمدکلرندن هر پنجره یه بیر وانتیلاتور طاقه‌رق تجدید هوا چاره‌سنه باقیورلر . ثانیاً اکثریسنك عمله‌سي کویلو اولوب کیجه‌لریده اوراده ییتوتت ایتمکده‌در . حالبوکه

بونلر ایچون غایت دار وبعضیسنده ضیاوهوادن محروم یرلر تخصیص ایدلمش . ازدحام . رطوبت اکثریسی کنج اولان عمله نك حیاتنی تدریجاً زهرله مکده در . ثالثاً فابریقه تورلر آز مصرفله چوق ایش چیقارمق ایستدکلرندن یومیه اون اوچ اون دورت ساعت ایشنه تیورلر . کونده یارمشر ساعتلك ایکی پایدوسلری — تعبیر محلی ایله طوره لری — وار . حالبوکه بو قدر چالشمغه همده هوای متعفن وصو بوغوسی ایچنده چالشمغه بدن انسان تحمل ایده مز .

فابریقه لرك باشقه بر جهتدنده تفتیشات ونظارت رسمیه تحتنده بولونماسی ایجابات قطعیه دندر . دیمشدم یا — عمله نك اکثری جوار کویلردن هم کچنمك هم دیشندن طرناغندن آرتیره بیلدیکیله جهاز ودارخومه بیریکدیرمك کبی پارلاق وطاتلی بیرامید ایله کلمش کنج خرستیان قیزجغزلردر . بونلردن پك چوغنك یازیجی وفابریقه بکجیسی وسائره نك اغفالاتنه قاپیله رق عفتلرینی ضایع ایلدیکی وکمال محجوبیتله وپریشان بر حالده کویلرینه عودت ونشانلیلردن مفارقتله ندامت وخرابیتله امرار حیات ایتدکلری سویله نیور .

— مطبعه لر : بروسه ده بیری ولایتك دیکر ایکیسی غیررسمی اولمق اوزره اوچ مطبعه موجود ایسه ده غیررسمیلردن بیری متروك ومعطلدر . ولایت مطبعه سی دائرهٔ حکومتك آرقه طرفنده خصوصی بر محل اولوب چارشنبه کونلری « خداوندکار » نامیله انتشار ایدن ولایت غزته سی ، سالنامه وسائر اوراق رسمیه بوراده باصیلیر . حروفات وسائر ادوات طبعیه سی مکملدر . دیکری چارشی ایچنده وکیوه خانی

درونده اولوب صاحب امتيازى امرى افندى در . مومى اليه غيرتلى وچالشقان بير ذات . « بروسه » عنوانيله پر شنبه كونلرى سياسى بير غزته نشر ايتديكى كبى بازار ايرته سى كونلريده « فوائد » ناميله ادبى وفنى بير رسالهٔ موقوته چيقاريور . « صنايع » اسمنده بير جريدهٔ اسبوعيه نك ده نشرى امتيازينه مالك ايسه ده بيرقاچ نسخه چيقاره رق عدم رغبتدنميدر ندر ؟ اختياريله تعطيل ايتمش . امرى افنديتك دائرهٔ حكومتله قارشى قارشى يه بيرده كتابخانه سى موجود اولوب پايتختك هرنوع آثار مطبوعه سيله مالامالدر . مطبعه سى حسابنه اوله رق شمدى يه قدر اوتوزقرق كتب ورسائل دخى طبع و نشر ايتمش .

مومى اليه ايله آرامزده بير معارفهٔ غيابيه موجود ايسه ده هنوز طانيشه مامشدق . بروسه يه مواصلتمك اوچونجى كونى آقشامى اوتله عودت ايديوردم . يولده قوله صاقاللى بير ذات كيردى . طانيديغم اولديغيچون كيمدر ديه دوشونمكه ميدان ويرمدن « دوقتور شرف الدين مغمومى بك ذاتكز دكلمى ؟ » ديه واقع اولان سؤالنه « اوت » جوابنى ويرنجه « بنده كتابجى امرى يم » ديه تقديم ذات ايلدى برابرجه اوتله قدر كيدوب كوروشدك . بعده صباحلرى وياخود آقشام اوستى غزته اوقومق وسيله سيله كتابخانه سنه كيده رك كوروشوردم . بروسه ده غزته وكتب متنوعه مطالعه سنه رغبت پك آزدر . بلديه باغچه سيله ديكر بير ايكى قرائخانه يه آنجق صباح وياطريق كلمكده ! اصول مبادله سايه سنده كتابخانه يه استانبول وولايات شاهانه نك كافهٔ جرائد ورسائل موقوته سى كوندرلمكده اولديغندن آراديغمزى اورادن باشقه بيريرده بولمق قابل اوله مازدى . حتى

قوردون مناسبتیله پوسته معاملاتی دوچار تأخرات اولمغله بروسه یه کلیرکلمز بیر هفته پایتختدن نه غزته نه مکتوب المدق . ایستانبولده صباحلین اویقودن قالقار قالقماز غزته مطالعه سنه آلیشمش اولان بیزلر ایچون بویله بیرهفته غزته یوزی کورمه ملڭ نه درجه مشکل اولدیغنی تصور ایتملی .

« بروسه » غزته سی - امری افندی یه ده سویلدم یا - مندرجات جهتیله محتاج اصلاح بیر حالده در . دها ایلك کوروشوشمزده بنده ن یازی ایستدی . الم دکدکجه بیرقاچ سطر قاره لامه تدارکنده قصور ایتمیه رك او صورتله ده ایفای خدمته چالیشدم . باندرمه یه حرکت ایده جکم زمان مقالاتمك رساله شکلنده افراغی خصوصنه تشبث ایتمشدی .

— قاپلیجه وایلیجه لر : بروسه نك مشهور جهان اولان قاپلیجه لري شهرك درونده اولمایوب خارجنده وجهت غربیه سنده در . بویوکلی کوچوکلی یکیرمی یه قریب قاپلیجه موجود اولوب فضله اوله رق چکرکه ده کی خانه واوتللرك چوغنده بو صودن آلنه رق خصوصی حماملر ، بانیولر یاپلمشدر . قاپلیجه لر ایلك بهارده ایستانبول وسائر بلاد عثمانیه دن حتی اوروپادن یوزلرجه بیکلرجه کیشی یی کندینه جلب ایتدیکی کبی مواسم سائره ده دخی بروسه خلقنك اکلنجه لی حماملري اولور . هله جمعه وپازار کونلری قاپلیجه لرك ایام مخصوصه سیدر . بیکلرله ایچکیلرله یوزلرجه خلق کلوب آقشامی ایدرلر . کیجه لری قالانلر دخی اولویور . بروسه ده شهرك بایاغی حماملرینه پك آز رغبت ومراجعت ایدییورلر .

قاپليجه لرك عـدى كثير اولمغـله برابر صولرك جنس ونوعى نقطهٔ نظرنده تقسـيم ايدلمك لازمكليرسه اوچه آيريلرلر. بير نجيسى صولرنده كوكورت املاحى بولونانلر اولوب « يكى قاپليجه، قاينارجه. بويوك وكوچوك كوكورتلى » قاپليجه لري بو صنفدندر ايكنجيسى مركبات حديديه يى خاوي صودركه (اسكى قاپليجـه وچكركه‌ده كي سار اياليجه‌لر) ه داغيلير . اوچونجيسى تركيبى عادى چشمه صوينه شبيه اولانلدر . بوده « قارا مصطفى » قاپليجه‌سنه كيده‌ر .

قارا مصطفى قاپليجه سى بروسه نك مدخانده وشوسه كنارنده اولوب قاپيدن ايچرى يه كيريلنجه عادى ايستانبول حماملرى ترتيبنده بير مرمر حولى . چپه چور.صويونغه مخصوص يرلر.منده‌ر لرو‌ر . اورته‌ده فسـقيه لى بير مرمر حوض . بورادن آقان صـوئوق صو خصوصى بير مجرا ايله صيجاق صويه قاريشه‌رق حرارت شديده‌يي تعديل ايتمكده‌ در .

اورته قاپيدن ايچري‌يه داخل اولوندقده اوفاق بيرقوناق‌حمامي كبيدر . يالـكز قورنه‌لرينك‌چشمه‌لرنده موصاق اولمايوب‌صومتماديا آقييور . ديوار ديبنده اوفاق بير حوض وار . درونى غايت تمـيزو صيجاقدر . صوئوق صوقاريشمادن صيجاق صوينك درجهٔ حرارتى (٥٦) درجه‌سانتى غراداولوب ايشته‌طبيعتدن ايصينمش بوصو سايه سنده‌حمام دخى كلخانى فلان اولمقسزين ايصينوب مرمر دوشه‌ملرى قيزمقده‌در . صوبى غايت براق‌وپارلاق‌اولديغندن‌اهالى « كوموشلي صو » ديه بير اسم طاقمش ايسه‌ده تركيبنده اويله شيلر بولونمامش .

قارا مصطفى قاپليجه‌سى چارشنبه كونلرى قادينلره ايام سائره

ده اركككلره مخصوصدر . يكي قاپليجه . قارا مصطفى نك قارشيسنده و بر
محل مرتفعده كائن غايت مزين وجسيم بر بنا اولوب قاپيدن مستطيل
شكلنده بر جامكانه كيريلير . ايكي يقه لى صويونمه جق يرلر وجوانبنده
كيرايه ويريلير اخشاب ومفروش اودالرى وار . دها بورايه آيق آتار
آتمازدن بولانيق حمض كبريت مقوقوسى صوئوقلغه كيريلنجه يه بوسبوتون
آرتار . صيجاق حلوت غايت واسع اولوب استانبول حماملرنده كي
كوبك طاشنه مقابل دائره وى وآدام بويى درينلكده بر حوض .
وصويى بورايه آقان آقارچشمه سى وار. دائراً مادار قورنه لر موجود
اولوب چشمه لرى دائم الجرياندر . اثناى زيارتمزده حوضده چولوق
چوجوق قولاج آته رق يوزمكده ايدى . بوندن باشقه نسبتاً دها صغير
وبوغوليجنده كوچوك بر حلوتى موجود اولوب اخيراً متعدد بانيولقلر
دخى تدارك ايدلمشدر . حمام داخلنده صويك درجه حرارتى (٣٥:٣٦)
اولوب حالبوكه مقسمنده پارماق صو قوليه جق قدر حاردر . اوراده
سانتى غراد (٨١) ى كوستريور . صو بورادن چيقنجه جامكانك
وسطنده كى فسقيه لى حوضدن كائن عادي صوئوق صوايله قريشه
رق اعتدال كسب ايتمكده در .

يكي قاپليجه بازار ايرتسى كونى قادينلرك ديكر كونلرده اركككلر
كدر . اسكي قاپليجه . چكركه ده كائن اولوب بناسى همان يكي قاپليجه يه
نظيره در . مستطيل جامكانى . ايليق حلوتى . آرسلان آغزندن
درونه صو آقان بر حوضى . آقار چشمه لى قورنه لرى وار . كيرالق
اودالرينك ده نظارتي پك شاعرانه در

صويى (٤٦ و ٤٧) درجه سانتى غراد اولوب قيشين ٤٩ درجه يه

قدر ترفعیازین (٤٥) قدر تنزل ایدەرمش . بعده صوغوق صوایله قاریشدیریله‌رق ۳۵ درجه‌اولدیغی حالده حمامه‌سوق ایدلمکده‌در .

صویی قوقوسز وبراق اولوب چلیکلی جنسندندر . ترکیبلری بروجه آتیدر :

اسکی قاپلیجه : بهرلیتره‌ده

حامض ناربون	۰و۷٤٥
ثانی قاربونیت کلس	۱و۰۵۵
قاربونیت صود	۰و۵۸٦
حمض اول حدید	۰و۰۱۷
قلور صودیوم	۰و۰۲۵
کبریتیت صود	۰و۰۳۵
مغنزیا	۰و۰۲۵
کلس	۰و۰۰۸
سیبلیس	۰و۰۱۵

یکی قاپلیجه : بهرلیتره‌ده

کبریتیت صود	۰و۲۷۵
آلومین	۰و۰۲۵
حامض کبریت ما	۰و۰۰۱
حامض قاربون	۰و۰۱۵
موا- عضویه	۰و۰٦۵
قلور صودیوم	۰و۱٤۹
ثانی فحمیت کلس	۰و۲۸
کبریت قالسیوم	۰و۱.۳
کبریتیت	۰و.۵۵
کبریتیت مغنزیا	۰و۲۷۵
قلور پوتاسیوم	۰و۰۱۹
قلور مغنزیوم	۰و۰۸٦
سیلیس	۰و۰۱۵

اسکی قاپلیجه چارشنبه کونلری قادینلره مخصوصدر .
صویی چلیکلی اولان آرمودلی ایله کوکورتلی . قاینارجه قاپلیجه لری هر کون قادینلره مختص اولدیغندن کیروب کزمك ممکن اوله مدی . بیوك و کوچوك کوکورتلیلری دخی دولاشمغه فرصت دوشمدی .
بونلردن باشقه « بکارحمامی » و « خیرات قاپلیجیه » نامیله قارا مصطفی جوارنده وچکرکه ده بر ایکی خراب قاپلیجه سی موجود اولوب ایسته ین کیره رك بداوا استحمام ایامکده در .
قاپلیجه لرك میاه مستعمله سی بعض جوار ده کیرمنلره کیدوب اوراده ده طاشی چویرمك صورتیله بر خدمت کوردکدن صوکرا باغ وباغچه لره آرقه رق اسقا ایلیور . صباحلین ایرکندن تحملرد کیدن شوسه یولی یك غریب بر منظره ایدر . ایکی کنارنده کی خندقلردن آقمده اولان صیجاق صویك بوغوسی انتشار ایله ایکی یقه ده اوزون بیره ر بولوط تشکیل ایلر . ابلریده وقت بولونجه بروسه قاپلیجه لري حقنده خصوصی بر رساله یزمق نیتنده ایسه مده خاطرده قیبانمدن اولمق اوزره بوراده ده بر قاچ شی ذکر ایتمك ایسترم . اولا بالجمله قاپلیجه لرده اهمیتلی بر قصور واردرکه اوده صویي حد اعتداله کتیرمك ایچون صوبوق صو ایله تخلیط ایتملریدر . بو کیفیت صولرك خواص شفائیه ودوائیه سنی آزالتییور . بوندن باشقه چاره دوشونمك ایجاب ایلدر . عادی صوئوق صوقاتمقدن ایسه صیجاق صویی متعدد خزینه لرده توقیف ایله او صورتله تبرید اصولی اتخاذ ایلملیدر . ثانیاً قاپلیجه لر بیره ر دارالتداوی شکلنی آلمق ایچون دها بعض تعدیلات واصلاحاته محتاجدر . ثالثاً - هر قاپلیجه جوارنده خصوصی ومنتظم اوتللر وتنزه

ایچون باغچه‌لری‌یاپاماليدر . خسته‌كان بوتون مدت اقامتنی بانیوده كچیره مز . اونلری اکلاندیره‌جك . اویالیه جق ومعناً مستفید ایلیه‌جك وسائط ایجاب ایدر . رابعاً . تداویء بالما ایچون بروسه یه کیدن ذواتك بهمه‌حال قابلیجه جوارنده یعنی چکركه‌ده‌اقامتلری لازمدر . هله بیربانیولی خانه استیجار ایده بیلیرلرسه اودها اعلا اولور .

شهرك ایچنده اقامتله صباح اقشام آچیق آرابه ایله قابلیجه لره قدر كلمك ووجود قیزغین ایکن تکرار روزکاره معروض اوله رق دونمك جائز دكلدر . باخصوص روماتیزمه دن مضطرب اولانلره بو حال قطعیاً الویرمدكدن باشقه بروسه كبی رطیب بیرمملكتده ساكن اولملری دخی مغایر فندر .

— سیرانكاهلر : ایام تعطیلیه ده ذوقجویان مملكتك نزهتكاهلری پك چوق اولوب باشلیجه‌لری بروجه آتیدر .

ـ تفرج . ایشیقلر مكتب اعدادیسنك شرقنده وكشیشك‌یاماجنده كی موقعه تفرج نامی ویرلمشدر . اطرافی بروسه‌نك مشهور كستانه زینی حاصل ایدن آغاجلر له محاط اولوب بیرچشمه‌دن لذیذ صو جریان ایدر . پك فرحلی ونظارتلی بریردر .

خاقان مغفور سلطان عبد العزیز خانك بروسه یی تشریفلرنده الك یوكسك الك لطیف بیر موقعه یاپدیرلمش اولان قصرهمایونك پایه سنده دخی قاهوه لر موجود اولوب جمعه وپازار كونلری بیر چوق زوار كله رك اوكنده كی شوسه ده آرابه ایله ویایا اوله رق پیاسه ایدییورلر .

ـ عجملر . شهره بیرساعت مسافده ومدانیه ومیخالیج شوسه

تربه ده میر یولنك محل تلاقیسنده کي . مشجردن عبارت اولوب
عمومی بیر باغچه حالنه افراغ ایدلمشدر دروننده جوانبی چیچك
ساقسیلریله دونادلمش حوضلر وچاغلایانلر . صارماشیقلره بورونمش
قریه لر واردر . عجملر تحفظخانه سی دوام ایتدیکی مدتجه قارانتنه
مأمورینی بو باغچهٔ دلکشا ایچنده اقامت ایتدکلرندن مدیر وشادبکله
کوروشمك ایچون دفعاتله کیتمش ومستفید لطافتی اولمشدم .

— چکرکه : شهرك صیفیه سی اولوب بروسه نك چاملیجه سی
ده نمکه سزادر . آرابه ایله بیر ساعت اوزاقده وقاپلیجه لر قربنده در .
منتظم سوقاقلری . مزین کاشانه لری . یتمش خانه لك بیر محله یی
شاملدر . موقعی . نظارتی . لطافتی وبیر درجه یه قدر کشیش
استقامتدن قورتولدیغی جهتله تمیز هواسی کندیسنه خصوصی بیر
اعتبار قازاندیر بیور . اك یوکسك نقطه سنده سلطان مرادخداوند
کارك جامع شریف وتربه لری دخی شرفنی اتمام ایدیور . جوانبی مدرسه
در . قبه سنك تپه سی ده لیك وآچیق در

تربه جامعك قارشیسنده واوفاراق بیر باغچه نك ایچنده در .
مجلا قاپیدن بومقام محترمه کیریلنجه اوجهانکیرك مرقد محتشمی زائرك
نظرینه چارپار . تربه دار افندی جاملی دولابدن چیقاردیغی بیر
صندیغی آچارق قوصوه قهرمان ذیشانك بعض متروکات شاهانه لرینی
چیقاردی . ذات شاهانه لرینه مخصوص بیرزرده ایله ایام رسمیه ده
کیدکلری تپه سی صیرمه ایله ایشلنمش بیرقاووق . غایت جسیم وکار
قدیم بیر کلید وسائره یی کمال احترام ایله زیارت ایتدك .

دیشاری چیقنجه باغچه نك اورته سنده اوفاراق بیر شادروان

وار . مركزنده‌كي فسقيه‌دن آقان صوئوق صو ايله حوض دولمش .
كنارده‌كي چشمه‌لری آچمقلغمی مهمانداره سويلدی . موصلنی چویر ينجه صيجاق صو آقغه باشلا مازمی؛ كمال مهارتله بر بورو حوضك ايچيوزندن دولاشديريلەرق بوصورتله صيجاق صو كتيرلمش اولديغنی وصيجاق صوموصلقلرينك آراسنده‌كی چشمه‌لردن دخی شادروانك اصل صؤوق صوبی آقديغني اكلادم الحاصل سكيزضلعلی حوضك كوشه‌لرنده‌كي موصلقلردن مجرای خصوصی ايله كلن صيجاق صو وضلعلرك اورته سنده كيلردن صوئوق صو آقمقده در .
چكركه صيفيه سی شهره منتظم بيرشوسه ايله مربوط اولوب عجملر موقعنه وقاپليجه لره دخی بشقه شعبه لرتمديد ايدلمشدر شوسه‌نك كنارنده « قارا كوزايله حاجيواد » دن بيرنيك‌تك طاشلی مزاری واردر .
كلوب كيتمك ايچون لاندولر ، فيطونلر . بريچقه لردن اهونجه استفاده ايديله‌بيليور سه ده بير ترامواى تأسيس وتشكيل ايدلمه سی لايق اولديغی معموريته ايصال ايده مشدر . نته‌كيم اسكدارله چاملیجه آراسنده دخي ترامواىك مفقوديتی اوجانم تپه لری رغبت عامه‌دن محروم براقديغی كبی
ـ زراعت مكتبی : ايلولك يرمی ايكنجی پرشنبه كونی زراعت مكتبنه عزيمت ايده‌رك بير ايكی شبهه‌لی خسته ظهور ايتمش اولان ياقيننده‌كي قره‌مان كويندن مكتبه كلن صوايله انتقال مرض واقع اولوب اولەمیه جغنی كشفه مفتشمز بونغوفكی‌پاشا طرفندن مأمور ايدلدم . بش دقيقه صوكرا راكب اولديغم لاندودورت نعله‌عجملر

دوغرویه‌وارلانیوردی . اوراده بر ایکی دقیقه توقف ایتدك . غاردیانلر بزی تبخیر ایله ایسپیچوز دیردرك قوردو ندن كچید ویردیلر . یاریم ساعتلك دهامسافه قطعندن صوكرا ارابه باغچه‌یه كیرەرك مكتبك مرمر دیركلری اوكنده دوردی . احتیاطا قاپینك اوكنه دوكولمش توز كیرچ اوزرینه باصه رق ایچری‌یه كیردم . مدیر روپن افندی نازك و درایتلی بر ذات اولوب مكتبه كلن صویك مجراسی قرمان كویندن كچدیكی و مذكور قریه‌ده بر ایكی كشینك وفاتی خبر آلنغله همان صویك استعمالنی منع ایدەرك بروسه‌یه اخبار كیفیت ایلدیكنی حكایه ایتدی . بونك اوزرینه قرمان كوینه كیدوب صویولنك درون قریه ده بر چشمه ویەمنفذی اولدیغنی كوره رك وقریه دن كچنه قدر تارلالر آراسنده‌كی مجرایی دخی معاینه ومشاهده ایدرك مكتبه دوندم . تارلالر ایچنده‌كی ایكی منفذك اوزرلرینه‌دمیر قاپاق وضع ایدیله جك اولورسه هیچ بر محذور قالمیه جغنی شفاهاً بیان ومقام ولایته تقدیم ایدەجك اوزەراپورمی‌ده اویولده تنظیم ایتدم .

حین زیارتمده مكتبك تعطیل موسمی ایدی . شاكردان تشرین اول ابتدا سنده طوپلانه رق تدریسات نظریه وعملیات لازمه‌یه باشلانیرمش . بو مكتب عالی‌یه قبول ایدیله جك شاكردانك كویلی اولادی اولماسی نظامات موضوعه اقتضاسندن اولدیغنی تحقیق ایتدم . بنانك اوست قاتی یاتاقخانه وآلت قاتی طعامخانه ودرسخانه اتخاذ ایدلمش . بنانك آرقه طرفنده كومس . آخور . ده پو وسائر مشتملات كورولیور . الك صوك سیستمده‌كی آلات وادوات زراعیه جلب وجمع ایدلمش . كومسلرنده هر جنسدن طاووق . اوردەك .

کوکرجين وسائره موجود اولوب اوره تمك مقصديله خارجدن ابسته نلره يورموروطه دخي ويريورلر . سياحت جزدانمك بالاسنه دها بروسه يه كيرمدن قيد ايتمش اولديغم بواثر ترقي بي ايشته بو وسيله ايله تماشايه موفق اولنجه شهره عودتدن باشقه ايش قالمدي .

ــ دار الحرير يعني قوزه مكتبي : بروسه نك جنوبنده كشيدث اتكنده و بير دوتلغك اورته سنده كائن ايكي قاتلي اخشاب بر بنادر طرز انشاسي پك دلنيشين اولوب ظريف صاچاقلري . تراچه لري ايله كوشك منظره سي آلمشدر .

ــ بروسه نك پازارلري : پازارايرتسي و پرشنبه كونلري «اولو جامع» شريف حواليسندن دائرهٔ بلديه نك اوكنه قدر دوام ايدن ميدانلقده قورولان پازارلر شايان ذكر بياندر چونكه ايستانبول پازارلرينه بكزه مز . بر كوي منظره سي واردر . صاتيجلرك قسم اعظمي قراي متجاوره اهاليسي اولوب دورت طاووق ايكي هنده ي . اوچ مركب يوكي اودون ويا كومور بر كوفه طورب وسائره صاتمق ايچون اوچر بشر ساعتلك يردن قالقوب كلمشلر در . بر چوغي ده قادينلردر . هله يلديرمه لي وياقراجه لي بر كويلي قادينك اودون و كومور يوكلي بيكير ويامركبلرك يولارندن چكدرك طولاشديرمه سي . چكيشه چكيشه پازارلق ايدوب صاتماسي عالم مساعيده كورونكه شايان بر لوحهٔ ذي حيات تشكيل ايدر . بر چوغيده ايكي صف اوزديره چومه شلر . كيسينك اوكنده ايكي باقراج يوغورت . بر باقراج تره ياغي . ايكي دستي يكمز وار بعضيسي ميني ميني بر طوربه دن عبارت ترخانه سي كسمه مقارنا سي پازارده تشهير ايديور . بر چوغي طاووقلريني پايجاريني

اوکنه دیزمش. بر قسمنك سرمایه سی اوچ بش قاباغه منحصر. صباحه مخصوص بومنظره آقشامه دوغرو تحول وتبدل ایدر. سرمایه سنی نقده چویرمش اولان کویلیلر آرتق صاتیجیلقدن چیقارق آلیجیلر زمره سنه قاتیلیرلر. بر چوغی مالیقوطره یاپه جیلرینه مراجعتله آلی قیرمزیلی باصمه لر، ماوی بویالی بزلر کبی صابون وطوز مبایعه سنه قوشارلر. الحاصل هر بری کندینه اوینه لازم شیلری تدارکه چالیشیر.

کتیر دیکی کاملاً صاتمه مایانلر آقشامین تکرار یوکلنه رك کویلرینه عودت ایدرلر.

صاتامایانلر دیدمده عقامه کلدی. بروسه ده اودون وکومور یوکلی مرکبلره آجیماموق قابل دکلدر. اوزرنده کی یوکی دورت بش ساعتلك ودها زیده مسافه قطع ایله بروسه یه کتیرر. شهرده یوکی ایندیرمك عادت دکل. حوله صیرتنده اولدیغی حالده میدانیرلرنده آقشامه قدر دورورلر. صاتیلیرسه نه اعلا. صاتیلمازسه یوکلی مرکبلر کریسین کری یه عودت ایلرلر. ایرتسی کونی ینه بو یاه. بعضا کونی اوچ دورت مرکبله کلیر ایکیسنك یوکی صاتیلیرده بر ینك قالیر. آقشامین یوکسزلر اویناشه اویناشه دوندکاری حالده بیچاره یوکلینك قولاقلرینی ایکه رك و اوته کیلره کمال تحسر له نظر ایدرك یورومسی جالب رقت وموجب تأثر در.

بروسه ده اودون ده پولري اولمایوب حیوان وآرابه ایله کله رك فروخت اولوندیغی کبی کل یوم الده طولاشدیر یلوب صاتلدیغندن طاووقجی دکانی ده یوقدر!

بروسه ده سبزه و میوه‌نك اوجوزدر . ایستانبولده ایکی اوچ غروشدن آشاغی بیر قیه سنی آلمق ممکنسز اولان طاتلی نارك فیئاتی اون ناره الك اعلاسی اون بش پاره یه ایدی . آیوا ، المآ ، اوزوم وسائر یمشلر دها اوجوز . یالکز کستانه استانبول فیأتنده در . هله مقدارینك آزلغی بالخاصه نظر دقتمی جلب ایتدیکندن صورشدردم محصولات بروسه‌یه اوغرامدن استانبول و محال سائره‌یه سوق ایدلدیکنی و بروسه یه کتیر یانلر دوکونتوسی اولوب ایی مال آلمق ایچون اولجه ایصمار لامق لازمکله جکنی سویلدیلر .

خسته‌لق مناسبتیله ممنوع اولدیغندن اومشهور بروسه شفتالیلرینی واوقدر ایله صاتیلیر قاوون وقارپوزلرینی کورمك نصیب اولمدی .

بروسه ده قایمق بول ایسه ده فیئاتی اهون دکلدر . وسفر طاسی شکلنده‌کی تنکه نك هرقاتنده قایمق صحنلرینی قویوب الده طاشیه رق صاتارلر . سودی مغشوش وغیر صافدر . کوکوملری چولدن دیکیلمش هکبه نك ایکی جهتنده قویوب اوموزلرینه آله رق کزه‌رك دولاشیرلر .

بروسه ده موداسی کچمه‌ین ایکی صنعت وار . بیری لوستره جیلق دیکری صنعت تسثلدر . پازار کونندن غیری قوندره بویاجیسی بولمق ممکنسز کبیدر . یوم مخصوصلری اولان پازار کونی دخی صندقلری فیرچه‌لری بر چوال ایچنده وآرقه لرنده کزدردکاری ایچون طانامسی کوچدر . دیلنجیلرك اوچ بش عدده منحصر اوله جق قدر مفقودیتي شایان تشکر وموجب استراحت احوالدندر .

— بروسه نك طوپوغرافیای طبیعیسی : بروسه شهری کشیش

سلسلهٔ مرتفعه‌سنك اتكنده وشمالاً قاطرجى داغرى، جنوباً كشيش
شرقاً وغرباً دخى بو ايكى سد طبيعيلرى ربط ووصل ايدن تپه‌جكلرله
محدود بير قويونك كنارنده بنا ايدلمش در . صو معدنى اطلاقنه سزا
اولان كشيش طاغندن سوزولن مياه كافهٔ شهرك اراضيسنى صولايوب
قويويه انديكى جهتله زمينى طوپوغرافيايى طبى نقطهٔ نظرنده اراضىء
رطبيه زمره‌سنه ادخال ايديله بيلير . غربه دوغرو سلسلهٔ جبالك ارتفاعى
تناقص ايتديكندن حفظ صحت نقطهٔ نظرنده « چكركه سوقى » بر
نجيلكى احراز ايدر . شهر بر سطح مائله قورولمش اولمغله بر دورت
استوايه آيرلمشدر . بيرنجيسى سدباشى ويشيل جوارنده كه جريان هواسى
كوزل بير تپه‌جكدر . فقط كشيشك اك يوكسك محلى حذاسنه
مصادف اولديغى جهتله ينه رطوبتى زياده در . ايكنجيسى بيكار
باشى سوقى اولوب تماميله اتكده بولونديغندن آرقه‌سى كاملاً قاپالى
ومياه وارده‌نك ايلك هدفيدر . اوچونجى سدخته‌خانه ودار العجزه
نك ديزلمش اولديغى حوالى در وممكن مرتبه رطوبتدن عاريدر
اوچونجى استوا مراديه محله‌سى وجوارندن متشكل اولوب قيمت
صحيه‌سى اولكيلرده فائقدر . اوده استوا سنده بولونان بالق بازارى
آلتى پارمق وسليميه جهتلرى اك فنا محللردر .

احوال هوائيه‌يه كلنجه : پويراز مدخلنك داغلغى ومخرجى
اولان لودوس جهتنه كشيشك اوطورمش اولماسى هواسنك ده
رطيب ودورغون اولمغى ايجاب ايديور . موقع جهتيله چكركه بك كوزل
محل اولوب هواسيده او درجه جريانلى ايسه ده نه چاره كه پايه‌سنده
كى نيلوفر دره‌سنك باصديغى اراضيدن ناشى چات پات حميات

مرزغيه يه يعنى ايصتمه يه تصادف اولونمقده ايمش .

كشيش داغى دائما كلوب كچن بولوطلرى آولايوب اطرافنه طوپلامق وبعضا آشاغى قدر چوكرتوب شهرى بولوطلره غرق ايتمكله مشغولدر . كرك بو حالدن كرك احوال ارضيه واوصاف هوائيه سندن ده كشف اولونوركه بروسه نزله لى بر مملكتدر . زكام پك كثير اولديغى كبى امراض نزلويه دخى چوق وقوعبوليور . ديكر خسته لقلرك جلبنى نزله ويدر . مرض حالنده روما تيزمادن عرق النسادن يان «سياتيك» دن مضطرب پك چوق ذوات بولوندیغندن ظن ايدرم كه امراض رئويه دخى زياده جه اولملى الحاصل جكركه مستثنا طوتلديغى حالده روماتيزما ، الام عصبيهٔ رئويه ، اذران الرئه . برونشيت كبى خسته لقلرله معلول اولان كيمسه لرك تبديل هوا ضمننده بروسه يه كلوب اقامت ايتملرى جائز اوله ماز .

درجهٔ حرارت پك چوق مظهر تبدلات اوله ميور . يازين حرارت شديده قيشين ده صوئوق سوركلى اوله رق دوام ايدر . بو سنه تشرين ثانى ابتداسنده كشيشك ذروه سى بياضلانمش واوندن صوكرا ياقيجى قورو صوئوق باشلايه رق سانتيغراد مقياس حرارتنك جيوه سى صباحلرى صفردن اشاغى يه اينمشدر .

احوال مائيه سنه كلنجه : بروسه نك صولرى مبذول اولوب يالكز كوكدره صوبى برقاچ بروسه شهرينى اداره يه كافى ايكن مجرالرك بوزوقلغندن قسم اعظمى يولده ضايع اولمقده واشاغى محله لر حصه مايه اوغرامقده در .

صولرك منابعى كشيش داغى در . كوكدره . قاواق . آلتون اولوق

پیکار باشی کبی مختلف اسمده صولر واردر . بونلردن کوکدره الك کورمنبعدر . پیکار باشی دخی زنکین منبع ایسه ده ترکیبی کلسی ولذتی قابلهضمی کوچدر . قواق ودیکرلری کوکدره نك شعبه‌تی اولوب مقدارلری آز طعملری نسبتاً دها ایجه در . بروسه صولرینك امثالی از کورولور بر قصوری وارسه اوده خانه‌دن خانه‌یه کچمسی وتلویث اولونماسیدر . بو خانه دن خانه‌یه کیچمك مسئله‌سنی بروسه‌یی کورمه‌مش اولانلر قولایلقله اکلایه‌مازلر . بو بابده بیراز ایضاح ایتمك ایسترم . مقسمدن چیقان صو ایلك خانه‌یه کونك بر مجرا ایله کلوب موصلقسز — وتعبیر محلی ایله بورمه‌سز — اوله رق بر تخته ویالاش یالاغه آقتقدن بعده اویالاغك کنارنده‌کی کونکدن بیتیشیك خانه‌یه کیتمکده وبو حال الخ بویله‌جه دوام ایتمکده در . سوقق . میدان . باغچه وسائر محللرده‌کی عمومی چشمه‌لر وحوضلرده دخی بو طرزده‌در . صوبر طرفدن کلوب یالاغی، حوضی املا ایدر و اوبر کونکدن چیقوب کیدر .

خانه‌لرده صو . بویالاقلردن آقتقده ال . یوز . ایاق . مندیل . سبزوات بولاشیق طاقی وسائر هرشی دخی ییقانمقده در . سوقق ومیدانلرده دخی بزکیر وکلبلرده وارنجیه قدر اویالاقدن صوایچر . ایچنه هرشی آتیله‌بیلیر . قهوه جیلر نارکیله‌یی قهوه ظرفلرینی ییقار . توکورولور حتی بعضاً صویك ایچندن بزپارچه‌لری ، بالغاملر ، فاصولیه ، ات قرپنتیلری دخی ظهور ایتدیکی بر چوق یرلی ذوات طرفندن حکایه اولونمش بر چوغیده تصدیق ایتمشدر .

ایش بو قدرله‌ده قالمیور . بروسه صولرینك تاریخی یوقله‌یه

جق اولورسه ق دها مهملرينی كوره جكز . نفوس موجوده نك يارىدن زياده‌سنى اداره ايله‌ين كوكدره‌صوينك‌منبعنده‌يدى سكز دانه دكرمن واردر . صوبيرنجى دكرمنى چويروب اوستى آچيق بر تخته اولوقدن جريانله ايكنجى‌يه كچر وبو صورتله هپسنى طولاشوب‌ينه اوستى آچيق‌يالاقدن«مقسم » ده‌نيلن يره كلير. هرمحله‌نك كونكلري بو مقسم حوضندن باشلار . صويوللرى دخي كونكدن وغير منتظم اولوب چوق يرده لغم مجرالرينه قومشولق ايتمكده وحتى ايچنه‌بيله كيروب اوته‌يه كچمكده‌در .

بر چوق سوقاقلرده طاش‌يغينتيلرى وار . آلتندن صويك جريانى كوزه ايليشيوردي تحقيقات واقعه مزدن اورالرك تقسيم يرلري اولديغى وصو يولجيلرينك ايجابنده طاشلري قالديروب صويك جهتنى دكيشديره‌رك تكرار يغديغى اكلاشلدي . اسواقك‌سيللري‌مز خرقاتى .اولردن‌چيقان بولاشيق صولري دخى بو صورتله مجرايه قاريشيور . بونلرك طاشى چرچوه ايچنه النوب ده بر قاپاقله سدى بويوك بر همته‌توقف ايتمز .

پيكار باشى صوبي عين اسمده‌كى محله آراسنده اوستى آچيق بر حوضه تراكمله اورادن طرز سابق وجهله توزيع اولمقده‌در .

الحاصل شو بر قاچ سطرلق تفصيلات متأسفه ايله بك كوزل اكلاشيلير‌كه بروسه نك صولرى چوق وكوزل فقط نه چاره‌كه‌هپسى بولاشيق وچركاب صويدر .

دكرمنلرك قالديرلمسى .دوكمه‌بورولر فرشى .چشمه‌لرك موصلقلى اولماسى الحاصل مجاريء مياهك طرز حاضره افراغى ضمننده پك

چوق راپورلر ویرمش . دفعاتله قومیسیونلر تشکل اتمش ایسه ده هیچ بر ثمره حاصل اولمامشدر .

والی منیر پاشا حضرتلرینك تشبثات جدیه لری ومفتش بونغوفسکی پاشا حضرتلرینك همات وتشویقاتی سایه سنده بوکره ده ذوات لازمه دن مرکب بر قومیسیون دها تشکیل ایدلمش حتی مناکرته دخی باشلانمشدر . انشاآت قرارلری قوه دن فعله چیقار . حصول مقصد ایچون سرمایهٔ جسیمه لازم اولمامغله برابر اجرا ایتدیرلك بر سهولت موجوددر . سوق میاه ایچون نه گرکلر . نه ترازولر انشاسنه نه تضییق ماکنه لری تدارکنه نه ده دره وسیل صوینی اوله بیلمه مغندن صوزگچ حوضلری یاپمغه احتیاج واردر . یالکز منبعلر محافظه ایدیله جك مجرا ده مردوکه بوریه تحویل اولنه جق . چشمه لر موصلقلی اوله جق .

قولرا مناسبتیله ایدیلان غیرت سایه سنده وبرتدبیر موقت اولمق اوزره خانه لرده بورمه طاقماسی خصوصنه قرار ویرلمش واجراسی بلدیه یه حواله ایدلمشیدی . بو اولسون یاپیلیرسه ینه یوزده اوتوز دفع مضرت ایدلمش اولور .

شهرك لغم مجرالری دخی بعض یرلرده نقصان . موجودلرده طرز قدیمده در . کافه سی کوکدره ، جن دره سی ، نائب دره سی اسمنلرنده بلده نك ایچندن کچن قورو دره لره منصب اولویور وایکی یقه ده کی مساکنده تعفندن دورولمیور . بروسه ده بولندیغمز آنده دارجه اولان جن ونائب دره لرینك طونوزله سدی خصوصنه قرار ویرلمش وقارشیلیغیده بولنمشدی .

کوکدره نك سدی کلفتلی و بو سببله ممکن اولوب یالکز ایکی یانلرینه

کوزلریله رق غائطات اورادن آقیتدیریلیرسه مطلوب حاصل اولمش اولور.

صولرك ولغملرك احوال مشروحه سندن بر طبیب حمای تیفوئیدی وساره نك بروسه‌ده کثیر الوقوع اوله جغی حکمنی ویرر. حقیقتده بویله. اطبای محلیه‌دن تحقیق ماده ایدلدکده تیفو ودیزانتریلرك بوراده چوق کورولدیکی ویك چوق کره شکل استیلائی آلدقاری ثابت اولدی.

الحاصل بروسه‌ده احوال صحیهٔ عمومیه‌نك تأمینی وشهرك امراض ساریه واستیلائیه‌دن محافظه ووقایه‌سی صولرینك اصلاحنه منوطدر.

٣ : بروسه ـ آطرانوس «کیدوب کلمه»

بیر کون معتاد وجهله صحیه قومیسیونك اجتماعنده حاضر بولونیوردم. مرکزه اون اون بر ساعت مسافه‌ده‌کی اطرانوس قضاسندن کان تحریرات رسمیه اورته‌یه قوندی. ردیف ضابطلرندن بیری آنسزین شبهه‌لی اعراض ایله وفات ایتمش. قضاده طبیب بولونمدیغندن ومع التأسف تلغراف خطیده اولمدیغندن سواری ضبطیه ایله اخبار کیفیت ایدییور وجنازه‌نك دفن اولونمایوب بکلتدیرلدیکی بیلدیریلیور. آطرانوس یولی صارپلغیله مشهور اولدیغندن دوقتور آرقداشلرك هیچ بیریده بو خدمتی قبول ایتمك ایسته‌میوردی. دها تکلیف نوبتی بکا کلمدن آیاغه‌قالقه‌رق بو مأموریت دوقته ایچون کندیمی تقدیم ایلدم. هر کس تعجب ایتدی. بیلمییوردی. که بن حاضر بو فرصتدن بالاستفاده قضای مذکورك رئیسی اولان أنشته‌می زیارتله بش آلتی ییللق حسرتی تسکین ایده

بیله جکدم . مسئله مهم و عجله اولنغله همان درحال خرجراهمی
آلوب بلدیه دن ادویهٔ لازمه تدارك و بر ضبطیه رفاقتیله اسبسوار
اوله رق یوله دوزولدك . وقتده ایکندی اولمشدی . بحمدالله اینوب
« چکرکه » نك اتکندن « نیلوفر » مجراسنی تعقیباً ایدرلمه‌یورز .
میوه باغچه‌لرینی حاوی کوچوردك کویلرك جوارندن کچرکن قرانتنه
سببیله بروسه یه کیره میوب بوتون آلیش ویریشلری معطل
قالان بیچاره کویلیلر بزی یابنجیلری کوروبجه « دایی به . . . . بازار
آچیلدیمی ؟ » دیه باغرمغه باشلایورلردی . بازاردن مرادلری بروسه
اوله جق . وقت کیچ وسمایه قرابولوطلر ییغیلمقده اولدیغندن بز بلا
توقف دوزلکدن استفاده ایچون حیوانلری سورویورز . تدریجاً
کشیش طاغنک سنه‌دلرق یوکسلمکه . تپه‌لری . کیچی یولندن آشمغه
باشلادق . اورته‌ده باغلق باغچه‌لك قالمدی . یابانی اورمان ایچنده‌یز .
مقصدمز « یاری یول » اولان « دربند » ی طوتوب قارا قوللده
قونقلمق و شفقله برابر اورادن حرکت ایدوب آطره نوسه اینمك . .
کونش باتدی . اورته‌لغه آلاجه قرا کلق باصدی . سیره‌ك داملا
لرله یغمورده سرپمکه باشلادی . بیزده « قامچی دوکن بایری »
اسمنده‌کی دیك وقیالق بیریره واردق . کمال دقت واحتیاطله حیوانی
سوق ایتمك لازم . یوقوش هم دار هم مردیوه‌ن کبی طبقه لی . بایری
بتیروب آشاغیسنده صیق آغاجلی وحشی اورمانه کیرنجه بوسبوتون
کیجه قرا کلغی باصدی . اورته‌لق وقارزیفیری قراردی . کندیکرمك
بیله‌شنی کوره‌میورم . ضبطیه اوکده . بن آرقه‌ده اپی مدت آغاج داللرینه
چارپه‌رق کیتدك . صوکرا ضبطیه‌نك کری دونمه‌دیسی . صاغه‌صاپدق .

صوله دوندك نهایت « یولی غائب ایتدك » دیتزمی ؟ حیوانلردن اینوب
یدكه آله رق راست كله صیرتلره طیرمانیور . صوكنده یردمه‌ینجه باشقه
طرفه تبدیل استقامت ایدییورز . بیلمم بویله نقدر زمان اوغراشدق
فقط قان ترایچنده بی مجال قالدم . صوسزلقدن بیتیورم . ضبطیه
دییورکه « طبق قامچی دوكن بایری كی بیریوقوش اوله‌جق . اونی
چیقنجه تپه‌ده‌در بنده‌واره‌جغز » . كوزل اما اوبایری بیردورلو كشف
ایده‌میورز . قارشو داغلرده كومورجیلرك ایكی اوچ دانه دومانلی
آتشلری كوزه كوریور . باغیردیغمزده امدادمزه كلیرلر دییه بن آوازم
چیقدیغی قدر « كومورجی بابا ! . كومورجی بابا ! . » دییه باغیرمغه
باشلادم . ضبطیه « آمان اویله باغیرمایك . صوكرا اورمانك قاپداپیلری
اوزرمزه كلیر » دیدی . مكر بورالرده « آیی » خیلیجه مبذولمش
شیمدی بر داوقورقو چیقدی . « رووه‌لودر » لری قایفندن چیقار
دق یان یانه بكله یورز . بر مدت نفس آلوب دیكلندكدن صوكرا
سمت مجهوله دوغرو آغر آغر اكتشاف ایچون حیوانلره بیندك . راست كله
دیك بر صوتی طیرمانیورز . بر قاچكره بیكیر قاپاندی ینه قالقدی . صاغ
طرفمزك غایت درین بردره اولدیغی اوزاقدن اوزاغه قولاغمزه واران صو
شیریلتیسندن اكلاشیلیور . بر داغك یماجندنی كچییورز ندر بیندم
بیكیرمك آرد آیاقلری یردن كسیله‌رك آسزین او بو شاغه دوغرو
قایدق . برابردییه اوچویورز . جان حوله‌سیله بیلمم ناصل بغرمشم .
كه قضائی اكلامش اولان جاندارمه نك « بیز آغاجه صاریل ! . . »
دییه سسلری قولاغمه كلدی . بركت ویرسین حیوانك اوك آیاقلری
بر كوتوكه چنكال كبی طاقلمش . بنده بیردال قوجاقلایه‌رق آصیله قالمشم .

او آنده کچردیکم خاجانی تمامًا تصویر ایتمك ممکن دکلدر . یالکز شونی آکلادم . که اولومه قارشو انسانده بر قوت بر جسارت حاصل اولویور . . . . . بن بو تهلکه‌لی وضعیتده ایکن ضبطیه حیوانمزسورونه سورونه یاماجی اینه رك بنی مخاطره‌دن قورتاردی بعده بیکیرمیلرده بیك زحمت ومشکلاتله یوقاری چیقه‌رابیلدك .

بعده تکرار کری دونمك ایجاب ایتدی . فقط آرتق بیلمدیکمز طرفه‌صالدیرمامغه‌قرارویردم.ضبطیه‌اطرافی‌دور ایدوب‌دوروربیور . بر طرفدن موقعك تهلکه سی . بر طرفدن صوسزلق بلیه سی . بر طرفدن آتی‌وسائروحوشك‌دهشتی . نه یاپه‌جغز یه‌دوشونوب‌دورركن قولاغمه « یول بولوندی ! یول بولوندی ! قورتولدق ! بو طرفه ! » صداسی کلمه سین‌می ؟ تحتمده اعتمادم اولمدیغی حالده حیوانی سس کلن جهته سوردم . حقیقت یول . اوراده قورودره بر میدانلق تشکیل ایتمش . اطرافنده آغاجلر آز . قویوبروت رنکنده‌کی سما کوزوکیور . بعض یرنده بولوطلر پارچه لانمش . بو قدر جق بر آیدینلق سایه سنده‌ده داغك دیبندن باشلایوب اوزایان بیاض بیرایز خیال میال سچیلیور .صوجنی اورت باص ایتمك ایچون جاندارمه ده‌متمادیاً « یول افندم.یول‌یول ! چاقلی‌یاتاغك کنیشلك یرینه کلنجه‌بولدم » سوزلرینی تکرار ایتمکده . اوقدرسوینمدم : ایچمده‌اودرجه‌فرحلق . وجودمده خفیفلك حس ایتمکه باشلادمکه تعریفی قابل دکل . غیرارادی . حیواندن اینمشم . اورایه چومدم . اولا بر جیغاره یقوب بیردانه ده کاشف قلاغوزه اکرام ایده رك کمال ممنونیتله دومان صاووره‌مغه قویولدق . بعده کندیمه چکی‌دوزدن ویروب اوبله اسکیسی کبی نومیدانه دکل .

كمال امنيت ايله بيكره يينه رك متانت وجسارت تامه ايله چيقييورز. تعالى ايتدكجه سمادن اينن ضياى خفيفت سايه سنده كندى ألارمى. آلتمده كى بيكرى. ايكى آديم ايلريده كيدن جندارمه‌يى مظلم بر كولگه كبى بالاى بلاييسز كورمكه موفق اولدم. كچديكمز يرده امنيتلى دكل ها! بر داغى حازونوارى دونه رك چيقمقده يز.

چوق شكر تپه‌يى طوتدق. فقط پياده يورومك ايجاب ايتدى. او مشئوم «قامچى دوكن» بارى كبى يولك بر جهتى اوچوروم — كه آشاغيدن آقان صويك چاغلتيسندن اكلاشيليور — برطرفى اورمانلق. يكپاره مرمر دوشه‌نمش كبى يالچين بر قايا. شو تهلكه‌يى قضاسز آتلامق ايچون دائما اورمان جهتندن سوروه سوروه يورويورم.

نه سعادت! او چوروم كنارندن چيقار چيقماز آيدينلق بر پنجره كوردك. بزه جاى استراحت اوله معهود دربند. محافظمز باغردى. ايچردن مقابله اولوندى. قانديل النده بر ضبطيه مرديون باشنه استقباله چيقدى. ايكى قاتلى بر بنا. آلت قات حيوانلرك جكيلمسنه. اوست قات ضبطيه لرك اقامتنه مختص. بر آديمده بر قاچ باصه مغى آتلايه رق اوجاغنده يانان آتشدن ايصنمش ودومانلانمش بر اوده كيردم واوجاق باشنه چوكى ويردم. آغزم قورومش صوسزلقدن بايليورم. فقط او درجه ترلى يم كه قاپوطمك باشلغى دخى صيير صيقلام. بو حالده ايكن صو ايچمك امراض التهابيه‌دن برينى زورله چاغرمق ديمك. مقتدر اوله بيلديكم قدر صبر ايتمكى قوردم ويالكز بر قاچ غارغاره ايدوب آغزيمى ايصلاتمقله قناعت ايتدم. بناءً عليه جيغاره لرك بيرى سونيور بيرى ياقيلييور.

بودر بنـدك ضابطی اولان ضبطیه ایله خوش بشـدن صوکرا
قونوشمغه باشلادق. بیزم اوزون بویلی حکایه‌یی بیرقاچ چیفت لاقردی
ایله اکلاتدق. ساعت اوچ بوچوقده مواصلت ایتمشز. حالبوکه بیرده
واریله بیلیرمش. آراده کی ایکی بوچوق ساعتی اورمانلر ایچنده آوار
دولاشمغله کچیردیکمز میدانه چیقدی. شویله بویله بشی ایتـدك
فوق العاده آجیقمشم. ایکی بوچوق ساعتلك حرکات بدنیه ایله نصل
آجیقیاماز؟ اوفارلاق حامور تخته‌سی شکلنده کی سفره‌نك اوکنه توجه
ایتدك. قارشیمه ده یول آرقداشی ژاندارمه اوطوردی.

هکبه‌دن چیقار اکمك دیلملرك ییغلدی. قتیق وآش اونق
اوزرده اورته‌یه بیر یشیل چاناق دولوسی زیتون وضع ایدلدی. شیمدی
یه قدر پك آز واقع اولمش بیر اشتها ایله لقمه‌لری یووارلامغه وآرده
بیرده تنکه ایله صو ایچمکه دوام ایتدم.

وجودمك هر حجره سنده یورغونلق حس ایدلمکده، کوز
قاپاقلرم کرپیکلرینه بیر جسم ثقیل آصیلمش کبی قاپانمقده. الحاصل
آثار احتیاج نوم غلبه اولونماز بیر حاله کلدی. ساعتده آلتی. یاتمه
زمانی عادت صویونمقدر دکلمی؟ حالبوکه او اصول وقاعـده بورده
قابل تطبیق وممکن الاجرا دکل. زیرا نه یاتاق وار نه یورغان!

قالقوب عادت عمومیه ایله معکوسا متناسب اولمق اوزره کوکسمی
باغریمی قاپایوب دوکمه‌لری صیره واری ایلیکلمدم. قاپوطك باشلغنی
چکوب مشمعه لی مانتونی دخی بالاکتسا اونك قوقوله‌سنی ده
قاشلرمه قدر چکه رك قابا حصیرك اوزرینه بویلی بوینه یاتدم. باشمك
آلتنده کوشه‌ده دایالی دوران آرپا ایله طولو قوصقوجه بیر چووالی

بتهلیق مقامنده یاتیردق . ضبطیه لرده قاپوطلرینی اوزرلرینه چکوب
قیورلدیلر .

بن غونم . قلدانه جق حالم یوق . لکن او یومق قابل دکل .
چونکه موجب استراحت بر وضعیت آله میورمکه . کمیکلرم صیزلار .
دقیقه ده بر فیرلداق کبی دونوب دوریبیورم . هله باشمک بوینمک
آرپا چووالندن چکدیکی اذیت هپسنی باصدیرییور .

کیتدکجه ترصوئومغه . ترصوئودقجه وجودم اوشومکه باشلادی .
تیتره‌مک . چکه‌لرم بیری بیرینه ووره جق قدر ایلرله‌دی . حالبوکه
ایچم فورون کبی یانیور . بدنمک هر نقطه‌سندن دامارلرک ضرباتی
دویولیور . قابمده صوله یاته میه جق قدر چارپنتی . نبضمی یوقلادم
بیر حما شکلنی کوسترمکده .

دوچار اولدیغم مصائبک تمامیتی ایچون بر خسته‌لق اکسیکدي .
قالقوب آیاق اوجنده کی هکبه‌دن علاج قوطوسنی چیقاردم .
ایچندن حامض قلور ماء یعنی صافی طوز روحی شیشه سنی آییره
رق صو تسکنه‌سنه بش اون دامله علاوه‌سیله بر معدنی لیموناته یاپدم .
ویره‌ی بش سانتی غراملق ایکی پاکت سولفاتو — کبریتیت کنین —
نی بر جغاره کاغدینه صاروب اکشی صویک یاردمیله یوتدم . بر ازده
قونیاق چکدم . بعده تتره یه تتره یه اوجاغک کنارینه چومه لوب
آتشی أشه‌لیه‌رک ایصنمغه چالشدم . ساعت سکیزه کلییور . ضبطیه
لر ایسه خورولدا مقده یکدیکرینه مسابقت ایلیورلردی . تکرار
اوزاندم . حزن آمیز حسیات ایچنده دالمشم . بوینمک صیزیسیله
اویاندم . ساعت اون . وجودمی یوقلادم . دالمازدن اولکی حالم

یوق . تترەمك او شومك درجه سنه تنزل ایتمش .

اوذانك یكانه پنجره سندن دیشاري به باقدم . آی چیقمش . یر یوزی نورلر ایچنده. او اثناده جاندرمەده اویانەرق ساعتك اون اولدیغنی اكلاینجه فرلادی قالقدی. آلتنزدەكي آخورەاینوب حیوانلره اكرلری طاقوب حاضرلادی. یوله دوزولدك . قمرك كونشدن آلوب یرەصاچدیغی انوارمنعكسه اورته لغی آغارتمش بیاض بیر كیجه یاپمش ایدی .

یوزی دكل یول اوزرندەكي طاش پارچەلرینی آغاج دالرینی بیله كوربیوردق . یاباني داغلرده . بی پایان اورمانلرده بر سكون عمومی حكمفرما ایدي .

كاینه رك كاه چیقه رق ایصسز داغلری آشیورز. افقك كوموش رنكی كیتدكجه آچیلمغه باشلادی . شرق قسمی بیاضلاندی. خفیفجه قیرمزیلاندي . نهایت چام آغاچلری آراسندن بیر یووارلاق آتشپاره كوزوكه رك نشر فیوضات ایتدی . بیز دره لره ایندكجه شمس نوزادی كورەمیور وتدریجاً تپه یه اولاشنجه یكیدن بیر طلوع سیر ایلیوردق . بو صورتله مكرر طلوعلر تماشا ایتدك .

داغلرك تپەسنی : آرالرندەكی دره لی قاپلامش اولان سیس پرده لری آغر آغر قالقانوب بوكسلمكه باشلادي . دست صنعتله تغییر ایدلمەمش اولان محاسن طبیعیه تابلولری میدانه چیقدی .

الحاصل بو شبك ابتدا سنده چكیلان محن ومشاقه . اوغرانیلان مهالك ومصائبه بدل صباحندەده آثار لطافت ونزاهت تجلی ایتدی. كوزك احاطه ایده بیلدیكی محللری كاملاً چام آغاجلری اورته رك

رنکین بیراوزمان تشکیل ایتمش . دره سنده ، تپه سنده هپ بونلر . تره بتی روحیله معطر هواي نسیمی تنفس ایده رك ایلرله یورز . یولك اون متره لك دوز یری یوق مطلقا یاانیش یاخـود چیقیش . هر ذروهٔ جباله وارشده یکی بیرمنظرهٔ طبیعت کوزه چارپیقده ویاقینده اوزاقده نه بیر کوی ، نه بیر قولبه موجود . بیر کویلی یه بیله راست کلنمیور . کیجه کی وقعه دن دولایی وجودم خردخاش اولمش . طاقتم کسیامش اولدیغنـدن بلا آرام حیوان اوزرنده بولنمق زحمت ویرمکه باشلادي . بلم آغریبور تبدیل وضعیت ایده مین دیزلرمده تحملفرسا آلام ظهور ایتدی . ناچار متمادیا حیوانلری سورویورز

صباحك ساعت ایکی بوچوغنده سلسلهٔ جبالدن بوسبتون چیقوب قومسال دوزبیر وادی یه اینـدك . کچی سورولرینی تعقیب ایدن چوبانلر : تارلاسنه کیدن کویلیلر کوزوکدی . بعـده آطرانوس دره سني بیر کوپرو ایله آتلایوب یارم ساعتلك مسافه دها قطع ایله دونتجه مرکز قضا اولان « بکجه » قصبه سنه کیردك .

حکومت قوناغی حاولیسنده حیوانلردن ایندی . فقط باجاقلرم قازیق کسیامش : طوتولمش . یورومه نك احتمالی یوق . اوراجقده کی اسکمله لردن بیرینه مجبوراً اوطوردم .

ردیف ضابطانی و بیرقاچ مالـکی افندیلر کله رك رسم خوش آمدی یی ایفا ایتدیلر لـکن نه « خوش آمد ! » باناصورملی ؟

چایلر . جیغاره لرایچلدکدنصوکرابیك مشکلات ایله قالقه رق قائمقام بکك یاننـه کیتـدك . بیزم أنشـته نك توتون معاینـه سی ضمننده قرابي دوره چیقدیغنی و بوآقشام ویایارین صباح مطلق عودت

ایده جکنی سویلدیلر .

جنازه اوچ کوندر دفن ایدلمه مش خانه سنده دورییورمش بیرآن اول ایفای وظیفه لازمدی .

وقت کچیرمکسزین متوفی نك بیلنمه سی لازم احوال سابقه وصحیه سنی تحقیق ایدوب وضع تحیالاتدیغی زمن یاتاغده بولنانلری جابلهاقدن بیری الدقدن صوکرا آق سامن محلولی ، کافوری روحی وسائره نی حاضر ایدرك موتانی معاینه ضمننده خانه سنه کیتدك .

یکی سنت اولمش چوجوقلر کبی یورویه رك اوده کله بیلمه سه ده دیزلرمه قیرمه بوکمه حرکتی ویرمك ممکن اوله مدیغندن ایکی کیشی قولتوغمه کیروب مردیوه نك اوست باشنه قدر چیقاردیلر . بو صیجاق هواده اوچ کوندر بکله ین جسد تحلل وتفسخ ایتمکه باشلادیغندن تعفن فوق العاده ایدی . اصولی وجهله معاینه مزیده بتیروب « خناق صدر » علتندن وفات ایتدیکنی علل ساریه دن اثر بولونمدیغنی اکلاینجه تزوم دفننه دائر راپوروبردم .

بویله بیر وقوعات مرکز ولایته اخبار ایدیلنجه بنم کلمك آرزو ایده جکمی کشف وظن ایده ن انشته م احتیاطاً اوك اناختاریی ردیف ملازملرندن اسماعیل افندی به بیراقه رق دوره اویله چیقمش . مومی الیه لاجل الاستراحه خانه یه کیتمکلکمی سویلدی .

ذاتاً سویله مسه بیله نزده اولورسه اولسون بانا بیر یاتاق حاضر لاتماسنی رجا ایده جکدم . چونکه هر شیدن زیاده استراحته واویقویه احتیاجم وار .

موتانك اوندن چیقوب اوچ بش ادیمده انشته نك خانه سنه

واردق . قاپی‌یی آچدی . سورونه‌رك یوقاری چیقدم . انسانیتلی ضابطه اوده‌یه بر یاتاق سره‌رك صاووشدی . قیصه بر بیقغینلقدن صوکرا صویونه‌رق یاتاغه کیردم .

اویاندیغم زمان وجودم یاتدیغم زمانکی وضعیتنی اصلا تبدیل ایتمه‌مش . قیلدانمه‌مشم بیله .

کوزمی آچنجه وجودمده بر از خفیفلك دویدم . تجربه ایچون تیزلرمی بوکمكلکی دنه‌دم ممکن دکل . کویا باجاقلرم و بالدیرلرمك کیکلرم یاپیشمش . بو اثناده ده سوقاق قاپیسنه بر آناختار صوقوله‌رق چوره لدیکنی اشعار ایدن طیقردی حاصل اولدی . مردیوندن بریسی چیقمغه باشلادی . اوده قاپیسی آچیلدی . اشیکده انشته تبسم ایدوب دوریور . یورغانه صاریله‌رق اوطوردم . « بونژورلر » تعاطیسندن صوکرا کوروشمکه باشلادق و کینه رك محبته دالدق .

نه غریب شی . استانبولده ایکن همشیره‌نك عودتی تقرر ایتمشدی جمعه کونی کندیلرینی واپوره کوتوروب بر اقه جقدم . هفته اورته سی آنسزین ظهور ایده‌ن مأموریتله بالذات کندم بروسه‌یه کلدم . اورادنده حسب الوظیفه آطرانوسه مواصلتله کندی اوینه مسافر اولدمده خسته‌لق مناسبتیله مومی الیها تأخیر عزیمته مجبور اوله‌رق استانبولده قالدی .

بکجه قصبه‌سی — بروسه سنجاغنك اك جسیم و یوز اللی پارچه‌یه قریب قرایی شامل آطرانوس قضاسنك مرکزی اولان بکجه قصبه‌سی بالعکس او قدر کوچوك و بر قریه منزله‌سنده‌در .

یول آغزنده‌یو نه‌لك بر خانی وار . چارشوسنده ایکی فرون ، ایکی قهوه

خانه بیرده « بیـك بیرچشیت » دکانندن عبارتدر . بیك بیرچشیت دیه توصیف ایدیشم بو دکانده هم بقالغه هم عطارلغه ؛ هم ده الیفوطرده جیلغه عائد امتعه بولنمسیدر .

بیر جامعشریفی ؛ ایکی قاتلی بیر حکومت قوناغی قارشیسنده دائرهٔ بلدیه‌سی ؛ اوزرنده بیر مکتب ابتدائی ، بونك یاننده فوقانی بیر اوده ایله بیرده‌پوددن مرکب انشته‌نك رژی اداره‌سی . اوزاقلرده‌ده دکان حالنده دیون عمومیه دائره‌سی واردر . مأمورینك اقامت ایتدیکی بش اون خانه بیر قاتلی وطاشدن معمولدر .

قصاب وسائره مفقود اولدیغندن مأمورینك لوازم غذائیه تدارکنده پك چوق صیقینتی چکدکلرینی کوردم . هفته‌ده بیر کره بیر کچی کسیلمکده ودها یوزوله‌دن قاپیشلمقده‌در . جوارنده سبزه ومیوه بغچه‌لری دکل نمونه‌لك بیر میوه‌دار آغاج دخی یوق . اوزاقلردن آراصره اللی آلتمش پاطلیجان کلیورسه‌ده خبر آلانلر سیرتمه‌رك دها قصبه‌یه کیرمکسزین پای ایدییورلر . بو سببله هر شیئی بروسه‌دن جلب ایتمك لازم . شوسه‌سی هنوز یوق . تلغراف تمدید ایدلمه‌مش . قیشین بالقانلر قپانیجه کچیلمك قابل اوله‌مدیغندن آیلرجه عادتا بر محصوریتده قالیورلر .

کرك بروسه اووا سنده کرك بانه‌رمه وبلیکسر جهتلرنده اخیراً اویله قرایه تصادف ایتدم که جسامت ومعموریت نقطهٔ نظرنده بلکه یه نسبت ایدیلنجه قضا دکل لوا مرکزی اتخاذینه شایسته‌درلر .

باقینلرده بوراسی طابور مرکزی اتخاذ اولنه‌رق دیوی ودائرهٔ عسکریه کبی ابنیهٔ منتظمه انشاسنه باشلاتلمش وختالریده قوهٔ قریبه

يه‌كلمش اولديغندن شوسه وتلغراف دخي تمديد ايدليرسه تدريجاً كسب توسع وانتظام ايليه جكي طبيعيدر .

بكيجه يه بيرقاچ ساعت مسافه ده‌بير ايليجه موجود اولديغندن حمامدن محروميت سائقه‌سيله اورايه قدر كيديلرك استحمام ايدلييور .

اهالئ محليه غايت فقير اولوب اراضى قابل زراعت اولمديغندن كراسته ، اودون ، كومور ياپوب نقل ايتمك ايله متعيشدر . خيلى بالاموط دخى طوپلييورسه لرده شوسه سزلق مناسبتيله نقلياتده دوچار مشكلات وموانع اولقده‌درلر . بيرقاچ سنه‌لر اول شوسه‌يولى انشاسنه باشلانمش وبروسه دن سكز اون كيلو متره‌يه قدرده اكمال ايدلمش سه ده مهندسلرك معاملهٔ كشفيه‌لى يا كلش ياپملرندن ناشى تمديدى قابل اوله‌ميه جنى آكلاشلمغله ترك ايدلمشدر . بكيجه قصبه‌سى اوفاق وچيلاق يعنى آغاجسز بيراووانك منتهاى شرقيسنده كائن اولوب كوكلره قدر تعالى ايتمش كشيش سد صحره ويسى استقامت رياحه حائل اولديغندن هواسى آغرجه‌در . يازين صيجاق . قيشين صوغوغى شدتليدر . احتياجات مائيه بيرتك قويودن تسويه ايدلمكده اولوب بير ساعت مسافه‌ده‌كي ماء لذيذ هنوز جاب ايديله‌مه مش . بو سببه مبنى احتياجات غذائيه‌نك ندرتيده منضم اولديغندن معاينه ضمننده مراجعت ايدن متعدد مامورينده معده خسته لقلرى بولدم .

قصبه هر دورلو اجرآت صحيه وبلديه‌دن محروم اولوب خلالر عموميتله لغمسز وقويو حالنده در . مواصلتمك ايرتسى چارشنبه كونى قصبه‌يي دولاشه رق كوبره‌لرك خارج قريه‌يه نقلى ، دولمش چوقورلرك تميزلنمسى قويونك اطرافنده‌كى طاش دوشه‌مه‌نك تعميريله جوابنك

باطاقلق حالندن خلاصی کبی هرزمان اجراسی لازم هله جوارده علت ساریه نك حکمفرما اولدیغی وقتده ازم خصوصات صحیه‌یی توصیه ایتمك طبیب کلدیکنی دوینجه معاینه اولنمغه شتاب ایلیه‌ین بعض مأمورینی قبول ایله ماك کرك متوفی حقنده و کرك حبسخانه نك اصلاحی بابنده‌کي راپورلری یازمق ایله اصرار ایتدم . بیرده شیمدی یه قدر مأموراً وموقتاً بورایه کلمش اولان اطبای متعدده‌نك ترك ایتمش اولدقلري علاج صندیغنی آچوب وبنم کتیردکلرمی ده قاتەرق شیشه لرك ؛ قوطولرك اوزرینه تورکجه اسملرینی هانکی راحتسزلق وخسته لقلرده قوللانیله بیله جکلرینی وچوجوق وبویوکه کوره مقدار وطرز استعماللرینی یازدیروب تعریف ایلدم مرور زمان ایله بوزولمش اولانلري سچه‌رك آتدردم وکیجه یاتوب صباحلین عودت ایده جکمی سویلدم .

بوتون مأمورین اعتراضلر سردینه باشلادی ؛ هله انشته هیچ سالیویرمك ایسته‌میور . بورایه کلنلرك بر هفته استراحت ایتمدکجه عودت ایلمدکلری قاعدهٔ عمومیه‌دن اولدیغی بوکیفیت مرکز ولایتجه ده معلوم بولوندیغندن چوق قالیشمدن بر مسئولیت ترتب ایتمیه‌جکني . ایسته‌نیرسه تحریرات رسمیه دخي یازیله بیله جکنی صایوب دور دیلر . انشته ایسه بیك دردن کتیر دیکی صوأیله بنی عزیمتدن چویره مه ینجه همشیره‌مك جمعه کونی استانبولدن حرکتله بازار کونی بورایه مواصلتنی خبر ویره‌رك اوچ دورت کون قالیرسه م حاضر کندیسیله کوروشمش اوله جغمی ایلری سوردي .

فقط بونلرك هیچ بیری وجداناً عذر مقبول اوله ماز . مادامکه

بوراده دوام اقامتی موجب بیر وظیفه وخدمت رسمیه قالمادی . بدناده صحت تامه یه مالکم . بروسه ده ایسه خسته لق دوام ایدییور . وظیفهٔ طبیه ووجدانیه نقطهٔ نظرندن بر آن اول ایشمزك باشنه وارمق لازم . حتی الزم بیله .

محاکمات ومطالعات مسروده می اوزنده یه قونیجه : هپسی حتی انشته بیله حقمی تسلیم ایتدی . مواصلاتمك اوچونجی کونی اولان ایلولك اون بشنجی پرشنبه کونی صباحلین ساعت ایکی ده بیکیرلره بیندك واثنای وداعده « انشاالله ینه کوروشورز » دینلره « انشاءالله فقط بوراده دکل ! باشقه یرده ! » دیه جواب ویره رك حیوانلری اوکچدله دك .

قبرستانك اوست باشندن شماله توجه ایدرك آطرانوس درهسنی وقومسال وادي ني متعاقب بالقانك اتکنه واردق . کلدیکمز یولی غربده بیراقوب دها کسدیرمه دیه تعریف ایتمش اولدقلری بیر باشقه یولی تعقیباً شرق شمالی یه دوغرو ایلرله دك .

طبق عزیمتده اولدیغی کبی شیمدی ده چام اورمانلري آراسندن کچیورز . بونلردن پك چوق استفاده قابل ایکن بوش بوشنه اهالینك تخریب ایدوب دورماسنه تأسف ایتدم . کراسته اعمالی، تره منتی . زیفت وقاطران اخراجی قابل ایکن ایکی یقه ده عصرلرجه زمان مروریله یتیشن اولو آغاجلرك دیبنه آتش ویریله رك یاقلمش یوزلرجه سنك کوکندن کسیله رك دورلمش اولدیغنی کمال تأثرات ایله مشاهده ایدییوردم . کلیرکن کچدیکمز محللرده دخي عین آثار تخریبیه موجود ایدی .

حتی کسیلوب یره ییقیلمش اولانلردن کراسته یاپمق دکل عادی اودون حالنده بیله استعمالنه رغبت اولونمدیغی کوتوکلردن بر چوغنك چورومش اولماسیله مثبت ایدی.

مقصد یکانه چاملری یاقوب ییقدرق بر تارلا آچه بیلمکدر. بویله بر ارا ضیده کی تارلا ایسه کولك قوتیله بر نهایت ایکی محصول ویرر بعده ترك ایدیلرك یکیدن اجرای تخریباته باشلادقلرینی بالاخره تحقیق ایتدم.

اورمانلرك باخصوص دفائن نباتیه اولان چام اورمانلرینك هر نه صورتله اولورسه اولسون محافظه سی چاره سنی استکمال ایتمك ایجاب ایدر.

یولمز دوزیری اولمیه جق قدر عارضه لی اولوب کچدیکمز اراضی ایسه ناریه نك کلسیه وصحرویه قسمنه منسوب ایدی. یالانقاوی کچی یوللرینی دورایله اسفل سافلین دینله جك قدر درین وچوقوردره یه اینمکده وبعده اورادن باشمزی قالدیرنجه قسمزی طوتمدن کوره مدیکمز کوکلره قدر یوکسلمش تپه لره مناره مردیونی کبی یولدن چیقمقده ایدك. کاه آیاغمز آلتنده وقایالر آراسنده دره لرك آقدیغنی صیق وکندینه مخصوص بر غمغمه ایله چغلایانلر تشکیل ایتدیکنی کورور. کاه دره یی صاغمزده کاه صولمزده بولوردق. تپه لره وارنجه بالقانلق ویابانی واسع بر ساحه نك مرکزینی تشکیل ایدرز. درینلره اینجه داغلر، اورمانلر قاپانمش ده بز آلتنده قالمشز کبی بر شی کورمز دست طبیعتك قبه سنی اشجار ملتفت الساقدن، یان دیوارلرینی آغاچ بدنلرندن یاپدیغی ساعتلرجه امتداد ایدن وشعاعات شمسیه نك نفوذ ایده مدیکی یشیل تونللردن دخی مرور ایلیوردق.

انسانك یاننده انستانتانه بر فوطوغراف جهازی اولمالیکه تعریف

و تصويري قابل اولمايان بو مناظر مختلفهٔ طبيعه‌يي تثبيت و عرض ايده
بيلسين . بيكرلردن اينمه‌مه جه‌سنه ساعت آلتي‌يه قدر قطع مسافه
ايليه‌رك معده‌نك شكايتي اوزينه « كوندرت » ده نيان محلده « طورا »
ايتمك لازم كلدى .

اشبو قوناق محلنده « كوندرت » صوبى ناميله بيرده معدن صويى
موجوددر . تارلانك كنارنده اوفاق بيردره‌نك قيسنده ، بيرمتره
قطرنده‌كي چوقورلك قعرندن معدن صويي قاينامقده و غاز حبه‌لري
چيقمقده‌در . طاس و چامچاق اولديغي ايچون آوجمله بيرقاچ يودوم
ايچدم . حامض قاربونلي اولديغندن لذتى اكشي و چيتلي صويه‌يه
شبيه . ياكلزظن ايده‌رم بونك املاحه‌سي دها آز مقدارده . اواثناده
بيرصغرتاج اوكنه قاتمش اولديغي حيواناتي صوله‌مق ايچون بورايه
سوق ايتدى . اسكيدن بري آليشمش اولميلر كه دره‌يي صوايچمكسزين
كچه‌رك بوچوقوردن قانه‌قانه ايچديلر . فكريني اكلامق ايچون چوباني
استجواب ايتدم . (بوا كشي قايناق صويني انسان ايچرسه چابوق
آجيقديرر . حيوانلريده چوق اوتلاتير) ديدى . سبيني صوردم ،
كولومسه‌يه‌رك (اكشيلكندن ! .. طابلا ده‌طورشواولورسه‌چوق
شي يديرمزمى ؟) ديه‌رك بيان مطالعه ايتدى .

چنار داللريني قوپاروب يره‌سرمكله ياپراقدن بيرمنده‌ر تشكيل
ايده‌رك جاندارمه ايله قارشي قارشي يه اوطوردق و قصبه‌ده‌ كبه‌يه يرلشد
كاري طاووق سوكونلريله قارنمزي بيركوزل طويوردق . مامعدنيدن
آووجلايه آووجلايه ايچدم . جاندارمه يوزي قويون يانوب
دوداقلريني صويه تماس ايتديره‌رك صولاندى .

بعد الطعام جیغاره لریده دومانلایوب یوله دوزولدك . هیاکل
برکانیه‌دن کشیشك آچیق وچیپلاق اولان جنوب یوزی کورولدی .
ساعت سکیزده اوزرنده آغاجدن دکل دیکندن بیله اثر بولونمایان بیاض
طاشدن عبارت بر جبالك اتکنه کله رك حیوانلردن اشاغی اتلادق .
بیکیرلری اوکزده قاته رق غایت دیك ومنحدره مردیوه‌نی کبی طولامباجی
بر یولدن پیاده اوله رق طرماشوب آراده برقاچ کره دوله رق ایمك
اوزره قان تر ایچنده وتمام بر ساعتده تپه ده کی کویه واردق .

« قارغه قونمز » اسمی ویریلان فی الحقیقه قارغه دکل توزقونمیه
جق قدر دیك اولان بویوقوش اوزاقدن خیال کبی بیاض بر تربت
حالنده مرئی « قامچی دوکن » بایرینك نظیره سیدر . سمت رأسده
بر ایلول کونشی بولوندیغی حالده بودیواری طیرمانیشمزدن حیوانلرده
ده بیزده ده تاب وتوان کسیلمشدی . قلبم دیشاری فرلایه جقمش
کبی صدمه لرله چارپیقده . صدرم قاباروب اینمکده .

چشمه‌نك باشنه چوکوب بش اون دقیقه دن زیاده بکلمکه تحمل
ایده میه‌رك بوز کبی قیالر آراسندن قینایان لذیذ صودن ایچمکه باشلادم .
جاندارمه « حکیملر باشقه‌لرینی منع ایدرلرده کندیلری یاپارلر ! »
دیبوردی . کندیسنه اتمام حکیم فقره سنی آکلاتدم . (حمامدن
چیقوب بوزلی لیموناطه ایچن اتمام حکیمه صورمشلر که — حیاتکزی
تهلکه‌یه دوشر دیه بیزی عادیسندن منع ایتدیکك حالده کندك حمامدن
چیقنجه بوزلیسنی نه‌دن ایچدك . — حمامدن صوکرا بر طاس بوزلی
صو بر حیاته دکر دها اونکچون) دیه جواب ویرمش . بیزمکیده اونك
کبی . صبر وتحمل ممکن وقابل دکلکه ایده‌یم .

كوى يك غريب بر صورتده ياپلمشدى . أولر تكميل كچمه اصولنده وبر چيوى بيله قاقلماش . آغاجلرى اورته سندن ياروب دوز يوزلرى ايچه ، كونيتلى سطحلرى طيشه كلمك اوزره دورت قيلتلى اوزرينه ديزمش وباشلريني چتدله كبى يونته رق بيرى بيرينه كچيرمشلر . اوستنيده اورتمشلر . اونلش بيره راو . كرك بو كرك بوندن اول داغلر آراسنده كورديكم جبل قراسنده دموى مزاجلى كوجلى قوتلى ايرى آداملر كوره جكم قياسنده بوانوركن فرنكيدن دوداقلرى ياره ايچنده أركككاره قادينلره . باجاقلرى فرنكى يارهسى ؛ يوزلرى فرنكى چيباناري ايلهمستور چوجوقلره راست كلمك موجب تأثر اتم اولدى . حتى قور قومدن چشمه لرده كي طاس وچامچاقلره مراجعت ايدهميه رك آووجله صو ايچمكه مجبور اولدم . علت خبيثهٔ مذكوره نك بويله چتين يرلره قدر صوقيله رق كويلرى استيلا ايتمسنه جداً آجينر وشاشيلير .

بوندن صوكرا يولمز بر مدت نيلوفر دره سنى فوغاليه رق بعده بر تپه يه دها ارتقا ايتدى . ميانهٔ جبالدن بروسه اوواسى حتى كمليك كورفزى يعنى ده كيزدخى كورولدي بعده بيراز آشاغيايه رق اولجه ذكري سبقت ايدن ناتماممتروك شوسه يه چيقدق . بريانمز اوچورومبر يانمز صحور كلسيه دن ديوار اولمق اوزره . كستانه آغاجلرى آرا سندن ، كوفه كى طاشندن عبارت اراضيدن كچه رك « چونغره » قريه سي حذاسنده صحيه قوردوني ايچريسنه داخل اولدق . بر آزدها كيدوب شرقه توجه ايديانجه آياغمزك آلتنده چكركه سمتي وقاپليجه لر كوزوكدى .

بیرآز نفس آلمق هم موقعك علویتندن، نظارتندن استفاده ایتمك اوزره یره اینوب بیر قایانك اوزرینه ایلیشدم . آمان یاربی نه موقع . کویا که طبیعت بوتون آثار قدرت فیاضانه و هر درلو محاسن و بدایع معجز کارانه سنك الك کوزل نمونه لرینی طوپلامش ده شو دوردیغم نقطه نك آشاغیسنه سرپیویرمش . غربدن شرقه دوغرو توجیه نظر ایدیلنجه ساحهٔ بصر اوقدر کنیش درکه رؤیت احاطه دن عاجز قالیر . لوحهٔ غرانك حدود غربیسی یوجه داغلرله نهایت بولمش و شرق کنارینی کشیش تشکیل ایتمشدر . حدودلرك آراسنده کی خط منحنیٔ افقیی قاطرجی سلسلهٔ جبالی تشکیل ایدییور . بروسه اووا سنك بیر اوفاق پارچه سی بیله منظره نك خارجنه کیزله نه مه مشدر . خط بصر صولدن صاغه چویریلدکجه آغوش غروبه آتلمق اوزره اولان کونشك صاچدیغی قیرمزی طوروغجی نورلره مستغرق اولمش اوبه لك اوبه لك مشجره لر . اشکال هندسیه ده سورولمش پارچه پارچه تارلالرك بیراشمه سندن متکون آداجقلر . بونلرك آراسنه صوقولمش وقارنجه یوواسنی آندیرر بیر چوق کویلر . بیقلانقاوی بیر سطح مجلا حالنده صولدن کلوب اووانك وسطنده بیر بردیرسه لك تشکیلیله تکرار صوله قیوریلمش ؛ وبعض یرلری آغاجلرك سایه سنده اختفا ایتمکله سچیله مه ین نیلوفر دره سی ؛ آیاغمك حذاسنده وبیر قاچ مناره چوقورده چکرکه نك کاشانه لری . دها صاغده آراسی قبه لی یکپاره بیر کرده میدان سطحندن عبارت بروسه شهر شهیری . شهردن باشلایوب اووانی شماله دوغرو قطع ایدن بیاض بیر شریت حالنده مدانیه شوسه سی . بونکله بیرزاویهٔ قائمه تشکیل ایدرك غربه اوزانمش میخالیچ یولی . مدانیه

ومیخالیچ شوسه لری آراسنده دولاشدیرمش سیاه بر چیزکی کبی دوه‌یر یولی. شرقده اوزانوب کیدن ینکیشهر وکمالیات شوسه لری . یوللر اوزرنده بر در نقاط متحرکه تشکیل ایله‌ین آرابه‌لر . زائرلک بی درپی کوزینه چارپار . سیر و تماشاسنه قانیامایان بو مجسم پانورامانی جاندارمه نك اصرارى اوزرینه ترکه مجبور اوله‌رق یورومکه باشلادق . بیکیره کندی بیلدیکنه کیدیوردی . بن هر خطوه ده بیك تحولاته اوغرایان ، هر نقطه سنده بر کوزللك موجود بوانکین صحنهٔ تماشانی تماشا ایله مشغولم . دیز کینارلری اداره‌یه دقت ایدرده .

یولمز آشاغی یه میلله‌نه‌رك وهرقانه ایندکجه ساحهٔ نظر دارلانه رق « پیکارباشی » ده نیلن بروسه نك یوکسك محله سندن شهره داخل اولدق . اوتله ایندیکم زمان ساعت اون ایکی ایدی .

٤ : بروسه ـ مدانیه « کیدوب کلمه »

آطرانوسدن بروسه‌یه مواصلتمك آقشامیسی طاقتسز ومجالسز اوله‌رق یاتاغه کیرمش وایرته‌سی جمعه کونی اودا دن چیقمغه دکل قیر یوله دن اینمکه بیله مقتدر اوله‌میه جغمه حکم ایله او یومش ویاتعبیر آخر له یورغونلق سرخوشلغندن عادتا صیزمشدم . صباحلین کوزلرمی آچنجه قوت وصحتم یرینه کلمش ایدی . یالکز دیزلرم صیزلیور وایکی کون فاصله ایله دوام ایدن ایکی اوزر ساعتلك سوارپلکدن بامك بشره‌سی صیرلمشدی .

هرشی یرنده بللی اولویور . بو درجه مشاق ومزاحمه وهپسنی بر طرف ایده‌لم ساده شمدی قور قولی رؤیا کبی کلن او یولی غائب ایده‌رك ایکی بو چق ساعت چکدیکمز صیقینتی یه تحمل ایده‌جك قدر قوت ومتانته مالك اولدیغمی بیلمزدم .

جمعه‌یی راپور و مشاهده‌نامه رسمیلرك تنظیم و تحریریله کچیرنده

ایلولك اون یدنجی جمعه ایرتسی کونی دخی مدانیه و ملحقاتنك احوال

صحیه‌سنی تفتیشه مأمور اولدم . فقط اولا « کورکلی » اسمنده‌کی

قریه‌یه اوغرایه‌رق اوراده‌کی طبیبك شبهه‌لی دیه خبر ویردیکی

خسته‌یی کوره‌جکلدم . ساعت دوقوزده بروسه‌دن حرکت ایتدك فقط

اسبسوار دکل . بعض سیاحینك تعبیرات مخصوصه‌سنجه «لاندون‌سوار» اوله‌

رق . مجملرده مدانیه یولنی ترکله میخالیچ شوسه‌سنه کیردك . نیلوفر

دره‌سنی مجرالی کوپریدن کچوب ایلرله‌مکه باشلادق . دده‌سیر یولی

دفعاتله شوسه‌یی قطع ایدرك کاه صاغه . کاه صوله آتلایوردی . اون

بش کیلومتره مسافه‌ده صاغ جهته و تارلالر آراسنه کیروب مرتفع

بر محله بنا اولونمش جسیم و ایکی اوچ قاتلی بنالری حاوی اوله‌جق

قدر معمور « کورکلی » قریه‌سنه واصل اولدق . مسلکداشم احمد

وفیق بك بیزی بکلیورمش . برابرجه خسته‌یی معاینه و قونسولتو

ایدوب مشترکا تشخیصمزی وضع ایتدکدن صوکرا بالوداع مدانیه

شوسه‌سنی طوتمق اوزره تارلالر و باغلار کنارندن شرقه دوغرو

آرابه یوو ارلانمغه باشلادی . بیرقاچ قریه‌نك ایچندن کنارندن

و نیلوفر دره‌سی قیسندن ، و میشه آغاجلرندن عبارت خوش

قورولردن کچه‌رك غروب شمس اثناسنده مدانیه شوسه‌سنه چیقدق

تپه دربنده واروب آلاجه قارانلق ایچنده کمایك کورفزی کوروندی .

کیجه‌نك ساعت بیر بوچوغنده « مدانیه » قصبه‌سنه واردق . اوغچه

توصیه ایدیلن « نوری بك » اوتلنه ایندك او دارلری جسیم .

ایچلرنده‌کی اشیا بیر قاریوله ایله بر ده صندالیه‌دن عبارت . پرده‌فلان

یوق . بنانك غایت بیوك او لماسی . بندن باشقه ده یولجی ومسافر بولو نماسی آیریجه اورکونتویی موجب اولیوردی . لوقنطه فلان اولمدیغندن بیرآز پینیر اکمك واوزومله آچلغی ازاله وصباح اولو نجه مناسب بر باشقه یر تدارکنی تصمیم ایلیه رك او یودم .

ایرته‌سی پازار کونی امرنامهٔ رسمی ایله کندیمی قائمقام بکه تقدیم وجلب ایدیلن محله مختار ایله اسکی یکی موجود خسته‌خانی زیارت ، خان اوتل ، سلخخانه وسائره یی دولاشه رق طهارت ونظافت جهتندن موجود نواقصی ارائه ، تدابیر مقتضیه یی توصیه ایتمکله کچدی . آقشاملین ده روم محله سی ایچنده وده‌کیز قییسنده کائن «پاولی اوتلی» نه نقل ایتدم . في الحقيقه بورانك ده یگانه مسافری بن اولدمسه ده بایاغی جنسدن او لمق اوزره موبله سنك تمامیتی . ده‌کز جهتنده‌کی ماصه وصندالیه لر دیزلمش بالقونی ایکی آدیم یقیننده بر آشجی دکانی بولو نماسی نظرمده قیمتنی آرتیر دقجه آرتیردی . بوراده کچردیکم دورت کیجه پك راحت ایتدم . ایشیمزی کوجمزی بیتروب عودت ایدنجه بالقونه چیقار . یمکی اوراده یر . یاتنجیه قدر قالیردم . مدار اشتغال پك چوق اکلنجه لر واردی . الك خوش ساعت اونبرده بیرچوق روم فامیلیالرك قایق وصندالاره بینه رك ساحلده بویدن بویه طولا شماری ایدی . بیر قسمی قیچ اوستنده مزه لری دیزمش ، راقیسنی قونیاغنی قویمش . هم ایچرلر ، هم شرقی اوقورلر وبوقییلدن اولانلر قارشیلاشنجه قایقلر رامپه ایده رك بیری بیرلرینه ایچکی تقدیم ایلرلردی .

مدانیه قصبه سی ده‌کیز بانیوسی موسمنده بروسه ، کملیك حتی

استانبولدن کلن « بانیو جیلر » ایله پك غلبه لق اولور وکیجه نصف اللیله قدر قیرق اللی قایق وصاندال فشنکلر . مهتابلر یاقیله رق شرقیلر . مانیلر او قونه رق اکلنیرلرمش . اوتللرده اووقت بوش یاتاق بولمق مشکل اولدیغی کبی کیرالق خانه دخی قالمازمش .

بازار ایرتسی کونی ملحقاتك احوال صحیه سنی تفتیشه باشلامق لازم کلدی . ساعت دورتده جاندارمه چاوشیله برابر استانبولك بالقجی قایقلرینه شبیه ایکی چیفته بیرقایغه بینه رك «ترلیه» ناحیه سنه متوجهاً قیی بویی قایغه باشلادق . هوا ساکن . دکیز راکد . مدانیه دن ترلیه یه قدرکی ساحل کاملاً زیتونلق . دکز کناری کسه قیالر اولوب بویوك بویوك کتله لرك بیر چوغیده صویه یووارلانمش . امواجك مصادمات متمادیه سیله اویولمش مغاره لردخی کورو نیور . بیرینك مدخلندن اعتبارا اون بش متره یه قدرقایق کیره بیلیرمش .

بیربچق ساعتده «سیغی » قریه سی حذاسنه کلدك . فقط پروغرام مقتضا سنجه بورایه عودتده او غرامق مقرر اولدیغندن بلا توقف کچلدی . ساعت یدی ده « ترلیه » باشدن قارا ایتدك . قصبه هر نقدر ناحیه مرکزی ایسه ده مدانیه دن بویوك . بیکی متجاوز خانه سی ، متعدد یاغخانه لری ، بیر اجزاخانه سی وار . مدانیه یه نسبتا کورفزدن قور تولوب بوز بورونه بیر حذایه کلدیکی ایچون هواسی دها لطیف وصاغلام ایسه ده اوست اوسته دینه جك قدر خانه لرك صیق اولماسی ، سوقاقلرك ایکی کیشی کچه بیله جك قدر دارلغی مزیت موقعیه سنی اخلال ایتمکده در . هله مثلث شکلنده کی قصبه نی بیر قطر کبی اورته سندن قطع ایدن جاده نك اورته سنده کنارلرینه

دیوار چکیلمش بر بوچوق متره درینلکنده بر درهوار . بوتون مسا کنك لغملری ودکرمنلرك میاه متعفنهسی هپ بورایه منصب اولویور . قیش موسمندن غیری صو کلهیوب بناء علیه زمینك مستویلکی بوتون مواد منصبه نك تراکمنی انتاج ایتدیکندن تعفن فوق العادهدر .

تدبیر موقت اولمق اوزره لغملرك آچلدیغی محلاره کیرچ دوکولوب برده درهنك باشلانغیجنه بر دیوار انشا اولنهرق مقدار جزئیده آککمکده اولان صوبی جمع ایدوب ایکی کونده بر صالیویرلمسنی وبوسایه ده محصولات متعفنهنك سوروکلهنوب درهیه کیده جکنی وساره‌نی توصیه ایله قایغه بیندك . یاری یولده کی « سینی » قریه سنه دخی اوغرادق . بوده اولدقجه جسیم . نه چاره‌که غیر منتظم . بنالرصیق سوقاقلر دار . لکن قالدیرملی . بوراده کی وظیفه‌یی دهادا ایدوب مدانیه نك صیفیه‌سی ونزهتکاهی اولان آرناوود کویني دخی تفتیش ایله‌عودت ایلدك .

صالی کوني دخی بحراً آلتو نطاش وبورغاز قریه‌لرینه . براددخی شوسه کنارنده وچوقورده کی میسه بولی‌واحمد کوینه کیدب دولاشدم . بورغاز ومیسه بولی قرای جسیمه دن اولوب ایکی اوچ قاتلی کارکیر بنالری کوزل کلیسه ومکتبلری وار . سوقاقارنده مقدار کفایه‌ده فنارلر یاقیلیور . یاغخانه‌لر وشراب فابریقه لری موجود . یالکز بورغاز کورفزك ایچریسنه کیرمش اولمغله هواسی مدانیه‌وترلیه قدر لطیف اوله ماز . میسه بولی دخی چوقور وایکی داغ بیننده کی درهده بولوندیغندن هواسی آغر اوله جقدر .

قایقله کیده رکن ده کیزده آثار غریبهٔ طبیعیه یه تصادف ایتدم .
مدانیه حذالرنده وساحله یاقین بر محلده کویا یاغمور یاغیورمش ویدکیز
قینایورمش کبی بر چوق حبه لرك لاینقطع ظهوری دقتمی جلب
ایتدی . قایقجی وجاندارمه باقیشمدن اکلایه رق اوحذاده ده کیزك
دیبندن صو فیشقردیغنی وآز اوته ده بیلك قالیناغنده کی صویك قایناغی
بویله را کد هوالرده فرق ایدیله بیله جکنی سویلدیلر . عادی صو
اولش اوله ایدی یردن چیقنجه ده کیزه قاتیشیر ایدی . بویله سطح
بحره حبه لرك صعودی غازلی بر صو اولدیغنی ایما ایدییور . قایقجی
بالخاصه تبدیل استقامت ایدرك بیزی ده کیز دیبی پیکارینك حذاسنه
کتیردی . فی الحقیقه قوملق اولان قعر بحردن یاریم بیلك قالیناغنده
بر صو قاینایور وغاز حبه لری سطح بحره چیقیوردی . مقدم
بوصودن استفاده ایتمك طریقی دوشونوله رك او نقطه یه ده میر بورو
باطیرمغی بیله تصور ایتمشلر ایمش .

— مدانیه قصبه سی : کملیك کورفزینك ساحل یمینه اوزانمش
اکسز بر قصبه اولوب دورت بیك نفوسی حاویدر . سوقاقلری
اولدقجه منتظم یالکز کری محلاتك کی تسویه وتفریش اولنمامشدر .
شرقدن غربه اولدقجه مستقیماً امتداد ایدن « منیر پاشا جاده سی »
قصبه نك مدار شرفیدر . حکومت قوناغی ده کیز کنارنده وبو جاده
اوزرنده اولوب والیٔ ولایت منیر پاشا حضرتلرینك غیرتی واهالینك اعانه
سیله مجدداً یاپلمش زینتلی بر بنادر . بروسه نك اسکله سی اولمق مناسبتیله
هر دائم کبار سیاحین کلمکده اولدیغندن اونلرك زیارت رسمیه لرینی
قبول ایچون درونده مکملاً دوشه نمش بر مسافرین دائره سی وار .

قصبه ده سکیز جامع ومسجد ، دورت کلیسه ، اوچ اوتل ، ایکی ایپك فبریقه سی . ایکی اجزاخانه ودکیزاوزرنده بر ساخخانه موجود در . جسیم ومتعدد خانلر بولونیورسه ده شومندوفر یاپلماسیله حال معطلیتده در . قصبه نك نهایت شرقیه سنده وایستاسیون حذاسنده واپور اسکله سی وار . چارشو ایچنده بر ایکنجی قدیم اسکله دها بولونیورسه ده متروکدر . لیمانی اولمدیغندن پویراز فورطنه لرنده واپورلر یاناشه میور .

مدانیه اون ایکی کیلو مترهلك بر شوسه ایله ترلیه ناحیه سنه مربوطدر .

قصبه نك ودها دوغروسی قضانك مدار اشتغالی ایپکجیلك . باغچیلق وزیتونجیلقدر .

توپوغرافیای طبیعیسنه کلنجه : مدانیه ایله بورغازدن ترلیه یه قدرکی ساحل آرقه سنی لودوسه ویرمش ، یوزینی پویرازه چویرمشدر . بناء علیه پویراز روزکاری بوزبورونی تشکیل ایدن صامانلی داغلرینه چارپه رق شدتی قیرلدقدن صوکرا بورایه کلدیکی ایچون پك سرت دکلدر . جوارینك باطاقلق ومیاه راکده وجاریه دن بیله عاری وخلی اوله رق باغ وزیتونلقلرله قاپلی بولونماسی لطافت وجیادت هوایی موجب اولویور . آرقه سی ارتفاعی از تپه جکلرله محاط اولدیغندن مواقع ساحلیه ده وجودی مطلق اولان رطوبتدن فضله بر رطوبته معروض دکلدر .

کملیك کورفزینك مدانیه حذاسنده کی عرضی ۵ر۱ الی ۲ ساعت ومدانیه دن کملیکه قدرکی مسافۀ بحریه ۲ الی ۵ر۲ ساعتدر . یاز

موسمی حرارت ، قیش موسمی برودت معتدلدر . یالکز کایکه دوغرو کورفز تعقیب ایدلدکجه هوانك آغرلهشه جنی وتماد بوز بوروتنه محاذی اولان ترلیه یه آچیلدقجه کسب صافیت ایلیه جکی طبیعیدر .

اوصاف مائیه سنه کلنجه : کچن سنه یه قدر مدانیه‌ده صویك مقداری احتیاجات محلیه یه غیر کافی واوصافی مطلوبه‌منافی ایکن والی حاضر پاشا حضرتلرینك دورا تشریفلرنده بو مضایقه نی کوروب اسبابنه تشبث بیوملری جوار قصبه ده کی الك لذیذ منبع صولرینك مبذولا قصبه یه کلسنی موجب اولمش وبراورنك اوتوز قیرق دانه چشمه انشا اولنوب اهالی احیا ایدلمشدر . آدیم بشنده تصادف ایدیلن طوغله رسملی بویانمش مـذ کور چشمه لردن ماعدا چارشینك مرکزنده ومرمردن بیرقاله طرزنده انشا ایدلمش وتپه‌سنه بیرده ساعت وضع اولونمش دلنشین اوچ یوزلی چشمه آثار خیریهٔ نفیسه‌دن عد اولنور .

یالکز تأسف ایتدیکم بیرشی وارسه بوقدر همت وثروت ابذال اولوندیغی حالده مجرالرك کوزکدن یاپلمش اولماسی ودوکمه بوریلرله کثیر تیاده مسیدر

بلدیه سنك حفظ صحت نقطهٔ نظرنده پك چوق ابراز مساعی ایلدیکی انکار اولونه‌ماز . قصبه‌نك اکثر محلاتنه لغملر یاپیلمش ومحروم اولان یوقاری محله‌لره ده یاپلمقده بولنمشیدی .

مدانیه نك نظارتیده پك خوشدر هرجهتدن دار الصفا دینمکه شایسته در . کورفزك صول ساحلی فوق العاده درین اولدیغی حالده مدانیه ساحلی صیغ وقومسالدر . کورفزك صونی محسوس بیر آنافور ایله متمادیاً تجدد ایلدیکی جهتله دکیز بانیوسی ایچون لازم کلن اوصافك

كافه سنی حائز در . ذاتاً مدانيه بروسه‌نك صيفيه‌سی اولوب بهار
كچوبده يازكلير كز بروسه‌ليلر آقين آقين مدانيه‌يه اينمكده و بر
چوغيده استحمام بحری‌يه دوام ايتمكده در . فقط بالتحقيق اكلادم
كه عادت محليه دكيزه آچيقده كيرمك ايمش . دائرهٔ بلديه حمامی
ياپديره‌رق حكومت محليه دخی بر چوق قضا ويولسزلقلرك اوكنی
آلمق ايچون آچيقده كيرمكی منع ايتديكی حالده ينه خلقی آليشدرمق
قابل اولمامش ... . فكرمجه مدانيه يالكز بروسه ايچون دكل حتی
ايستانبوله نسبتاً ده كوزل بر موقع استحمام وتبديل هوادر .

قان ضعفی ، صره‌جه ، سيكير ضعفی . اختناق رحم ، سوء هضم
معده‌دن مضطرب كيمسه‌لر ايچون مدانيه‌يك مناسبدر . هم مينی مينی
بر سياحت ايديلير . هم آياستا فونوس قدر ياقين اولان بروسه‌يه شومند
وفرله كونی بيرلك بيرقاچ كره كيديله‌رك كزيلير ، دولاشيلير . مدانيه
نك زيتونلقلری دخی ، آدالرك چاملقلری درجه سنده نشاط آوردر
كوزل باغلر . دوت باغچه‌لری : صاندال وقايق كزينتيلری انسانی
هفته‌لرجه اشغال ايده‌جك اسباب ذوقيه وصحيه دندر .

ايستانبوله عودت نيت ايديليرسه هركون واپور بولونور . مدت
سفر ايسه بر زيقزاق پوسته‌سيله كوپرودن يكی محله‌يه عزيمت وعودت
زماندن يعنی دورت ساعتدن زياده اوزامار .

مدانيه‌يه مواصلتمك بشنجی چارشنبه كونی عودت تقرر
ايتدی . پروغرام اقتضا سنجه يولده بش آلتی قريه‌يی معاينه ايجاب
ايتديكندن ده ميريول تره‌نندن استفاده ايده‌ميه‌رك ساعت بشده
آرابه ايله حركت واكمال وظيفه ايله اذانده بروسه‌يه مواصلت اولوندی .

بوندن باشقه مدانیه‌یه بیر ایکنجی سفرم دها واردر . اوده قصبهٔ مذکوره ده بیر کیشینك شبهه‌لی خسته لغه ابتلاسندن نشأت ایتدی. تشرین ثانی نك اوچونجی پرشنبه کونی ساعت اون برده بروسه دن چیقیلوب کیجه ایکی بوچوقده مدانیه‌یه وارلدی . بو سفر هوا مساعده سز وقیشلامش اولدیغندن چارشو بوینده‌کی بلدیه اوتانه اینمکه مجبور اولدم .

اوت هوا قیشلامشیدی . او تالك بو قاری قاتندن کشیشك بیاض قارتاله سیله اورتولدیکنی کوریوردق . مدت اقامتم اولان آلتی کون ظرفنده کون دوغیسی روزکاری ویاغمورا کسیك اولمادی فقط بروسه ده کی قدر صوغوق حس ایتمدم . ده کیزك مساعده سزلکی مناسبتیله بو سفر ترلیه وبوغاز جهتلرینه براً کیتمك ایجاب ایتدی . یوم عودت اولان چارشنبه کونی شومندوفره بینمکه قرار ویردم . ساعت دوقوزده استاسیونه کیتدك . واپورکلدیکی کونلر اوچ بوچجی بیراشیاواغونیله قطار تشکیل ایدلمکده ایسه‌ده ایام سائره ده بیریوجی بیر ده یوك واغونی حرکت ایتدیرلمکده‌در . یولك دارلغی نسبتنده حجم قازانمق ایچون واغونلر طاشقین وکنیش یاپلمش . بچملری طبقی یاتاقاتلی واغونلر کبی . سکیزه‌ر تکرلك اوزرینه قونمش . قاپیلری ایکی نهایتلرندن . واغونلرك ایچنده بیرنجی موقع قماره‌سی ممالك حاره ترنلری کبی قیاحصیریله دوشنمش . ایکنجی موقع قومپارتمانیله اوچونجی موقع صالونی قوب قوری تخته . آرالرنده بیر فرق وارسه اوده ایکنجی موقعده اوطوریله جق محلك قفسلی اولماسی ، اوچونجی موقعك ایسه یکپاره تخته بولونماسیدر . پنجره‌لر عمومیتله پرده سز .

یولجیلرك عددی جمعا یکون سکیز کیشی ایدی . ساعت اونده حرکت ایتدك . شوسه‌یی صولده بیراقه‌رق قطارصاغ جهته وزیتو ناقلر آراسنه کیردي . خطه نسبتاً واغونلرك طاشغیناغی وحتي بیرکشینك بینمه‌سیله صاللانه جق قدر خفیفلکی‌او قدر صالینتی‌یی موجب اولیور که عاتا آلیشنجه‌یه قدر قور قدم .قاراده یالپا ایدییور دینسه‌جائز . تونل و بوغاز آچمق کلفتندن قور تلمق و کیلو متره اوزاتوب اجرت انشائیه یی زیاده لشدیرمك ایچون یول اودرجه زیقز اقواری دولاشدیر لمشکه دفعاتله تپه لرك کنارینه واروب کری یه تبدیل استقامتله بیر قاچ کیلومتره لك « دونمه » لریاپمقده در .بوندن صرف نظر خطك بیلا نقاوی منحنیاته بوغولمش اولماسی تره نك صوك واغونی بیر قوسدن چیقمدن ، لوقوموتیفك ایکنجی قوسه کیرمسنی ایجاب ایتدیر دیکندن حرکت سریعه ممکن اوله‌میور . یعنی خطك اساسا یاپیلیشی مغایر اصولدر . بوضور تله وتراموی سرعتیله باغلر آراسندن کچید بولوب کچه رك ایکی استاسیونده توقفدن صوکرا بروسه اوواسنه چیقدق .

بوراده حرکتنی خیلیدن خیلی یه خیز لاشدیردی . اووایي شوسه کبی مستقیما آیقیر لایه رق کچمك قابل ایکن بویله بیردوزیرده دخی بوشی بوشنه غربه تمایل ایتدیر لمش واوراده میخالیج شوسه سنی بوله رق اونی بیرقاچ کره قطع ایتدکدن صوکرا عجمار موقعنه کثیرلمشدر ، اون ایکیده « بکله‌مه » ایستاسیو نه واردق .ارباب وقوفك تخمیننه کوره اکرده‌میریولي مدانیه دن‌بوغاز جهتنه اوزاد یلوب اورادن اون بیك لیرا صرفیله کشادی ممکن تونلدن کچیریله

رك اووایه چیقاریله ایمش بیر خط مستقیم استقامتنده بروسه یه کلیر ایمیر
وشیمدی ٤٣ کیلومتره طولنده اولدیغی حالده او زمان ییرمی سکز اوتوز
کیلومتره دن عبارت قاله رق مدانیه دن بروسه یه بیر ساعتده واریله بیلیرمش .

٥٠ : بروسه ـ قرای متجاوره « کیدوب کلمه »

مرکز ولایتده خسته لق اولمق مناسبتیله مجاور قریه لرده دخی
وفیات وقوعبولدقجه امواتك بعد المعاینه دفن ایدلمسنه طبعاً لزوم
قطعی حاصل ایتمش اولدیغندن رفقای سائره کبی بنده بیر قاچکره
کونی بیرلك اولمق اوزره کویلره چیقمشدم . فقط اخیراً قولراچیات
پات قراده دخی باش کوسترمکه باشلادیغندن دوقتور احمد واغوب
افندیلر مستقلاً مأمور اوله رق شهردن چیقمشلردی . بونغوفسکی
پاشا حضرتلری تقسیم مشاغل ایله بیرآن اقدم مرض سارینك اوکنی
آلمق اوزره بیر اوچونجی طبیبك دها اعزامنی تنسیب بویورمشلر
وبو خدمته ده بنی انتخاب ایلمشلردی . ایلولك ییرمی سکیزنجی
کوننده اعتباراً اوچ دورت کونده سیار کوی حکیملکی خدمتیله
مشغول اولدق . یالکز بو سفر ییرمی یی متجاوز قریه کزمشم .
اووانی بیرباشدن بیر باشه مکیك کبی طولاشمقلغمی عین استانبولده
آراصیره ظهور ایدن سیار دیشجیلره بکزه تمکده ایدم ! آرابه نك
ایچی علاج شیشه لری ، قوطولری ایله سرکی حالنی آلمش .
باجاقلرمك آراسنده ده اون لیتره لك « پولوه ریزاتور » ماکینه سی .
هر کویه یاقلاشیر یاقلاشماز سواری سیکیزتوب بیزدن اول واریر .
کویر مختار وکهیاسنی ، اختیار مجلسی اعضاسنی طوپلایه رق حاضر
لار . بیزوارنجه ایلك لاقردیمز « خسته » صورمق . یاتار خسته خبر

ویررلرسه کیدوب بالمعاینه علاجنی اعطا واکر مرض مدهش ایسه همان بیاض کوملکی کییوب آرابه جینك صیرتنه پولوه ریزاتوری یوکلته رك معاملهٔ تبخیریه وکیره چله تطهیراتی ایفا ایلمك ایدي.اسکی یکی نقدر خسته موجودسه اونلرك ده کیمني جامعده . بعضیسنی قاهوه خانه ده و بیرچوغنی ده آرابه نك ایچنه الوب آیاقده معاینه ایلیه رك ولازمکان علاجلرینی ده آرابه ایچنده یاپه رق داغیدردم. هپسی (اه دولته ماته زوال ویرمه سین) دییه دعا ایده رك کیده رلردی .

ایکنجی ایش « یاقینده » وفات وقوع بولوب بولمدیغنی صورار دم بعضا صاقلامق ایسترلر . همان قبرستانه کیدوب تازه مزار کورونجه تضییقه باشلار وکیم خبر ویردي دییه شاشالییه رق اعتراف ایده رلردی . سویلدکلری علاماته کوره خانه یي تطهیر ایدردم .

ابتدالري خسته کانی میدانه چیقار مقدن احتراز ایده رلردی . بعده آلیشدیلرده یازه لیسی . چیبانلیسی بیله کندینی کوسترمکه و (حکیم باشی . حکیم باشی آغا ! حکیم اوسته ! دوقتور اوسته ! یاتروس !) کبي غریب و معصومانه خطابلرله علاج ایستمکه باشلادیلر . اطرانوس کویلرینه نسبتا چوق شکر بور الرده زیاده فرنکیلی کورمدم . فقط هپسی ایصتمه لی ایدی .

بعده کویی دولاشیر ومغایر حفظ صحت احوالك ازاله سی ضمننده قابل اجرا اولدلرویره رك آیر یلیردم .

اقشاملری یا بیر چفتلکه ویا بیر کویه مسافر اینردك . ایلك کیجه یی ، معاملات طبیه یی قونترول ایتمك ایچون آرایه آرایه کوجهال بوله بیلدیکم دوقتور احمد وآغوب افندیلرله برابرشهره ایکی ساعت

مسافه ده كي « اخواط » قريه سى چيفتلكنه ايندك . چفتلك صاحبى حسنى افندى بيزي اكراملر له قبول ايده رك حقمزده فوق العاده مسافرپرورلك كوستردى . بو مهمانتوازلغى اونوده مم . مومى اليه اورانك مشهور خاندانندن اولوب اورته ياشلى . ضعيف البنيه . خوش صحبت ، ترقي پرور بر ذات . علوم عربيه يي مدرسه ده تحصيل ايتمش وبعده چفتلكنه چكيلمشدر . كيجه يارينه قدر صحبت ايتدك زمين مباحثه زراعته وحفظ صحته عائد ايدى . آلات وأدوات زراعيه سنى صوردق . بر قسمنك يكى سيستمده بعضيلرينك ده اسكى اصولده اولديغنى سويلدى . بو خصوصده زياده مراقلى اولديغنى شو صورتله ايضاح ايتدى . دها چوجقلغنده ايكن يكى ماكينه لره مراق ايدرك چفتلكات متجاوره يه كيدوب تدقيق وتتبع ايتمش وايشلرى اوانجه ايستانبولدن جلب ايله استعماله باشلامش . اوزمان همشهريلرى « آلافرانغه چفتجيلك اولماز ! » ديه دائما استهزا ايدرلر مش . حسنى افندى اصلاقتور كتيرميه رك تجربه سنه دوام ايله منافعنى مادة كوروب قناعت حاصل ايتمش وهمشهريلرى بنيده آليشديرمغه چالشمش .

ديبوركه « بيزم صاپانلر طوپراغى يارار فقط دوبرمز . پارچه لر تكرار ياتار . بو سببله طوپراغك آلتى اوستنه كلمديكندن محصول قوتلى اولماز . فضله اوله رق درينه شه ميز . سوروانش طوپراغى چابوق اوت اصار . اوروپانك بو پلقلرى ايسه هم خفيفدر . هم طوپراغى درينه دن يارار وكچركن ده ويرر . اوزيوزدچيقار . اوت باصماز . . »

الحاصل حسنى افندى مدنيتك ترقيات حاضره واختراعات

زراعيه سندن بحق استفاده ايتمك آرزوى قويسنده اولديغنى بيان ايتمكله برابر يالكز آلات منه كوره نك بيريرى سقطلانتجه مطاقا ايستانبوله قدر كوندرمه كدن صوكرا تعميرى قابل اولمديغنـدن شكايت ايايور وممـالك عثمانيه‌ده يكى ماكنه لرك تعمم ايتميشى هپ بوندن نشئت ايتديكنى سويليوردى . حقيقة پك دوغرو . هرمركز ولايتده بويولده بر آلت تعمير جيسى اولسه بو محذورده اورته دن قالقار . حسنى افندي اكرسامع صفتيله دوامنه مساعده ايدلسه زراعت مكتبنه دخى كيدوب درسلرى دينله مك هوسنده ايدى . زراعته حيوان بسله مكه عائد نقـدر توركجه كتاب ورساله نشر ايدلمشسه هپسندن بيره‌ر نسخه ايدنمش . بعده بر آزده حفظ صحتدن ، تدابير صحيه دن بحث ايتدك ، بيزه بر چوق شيلر صوردي . حتى آقشاملين كليركلمز قريه خالقنك ايچمكده اولديغى صوبى كوستره رك مطلوبه موافق اولوب اولمديغنه دائر رأيمزى آلمشدى .

صباحلـين طلوع ايله برابر قالقوب آرابه‌لرى حاضرلاتدق . وحسنى افندي يه ايفاى تشكرات ايايه رك اوچمزده مختلف سمتلرده آيريلوب كيتدك .

اوكون اوكله زمانى معاينه صره سى « بلاط » كوينه كلمشدى . بر آزديكلنمك اوزره بر چفتلكه كيردك . صاحـبى موره لى رضا افندى ذكى وفطين بر كنج . خسته لق حقنده بر چوق سؤللر ايراد ايتدى . أل آلتنده بولونمـاسى الزم علاجلرك اسمنى آلدى . بعضـلرندن بيره‌ر مقـدار هديه وعائله طبيى كتابندن بر نسخه تدارك ايلمسنى توصيه ايلدم . بعده بحث ينه زراعته انتقال ايتدى .

انش اولدیغی برچوق آلتلرك بوزوله رق قالدیغی. بوده تعمیرجیلك بولونمامسندن ایلري كلدیكنی لسان تأسفله سویلدي. حتی علاوة مقال اوله رق دیدیكه ؛ مثلا خرمن وقتی خرمن ماكینه سنك بیریری سقطلانسه عملیات معطل قالیر. ایستانبوله سپارش یاپملی حالبوكه خرمن موسمی كچیكدیرمك اصلا جائز دكلدر. اوچ بش كونلك تأخیر صوكرا اپك پهالی یه اوطورور. تعمیری مشكل ضررلر آچار . . . .

كویلرده عمومیتله یدیكمز یمكلر تارخانه چورباسی، یومورطه، مقارنا، طاووق قیزارتمه سی اوزومدن عبارت ایدی. فقط الك زیاده جانمك صیقیلدیغی مسئله طووقلری. پیرلی بوره كلری. كوزلمه كبي طاتلیلري زیتون وخشخاش یاغیله پیشرملری ایدی. بنجه طادمق قابل اوله ماز. حالبوكه نیچون بیلمورسك دییه اصرار ایدهرلر، عادتا زورولارلر. خاطر ایچون سوء هضمه اوغرایه رق آقشاملره قدر یانیق یانیق ككیررطورودم. ایكنجی صیقیلدیغم شیده قهوه مسئله سیدر. اوله جق بوبقهوه ایچمك معتاددكل. نه یمكلردن صوكرا نه صباحلري. هیچمی؟ هیچ. آلیشمامشم والسلام.

هر كویه وارشده ایستر آرابه ده اوطور، ایستر قهوه خانه ده این، فنجان دكل بلكه تیراكی كاسه سیله قهوه كلیر. هایدي اونی یاري ایچه یازی دوكه یارق بیراقه بكزه تهلم. آرقه سی صیره « آغادن! » خطابیله بیرده ها. الحاصل تكمیل قهوه خلقی بیردر فنجان اكرام ایدییور. قبول ایتمز ایسه‌ك حقارت صاییورلر. بیر آجی قهوه یه تنزل اولونمادي دییورلر!

بعض كويلرده عادت تازه قاهوه ياپمق ، يعني مسافر كلير كلمز چكرده‌ك قاهوه‌يي صاني ايله طاوايه قويوب قاوورمغه باشلار . بعده دكرمنده چكر . صوكرا پيشيريرلر. فقط بو عمليات‌ك كافه‌سي بش دقيقه دن زياده اوزاماز . كويلر حقنده بر مطالعهٔ عموميه ياپمق لازم كليرسه جبل قراسي خارج طوتولديغي حالده ديكرلرينك محصولدارلغي مناسبتيله مرزغي آراضي ده تأسيس ايدلمش اولماسي و بعضلري دره واير ماقارده‌ده ارزاق بولونديغي ايچون راكد اولور ايچامسيدر. شايان تأسف بر جهت وارسه اوده خلالرينك يولسزلغي قويولرك آچيقده قالماسي و بر قاچ خرستيان كوينده ايسه نه عمومي نه خصوصي خلا بولونمايه‌رق قادين اركك چولوق چوجوق يازقيش كيجه كوندوز دره بويلرنده ، باغ باغچه‌وتارلا كنارلرنده‌وآچيقده دفع حاجت ايتمارايدر .

خلالري اولان يرلرده درين واوسثي اوطونلر ايله قاپالي قويولر قازديرتوب . اولمايان كويلرده دخي ياپديرمق ايچون‌يك چوق غيرت ايتدم وموفقده اولدم.

ذكر ايتمه دن كچه ميه جكم بر جهت‌دها وارسه‌اوده مهاجرين طرفندن مجددا تأسيس ايدلمش قراي جديده نك قديملري كي غير منتظم وكليشي كوزل بر صورتده ياپلمش اولماسيدر . دكل كويلر حتى بروسه‌شهرينك كنارنده بر چوق مهاجرين اسكان ايدلدكي حالده سايه‌يه محله سندن غيريلري تسويه سزدر. سوقاقلرندن ايكي كيشي يان يانه كچه مز . صويني ايچدكلري دره‌نك كنارنده روز كارك كذر كاهنده‌قبرستان تشكيل ايتمشلر . اولجه ده مكرراً بو خصوصه

دائر بیان مطالعاتدن کری دورمه مش ایدم . شمدیده عرضه جرأت ایدرم که هانکی قضا ولوا داخلنده یکیدن قریه تأسیس اوله جق ایسه اورایه بلدیه طبیبیله بر مهندس کیدەرك قبرستان محلی تعیین واسواق ومیدانلری تسویه ایدوب بسیط بر خریطه یاپدرملی . واونك موجبنجه مساکن انشاسنه اهالی مجبور طوتلملیدر . قیرق اللی خانه لی بر کویك آتیده یاقیننددن شوسه وشومندوفر کچمسیله بر قصبه شکلنی آلماسیده محتملدر . اساسا غیر منتظم ایسه او وقتده عین حال کورولور . خریطه موجبنجه اولورسه ایلریده تسویه لی کوزل بر قصبه میدانه چیقار . بونك بر چوق امثالنی ده کوردم . یری کلنجه ذکر ایده جکم

بروسه کویلرینك ایکنجی کوزه چارپان جهتیده « معارفسزلك » لریدر . هیچ برنده « مکتب » ده نمکه لایق بر بنا کورو نمز . اوت ناماً « فیض حمیدی ، عون حمیدی ، نور حمیدی والخ » اسمارندن بریله مسمی بر مکتب موجوددر . اما یرینی صورمیکز . یا اخور کبی قارا کلق بر دام یاخود اکثر یا مسجدك اتصالنده کی تنه شیر خانه . بر یانده تابوت وسائره دور ویور . بر کوشه ده وطوپراق اوزرنده اوچ بش چوجوق « نمازسوره » لرینی اوکره نیورلردی . هله « معلم » لرك چوغی اسمنی یازمغه مقتدر دکل . بر قاچنه کویلرینك أحوال صحیه سی حقنده علم وخبر یازدرمق ایجاب ایتدی اوراده بر ترکیب عربی اولان « شرف الدین » اسمنی « شرفدین » طرزنده یازدیلر . حالبوکه خرستیان کویلرینه کیره رکن مطلقا بر ایکی قاتلی بر بنا اوزاقدن کوزه چارپار . صورمغه حاجت یوق . مطلق مکتبدر .

ایچنده منتظم صیره لی درسخانه‌لر . دیوارلرنده خریطه لر ، شکللر آصیلی . خواجه‌لرینك اکثریسی علوم اعدادیه‌یی بیله اوکره تمکه مقتدر ذاتلر ایدی .

٭ : بروسه ـ اولو آباد « کیدوب کلمه »

حسب الایجاب عجملر قاراتتنه خانه سی لغو اولونه رق دوقوز ساعت مسافه ده کی « اولو آباد » موقعنده تأسیسی تقرر ایتدیکندن موقع مذکوره عزیمتله محلی انتخاب وخصوصات تشکیلیه سنی حل ایلامك ایچون مجلس اداره ٔ ولایت اعضاسندن حاجی لطیف بکك ریاستی آلتنده تحفظخانه طبیباری فرید بك وزوغو پولوس افندی ایله بندن مرکب بر قومیسیون ترکیب اولندی .

تشرین اولك دوقوزنجی بازار کونی ساعت برده شهردن حرکت ایتدك . عجملر موقعنده توقفله مذکور الاسامی اطبا ایله برلشدك . برنجی آرابه یه رئیس بك ایله دوقتور زوغوپولوس ایکنجی‌یه ده دوقتور فرید بك ایله بن بیته رك میخالیج شوسه‌سی اوزرنده ایارله مکه باشلادق .

دوقتور فرید بك مکتب فنون طبیه عسکریه‌دن یتیشمش وپارسده اکمال تطبیقات ایلمش اطبای عثمانیهٔ حاذقه دن اولوب صحیه نظارتی طرفندن استخدام اولونمقده در . کچن سنه قاماران تحفظخانه‌سنده بولونمش . بوسنه ده کیتمه‌سی مقرر ایمش .

آز عارضه لی اووا لی ایقر لایوب کچن شوسه اوزرنده یبرمی بش کیلو مترهقدر یول آلدقدن صوکرا « سولو کلی چشمه » ده نیلن محلده « دورا » ایلدی . خانه کیروب حاجی لطیف بکك خانه‌لرندن حاضر لانه رق سفرطاسلریله آرابه یه قونمش مکمل آشلر له قارنمزي

دویوردق . دوقتورزوغوپولوس هرلقمه باشنده « بن او مدن چیقدم چیقه‌لی بویله یمك یدیکم یوق ! » دیوب دوریپوردی . حقی ده واریدی: دوغروسنی سویلامك لازمکلورسه همپزاونك کبی یز . بروسه نك لوقنطه لرندن لیسته لرینك حالندن بیرنبذه بحث ایتمشدم . واوایرده قارانتنه‌یی دوشوتملی . بولونسه بولونسه بقالك پیشیره جکی قوروفاصولیه ایله چوربا بولونور . هله یولجیلق اثناسنده اوکله ین دوراق محللرنده پنیر ! کمسکله یوموورطه اله کچیریلیرسه بویوك بختیار لقدر . بویله کوفته‌سندن طاووغندن پلاوینه حلواسنه وسیاه حاویارینه‌وارنجیه قدر یولده اوکله یمکی بولمق هر وقت نصیب اولور سعادت دکلدر .

یاریم ساعت کچه تکرار یوله چیقدق . صاغمز صولمز منتظماً ایشانمش وآووچ ایچی قدر بوش یر بیراقلمامش تارلالردن عبارت ایدی . اوتوزنجی کیلو متره ده « آبولیوند » ده نیلن واسع کولی مشاهده ایتدك . اولو آباده قدر هپ بوکولك ساحل یمینی تعقیب ایلدك . سفر برلك مناسبتیله هر نقدر کتب تاریخیه وجوغرافیه یی تتبع ایده مدمسه ده ظنمه کوره اسمی « آپوللون » کلمه سندن محرف ومخفف اولان « آبولیوند » کولی خداوندکار ولایتی داخلنده‌کی کوللرك اك بویوکی اولوب شرقدن غربه یاییامش غیر منتظم بیر مثلث شکلنی آلدیرر . جزئی مرتفع محللردن منظره سی پك شیریندر . صاغ کنارنده ایریلی اوفاقلی کورفزلر . لیمانلر بونلری آییران شبه‌جزیره‌لر . اورته‌سنده بویوکلی کوچوکلی آداجقلر موجود در . شبه جزیره لرندن ایکیسی جسامتلی اولوب بیرینك اوزرنده دوقوز یوز قدر نفوسی‌یی شامل « آبولیوند » قریه سي

ایکنجینك اوستنده دخی « قارا آغاج صغیر » کوپجکزی بولونیور . قیش موسمی صولر قابارنجه بویارم آدالرك دیلاری صو ایله اورتولورو تمام آدا حالني آلیرلرمش .

« قارا آغاج » ایستانبول فنار بغچه سنك بر موده لیدر . هله قارشیسنده بیري اولدقجه جسیم دیکر ایکی اوچي صغیر آدالر بولو نماسی اکمال مشابهت ایلیور . باخصوص کولك نهایت غربیه سنی تحدید ایلدین میخالیچ اوواسی کولك سطحیله عین مستوبده اولدیغیچون اوزاقدن انکین در یا کی بر منظره نك حصولی مرمره آچیقلرینی آکدیر مقده در . کویا که طبیعت فنار باغچه سنك وقته لی آدانك اوفاق مقیاسده بر نمونه سنی یاپه رق بورایه قویو ویرمش .

شوسه کولك بر کیلو متره قدر یاقیندن اوزایوب کیتمکده ؛ آرابه لرمزده متمادیاً اوزرنده بووارلانمقده . یول بیتوب توکنمك بیلمیور . نهایتی (آباد) لی اولان اسماء خاصه یه الك زیاده هندستانده تصادف ایدلدیکندن فرید بك (بواولو آبادك یولیده نقد « اولو » ایمش . کندیمي هندستانه کیدییور صانیورم !) دییوردی . یااوروجك آغلرندن چکدیکمز . تلغراف تللرینك آراسنه بر بیاض تول کرلمش کبي . روزکاردن قوپوب صاللانانلري بز کچدکجه اوزرمزده قلیور وداعًا طوپلامقده دوام ایتدیکمز حالده باش ایده میورز . آرابه جی ني صور میکز . طبق حالاجلرده دونمش هر نقطه سندن بر لیف صاللانیور . بو نکده سبي کول کناری اوواسندن وسطح متغیر متموج اولدیغندن سیوری سینك وسائر حشرات غایت مبذول . اوروجکلرده بونلری آولامق ایچون بوله بو یدن و یه آغ کرمشلر . حتی کیتدیکمز

اولوآباد قریه سنده اهالی سیوری سینکلرك چوقلغنی شویله سویلیه بیتیره‌مدیلر . انسان باشنه طوربه کچیره مدکجه اویویه مازمش . حجملری یابان آریسی قدر اولورمش . اما بونی مبالغه یه حمل ایتمه مایدر . مرحوم نصر الدین خواجه‌نك چوملك حسابی بقرسنده اولدیغی کبی بن ینه اصفاقیجه سویلدم ! کوی خلقی بونلری سرچه قوشی قدر دیمشلردی !

منزل مقصوده آز بر مسافه قالمشیدی که یول اوزرنده ایصسز خان ده نیلان آثار قدیمه دن بر بنای مهیب کورلدی . دوقتور آرقداشمزله برابر ایچریسنه کیروب کزدك . کاملاً طاش وطوغله دن یاپلمش اوستی کمرلی . اورته سنده ایکی صره دوردر طاش ستون ایله طوتدیرلمش . ایکی یرنده باجه کبی منفذلری وار . درونی تقسیماتسز اوله‌رق کنیش بر حولی اولوب قپینك یانلرنده ایکی اوده بولونیور . کرك قپینك بالاسنه موضوع فقط ایسی قرارتیسندن او قدر مدیغم یازی لوحه‌سی کرك بعده اجرا ایلدیکم تحقیقات سلاطین طرفندن انشا ایتدیرلمش اولدیغنی اثبات ایدییور . ازمیردن بروسه یه قدر هر قوناق محلنده بردر دانه یاپدیرلمش و بر چوغی مرور زمان ایله خرابه اوله‌رق بر قاچی الآن موجود ایمش . حتی سیاحتمك بالکلیه قسمنده بر دانه‌سنی دها کوردم . « کیمنه سلطان خانی » « کیمنه خیرات خان » دیه اسملر طاقلمش . ازمیردن بروسه یه قدر بو خانلر آراسنده یرده قالدیرم موجود اولدیغی ومعین مسافه لرده چشمه‌لر قونیلر بولوندیغی . دره‌لر نهرلر اوزرنده کارکیر کوپریلر یاپلدیغی الآن بعض محللرده تصادف ایدیلان آثار باقیه دن استدلال اولونمقده در .

ايمسنز خطك زيارتنى متعاقب بر آز دها كيدەرك ساعت دوقوزده اولو آباد جسر طوپانده آرابه لر توقف ايتدى . مسافه ديره كي نك بروسه يوزنده ٥٩ مقابلنده ٧١ رقملرى محرر . ديمك ميخاليج ايله آرامزده اون ايكى كيلو متره‌دن عبارت يول قالمش .

كوپرونك اورته‌سنده كى ديره كه صارى رنكلى باندیره چكلمش و بيرايپ كرلمش اولديغندن آرابه لردن ايندك . « آبوليونه » كولنك آياغى اولوب ميخاليج نهرى دينيلن اكلى دره صحيه قوردونى ايچون حدود عدايدلمش . بولنديغمز جهت بولاشيق . قارشو يقه تميز . غايت اوزون ويوكسك اولوب كوله كيروب چيقه جق مراكب بحريه نك كچمه‌سى ايچون اورته سى آچيلير قاپانير طرزده ياپلمش اخشاب كوپرويى كچوب « اولو آباد » كوينه كيردك . ميخاليجدن كلن مأمورين لازمه بيزي استقبال ايتدى . مومي اليهمله بلا اختلاط يعنى دكمكسزين اورالرى دولاشدق . نهايت تميز يقه ده نهر كنارنده كى اراضى‌يى قارانتنه خانه تأسيسى ايچون موافق بولدق . هر نقدر بو جوار تكميل ايصتمه‌لق ايسه ده بو موسمده ضررى موجب اولميه جغى طبيعيدر . انتخاب ايتديكمز موقع قديم اولو آباد قصبه سنك خرابه‌سى اولوب يره كومولمش بر حمام وبويدن بويه‌سور قديم انقاضى موجود ايدى . حتى اوحواده بيرده كاركير كوپرونك موجوديتى يقيله رق دورلمش ومختلف وضعيتلر آلمش كمرلى ستونلردن كشف اولنيوردي . قارانتنه خانه‌نك احوال انشائيه سنيده مأمورلره تعريف وايضاح ايدوب نهر كنارنده كى چاير لقده — غروب لوحه سنى

ایله‌یه‌رك — حضرلاتدش اولان آقشام يمكني ده يه‌يه‌رك آرابه‌لره راكب اولدق . هر نقدر شهره عودت غير ممكن ايسه ده نسبتاً قوردونك تميز جهتنده‌كى قريه ده ياتمقده غير جائز اولمغله فنلاندیه‌ده‌چه سنه بالتشبيه توصيف ايلديكم شبه جزيره‌نك اوزرنده‌كى قارا آغاج كوينه كيتمكى قرارلاشديردق . ساعت اوچده شوسه‌يى ترك ايله صاغه بوكوله‌رك بر خيلى دها كيتدكدن صوكرا بر چوق نقاط مضيئهٔ متحركه كورونمكه باشلادى . مكر كويك بكنه اوجه اوداحضرلاتماسى ايچون سوارى‌يى ياريشديرديغمزدن كوى خلقى بزى قارشولغه چيقمش . ابتدا اللرنده فنار ، مشعله بر سورى چوجوق كورولدى . اونلر اطرافمزى قوشاتديلر . بر از دها ايلرى بنجه دليقانليلرى راستلادق . كوينك حدودنده‌دخى اختيارلرديزلمش ايدى . بو جمغفير بزى «حسنى بك» ك اوينه ايلتدى . «حسنى بك» يشليجه بر ذات اولوب خاندانندن و اصحاب ثروت و سامانندن ايمش . حتى قارشوده‌كى آداكاملاً دومي اليهك مالكى اولوب ريتوانقدن عبارت واوچ درت سنه ده بر محصول آلنيرمش .

يمك ييوب كلديكمزى كوج حال ايله اقناع ايتدك . چونكه خوش كلديكز !) ى متعاقب سفره‌يه دعوت ايتمشدى . بر قاچ ساعت كوروشدك . آبوليوند كولنه دائر خيلى معلومات ويردى خلاصه‌سى شو :

آبوليوند كولى بش ساعت طول واوچ ساعت عرضنده اولوب اكثريرلرى صيغدر . قيش موسمى طاشه‌رق شوسه‌يه قدر كلير واوزمان قايقلر ده كيزدن كوله كيره بيليرمش . صوى لذيذ اولمغله برابر

ایچنلر ایصتمه یه طوتولدیغندن بعض صحتنك قدرینی بیانلر بیرساعت اوزاقده کی چشمه دن صو کتیر رلرمش .

پك چوق سازان بالغی آولانه رق کرك تازه کرك طوزلانمش اولدیغی حالده کلیتله اخراج اولنیور . استحصال ایدیلن خاویارك مقداری دخی چوقمش .

علی الصباح قالقوب کینه رك یوله دوزولدك . ینه سولوکلی چشمه ده حسني بکك ارسال ایتدیکی اوکله یمکنی ییه رك ساعت سکیز ده بروسه یه مواصلت ایلدك .

٧ : بروسه ـ میخالیچ ـ باندرمه

چوق شکر تشرین ثانی اوچندن بری کرك نفس بروسه کرك لواحقنده آرتق خسته لقدن اثر قالمامشیدي . فقط بیرمحلده قولرا ظهور ایدوب کاملا مندفع اولدقدن صوکرا بیر آی دها نظارت و تفتیشات طبیه آلتنده طوتولماسی قواعد متخذه ایجابندندر . بو سببله باندرمه و بالکسر حوالیسی حصه مه اصابت ایتدی . تشرین ثانینك ییرمي بیرنجی بازار ایرتسی کوني ساعت بیربوچوقده بروسه ني سکونت خوابیده ترکله حرکت ایتدم . بوسفرم ، اسفار سابقه یه مقیس دکلدر . اوله جه هر نره یه کیتدمسه یلی یی پرتی یی اوتلده بیراقه رق یوله چیقمشدم . بو دفعه ایسه باندرمه دن تکرار بروسه یه عودت مسئله سنی پك ضعیف بولدیغمدن یول چانطه لرمی دوزله یوب طوپلایه رق یانمه آلدم . باخصوص شمدی یه دکین آطرانوسك سواری بولجیلغی مستثنا طوتولورسه هریره فایطون ولاندون ایله کیدلدی ایدي . باندرمه یه ایسه بایلی ومقاصلی تالیقه آرابه سیله عزیمت

ایتمکده یم . بو آرابه‌لر فی الحقیقه بزین پك صفالی اوله‌جق . اوك
طرفی ذاتاً آچیق آرقه پرده سیله هم قاپی هم پنجره خدمتی گورن
یانلرك مشمعه سنی قیویروب قالدیرنجه عادتا انسان كندینی سیار بیر
بالقونده ظن ایدر . گچدیکی یرلرك هیچ بر نقطه‌سی انظار تماشادن قاچه
ماز . حالبوكه قیشین ایش عكسنه در . آرقه و یان پرده‌لری تماميله
قاپادلدیغی حالده ناچار آرابه جینك اخذ موقع ایلدیکی اوك جهت
آچیق قاله‌جق . روزگار آرقه و یاندن اسیورسه زیانی یوق . فقط
اوكدن هبوبه باشلارسه وای اویولجینك حالنه !

بنم یوم حركتمده بروسه نك بر آیدن بری دوام ایدن آیازلی
بر صباحنه . قوروصوئوقلر زماننه مصادف ایدی . پرده لری
قاپاتوب چانطه‌لری قارشی یه . پولوه ریزاتور ما كینه‌سنی آرابه‌جینك
یاننه علاج قوطوسنی آیاقلرمك آراسنه یرلشدیردك . كیجه لك
مانتوسنی اورتو مقامنده دیزلرمه آلوب آلدیونلریده كیه رك یوله
چیقدق . صیق صیق پنجره‌لردن بروسه یه باقوب نظرمله ایفای رسم
وداع ایتدم .

بوكونكی یولمزك قسم اعظمنی یعنی اولوآباده قدركی محلی اوجه
گورمشدم . یالکز بر فرق وارسه مقدم صیجاقدن روزكارتنی
ایدییوردق . شیمدی ایسه صوئوقدن بوزولوب دوریبورد . اوجه
یرلر صارارمش صولمشیدی . بوكون ایسه صولك بهار یاغیشلریله تار
لالرده قیش مزروعاتنك . چایرلرك . چیمنلرك فیشقروب یشیللندیكنی
گورمكده یم .

بیرنجی سفرده آبولیوند گولی گونشدن آقان نورلرله جلالنمش

بر آینه کبی پارلافدی . کوزلر قاماشیوردی . سفر حضرده ایسه
بولوطلرك عکس لونیله باروتی رنکه بورونمش . حزین بر منظره
عرض ایدییوردی . صولر جوشمش ، یرلر چامورلانمش . تلار
آراسنده کي اوروجك آغلرندن اثر قالمامشیدي . معهود اولوآباد
کوپروسندن آتلایوب صاری باندیره لری حالا تموج ایدن تحفظ خانه
باراقه لریني — که آرتق معامله سی تعطیل ایدلمشیدی — صولده براقه
رق دیوارلری چیتدن داملری چالي چرپیدن معمول چرکس قریه
سنی آیقرلایوب کچدك . فیضان میاهدن قورتارمق ایچون شوسه
یولی پك آچیقدن دولاشدیرلدیغی جهتله آرابه جیمز کسدیرمه یوله
صاپدي . بروسه اوواسندن دها واسع وسکیزساعت امتدادنده اولان
میخالیچ اوواسنه داخل اولدق . بروسه اوواسنك حدودي مرئی
اولدیغی حالده میخالیچ اوواسنی نظر احاطه دن عاجز قالیور . شمالاً
میخالیچ تپه لریله کسلمش جنوبنده دونوق ماوی رنکلی داغلر خیال
کبی کورونیور . جهت غربیه نك آفاقی ایسه سما ایله اووانك
تلاقیسندن متحصل . یانقدر دوز ! فیاض قدرتك بو قطعهٔ وسیعه یه
ویردیکی بو مستویلکی دست صنعت یاپه ماز دینسه جائز . نه اوفاق بر
عارضه . نه کوچوك بر چوقورلق موجود . تسویه آلتي زه یه وضع
ایدلسه حبهٔ هوائیه وسطده قاله جغنه شبهه م یوق . اوواده نه بر آغاج نه
بر فدان نه ده چالیلق بر کوروله مز . اورته سندن جریان ایدن میخالیچ
نهری واسطه سیله ایکی یه انقسام ایتمش . قطعهٔ شمالیه مرعا . قطعهٔ جنوبیه
أکین تارلالری . برنجی قسمك محصولاتي باندرمه قوزولري . قایماقلري
میخالیچ پینرلری ، ایکنجی قسمك حاصلاتي ایسه انواع حبوباتدر .

قیشین بو نهر فیضان ایدرك تکمیل اوواني صو باصار وعادتا بیر دریا حالنی کسب ایدرمش .

شماله دوغرو میخالیجك قانادلري دور ایدن یل دکرمنلری کورولدی . ساعت اونبرده قصبه یه کیردك . کیجه دائرهٔ بلدیه ده مسافر قالهرق بعض مأمورین و مملکت طبیبله کوروشدم . صباحلین ده بیرایکی ساعتلك جولان یاپه‌رق ساعت دورتده باندرمه یه متوجهاً یوله چیقدق .

میخالیج قصبه سی — عین اسمده کی قضانك مرکزی اولان بو قصبه دمنجك ذکر ایدیلن واسع ، دوز ومنبت اوواننك شمال بوجاغنه صوقولمش وفیضان میاهدن قورتوله جق قدر مرتفع بیر سد اوزرینه یاپلمشدر . خیلی جسیم بیر قصبه ایسه ده سوقاقلری دار وغیر منتظم وقالدیرملری بوزوقدر . جوامع شریفه ودوائر رسمیه دن غیری ابنیه عالیه سی یوقدر . معابد اسلامیه سنك الك مشهوري « اولوجامع » اولوب مرور زمانله خراب وویران اولدیغندن تملدن دینه جك صورتده تعمیر وانشا اولونمش واثنای زیارتمده درونده اوسته‌لر چالشمقده بولونمش ایدی . طرز انشاسی پك دلنشیندر . توسیعاً تعمیر ایدیلن مکتب رشدیه نك رسم کشادینه ده آزبرشی قالمشیدی .

میخالیجك شمال وشمال شرقیسي تپه‌لرله قاپالی اولوب بلاواسطه صولاق اوواننك جریان هواسنه معروض اولدیغندن هواسی باخصوص موسم صیفده آغر وایصتمه‌سی مبذول ومشهوردر . یاقین زمانه قدر صویك قلتی مناسبتیله اهالي دره صویله دفع احتیاج

ایچمکده ایکن والی پاشا نك همّات دولتلری واعانهٔ عمومیه ایله بیر ساعت مسافهٔ دن غایت لذیذ ولطیف بیر منبع صونی ده میر دوكمه بورولرله قصبه یه آقیدلمش واستانبولك ترقوس قومپانیه سی چشمه لری كبی باصفیلی چشمه لر یاپامشدر. بلدیه طبیبه وقوعبولان مصاحبهٔ طبیه مزده مقدم حمای تیفوئیدی و دیزانتری كثیرالوقوع ایکن منبع صوینده‌ن صوكرا اندر صره سنده كچدكلرینی سویلدی. ازمیدك شهرت مرزغیه سی باطاقاقلرك املاسی سایه سنده توتدن دوشمش اولدیغی كبي او واسی دخی تطهیرایدلدیکی حالده بوقصبه نك ده ایصتمه دن تماماً قورتوله جغی طبیعیدر.

میخالیج وماحقاتی محصولدار منبت بیر آراضی اولدیغی جهتله اهالی زراعتله مشغولدر. مرعالری دخی چوق اولدیغندن خیلی قویون بسلنمکده ومقدار کلی پینر وتره یاغی یاپلدیغی كبي استانبوله قوزي دخی كوندرلمکده در

قصبه دن اثنای مفار قتمده هر یری كثیف سیس قاپلا مشدي. بروسه دن بری كلدیکمز شوسه بوراده نهایت بولمش ومیخالیجدن باندرمه یه قدر انشاسی دخی هنوز موسیو «غولدنبرغ» نام ملتزمه احاله اولونه رق تسویهٔ ترابیه یه یکی باشلانمش اولدیغندن اوادن كچمکه مجبور اولدق. یولده بازاره صاتیش ایچون كیدن بیر چوق كویلیلره تصادف ایدییوردق. یول كیتدكجه صاربلا شمغه صوییغینلري. باطاقلر تعددایتدیکندن كچید بواق كوجاشمکه باشلادی. باخصوص آرابه جینك بو یولك عجمیسی اولماسی مشكلاتی آرتیر ییوردی. بركت ویرسین سواری یه. ایلری یه كچوب كشاف قولی، خدمتنی كور

يوردی . بو قسمه بر باطاغـه صاپلانوب قالمق ايشدن بيله دكل .
اوزرنده مرمر ستونلري وسائر طاش دوكونتولريني حاوي و آثار
قديمه بقايا سنی شامل خفيف تپه چكی آشدقدن صوكرا صول طرفده
ميخاليچ چفتلكات همايونی كوزوكدی . بر آز دها كيدنجه بر برزخه
واصل اوله رق آرابه دن ايندك . اويله بر يركه آرابه نك صول تكرلكلري
اويولمش بر چوقوردن . صاغـده كيلر ايسـه بر آرشيندن زياده
يوكسك سددن دونمكه مجبور . بو ايسه آرابه نك مركز ثقلتنی خارجه
چويره رك موازنتی بوزه جغندن دورلمسی محقق . بونك ايچون
شويله بر تدبير اتخاذ ايلدي . بن يايا كچوب جاندارمه نك
بيكيريني طوتدم . آرابه جی حيوانلرك اوكنه كچوب آغر آغر چكمكه
باشلادي . جاندارمه دخی يوكسك طرفك باصه ماغنه چيقوب اللريله
آرابه نك پنجره لرندن طوته رق وجوديني ديشاری يه صارقتدی .
بو سايه ده مركز ثقلی محافظه قابل اولديغندن آرابه دورلمكسزين
برزخی كچدی . تكرار آرابه لره بينوب « مانياس » كولی اوزاقدن
تماشا ايله برقاچ ساعت دها كتدكدن صوكرا باندرمه يه كيردك .
دكرمنلرك بولونديغی سد حائل اولديغندن ايچنه كيرلمدكدن صوكرا
قصبه يی كورمك ممكن دكلدر . استانبولك ديوانيولندن كنيش و مستقيماً
ساحله قدر اينن مكمل بر جاده دن كچه رك بلديه دائره سنك
اوكنده توقف ايله خدمتداشلردن دوقتور سامی بك و تطهير
مأموری حمدی افنديلری بولدوره رق اونلرك دلالتيله اوته يرلشدك .
باندرمه قصبه سی — باندرمه ، كندی اسمنده كی كورفزك قسم
جنوبيسنده كائن بر قصبه در . اون سكيز محله دن عبارت اولوب اون

بش سنه اول همان ظهور ایله بر ایکی محله دن غیر یسنی محوایدن حریق هائلدن صوکرا مکمل بر خریطه ترسیم واونك موجبنجه شیمدیکی خانه‌لر انشا اولونه یغندن سوقاقلري یکدیکرینه موازی ومستقیمدر. اسکله باشنده ودائرهٔ بلدیه نك اوکنده نصف دائره شکلنده بر میدانجق موجود اولوب قصبه‌نك بوتون اسواقي بورادن نشئت ایدر. قصبه‌یی اورته سندن قطعاً قطع ایله بورا یه واصل اولان برنجی صنف جاده‌سی بوقدر جق بریرده «بولوار» تسمیه سنه حق قازانیور. قصبه‌یه دامه‌تخته سی شکلی ویرن اسواقك کافه‌سی بالق صرتی قالدیرمه مفروش اولوب جمله سنده یایاقالدیرملری دخي واردر. ساحلی قازیقلرله تحدید اولونمش وامتیازی بلدیه یه عائد ریختمك انشاسی مقرر بولونمشدر. ناظر اولدیغی کورفز یالکز شرقاً آچیق بربوغازله مرمره یه یتیشمش ودائره وی الشکل اولدیغندن پویرازدن غیری روزکار وفورطنه دن مصون قالمش ایسه ده پویرازك هبوبنده مراکب بحریه بارینه‌مدیغندن جهت شرقیه یه «۱۲۰ : ۱٤۰» متره طولنده بر قوردون انشاسیله لیمان تشکیلی امتیازی محلی بلدیه سنه ویرلمش وشمدی یه قدر ۵۰ متره لك محله طاش دوکلمشدر. لیمان وریختمك انشاسیله برابر بالیکسره قدر بریده مسیر یولی دخي اوزادیله جق اولورسه باندرمه نك اوفاق ازمیر اوله جغنه شبهه یوقدر. درون قصبه ده یوکسك وکارکیر بنالر مفقود اولوب متعدد جوامع شریفه ایچنده اسکله باشنده واورته جاده اوزرنده مجدداً انشا اولونان «حیدر چاوش» جامع شریفی قصبه نك یگانه مدار زینتیدر. یو بنای مزین اوزاقدن طبق «اورته کوی» جامع شریفنی آکدیرر بر شکل

ورسمده اولوب پاراتونری وطاش عالی مناره سی دخی پك شیریندر .

قصبه نك اوزون بیر اسكله سی ، اوكنده اوفارلاق بیر دائرهٔ بلدیه سی ، اوچ دورت اجزاخانه سی یالی بوینده ایكی قرائتخانه سی واردر .

كرك بو قرائتخانه لر كرك سائر متعدد قاهوه خانه وغازینولری جملة مختلطدر . ایچرلرینه كیریلنجه چوغنك اورته سنده بیلاردو ماصه سی . آچیقده بیر قهوه اوجاغی . چیویلرده فیجانلر آلت باشه ایچكی قدحلری دیزلمش . رافده نارگیله لر آلتنده قونیاق شیشه لری صیره لانمش . اوجاغك یاننه قاهوه وشكر قوطوسی اوست طرفه مزه طاباقلری قونمش . الحاصل كافه سی ، هم قاهوه خانه .هم قرائتخانه . هم غازینو ، هم میخانه در .

قصبه نك شایان ذكر وبیان مبانیسی میاننده اكمال انشا آتی قوهٔ قریبه یه كلمش اولان دائرهٔ عسكریه وردیف دبوینی دخی سویله ملیدر . بلده یه حاكم مرتفع بیرتپه اوزرنده كی بومتین ومزین دوائر آثار جلیلهٔ عسكریه دن معدوددر . مساعد زمانده محل مذكوره چیقه رق مشتملاتنی كزمكه موفق اولدم . قارشیسنده بیر رقالین دیره ك اوزرنده روز كارك سمت هبوبنه طوغرودوندورولوب حركت ایتدیریلن بیرقاج دانه یل دكرمنلری موجود . كنارنده صوماكی طاشندن كوزل بیرچشمه یاپلمقده ایدی . یارم ساعت بعد مسافه ده دخی عملیات اخراجیه سی تعطیل ایدلمش صوماكی طاشی اوجاقلری بولونمقده در

قصبه كوندن كونه كسب توسع وعمران ایلمكده اولوب اسكان

ايديلان مهاجرين طرفندن دائرهٔ عسكريه حواليسنه قدر مجدداً خانه لر ياپيله رق محله لر تشكيل ايدلمش وخريطهٔ اساسيه دن آيريله رق انتظامك ادامه ايدلديكي نظر شكران ايله كوروليوردى .

باندرمه ده اوتل تقليدى بيرقاچ خان موجود اولوب بيزده كيز كنارنده كى « باندرمه اوتانده » يتوتت ايتدك . هردور لو اوتل لوازمندن محروم واودا لري بير ماصه و بير صانداليه ايله بير قاريوله دن عبارت ايديسه ده ياتاقلرى جدا پك تميز وكوزل طاقملى ايدى .

يالكز يمك خصوصنده صيقينتي چكدك . مراجعت اولنه جق محل چارشو بوينده كى بيرايكى آشجى دكانندن عبارت ايدى. اورالرده ايسه سفره يه اوطورور اوطورماز اشتهالر مز قاپانيردي . ناصل قاپانماسين كه كوزمزك اوكنده سفره دن قالقان مشتريلرك تكه دن معمول چاتال قاشيقلريني بيربزله سيليويره رك اوكمزه قوييورلر . تقديم اولونان پشكيرلر رنكني غائب ايتمش اوزاقدن آغر بير قوقو نشر ايدييور . بونلردنده صرف نظر سركى كبى پنجره نك اوكنه ديزلمش اولان تنجره وتپسيلر عموم طرفندن زيارت اولنيور و بيرچو قلرى نظريله اطعمه نك جنس و نوعنى اكلايه مديغندن نه در ندر دييار ماقلرى ايله طاووق قيزارتمه لريني . سوكوشلرى طوتوب اويروب چويرمكه بعده آلني يالايوب ديكريني معاينه يه قدر وارييور وبو حالار هپ كوزلرمزك اوكنده وقوعبوليوردى . بيرايكى كون صوكرا باقدم كه اوليه جق رفقايه تكليف ايتدم . قصابدن أت آلوب فرونه ويره رك كمال اشتها ايله يدك وطويدق . بوده بيرايكى دفعه تكرارلاندى . بعده اوتلمزك قارشيسنده مجدداً بير لوقنطه نك آچلماسى همزى سويندردى . فرون

اصولنده ده نهایت ویره رك تمیز و نفیس لوقنطه یه دوامه باشلادق . باندرمه ده حیاتمز خوشجه کچییوردی . بروسه ده مانغال باشندن آیریلمیه جق . کیجه لری آنزی یورغانلدن چیقاریمیه جق قدر قوری صوغوق قدن . کشیشك دوکدیکی آیازدن جانم یانمش ایدی . باندرمه یه کلیر کلمز هوانی پك معتدل بولدم . صوك بهارك صوك هفته سی پك ملایم کذران ایتدی . کیجه لری ساعت نیره قدر مانغال باشنده دکل ناکه چرچوه سی قالقیق پنجره اوکنده اوطور ییوردق . کانون اولله برابر قیش یاغیشلری پویراز و کون دوغیسی فورطنه لری دخی باشلادیسه ده یاقیجی صوغوق یوقـدی . یالکز روزکارك اوکنه دوشوب آرد آرده قرایه هجوم ایدن دالغه لر ریختمده چارپدقجه اوتلی صار صمقده ایدي .

باندرمه نك اطراف وجوانی چیپلاق آراضی اولوب زیتونلق . طوتلق وباغلقدن محروم اولدیغی کبی اویله شایان توصیف نزهتکاهلریده یوقدر . یالکز شهرك جهت شرقیه سنده ویوکسك بیر اوچوروم اوزرنده بیرقاچ غازینو مسی شیلر موجود . موسم صیفده لاجل التنزه چیقارلرمش . «لیوادیا» دینیلان بو موقعك نظارتی لطافتلیدر وقصبه نك ایچنده کورفزك بوغازی یعنی مرمره ایله محل اتصالی کورولمه میوب نظر بیر حوضك ایچنده دوندیکی حالده لیوادیه تماما بو آچیق بوغازه حاکم اولدیغندن قاپی داغی شبه جزیره سنك برمه بورونی ، آچیقده خالی وسرپینتی آدالر ، دها صاغده خیال میل «امرالی» آداسی وکولکه کبی بوز بورونی کو . رونور . الحاصل خط بصر مرمره انکینلرینه دالارکیدر .

بوندن باشقه كورفزك قارشى يقه سنده، قاپي‌داغى شبه جزيره سى كنارنده و باندرمه‌نك تمام مقابلنده ارمنى كويى موجود اولوب نفيس ولذيذ صولري اولديغندن قايق وصندالرله كيديله بيلير بر موقع تنزه ايمش .

باندرمه ده كچرديكم اون اوچ كونك بر هفته سى يازبقيه سى دينه‌جك قدر معتدل ومساعد اولديغنى يوقاريده سويله مشدم . ايشته بو كوزل هفته نك الك كوزل بر كوننده ايدي كه تطهير مأموري حمدى افندى ايله غازينوده اوطورركن آرقداشمز دوقتور سامى بك كلهرك ارمنى كوينه كيتمكلكى تكليف ايتدي و بو وسيله ايله بر دوه جولان بحرى ياپامش اوله جغنى سويله دى . بويوك بر وارقه كراليه رق باندرمه دن آچيلدق . يالكز شيشيرمك دكل جيغاره كاغدينى قداته جق قدر بيله روزكار اولمديغندن ايكى قايقجى كوره‌ك چكييور و آغر بر يولله كيدييورز . تمام ايكى ساعتده ارمنى قريه سنه چيقدق . ايكى داغ آراسنده‌كى دره يه صوقولمش قريه يى كزدك آراضى كاملاً غرانيت طاشندن عبارت اولوب بر چوق اوجاقلر موجود ايدى . بيكلرجه پاركه طاشى ده كيز قيسنه ييغلمش حاضر دوروييوردي . كوى كهياسى ايله وقوعبولان محاوره مزده استانبول . سلانيك . روماني او بلغارستانه مقدار كلى قالديرملق پاركه طاشى اخراج ايدلديكى اكلاشلدى . بهر طاشك قيمت محليه سى ١٥ : ٢٠ پاره ايمش . كوى خلقى همان بو غرانيت يوزندن كچنمكده اولوب اراضينك مساعده سزلكندن دولايي زراعت پك دون درجه ده در .

كاملاً صاري قومدن عبارت ساحلى دولاشوب باندرمه جه

مشهور اولان چشمه‌یی زیارت ایتدك . برابرجه كتیرمش اولدیغمز بوش فیچیلری دخي طولدرتدق وساعت اون بوچوغه قدر گزوب دولاشه‌رق عودت ایتمك اوزره صانداله بیندك . هوا ینه كلدیكمز كبی . یالكن آچیدیلرسه ده بوروشوق بیرحالده دوریبوردی . یالكز هوانك بولوطلانماسی وباطی جهتنك قارارماسی نظر دقتمی جلب ایدیبوردی . هله صانداجیلرك هر كوره كده باشلرینی چویروب قارارتیلی جهته بقه رق یكدیكرینه روجه بیر طاقم سوزلر سویلهسی بنی قوشقو لالاندرمقده ایدی . بناءً علیه كیمسه یه‌رنك ویرمكسزین ظهور ایده جك حادثه‌یی دوشونمكه . بكله مكه باشلادم .

ده‌كیز چار شاف كبی تعبیر وتشبیهنه مستحق اوله جق قدر دورغوندی . صولده كی قایالقلرك اوكمزده‌كی باندرمه نك تپه طاقلاق اولمش كولكه‌لرینی بولوطلرك عكس خیالنی ده كیزده تماشا ایدیبوردق . قاپي داغی شبه جزیره سنك غایت دارومستوي دیاني .اوته‌سنده كی كورفزی سیر ایله كچوب یولك دورتده اوچنی قطع ایتمش وباندرمه یه كوره‌كله همان یاریم ساعتلك مسافه مز قالمشیدي كه آنسزین یاغمور همده شدتله اینمكه باشلادی . مشمعه‌لرمزی كیيه رك بوندن محافظه اولوندق . فقط نقطهٔ مظامه‌نك قویولغی آرتدقجه آرتمش دائره نك وسعتی یاییلدقجه یاییامشدی . صانداجیلرك كوره كلری بیر اقه رق بیری دومنه كچوب اوبرینك یالكن ایپني یدكه آلمسی وغربه دوغرو نصب نظر ایتملری فورطنه چیقدیغني اعلام ایتدی . سطح بحرده كولكه كبی بیر دوزلك بیزه یاقلاشیوردی . بیر قاچ ثانیه صوكرا یاریم آچیامش یلكن شیشمكله صاندال بیر طرفه ایكریله رك ایلری

دوغری سرعتله قایغه باشلادی . قوت وشدتي ثابت بر جریان هوا اولسه یلکن اونا کوره تنظیم ایدیلیر وکیدیلیردی . حالبوکه فورطنه نك صاغاناق حالنده کلسی زیاده تدبیرلی داورانغی احتیاطلی بولونغی ایجاب ایتدیرییور واوفاق بر قید سزلغك بویوك بر تهلکه ایراث ایده جکی حتی صاندالی قاپه‌ته جغی محقق بولنیوردی . اظهار تلاشله قاپدانلر مزی شاشر تمامق ایچون قلدامه‌مغه حتی سس صدا چیقارمامغه غیرت ایتدك . کندیمی بیلمم اما آرقداشلرك هیجان عصبیدن دامارلری بوزولمش بت بکزلری قاچمشیدی . دومنجی دومني متمادیاً حرکت ایتدیروب روزکاره تبعیتده . یدك ایپی طوتان صاغناق کلیرکن یلکنی قیصوب کچنجه بر مقدار ایندرمکده قصور ایتمیوردی .

یاریم ساعتلك یري، بیزی فوق العاده اورکوتن بورا قوتی سایه سنده و آنجق اون دقیقه ده قطع ایله باندرمه یه کیردك . صاغاناق کاملاً کچمش یاغمور کسلمش اورته‌لق ینه سوت لیمان اولمشیدی . قارایه آیاق باصنجه بیری بر مزی جداً تبریك ایتدك .

باندرمه لیماننك اهمیت تجاریه سی ـ مرمره‌نك آناطولی ساحلنده یك ایشلك بر لیمان اولوب قره سی سنجاغنك ومیخالیچ وکرماستي قضالرینك مرکز ادخالات واخراجاتیدر . میخالیچ وبالیکسر کبی ایکی انکین اووانك محصولاتی بورادن چیقار . ساده سنوی ۳۰۰ بیکه قریب قوزووبونك بر قاچ مثلی طاووق وهندی استانبول وبلادساره یه کوندرلمکده‌در . متعددانبارلر وغایت جسیم بیرده کرمن ذخیره ایله مالامال اولوب هر هفته ورود ایدن انکلیز ایشابلرینه یوکله دیله رك اوروپایه اخراج اولونیور . بالیکسر جوارندن ایندیریلان

« بوراسیت » معدنی دخی قسماً بورادن سوق وارسال ایدیلییور .

هفته ده ایکی دفعه ادارهٔ مخصوصه واپورلري کلدیکی کبی یاز سائره ده‌روموركورلرا کسیك اولماز . استانبوله هر کون اختلاطده در . بناء علیه پوسته واپورلرینك لیمانك اهمیتیله متناسب اولمدیغنی اعتراف ایدرم . ادارهٔ مخصوصه نك یورایه تخصیص ایتدیکی «تجارت بحری » واپوری هریوزدن نقلیه سفینه‌سی حالنده اولوب بش وقیچ انبارندن ماعدا بیرنجی وایکنجی موقع قامارالري دخی قوزوآخوری صورتنده افراغ ایدلش اولدیغندن یولجیلره صیغینه جق یر قالمامشدر . هله قیش موسمی کوکرته ده دورمق دخی قابل اوله میه جغندن — بوش ایسه — آخورلره اینمکدن غیري چاره‌یوقدر . هر نقدر مدت سفر دوقوز اون ساعتدن عبارت ایسه ده وقت حرکت‌مدانیه پوسته‌لری کبي صباحلین اولمایوب غروب شمس ایله برابر استانبول ویاباندرمه لیماننده واپورلر قالقمقده و کیجه‌یی یولده کچیرمکده بولوندیغندن قامارا بوله میان مشتریلرك او یقوسزلقدن چکه‌جکلری عذاب واضطراب دخی‌جابا . تجارت بحرینك ایکی اوچ دانه‌طاولومباز کنارنده یان قاماره‌لری کوستریلییورسه‌ده‌خلیج واپورلرینککندن دها دار اولوب دورولمق ممکن دکلدر . ایکنجی واپور « تکفور طاغی » اولوب بونك جمعاً یکون دورت یاقلی برقماره‌سی ؛وواردر . ایام سائره‌ده‌کلن روموركورلر دخی دها بتردر .

باندرمه نك توپوغرافیای طبیسی — باندرمه شماله ناظر بر وضعیتده بولوندیغی وپویرازی آچیق اولدیغی ایچون هواسی دکیز دن کچوب کلییور . قصبه کورفزك یان کوشه‌سنه‌تأسیس اولوندیغندن

پويرازك صدمات شديده سندن قورتارلمشدر . شمال روزكارينك تأثيريني تخفيف ورطوبت بحريه سني تنقيص ايچون دخي قارشيسنده كي قاپي داغي شبه جزيره سي بر حائل وسوزكچ خدمتني كورييور .

يالكز آرقه سي ميه‌اليجك صولاق اوواسي ومانياس كولي اولوب قارادن كلن جريان هوا بورالره اوغرادقدن صوكرا باندرمه يه واردیغندن آغرجه اوله جق ويازين ايصته‌ءني كتيره بيله جكدر .

باندرمه صو جهتيله مضايقه ده در . موجود صوي دخي آجي وكره‌چلي اولوب قابل شرب دكلدر .

شرائط صحيه شايان تشكر بر حالده اولوب لغملري مكمل ومنتظم ، نظافت وطهارت بلده صورت مطلوبه ده در .

امراض محليه يالكز أنفلوئنزادن عبارت . يعني هر سنه ظهورنده شدتلي بر شكل استيلائي كسب ايديورمش .

باندرمه‌يه مواصلتمك دوردنجي جمعه كوني « أرده‌ك » سفرينه

٨ : باندرمه ـ أرده ك « كيدوب كلمه »

چيقدق . ياري يولده كي بر كويده آرام ايله قير طعامي ايتمك جمله ترتيباتمزدن ايدي . رديف بيكباشيسي آكاه بك ايله دوزنفكتور حمدي افندي وطبيب سامي بك دن مركب وايكي آرابه‌يه منقسم اولديغمز حالده باندرمه دن حركت ايتدك . آرابه‌لرك جنس ونوعي كيديله جك يوللرك اوصافيله مبسوطاً متناسب اولديغي ايچون بو سفركي آرابه‌لر لاندوندن وازكچدك يايلي ومفاصلي دخي دكلدي . اوستي قاپالي عادي يوك آرابه‌لري . ذاتاً باندرمه ده هنوز لاندون يوقدر . بر مدت كور فزك غرب ساحلي قوملر اوزرندن يورويه

رك كچدك . بعده « قاضی بوغان » موقعنده بر قوشه طرداغنه باشلایینجه
هر صدمه‌ده آرابه ایچنده زیپلایوب حوپلامغه باشلادق . سد اوزرنده
و ساحل بوینده قطع مسافه ایدییورز . بعضیسی خالی بعضیسنك اوزرنده
بر در بالقچی قولبه‌سی بولونان قیی بوینده مینی مینی آداجقلری ،
قایقلری ایچون لیمان اتخاذ ایتدكلری یالچین قایالق كورفزجكلری سیر
ایلییوردق . چوق كچمه‌دن باندرمه یقه‌سنی قپی داغی شبه جزیره
سنه ربط وصل ایدن برزخه كلدك . ده كز سطحیله بر استواده
و بیاض قوملقدن عبارت و قامشلرله اورتولمش . بریری اوته یاننده‌كی
أرده‌ك كورفزی كورولییور . كرك موقعی . كرك زمیننك حالی .
اوصاف خصوصیه‌سی اثبات ایدییوركه ازمنهٔ قدیمه‌ده بوراسی ده كزله
محاط یعنی قپی داغی شبه جزیره‌سی اوزمان تام بر آدا اولوب بوراسی
بوغاز ایمش . بعده تأثیرات وولقانیه ایله زمین قاباره‌رق . یاخود
ایكی جهتدن سیللرله اینن رسوبات ایله بوغاز دوله‌رق صولر چكیلمش .
برزخك طولی یعنی باندرمه و أرده‌ك كورفزلری بیننده‌كی مسافه تخمینا
بر كیلومتره‌در . عرضی یعنی قپی داغی شبه جزیره سیله باندرمه یقه
سنده‌كی مسافه‌یی آرابه ایله بش دقیقه‌ده قطع ایتدك . اوفق بر ترعه
بو برزخی آچمق قولای ایسه ده نه چاره كه حالا قوروماز

قپی داغی یقه‌سنه كچنجه بین الناس « بلقیس خرابه‌سی »
ده نیلن قدیم « كزیك » شهری خرابه‌سنك كنارندن دولاشوب
مرحله اتخاذ ایتدیكمز « یاپیجی كوینه » واردی . ده كز كنارینه
و چیمن اوزرینه حاصیرلری سروب او طوره‌رق طورفانده بر قیر
صفاسی یاپدق .

ساحل ایریلی اوفاقلی غرانیت طاشی کومه لریله احاطه ایدلمش . بیر طرفدنده قایقلر دولدیریلیور . اهالیسی کاملا طاشجیلقله مشغول ومتعیش اولوب اوجاقلردن کتیریلوب بوراده « پارکه » شکلنده قیرلدیغی ایچون قریه نک اسمنی پاپیجی قویمشلر .

کویک ایلری کلنلرندن بیری اتاً آکاه بکی طانیدیغندن رسم استقبالی ادا ایتدی وسرکه . زیتون یاغی . طاباق ، کاسه کبی بعض سفره ویمك نواقصنك تدارکیچون توسطده بولندی . کندیسی دارالعجزه یه غرانیت ویرمکی تعهد ایتمش وشمدی یه قدر یوز بیك پارچه سوق ایتمش ایمش .

یمکمزی ییوب کویی دولاشدقدن صوکرا یوله حاضرلادق . آکاه بکك آرابه سی باندرمه یه عودت ضمننده برزخه توجه ایدی . بیزم آرابه ده أرده که متوجهاً بلقیس خرابه سنه دالدی . کاملاً غرانیت طاشندن یاپلمش متین قلعه بدنلرینی آشه رق ایکی یانی آغاجلق ، دار وخرابه دوکونتوسی طاشلرله قاپلی یولدن کچییورز . آرابه نك یانلری آغاج داللرینه متمادیاً سورتنه رك خیرلتیلی صدا چیقارییور . تکرلکلر طاشلرك اوزرندن سکدکجه وجودمز فنا حالده صارصیلیوردی باخصوص شمدی تطهیر مأموری حمدی افندی ده بیزم آرابه به آقطارمه ایتدیکندن اوچ کیشی قوچ کوره شی کبی قفاقفایه ووروشمامق ایچون پك چوق مشکلاتله دوچار اولویوردق . اوزاقدن بیر چوق صوکرلری بقایاسنی . قبه لی بنالری سیر ایله یوزلرجه دوریلوب دوکولمش ستونلری تماشا ایدرکیاریم ساعتده خرابه دن چیقدق . رهبرمز اولمدیغی ایچون لایقیله کزه مدکسه آکاه بکك وکویلولرك

مشاهده يه بناءً واقع اولان روايتلرينه باقيلرسه بر چوق تونل كبى
اوستو كمرلى و يارم ساعت امتداد نده كچيدلر ، مغاره لر ، آنفى تئاتر
آتر طرزنده قدمه لى محللر موجود ايمش . الحاصل كاملاً غرابتدن
معمول بو كزيك شهرينك جسامت ومعموريت قديمه سنه آثار باقيه
شهادت ايديور . هر طاشى زائرك فكرينى بر چوق عصر اوله ارجاع
ايده رك حسيات حزينه اويانديرييور . شيمدى بايقوشلر يوواسى
اولان بو خرابه زارك منظره سى دخى پك قسوتليدر . اوفاق توفك
اجرا ايديلان حفريات اثناسنده احجار مخططه ومصوره ايله مسكوكات
قديمه ظهور ايده رك موزه خانهٔ همايونه ارسال اولونمش . تحريات جديه
سايه سنده دها پك چوق قيمتدار آثار عتيقه نك ميدانه چيقه جغى
ظن ايديليور .

خرابه دن صوكرا مشهور أردك راقي وقونياغنى حاصل ايدن
وكوز آلا بيلديكنه قدر امتداد ايله ين كوتوكلرى غايت منتظم صفلر
تشكيل ايتمش باغلر آراسنه كيردك . بعده بر قاچ سنه اول باشلانوب
ناتمام بر اقلمش شوسه يولى اوزرينه چيقوب ايلريله ينجه ايكى طر
فزى زيتون آغاجلرى احاطه ايتدى وأردك قصبه سى كوزوكدى .
محله آراسنه كليركن . آرابه ذاتاً وجودمزى خرد خاش ايتمش
اولديغندن اينوب ياياً اوله رق دكيز كنارنده كى بلديه دائره سنى صوره
صوره بولدق .

أردك قصبه سى — أردك قصبه سى قاپى داغى شبه جزيره
سنك نهايت غربيه سنده كى كوچوك بر كورفزك ساحلنده كائن وعين
اسمده كى قضانك مركزيدر . بيك بشيوزى متجاوز خانه سى .

ساحلده قیصه جه بر اسکله سی ، اسکله باشنده دائرهٔ بلدیه سی بر
اجزاخانه سی ، ده کیز اوزرنده بر سایخخانه سی ، مشهور علکسی
قوطرونك بر قونیاق فابریقه سي واردر . قصبه ده انشا آتي دردست
اکمال اولان مزین وشیرین بر جامع شریفله مساجد سائره وپك
مصنع کلیسه لر بولونیور . اردهك . قصبات داخلیه نك اسکله سی اولدیغی
ایچون مسافرین ویولجیلرك اقامتنه مخصوص باندرمه قدر اولسون
اوتللري یوقدر . بر میخانه نك اوستنده کی ایکی اودابو مقامده قوللانلمقده
اولوب بلدیه رئیسنك دلالت وتوصیه سیله کیجه اورایه کیتدك . اودالرده
قوب قورو ایکیشر قار یوله دن باشقه برشي یوق . اونلر کده طاقملري
کیرلی وفضله اوله رق یورغانلری یوفقه کی اینجه . اوطورمق ایچون
آشاغیدن اوچ اسکمله کتیردیلر . اورته مزه سیس نشر ایدن طونوق
ضیالی لامباي قویوب ساعت دوردی ایتدك . بعده یاتاقلره کیرلدی .
اویومق قابل دکل . تیرل تیرل تتره یورم . قارشیکي قار یوله ده
طور طوب بوزولمش اولان طبیب سامی بك دخی راحت ایتمك
ایچون دقیقه ده بیك وضیعت آلمغه چالیشیور . « اوف ! بو کیجه
صوئوقدن طونه جغز ! » دییه مرلدامه سندن اونکده بنم کبی
راحت نومدن محروم قالدیغی اکلاشیلیوردی . بیردوزینه راحتسزلك
ایچنده یاري اویانیق یاری او یقوده صباحی ایتدك . وجودم آیازدن
قاص قاتی کسیلمشدی . سرعت ممکنه ایله کینوب سوقاغه فرلایه رق
کندیمزی بر قاهوه خانه یه آتدق . چای وقونیاق ایله ایصنمغه . قانی
قیزشدرمغه چابالادق . چوق کچمه دن بلدیه رئیسی افندی چیقه
کلدی . برابر قصبه نك هرجهتني دولاشوب معاینه ایده رك مشهود

اتمزی‌مبین بر راپور تنظیم ایله‌یوب حکومت قوناغنده قائممقام پاشا یه تقدیم‌ایتدك . عودتده قارنمز أیدن أیی یه آجیقمشدی . چونکه لوقنطه سزلق بلیه سیله اقشام یمکیده یه مشدك .

تیز ألدن پزوله واوسقومرو بالغی قیزارته رق بلدیه دائره سنده تسکین‌جوع ایتدك وآرابه یی چاغرتدق .

أردهك قصبه‌سنك‌طوپوغرافیای‌طبیعیسی — أرده ك لودوسه ناظر بر وضعیتده اولوب پویرازی قاپی داغی شبه جزیره سنك مرتفع سلسلهٔ جبالیله قاپانمشدر . هواسی معتدل ویوموشاق اولوب اطراف وجوانبنك باندرمه کبی چیلاق آراضی اولمایه رق زیتونلقدن عبارت بولنماسی هم منظره سنی تلطیف هم هواسنی تجدید وتعدیل ایلیور . صولری ده کوزلدر .

فقط شونا تأسف اولونورکه قصبه هر دورلو اهتمامات بلدیه وصحیه دن محروم قالمشدر . هنوز نه خصوصی نه عمومی لغملر یاپلمامش . تصوردن بیله کچیرلەمشدر . کافهٔسنا کنك چرکاب‌صولری آچیقدن سوقاغه جریانله سیل تشکیل ایدییور . عرصەلر متعفن مزبله حالني آلمش . ساحل بوینده کی خانه لرك لغملری آچیقدن ده کیزه قدر اینمکده واوزرندن آتلر آرابەلر انسانلر کچمکده در . بو عدم تقیده اسواقك دارلغی دخی علاوه ایدیلیر وهمان هر خانه ده راقی وقونیاق استحصال ایدلدیکندن اورالردن سوقاغه آتیلوب بیغینلر، تپەلر تشکیل ایدن متخمر جبره دخی کوز اوکنه کتیریلرسه اثنای مرور وعبورده بورون طیقامقدن غیری چاره اولمیه جغی تصدیق اولونور . أوت اسواقك چوغی فوق العاده داردر . حتی

استانبولده مقدما صاچاقلری بیری بیرینه دکمش قارشولقلي خانه لر بولوندیغنی بر اودن اوبر اوه قهوه ویرمك قابل اولدیغنی کورمدك فقط رومانلرده اوقودقدی . ایشته أردهکده اویله سوقاق وارکه بوتو صیفه ماصه قدر . حتی خانه‌لرك صاچاقلری دکل بلکه پنجره لری یکدیکرینه تماس ایدییورده نسه مبالغه ایدلمه مش اولور .

قصبه نك منظره‌سی کوزلدر . بر واپور بویی مسافه‌ده اوفه‌جق بر آداوار . اوزرنده دوقتور مقریدی طرفندن امتیازی آلنمش « یانوس » ه مشابه مسهل بیر معدن صویی و بیر ایلیجه وارمش . آچیقلرده پاشا لیمانی و مرمره آدالری صولده قارا بیغا ساحلی کورولیور . وخط بصر تکفور طاغی ساحلنه دخي خیال میال ایریشیور . أردهکده تجارت محلیه زیتونجیلق و باغجیلقدر . راقي وقونیاق اعمالاتي کثیر اولوب حتي عاکسی قوطرونی افندینك اوچ ایمبیقلی جسیم فابریقه سنك معمولاتی هر یرده مظهر رغبت اولمشدر .

بونلردن باشقه اهالینك وسیلهٔ معیشتی زراعت وغرانیت طاشی یونتمقدر . قاپی داغی شبه‌جزیره سی غرانیتدن پك زنکین اولوب همان سراپا بو طاشدن متشکل دینسه جائز .

أردهك لیمانی هر فورطنه دن محفوظ ایسه‌ده‌لودوسی آچیقدر . باندرمه قدر ایشلهك اولمامقله برابر تکفور طاغی خطنه ایشله ین رومور کورلر عودتده بورایه اوغرایور لر . لیمانده باندرمه‌دن زیاده یلکن قایقلری کوردك .

ساعت سکیز بوچوقده آرابه یه بینه رك أردهکدن چیقدق . عین

یولدن کیدییورز . قینه قینه لی شراب یاتمق اوزره مبایعه ایتدیکمز
شراب حاصیر لیلری وفابریقه دن سکیز سنه لك دییه صاتون آلدیغمز
قونیاق شیشه لری بیزی بیرقات دهاراحتسز ایتمکه باشلادی .
چونکه قیرلمه ملری ایچون محافظه ده کوجلك چکییورز .

بوسفر « کزیك » خرابه سنك اورته سنه کیرمیوب سورقده ئی
کنارندن وشبه جزیره نك دیلی اورته سندن آیقرلایوب کچدك .
وباندرمه یقه سنه واردق . آراده بیرمي ساعتلك مسافه اولدیغی حالده
پوشیدهٔ سفیده بورونمش کشیش طاغی کورولیوردی . دیك بایری
چیقمق ایچون آرابه دن اینمك ایجاب ایتدی . تطهیر مأموری حمدی
افندی خسته اغنی ودرمانسزلقدن یورویه میه جکنی سویله یه رك ایچرده
قالدی . اصابت اولمش . اکر اوده اینه ایدی . شراب وقونیاق شیشه
لری یکدیکریله دوکوشه دوکوشه پارچه پارچه اوله جقلردی یوزوقویو
حاصیرلیلره قاپانه رق کوج حال ایله ضبط ایده بیلمش .

بایر بیتنجه تکرار ایلیکلرمزي صارصان آرابه یه یرلشدك وساعت
اون بوچوقده باندرمه یه مواصلت ایتدك .

٩ : باندرمه ـ بالیکسر

باندرمه یه مواصلتمك اون دوردنجی وکانون اولك بشنجی پازار
ایرتسی کونی ساعت ایکی بوچوقده مسلکداش وآرقداشلرم
سامي وحمدی افندی ایله وداع ایدوب بنی بالیکسره اولاشدیره جق
اولان آرابه یه یرلشدم . یاغمور ، فورطنه ، سیل . الحاصل طوفاندن بیر
کون . بروسه دن کلدیکم آرابه نك أشی اولان مقاملی تالیقه نك پرده لرینی
کاملاً قاپاته رق وچانطه لری اوکدن کله جك صوئوغه سپر ایدوب

كوشه يه بوزوله رك (آرش !) امريني ويردم . بويوك جاده يي قطع ايله قصبه دن چيقدق . سيالر و كولجكلر ايچندن كچيورز . بيرقاچ آرابه يه دها تصادفله قطار تشكيل ايتدك . شوسه اوزرينه چيقديغمز زمان كيلو متره ديركنك باندرمه يوز نده ٦ . باليكسر وجهنده ٩٩ رقملريني اوقودم . شوسه دن يورومك قابل اوله مديغي ايچون تكرار اوواية اينيلدي . چونكه تعميريني تعهد ايدن ملتزم موسيو غولدنبرغ هر بش كيلو مترهنك دورديني بوزه رق قيرمه طاش ياپدرمش و كومه ايله مخروطلر تشكيل ايدلمش اولديغي حالده قومي دوكولوب سيايندر چكيلمديكي ايچون يورومك قابل دكل . چاقل طاشي اوزرنده نه حيوانلر آديم آته بيلييور ، نه آرابه يورو يور . ايفاي تعهدات ايدلمميه رك تعميري ناتمام ويولي يوزا وستي پريشان بر حالده براقان وبوني بجره مديكني اونوده رق ميخاليجدن باندرمه يه قدركي شوسه نك ده مجدداً انشاسني تعهد ايدن ملتزم جنابلرينه هر دقيقه ده غياباً سويله مديكم سوز قالميور . نصل سويله مه يه كديني باشمزده بول كوزو كوب دوروكن بيز بير چوق يري صوايله قاپلانمش اوواتك باطاقلري ايچندن كچمكه چابالييورز . بعضا اولويوركه تكرلكلر ياري يرينه قدر چاموره صاپلانيور . بعضاً چايرلردن كچمك ايجاب ايتديكندن ياپيشان بالچيقدن حيوانلرك آياقلري بيره رطوپوز شكلني آلييور . چامور قالبلري تكرلكلره ياپيشه ياپيشه دونمسنه حائل اوليوردي . بركت ويرسين باركيرلريغوز . يوقسه يولده قاليردق . ذاتاً بوحال اوته كي آرابه لرك باشنه كلدي يا . اوكمز ده كي بش آلتي آرابه تكر تكر كري قاله رق يالكز كيتمكه مجبور اولدق . دره واير ماقلره تصادف ايدنجه كوپرو سندن استفاده ايچون ناچار

شوسه يه چيقوب بعده نه باطاقلغه اينه رك ايلرولیورز صاغ طرفمز ده « مانياس كولي » كوز وكدي . بونك درونده آدالر شبه جزيره لر مفقود اولوب جسامتيده « آبوليوند » ه نسبةً كوچوكدر . پك چوق سازان بالغى آولانيور حتى بورانك بالقلريني يدى سكيز ساعت مسافه ده كي أرده ك قصبه سنده وبعده باليكسرده كوردم . بر قسمنك هنوز جانلى اولديغى قولاقلرينك آچيلوب قاپانماسيله مثبت ايدي .

مانياس كولنك جوانبى دوز اولديغندن اطرافه طاشه رق بيكلرجه دونم آراضى يى معطل ايلمكده در . بو كول سطح بحردن يوكسك اولديغى ايچون بر قانال ايله ده كيزه كاملاً آقيدلمسى قابلدر . بو عمليات بر قومپانيه طرفندن اجرا ايدلسه هم ابطال ايلديكى اراضى هم اشغال ايتديكى اون بيكلرجه دونم محل قازانلمش اوله جقدر .

ساعت آلتيده يول كنارنده كى بر خانه كيروب بر ساعت قدر « دورا » ايتدكدن صوكرا تكرار حركت ايتدك . ياغمور اولانجه شدتيله ياغمقده دوام ايديور . سكيز اون آرابه دن متشكل ترەنمزده بالچق چاموري ايچنده تارلالر . چاير لر اورته سنده باطه چيقه كيديوردى . اويله بر محله كلدك كه تكرلكلر يارى يرينه قدر يره كومولیوردى . او كده كي آرابه جيلر مقام نزاكتده بزم اوكه كچمه مزى مصرانه تكليف ايتدكلرى حالده آرابه جى الك كريدن كيتمكى ترجيح ايديور . سببنى صوردم . مكر ذكى آدام قور نازلق ايديور مش . ايلريده كى سكيز اون آرابه نك كچمسيله حصوله كلن ايزى حيوانلري كوزل اداره ايتمك سايه سنده تعقيب ايتمك تكرلكلري او ايزدن يورومك بويوك بر سهولتي موجب اوليور مش ده اونكچون اوكه كچميور . بيكيرلري تهديد ايچون اوينا

تیلان قامچی صد الرینه مقام تشجیع ده لاینقطعوهپ بیر آغزدن آرابه جیلرك بیرقاچ تلغراف دیره کی بویی ! اوزاته رق چیقارد قلری « ده ، دي ، چوش ، ها! » ند الري بیری بیرینه قاتیشه رق تحف بیر غمغه یاپیوردی . آرابه جیلر ممکن مرتبه حیوانلري سوق ایتمك ایچون چالیشیور و بیر کره حیوانلر توقف ایده جك او لورسه یور و تمه نك مشکل اوله جغنی سویلیور لردی . اوده کلدی چیقدي.

او کده کي آرابه لر تکر تکر یولده قالمغه باشلادیلر . صیره دن بیری دورنجه او ته کیلر اونی بیر اقوب کچییوردی .

چونکه قالانه امداد ومعاونت ایتمکی تکلیف ایتدیکم زمان اگر بر آن توقف اولو نورسه صوکرا بیز مده بیرقاچ ساعت قالمقلغمز لازمکله جکنی سویله دیلر . نهایت چوق کچمه دن قطار کاملا بوزوله رق بیزم آرابه یالکز قالدی .

چامورده قالانلره باقیوردم . بیرمدت قامچی ایله حیوانلری قورتاندرمکه چالیشیورلر . ثمره حاصل اولماینجه چوزوب کزدیره رك دینلندیرمکه مجبوو اولیورلردی .

« قاراصو » بعده « سماو » نهرلرینی کارکیرو کنارلری ده میرپارماقلقلي اوزون کوپر ولرله آتلایوب کیجه ساعت یارمده قوناق یری اولان « صوصغرلق » قریه سنه مواصلت ایده رك بیرخانه ایندك . ایکی اوچ ساعت صوکرا یولده بیراقدیقمز یولجیلر تکر توکر کلمکه باشلادی .

خانك اوداسی بیر یتاقاق ایله بیرده الاتور قه یرمندرینی حاوی ایدی . زمیننه قابا حاصیر سرلمش . بیر ساج مانغاله آتش دولدوروب کتیر دیلر . فناحالده آجیقدیغمدن آشجیدن یمك ایصمارلادمسه ده اکمکندن

باشقه سنی ییه مدم . کیجه ردیف ضابطی ایله ضابطه مأموری کله-
رك خوش کلدك رسمنی ایفا ایتدیلر . کوروشدك . کندیلرینی معاینه
ایتدیردیلر . رچته لرینی یازوب ویردم .

یاتمه زمانی کلنجه : یورغانك رقت فوق العاده سی بنی خیلیدن
خیلی یه دوشوندوردی . اردهکده اولدیغی کبی قاپوت ومشمعه نی ده
علاوه ایتدمسه ده ینه لایقیله ایصینه میوردم . اویوشوب اویومشم .
صباحلین قالقار قالقماز قریه نك منتظم ومکمل وغزته دن غیری نقصانی
اولمایان غازینوسنه کیدوب بیره رچای ایچدکدن صوکره ایفای وظیفه
یه باشلادم . اولجه خسته لق چیقمش اولان مساکنك تطهیرات وتبخیراتی
وقریه یی دولاشمق ایکی ساعتده ختام بولدی . صوصغرلق قریه سی ناحیه
مرکزی اولوب اوچ بش سنه اولنه کلنجیه قدر قرق اللی خانه لی اوفاق بیر
کویدن عبارت ایکن بالاخره چرکس وروم ایلی مهاجرلرینك اسکانیله
بوکون بش آلتی یوز خانه لی بیر قصبه شکلنی آلمش وشوسه کنارنده اولماسی
وبالیکسر ایله باندرمه آره سنده قوناق محلی بولونماسی سبیله یاپیلان متعدد
خانلر ودکانلر شرفنی بیر قات دها آرتیرمشدر . تأسف اولنور که ابتداسندن
تقسیمات هندسیه یه رعایت اولونمادیغی ایچون بیر قصبه حالنی الدیغی
حالده اسواقی پك غیر منتظمدر وهنوز قالدیرمدن محرومدر .

سماو نهری کنارندن کچییور . بیر طرفدن اطرافنك صولاق
اراضی اولماسی بیر طرفدن ده اهالینك بر آز آجیجه اولان چشمه نك
منبع صوینی ایچمیه رك جمله دره صوینی ایچملری حمیات مرزغیه .
حمای تیفوئیدی . دیزانتری خسته لقلرینك دائما وکثرتله حکمفرما
اولماسنی موجب اولیور . سوء القنیه مرزغی یه دوچار اولمش کیمسه

برچوق كوردم . اهالیسی زراعتله و نصفندن زیادهسی جوارده‌کی بوراسیت معدن اوجاقلرنده عمله لكله كچینیور . قریه‌نك بویوك جاده‌سی اوزرنده «خیرات خان» ده‌نیلن جسیم بر كاروانسرای وار . آپولیون گولی كنارنده كوردیكمك اشی وعینی . یالكز هرنه دنسه بونك كرمی ییقیلمرق بعده تخته چاتی ایله اورتولمش ودیوارلری خرابه‌یوز طوتمش . دوه‌جیلر وبعض آرابه‌لر بوراده مجانا كیجه‌لیورلر

ساعت آلتیده بالیكسره متوجها حركت ایتدك . شوسه‌نك بورادن بالیكسره قدركی قسمنك تعمیراتی ختام بولدیغنی كویده‌سویلدیلردی . حقیقة دونكی راحتسزلغك آجیسی چیقیور . طاشیده دوشنمش قومیده سریله‌رك اوزرندن سیاندیرده چكامشدی . آرابه‌هم سرعتله هم صارصلمقسزین قطع مسافه ایدییور . بوقسمك متعهدی بالیكسر تجاران وخاندانندن ساجد افندی اولدیغنی وعملیات تعمیریه‌یه‌موسیو غولدنبرغ ایله برابر باشلادیغنی صوصغرلقده اوكرنمش اولدیغمدن هرآدیمده غیابا كندیسنه خیردعا ایدییوردم . یاغمور دونكی شدتنی غائب ایدرك سینه‌سینه‌یاغمقده . كون دوغیسی ایسه شدتله وزان اولمقده . بركت ورسین آرابه‌نك آرقه سنه‌ویاتنه چارپییور . اكراوكدن كله جك اولسه‌طوندیره جق . یولمزك شكلی وهیئتی كاملا دكیشتدی . اووادی. باطاغی ترك ایله او فاق تپه لربیننده كی وادی بی دولا شیورز شوسه‌نك كنارندن سماونهری جریان ایدییور . صویی صاپ صاری بولانق . (سلطانچای) كوپنك اورته‌سندن كچیلدی . صول طرفده شومندوفراستاسیونلری كبی كوزل وداغنیق بیرچوق ابنیه كوزوكدی . بعض یرلرده دوكولن مولوزدن تپه‌لر حاصل اولمشدي . منظرهٔ

عمومیه معدن قویولرینی اتما ایدییور . آرابه جی یه صورده م . ظن وتخمینم دوغروچیقدی . بوراسیت معدنی ایمش . هواووقت مساعد اولسه ایدی . کیدوب دولاشه جقدم . فقط کویدن حسب الوظیفه ذاتاً کج چیقدق . بوراده ده اکله نه جك اولورسه قصوکرا کیجه یولده قالمق لازم کله جك . بو مطالعه سببیله وازکچدم .

متعدد اوجاقلرك موجودیتنی وبیرقاچ یوزمتره درینلکده کی قویولره « آسسانسور » ماکینه سیله ایندیکنی . ایچرده کی تونللر ساعتلرجه امتداد ایده اولوب بیکلرجه عمله چالیشه رق حتی بعضیسنك هفته ده بیر کره دیشاری چیقوب بوتون اوقاتنی ایچرده کچردیکنی . تحت الارض اوچیوز متره لك محللرده اودالر . قاهوه لر وآرابه چکن حیواناتك آخورلری بولوندیغنی آرابه جی حکایه ایتدی . بناءً علیه عمله نك کیجه لری ایچرده یاتیر لمایوب سطح ارضده باراقه لر یاپیلماسی حتی کوندوزلری پایدوس وقتلرینی دخی ینه دیشارده کچیرملری ایجابات صحیه دندر . اراضیٔ معدنیه خیلی امتداد ایتدی . حتی شوسه کنارنده یکی بیرباجه دها آچمقده ایدیلر . بعده قویوقانی قریه سنك کنارندن مرور ایله بالقانلره دالدق . شوسه نك بیریانی میشه وکورکن آغاجلریله اورتولواولو داغلر ، بیریانی اوچوروم . ییلانقاوی اوله رق دولاشه دولاشه تعالی ایلییور . بعده اسفل السافلین اطلاقنه سزا دره یه اینه رك بیر کوپرو ایله او بریقه یه کچیورده ق . بعض طاشلق محللرده داغی یارمق ممکن اوله مدیغندن شوسه قورودیوار اورولوسه لرله دولدیریله رق طوتدیرلمشدی . اویله چتین نقطه لر وارکه معاذاﷲ تپه دن بیر قایاپاپیوار لانسه ویا مقدار کلی سیل اینسه آتلریده آرابه

لريده حتى شوسه نك او قسمنى قوپاروب مناره بوينى درين او چورومه يووارلايه جق . روزكاك چارپماسيله مهيب ايكلتيلر حاصل ايده ن قورقونج منظره لى بالقانلرڭ نقاط مرتفعه سنده صوئوق فوق العاده آرتدى . باشلغى بورونمه قدر اينديرديكم ايچى قوزودريلى ألديوه نلر ايچينه صوقولمش اللرمى جيبدن چيقارمديغم حالده ينه او قدر اوشيوردم كه ، چكه لرم بيري بيرينه چارپيوردى . هواى تنفيسنك تعديلى ايچون آغزمدن جيغاره يي اكسيك ايتميوردم . « چاتال تپه » دينيلان اك مرتفع موقعه ياقلاشمشدق كه ياغمور قاره تبدل ايتدى . بير ساعت قدرده بوتيپى ايله يول آله رق « دكرمنجى بوغازى » ندن دوزلكه چيقدق . قارينه ياغموره مبدل اولدى .

بروسه وميخاليج اووالرندن كوچوك اولان باليكسر اوواسني دخى كچوب اوو انك شمال كنارنده كي شهره كيره رك اوتله نازل اولدم . آقشام اذانيده اوقونيوردى . دها ألى يوزمي ييقايوب نفس آله دن اوتلجى كله رك اسممى ، نره دن كلديكمى ، مأموريتمى صوردى . شيمدى يه قدر بو معامله يي كورمديكم ايچون سببنى صوردم . پوليس دائره سنه اخباره مجبور اولديغنى سويلدى . جداً شايان تقدير بير اصول . محال سائره يه قارشو كوزل بير نمونۀ امتثال . هر يرده اجراسى تمني اولونور .

ايرتەسى كونى كنديمى متصرف بك افندى يه تقديم ايدوب خدمات طبيه وصحيه مزى ادايه باشلادق .

باليكسر بلده سى — باليكسر ، قره سى سنجاغنك مركزى اولوب يەدى اوچ محلەدە ساكن اون بش بيكى متجاوز نفوسى حاويدر .

عمومیه معدن قویولرینی اثما ایدییور . آرابه جی یه صوردم . ظن وتخمینم دوغرو چیقدی . بوراسیت معدنی ایمش . هوا ووقت مساعد اولسه ایدی . کیدوب دولاشه جقدم . فقط کویدن حسب الوظیفه ذاتاً کچ چیقدق . بوراده ده اکلهنه جك اولورسه قصوکرا کیجه یولده قالمق لازم کله جك . بو مطالعه سبیله واز کچدم .

متعدد اوجاقلرك موجودیتنی و بیرقاچ یوزمتره درینلکده کی قویولره « آسانسور » ماکینه سیله ایندیکنی ، ایچرده کی تونللر ساعتلرجه امتداد نده اولوب بیکلرجه عمله چالیشهرق حتی بعضیسنك هفته ده بیر کره دیشاری چیقوب بوتون اوقاتنی ایچرده کچردیکنی . تحت الارض اوچیوز مترهلك محللرده اودالر . قاهوهلر وآرابه چکن حیواناتك آخورلری بولوندیغنی آرابهجی حکایه ایتدی . بناءً علیه عملهنك کیجهلری ایچرده یاتیرلمایوب سطح ارضدهباراقهلر یاپلماسی حتی کوندوزلری پایدوس وقتلرینی دخی ینه دیشارده کچیرملری ایجابات صحیه دندر . اراضیٔ معدنیه خیلی امتداد ایتدی . حتی شوسه کنارنده یکی بیرباجه دها آچمقدهایدیلر . بعدهقویوقاپی قریه سنك کنارندن مرور ایله بالقانلره دالدق. شوسهنك بیریانی میشهوکورکن آغاجلریله اورتولواولو داغلر ، بیریانی اوچوروم . یلانقاوی اولهرق دولاشه دولاشه تعالی ایاییور . بعده اسفل السافلین اطلاقنه سزا درهیه اینه رك بیر کوپرو ایله او بریقهیه کچییوردق . بعض طاشلق محللرده داغی یارمق ممکن اوله مدیغندن شوسه قورودیواراورولوسد لرلهدولدیریلهرق طوتدیرلمشدی . اویله چتین نقطهلر وارکه معاذاه تپه دن بیر قاپاپایوواولانسه ویا مقدار کلی سیل اینسه آتلریده آرابه

لریده حتی شوسه نك او قسمنی قوپاروب مناره بویی درین او چورومه یووارلایه جق . روزكارك چارپماسیله مهیب ایكلتیلر حاصل ایده ن قورقونج منظره لی بالقانلرك نقاط مرتفعه سنده صوئوق فوق العاده آرتدی . باشلغی بورونمه قدر ایندیردیكم ایچی قوزودریلی آلدیوه نلر ایچینه صوقولماش اللرمی جیبدن چیقارمدیغم حالده ینه اوقدر اوشیوردم كه ، چكه لرم بیري بیرینه چارپیوردی . هوای تنفیسنك تعدیلی ایچون آغزمدن جیغاره یی اكسیك ایتمیوردم . « چاتال تپه » دینیلان الك مرتفع موقعه یاقلاشمشدق كه یاغمور قاره تبدل ایتدی . بیر ساعت قدرده بو تیپی ایله یول آله رق « دكرمنجی بوغازی » ندن دوزلـكه چیقدق . قارینه یاغموره مبدل اولدی .

بروسه ومیخالیج اووالرندن كوچوك اولان بالیكسر اوواسني دخی كچوب اوو انك شمال كنارنده كي شهره كیره رك اوتله نازل اولدم . آقشام اذانیده اوقونیوردی . دها آلی یوزمی ییقایوب نفس آلمه دن اوتاجی كله رك اسممی ، نره دن كلدیكمی ، مأموریتمی صوردی . شیمدی یه قدر بو معامله یي كورمدیكم ایچون سببنی صوردم . پولیس داره سنه اخباره مجبور اولدیغنی سویلدی . جـداً شایان تقدیر بیر اصول . محال سائره یه قارشو كوزل بیر نمونهٔ امتثال . هریرده اجراسی تمني اولونور .

ایرته سی كونی كندی كندیمی متصرف بك افندی تقدیم ایدوب خدمات طبیه وصحیه مزی ادایه باشلادق .

بالیكسر بلده سی — بالیكسر ، قره سی سنجاغنك مركزی اولوب یـیره ی اوچ محله ده ساكن اون بش بیكی متجاوز نفوسی حاویدر .

موقعاً بروسه‌يی آکدیرر . یالکز بر فرقي وارسه اوده بروسه کندی اسمنده کي اوواناك جنوب قیسنده بولونوب شماله ناظر اولماسی بالیکسرك ایسه اوواناك شمالنده بولنوب جنوبه متوجه بولونماسی . قیشین منظره‌سی پك غریبدر . وصولمزك ایرتسی کونی اطرافه باقینجه اووايی چپه چوره تحدید ایدن سلاسل جبالك قارله اورتولمش اولدیغنی کوردم . بالیکسر اورته ده دوندیرمه تنکه‌سی کبی قالمشدی :

بالیکسر ده متعدد جوامع ومساجد موجود اولوب بونلردن « یلدیرم » جامع شریفیله « اولو جامع » مبانیٔ عالیه ونفیسه‌دن معدود در . هله اولو جامعك منظرهٔ خارجیه سی اشکال منتظمه تشکیل ایده ن طوغله وطاشدن اورولمش دیوارلرك کوروتشی خصوصی بیر لطافت بخش ایلیور .

استانبولك نافعه نظارتی دائره سنی آندیران کارکیر حکومت قوناغی دخی شهرك آثار عالیه سندن صاییلیر .

شهرك اك مرتفع نقطه سنده معارفك تمثال مجسمی دیه‌جك سزا بیر بنای عالی وعظیم مکتب اعدادیٔ ملکی اولمق اوزره انشا ایدلمکده اولوب چاتیسی آلنمش واکمالی قوهٔ قریبه‌یه کلمشدر . دورت قاتلی کارکیر ومزین بیر بنادر . پنجره‌جر چوقلری . صاچاقلر بالیکسره مخصوص پنبه متراق بیر طاشدن اویمه‌لي اوله رق یاپلمش عین طاشدن ستونلر قاپینك اوکینه ومردیوه‌ن باشلرینه قونمش . یاتاقخانه . درسخانه ، طعامخانه اولمق اوزره متعدد دوائري حاوی . طرز انشاسی موافق حفظ صحتدي .

زمين قاتنك بيله نظارتی خوش اولوب باخصوص دوردنجی قاتدن قوش باقيشيله قصبه واووا سير ايديليور . شاكردانك تنزه وتنفسی ايچون اوكنده بيرده باغچه تنظيم ايدلمكده ايدی .

مكتبك آرقه طرفنده بر هيكل سطوت كبی ديكيلمش دائرهٔ عسكريه وقشلهٔ همايون بولونمقده‌در . قشله‌نك اطرافی عارضه‌لی وياڭچين قايالق اراضی ايكن افراد عسكريه طرفندن طوپراق نقل ايتديريلوب دولديريله‌رق بر ميدان وجوده كتيرلمش وينه عين صورتله نقل ايديلن طوپراقدن بر جبل صناعی ياپيلوب اوزرينه اعانهٔ عموميه ايله قوماندان دائره‌سی اولمق اوزره دلنشين بر كوشك انشا ايتديرلمشدر .

دها آچيقلرده پاراتونرايله عوارض فلكيه‌دن حفظ ووقايه ايدلمش جبخانه ده پولری كورولور . مكتب وقيشله‌دن صوكرا نوبت زيارت « غرباخسته خانه‌سی » نه كلير . بوده شهرك كنارنده ويوكسك بر محله كائن اولوب بر باغچه‌نك اورته‌سنده در . صيوا وبادانه دن ماعدا نقصانی قالمامش كاركير وشيرين بر دائره‌در . اوستی جاملی مرديوه‌ندن اوست قاته چيقيلنجه اوچ صالون بر عمليات ومعاينه اوداسی كزيلير . آلت قات دخی يوقاری يه معادل اولوب جمعاً اوتوز ياتاق استيعاب ايده‌جكدر . آلت قات قوغوشلرينی رطوبتدن . هوای محصوردن قورتارمق ايچون دوشه‌مه حذاسنده سكيزه‌ر دانه خارجه منفذلر آچيلمش واوست قاتده تبديل وتجديد هوايه خدمت ايچون اوجاقلر ياپيلمشدر .

بعد الزياره رئيس بك خسته خانه حقنده‌كی مطالعه‌سی صورديلر قارانتنه قوغوشی اولمق اوزره آيری بر باراقه‌نك انشاسی لزومی ، خسته خانه نك صالون وديوانخانه لری زمينلرينك ياغلی بويا ايله

موقعاً بروسه‌يي آكديرر . يالكز بر فرقي وارسه اوده بروسه كنديسی اسمنده كي اوواننك جنوب قيسمنده بولونوب شماله ناظر اولماسی باليكسرك ايسه اوواننك شمالنده بولنوب جنوبه متوجه بولونماسی . قيشين منظره‌سی پك غريبدر . وصولمزك ايرتسی كونی اطرافه باقينجه اوواني چپه چوره تحديد ايدن سلاسل جبالك قارله اورتولمش اولديغنی كوردم . باليكسر اورته ده دوندرمه تنكه‌سی كبي قالمشدی .

باليكسر ده متعدد جوامع ومساجد موجود اولوب بونلردن « ييلديرم » جامع شريفيله « اولو جامع » مبانیٔ عاليه ونفيسه‌دن معدود در . هله اولو جامعك منظرهٔ خارجيه‌سی اشكال منتظمه تشكيل ايدن طوغله وطاشدن اورولمش ديوارلرك كورونشی خصوصی بر لطافت بخش ايليور .

استانبولك نافعه نظارتی دائره‌سنی آنديران كاركير حكومت قوناغی دخی شهرك آثار عاليه سندن صاييلير .

شهرك اك مرتفع نقطه سنده معارفك تمثال مجسمی دينمكه سزا بربناي عالی وعظيم مكتب اعداديء ملكی اولمق اوزره انشا ايدلمكده اولوب چاتيسی آلنمش واكمالی قوهٔ قريبه‌يه كلمشدر . دورت قاتلی كاركير ومزين بر بنادر . پنجره‌چرچوه‌لری . صاچاقلر باليكسره مخصوص پنبه متراق برطاشدن اويمه‌لی اوله رق ياپلمش عين طاشدن ستونلر قاپينك اوكنه ومرديوه‌ن باشلرينه قونمش . ياتاقخانه . درسخانه ، طعامخانه اولمق اوزره متعدد دوائري حاوی . طرز انشاسی موافق حفظ صحتدي .

زمین قاتنك بیله نظارتی خوش اولوب باخصوص دوردنجی قاتدن قوش باقیشیله قصبه واووا سیر ایدیلیور . شاكردانك تنزه و تنفسی ایچون اوكنده بیرده باغچه تنظیم ایدلمكده ایدی .

مكتبك آرقه طرفنده بر هیكل سطوت كبی دیكیلمش دائرهٔ عسكریه وقشلهٔ همایون بولونمقده در . قشله نك اطرافی عارضه لی ویالچین قایالق اراضی ایكن افراد عسكریه طرفندن طوپراق نقل ایتدیریلوب دولدیریله رق بر میدان وجوده كتیرلمش وینه عین صورتله نقل ایدیلن طوپراقدن بر جبل صناعی یاپیلوب اوزرینه اعانهٔ عمومیه ایله قوماندان دائره سی اولمق اوزره دلنشین بر كوشك انشا ایتدیرلمشدر .

دها آچیقلرده پاراتونر ایله عوارض فلكیه دن حفظ ووقایه ایدلمش جبخانه ده پولری كورولور . مكتب وقیشله دن صوكرا نوبت زیارت « غرباخسته خانه سی » نه كلیر . بوده شهرك كنارنده ویوكسك بر محلده كائن اولوب بر باغچه نك اورته سنده در . صیوا وبادانه دن ماعدا نقصانی قالمامش كاركیر وشیرین بر دائره در . اوستی جاملی مردیوه ندن اوست قاته چیقیلنجه اوچ صالون بر عملیات ومعاینه اوداسی كزیلیر . آلت قات دخی یوقاری یه معادل ارلوب جمعاً اوتوز یاتاق استیعاب ایده جكدر . آلت قات قوغوشلرینی رطوبتدن . هوای محصوردن قورتارمق ایچون دوشه مه حذاسنده سكیز مردانه خارجه منفذلر آچیلمش واوست قاتده تبدیل وتجدید هوایه خدمت ایچون اوجاقلر یاپلمشدر .

بعد الزیاره رئیس بك خسته خانه حقنده كی مطالعه سی صوردیلر قارانتنه قوغوشی اولمق اوزره آیري بر باراقه نك انشاسی لزومی ، خسته خانه نك صالون ودیوانخانه لری زمینلرینك یاغلي بویا ایله

بویانماسنده کی فوائد ومحسناتی . دیوارلر ایله طاوانك تلاقي ایلدیکی محلك زاویه‌سز اولماسنی . تنویر ایچون لامبالرك تپه‌لری بیره‌ر بورو ایله خارجه اشتراك ایتدیرلمش فنارلر درونده اشعال ایدلمسنی عرض ایتدم . بیان ممنونیتله قبول بویوردیلر .

بالیکسرده بیرچوق مدرسه‌لر بولوندیغی کبی ساج کمرله اورتولمش بیر چارشی . ایکی بخار دکرمنی . کثیر العدد دباغخانه واردر .

بالیکسرك آثار خصوصیه‌سندن بیریده جامع حاولیلرنده بولونان شادروانلره بالیکسرك دورت یول آغزلرنده میدانلق محللرنده راست کلینمسیدر . عددلري چوق اولمغله برابر هر بیرینك بانیلري طرفندن باغلانمش خیلیجه وقف وایرادلری دخی وارمش . بونلردن حکومت قوناغنك اوکنده کی هر نقدر کوچوك ایسه ده طرز انشاسی پك کوزلدر . دیاملی بیرقبه آلتی ستون اوزرینه طوتدیرلمش . بالیکسرده بیرچوق خان موجود ایسه ده مکمل بیر اوتلي یوقدر . نازل اولدیغم محلك یالکز اسمی اوتل . طهارت ونظافت صورت مطلوبه ده دکل .

یاصوقدن چکدیکم . بالیکسرده اون اوچ کون اقامت ایتدم . هر کون اورته‌لق آیاز ایدي . حتی کوندوز اقشامه قدرچوز ولمزدی . هر نقدر اوداده بیر مانغال قویدور ییورسه مده‌اهالی ایصتمقدن باشقه فائده‌سی طوقونمادي . صو بالازم امازه ده کیجه‌لری یوفقه‌یورغانلري قاپوت ومشمعه ایله تقویه ایده‌ردم وکوندوزلری بیرصحیفه یازی یازمق ایچون سطر باشنده قامی بیر اقوب آلاریمی ایصتمق لازمکلیردی .

ممنون اولدیغم بیر جهت وارسه اوده اوتل صاحبی علکه‌سی‌نك پیشردیکی اطعمه‌نك نفاستیدر . آغز طادیله یمك یردم . یمك صالونی

اوتلك آلت قاتنده اولوب اولانجه طاقتی دورت قیریق دوكوك ماشه وصاندالیه‌دن عبارتدی . بوراده دها صول تسخینلری اوغوشدیرمق ویككلرك بوغوسیله ایصنمقدن عبارتدر . مشتریلری هر صنفدن . بعض بكار مأمورلر ، آرابه جیلر ، خان مسافرلری وسائره . بیر آقشام یمك اوطوردم . یانمده‌كی ماصه یه شیوه‌ثافاده لرندن وزمین مباحثه لرندن آرابه جی اولدیغی اكلاد یغم ایكی شالوارلی چیزمه لی مشتری كلدی . بیری چوربا ایصمارلایوب اكمكنی دوغرایه رق قاشقیلا مغه باشلادی . دیكری هندی قیزارتمه‌سی كتیرتدی . طاباغك یانده‌كی چاتال بیچاغی الینه آلوب بیر مدت ناصل قوللانه جغنی اویره چویره دوشوندكدن . معاینه ایلدكدن صوكرا صاغ الینه چاتالی صول الینه بیچاغی آلوب خایجه اوغراشدی ایسه ده بیر لقمه‌دات كسمكه موفق اوله مدي . دیكرماصه لرده یمك ییه نلرك حالنه باقوب بعده یرلرینی ده كیشدیردي . فقط بوسفرده بیچاغك كسكین كناری یوقاری چویروب مقابل یوزیله اتی كسمكه چابالادیغندن طبیعی قوپارمق قابل اوله میوردی . بنده بلای ایمكسزین شوقومدیانی تماشا ایلیور واچیین ایچین كولیوردم . نهایت چاتالی بوسبوتون ترك ایله بیر الیله كیكی طوتدی دیكر اووجنده‌كی بیچاقله ده كسمكه باشلادی . ظاهر جانی صیقیلمش اوملی كه بیچاغه‌نی بیر ضربه ویردیكندن اتك بیر پارچه‌سی كسلدكدن باشقه طاباقدن وماصه‌دن دخي فرلایه رق یره یووارلاندی . بوحال بوسبوتون حدتنی جلب ایتدیكندن كندی كندینه مرلدانه رق بیچاغی ده فرلاتدی آتدی ویردن اكیلوب دوشن پارچه‌یی آلدقدن صوكرا پارماقلریله بابایانی اوله رق یمكه مجبور اولدي !

بويانماسنده كى فوائد ومحسناتي . ديوارلر ايله طاوانك تلاقي ايلديكي محلك زاويه‌سز اولماسنى . تنوير ايچون لامبالرك تپه‌لرى بيره بورو ايله خارجه اشتراك ايتديرلمش فنارلر دروننده اشعال ايدلسنى عرض ايتدم . بيان ممنونيتله قبول بويورديلر .

باليكسرده بيرچوق مدرسه‌لر بولونديغى كبي ساج كمرله اورتولمش بير چارشى ، ايكى بخار دكرمنى ، كثير العدد دباغخانه واردر .

باليكسرك آثار خصوصيه‌سندن بيريده جامع حاوليلرنده بولونان شادروانلره باليكسرك دورت يول آغزلرنده ميدانلق محللرنده راست كلينمسيدر . عددلري چوق اولمغله برابر هر بيرينك بانيلري طرفندن باغلانمش خيليجه وقف وايرادلرى دخى وارمش . بونلردن حكومت قوناغنك اوكنده‌كى هر نقدر كوچوك ايسه‌ده طرز انشاسى پك كوزلدر . ديامللى بيرقبه آلتى ستون اوزرينه طوتديرلمش . باليكسرده بيرچوق خان موجود ايسه ده مكمل بير اوتلى يوقدر . نازل اولديغم محلك يالكز اسمى اوتل . طهارت ونظافت صورت مطلوبه ده دكل .

ياصوئوقدن چكديكم . باليكسرده اون اوچ كون اقامت ايتدم . هر كون اورته‌لق آياز ايدي . حتى كوندوز اقشامه قدر چوز وبردى . هر نقدر اوداية بير مانغال قويدور يبورسه مده‌لى ايصتمقدن باشقه فائده‌سى طوقونمادي . صو بالا لازم امازه ده؟ كيجه‌لرى يوفقه يورغانلري قاپوت ومشمعه ايله تقويه ايدەردم وكوندوزلرى بيرصحيفه يازى يازمق ايچون سطر باشنده قلمى بير اقوب اللريمى ايصتمق لازمكليردى .

ممنون اولديغم بير جهت وارسه اوده اوتل صاحبى علكسى نك پيشرديكى اطعمه نك نفاستيدر . آغز طاديله يمك يردم . يمك صالونى

اوتلك آلت قاتنده اولوب اولانجه طاقمی دورت قيريق دوكوك ماصه وصانداليه‌دن عبارتدی . بوراده ده اصول تسخين‌لري اوغوشديرمق ويمكلرك بوغوسيله ايصينمقدن عبارتدر . مشتريلري هر صنفدن . بعض بكار مأمورلر ، آرابه جيلر ، خان مسافرلري وسائره . بير آقشام يمكه اوطوردم . يانمده كی ماصه يه شيوۀ افاده لرندن وزمين مباحثه لرندن آرابه جی اولديغی اكلاديغم ايكی شالوار لی چيزمه لی مشتری كلدی . بيری چوربا ايصمار لايوب اكمكنی دوغرايه رق قاشقيلا مغه باشلادی . ديكری هندی قيزارتمه‌سی كتير تدی . طاباغك يانتده كی چاتال بيچاغی الينه آلوب بير مدت ناصل قوللانه جغنی اويره چويره دوشوندكدن . معاينه ايلدكدن صوكرا صاغ الينه چاتالی صول الينه بيچاغی آلوب خايجه اوغر اشدی ايسه ده بير لقمه‌دات كسمكه موفق اوله مدي . ديكرماصه لرده يمك ييه نلرك حالنه باقوب بعده يرلرينی ده كيشديردي . فقط بوسفرده بيچاغك كسكين كناريني يوقاری چويروب مقابل يوزيله آتی كسمكه چابالاديغندن طبيعی قوپارمق قابل اوله ميوردی . بنده بلای ايتمكسزين شوقومدیانی تماشا ايليور وايچيمدن ايچين كوليوردم . نهايت چاتالی بوسبوتون ترك ايله بير اليله كيكی طوتدی ديكر آووجنده كی بيچاقله ده كسمكه باشلادی . ظاهر جانی صيقيلمش اولملی كه بيچاغه شدتلی بير ضربه ويرديكندن آتك بير پارچه‌سی كسلدكدن باشقه طاباقدن وماصه‌دن دخی فرلايه رق يره يووار لاندی . بوحال بوسبوتون حدتنی جلب ايتديكندن كنديكنديه مردانه‌رق بيچاغی ده فرلاتدي آتدی ويردن اكيلوب دوشن پارچه‌يی آلدقدن صوكرا پار ماقلريله باباياني اوله رق يمكه مجبور اولدي :

في الحقيقه چاتال بيچاق استعمالنك قولای بر مسئله اولمدیغنی اعتراف ایدەرم . كبارعائلرنده بر بيلديرجينی چاتال بيچاق ايله مكملا آييروب يييه بيلنلر لسان تقدير ايله سويله‌نير . وبومثللو ذواتك عددی پك محدود در . بوسببله آرابه‌جي‌یی تعييب ایتمدم . بنم كورديكم جهت استعمالنی بيلمديكی برشی ألينه آلوب وبجرەجكم دييه چاليشوب پاتماسی وتعديل ايده‌ايده‌لك نهايتينه اصل هرزمانكی اصول استطاعه‌ده قرار قيلماسی ايدی . . . .

باليكسرده تياترو ، غازينو مفقود اولوب حتی برقاچ آی اولنه‌قدر قرائتخانه دخی يوق ايكن بلديه نامنه اوله‌رق عوامه مخصوص بر بيوك صالون ايله معتبران ومامورين ايچون ايكی مزين دائره‌دن مركب بر يوكسك قرائتخانه ياپيلمش وصباح غزته‌سنه آبونه اولونمشدر . هركسه مخصوص اولان صالونك يانلرينه‌لوجه‌سی يرلر ياپيله‌رق ايجابنده لعبيات قومپانيه‌سی كله‌جك اولورسه تياترو دخی اوينادیله‌جق برشكل ويرلمشدر .

كذلك برقاچ ماه‌مقدم حكومت جاده سنده عمومی وخصوصی برقرائتخانه‌دها كشاد اولونمشكه بوراده ترجمان حقيقت واقدام غزته‌لري ايله برقاچ رومان وكتب متنوعه بولونمقده‌در .

تجارت محليه‌يه كلنجه : باليكسر وحواليسنك باشليجه محصولاتی ذخيره اولوب مختلف معادن دخی اخراج اولونمقده‌در . بروسه‌ده‌ن ديه كيتمسه ايكن . قوزادن بحث ايديلردی . بوراده‌زمين مرحته هپ معدنلرده داردر . اشراف محليه معادن تحرياتيله . بولانلر امتيازينی آلغه‌چالشمغله مشغولدر . باليكسر اراضيسی‌نك معادن مختلفه‌دن پك زنكين اولديغی

تحت الارض پك چوق دفائن طبيعيه بولونديغنى بوندن اكلادم. باشليجه لرى بوراسيت . سيملى قورشون . قروم وسائره در .

وقتيله خيلى مقدار كوك بويادخى اخراج ايدلمكده ايكن اخيراً كيمياواسطه سيله « آليزارين » بوياسنك كشفى بو محصولك رواجنه سكته ايراث ايتمشدر . شوناتأسف ايتدم كه ايكى ساعت مسافه ده كى « آت » قريه سنه كيتديكم زمان بو كوك بويا ايله اشغال اولونمش پك چوق تارلالر كوردم . بونلرك نيچون براقلديغنى صورديغمده . كوبليلر ، تارلالردن كوك بوياى آييقلايوب آتمق مشكل اولديغنى حالبوكه تماميله آييقلانمدقجه باشقه تخم اكيليرسه محصول ويرمديكنى بو سببله تارلالرك على حاله تركندن غيرى بيرچاره بوله مدقلرينى لسان تأسفله سويلديلر .

باليكسرك باشليجه اسكله لرى باندرمه وأدرميد اولوب بوراسيت معدنى باندرمه يه . باليه ناحيه سنك سيملي قورشون معدنى دخى آرابه لرله ادرميده ايندير لمكده در . فقط ذخيره نك باشليجه طريق اخراجي ازمير اولديغندن وشومندوفرك نقطۀ منتهاسى صومه قصبه سى بولونديغندن اورايه قدر دوه لرله كوتورولوب واغونلره تيغيامقده در . صومه طريق حديدى سى باليكسره قدر اوزادلسه ياخود شواون ايكى ساعتلك مسافه يه بيرشوسه جغز ياپاسه نقليات فوق العاده قولايلاشه جقدر

باليكسرده الك چوق كورولن دوه قطار لريدر . ايام مخصوصده هرسوقاقده راست كلنير .

مملكت فوق العاده اوجوزلقدر . ياغ ، سوت ، قايمق اوقدر مبذول كه بزم استانبولده أله كچيره مديكمز جانم تره ياغلرينه بيله تنزل ايتمه يوب لوله قايمغنى لنكره طولدوره رق او نكله يومورطه وپنير پيشيرديكلرينى

في الحقيقه چاتال بيچاق استعمالنك قولای بر مسئله اولمدیغنی اعتراف ایدرم . كبار عائلرنده بیله بر بیلدیرجینی چاتال بیچاق ایله مكملا آییروب ییه بیلنلر لسان تقدیر ایله سویله‌نیر . و بو مثللو ذواتك عددی پك محدود در . بو سببله آرابه‌جی‌یی تعییب ایتمدم . بنم كولدیكم جهت استعمالنی بیلمدیكی بر شی الینه آلوب و تجربه جكم دییه چالیشوب یاتماسی و تعدیل ایده ایده‌لك نهایت ینه اصل هر زمانكی اصول استعمالده قرار قیلماسی ایدی . . . .

بالیكسرده تیاترو ، غازینو مفقود اولوب حتی برقاچ آی اولنه قدر قرائتخانه دخی یوق ایكن بلدیه نامنه اوله رق عوامه مخصوص بر بیوك صالون ایله معتبران و مأمورین ایچون ایكی مزین دائره‌دن مركب بر كوچك قرائتخانه یاپیلمش و صباح غزته‌سنه آبونه اولونمشدر . هر كسه مخصوص اولان صالونك یانلرینه لوجه‌سی یرلر یاپیله رق ایجابنده لعبیات قومپانیه‌سی كله‌جك اولورسه تیاترو دخی اوینادیله‌جق بر شكل ویرلمشدر .

كذلك برقاچ ماه مقدم حكومت جاده سنده عمومی و خصوصی بر قرائتخانه دها كشاد اولونمشكه بوراده ترجمان حقیقت و اقدام غزته‌لری ایله برقاچ رومان و كتب متنوعه بولونمقده‌در .

تجارت محلیه‌یه كلنجه : بالیكسر و حوالیسنك باشلیجه محصولاتی ذخیره اولوب مختلف معادن دخی اخراج اولونمقده‌در . بروسه‌ده نردیه كیتدیسه ایكیدن . قوزادن بحث ایدیلیردی . بوراده زمین مباحثه هپ معدنلره دائردر . اشراف محلیه معادن تحریاتیله . بولانلر امتیازینی آلمغه چالیشمغله مشغولدر . بالیكسر اراضیسی‌نك معادن مختلفه‌دن پك زنكین اولدیغی

تحت الارض پك چوق دفائن طبيعيه بولونديغنى بوندن اكلادم. باشليجه لرى بوراسيت . سيملى قورشون . قروم وسائره در .

وقتيله خيلى مقدار كوك بويادخى اخراج ايدلمكده ايكن اخيراً كيمياواسطه سيله « آليزارين » بوياسنك كشفى بو محصولك رواجنه سكته ايراث ايتمشدر . شونا تأسف ايتدم كه ايكى ساعت مسافه ده كي « آت » قريه سنه كيتديكم زمان بو كوك بويا ايله اشغال اولونمش پك چوق تارلالر كوردم . بونلرك نيچون براقلديغنى صورديغمده. كويليلر. تارلالردن كوك بويانى آييقلايوب آتمق مشكل اولديغى خالبوكه تماميله آييقلانمدقجه باشقه تخم اكيلير سه محصول ويرمديكنى بو سببله تارلالرك على حاله تركندن غيرى بيرچاره بولەمدقلرينى لسان تأسفله سويلديلر .

باليكسرك باشليجه اسكله لرى باندرمه وأدرميد اولوب بوراسيت معدنى باندرمه يه . باليه ناحيه سنك سيملي قورشون معدنى دخى آرابه لرله ادرميده ايندير لمكده در . فقط ذخيره نك باشليجه طريق اخراجي ازمير اولديغندن وشومندوفرك نقطۀ منتهاسى صومه قصبه سى بولونديغندن اورايه قدر دوه لرله كوتورولوب واغونلره يوكلنمكده در . صومه طريق حديدىسى باليكسره قدر اوزادلسه ياخود شو اون ايكى ساعتلك مسافه يه بيرشوسه جغزياپاسه نقليات فوق العاده قولايلاشه جقدر باليكسرده الك چوق كورولن دوه قطارلريدر . ايام مخصوصده هرسوقاقده راست كلنير .

مملكت فوق العاده اوجوزلقدر . ياغ، سوت، قايمق اوقدرمبذول كه بزم استانبولده أله كچيره مديكمز جانم تره ياغلرينه بيله تنزل ايتمه يوب لوله قايمغنى لنكره طولدوره رق او نكاه يومورطه و پنير پيشيردكلرينى

دفعاتله کوردم . اتکلری پیشکین ایسه‌ده هپسی مصر اونیله مخلوط اولدیغندن رنکلری صاری وطیقیزدر . هله بیراز بایاتلانیجه پك سرتله شیور . هضمیده نسبتاً کوج .

بالیکسرك طوپوغرافیای طبیسی — بالیکسرك موقعی منظره‌سی بروسه یه شبیه اولدیغی کبی احوال هوائیه سیده اونك عینیدر . بیرتپه نك کنارینه وجنوبه ناظر سطح مائل اوزرینه بنا اولونمش واووایه قدراینمشدر . یوبرازی قاپالی در . جنوب روزکاریده چیپلاق و وصولاق اوودن کچوب کلدیکی ایچون جیدکلدر . بروسه اوواسی اوبه‌ك اوبه‌ك مشجره دن عبارت هله شهرك اطرافی توت باغچه‌لریله محاط اولوب حالبوکه بالیکسر اوواسنده نمونه‌لك بیرآغاج یوقدرو شیمدی یه قدر یتشدیرلمدیکنه تعجب اولونور . دوتاقلر تشکیلاتنه هنوز هوس اولونمش . اونلرده دهافدان حالنده . ! بوسببله هوای وارد کسب صافیت ایده‌میور . فضله اوله‌رق جوار بلده ده‌مستوی اووانك اوته‌سی بریسی کیره‌چ اعمالي وسائره ایچون قازیله‌رق چوقورلروجوده کتیرلمش ، بورالره صولر تراکمله کولجکلر باطاقاقلر حاصل اولویور .

رطوبت بروسه درجه سنده در . مسا کنك کره میدلری یوصوندن‌یم یشیل اولمش .

نزله‌سی پك کثیر اولوب امراض سائرهٔ محلیه دخی نزلوي الطبیعه‌در .

سطح بحردن خیلی یوکسك اولدیغی ایچون قیشین صوغوغی پك شدتلی اولوب هله آیازی مشهوردر . اوواسك واطرافنی تحدید ایدن تپه لرك سنکستان اولماسی یازین دخی حرارتك شدتلی اولماسنی ایجاب

ایتدیریور . شهرك نقطهٔ حاكمه و مرتفعه سنده ومساكنه قریب بر
محلده ایكی جسیم قبرستان وار . بالقاندن كلن هوای لطیفك ایلك اوغراغی .
فضله اوله رق بولندقلری اراضی سراپا سنكستان اولوب نه حفر قبور
قابل . نه ده محلل اموات ممكن . حتی كوفه ایله خارجدن طوپراق
كتیریله رك مزارلرك اوستی طولدیریلیوردی . یاغیش زمانلری محصولات
عفنیه و عضویه و هر دورلو جسیمات مرضیه یی حامل آقینتیلر محلاته
اینه رك صو یوللرینه . قویولره ترشح ایلیه جكی طبیعی . بركت ویرسین
متصرف بك همتیله مقابر مذكوره ترك و تعطیل ایتدیرلدیده شهر مضرات
و محاذیر مسروده دن قورتولدی . بلده نك صولری لطیف ولذیذ
ایسه ده مجرالري محتاج تعمیردر .

احوال ارضیه یه گلنجه : بالیكسرك صفت ارضیه سی مرزغی
صنفنه داخلدر . حمیات مرزغیه مرض بلدی حكمنده در . باخصوص
اوواقریه لرنده سوء القنیه لر ، حمیاتك اشكال خبیثه سی چوق
كورولویور . صوك بهارده تسمم مرزغی بر شكل استیلائی آلوب
قولرا ایله قاریشدیریلیور .

اهتمامات بلدیه یه گلنجه : بالیكسرك اسواقي باندرمه كبي منتظم و اشكال
هندسیه اوزرینه تسویه لی دكلسه ده قالدیرملري مكمل ومنتظمدر .
دائرهٔ بلدیه نك طهارت و نظافت خصوصنده ابراز ایتدیكی غیرته جداً
تشكر اولونور . یالكز بو فعالیت بلدیه یی تأثیرسز براقان برشی وار كه
اوده قصبه نك درونندن ایكی دره كچمسی وكافهٔ مساكنك لغملری
یازین قوراق قیشین صولاق اولان بو مستوی درهلره منصب اولماسیدر .
مستویلك . صو سزلق سببیله مواد متعفنه بویدن بویه تراكمله تفسخ

دفعاتله کوردم . انکاري پیشکین ایسه‌دههپ‌سي مصر او نیله مخلوط
اولدیغیدن رنکلری صاري وطیقیزدر . هله بیراز باباتالا ینجه‌یك سرتله
شیور . هضمیده نسبتاً کوج .

بالیکسرك طوپوغرافیای طبیسی — بالیکسرك موقعی منظره‌سی
بروسه یه شبیه اولدیغی کبي احوال هوائیه سیده اونك عینیدر .
بیرتپه‌نك کنارینه‌وجنوبه ناظر سطح مائل اوزرینه بنا اولونمش واوایه
قدراینمشدر . پویرازی قاپالی در . جنوب روزکاریله چیپلاق و
وصولاق اوادن کچوب کلدیکی ایچون جیدکلدر . بروسه اوواسی
اوبه‌ك اوبه‌ك مشجره دن عبارت هله شهرك اطرافی توت باغچه‌لریله
محاط اولوب حالبوکه بالیکسر اوواسنده نمونه‌لك بیرآغاج یوقدرو شیمدي
به قدر یتشدیرلمدیکنه تعجب اولونور . دوتاقلر تشکیلنه هنوز هوس
اولونمش . اونلرده دهاقدان حالنده . ! بوسبیله هوای وارد کسب
صافیت ایده‌میور . فضله اوله‌رق جوار بلده ده‌مستوی اوواتك اوته‌سی
بریسی کیره‌چ اعمالي وسائره ایچون قازیله‌رق چوقورلروجوده کتیر
لمش ، بورالره صولر تراکمله کولجکلر باطاقاقلر حاصل اولویور .
رطوبت بروسه درجه سنده در . مسا کنك کره میدلری
یوصوندن‌یم یشیل اولمش .

نزله‌سی پك کثیر اولوب امراض سائرۀ محلیه دخی نزلاوي
الطبیعه‌در .

سطح بحردن خیلی یوکسك اولدیغی ایچون قیشین صوئوغی پك
شدتلی اولوب هله آیازی مشهوردر . اوواتك واطرافنی تحدید ایدن
تپه لرك سنکستان اولماسی یازین دخی حرارتك شدتلی اولماسنی ایجاب

ايتديرييور . شهرك نقطهٔ حاكمه و مرتفعه سنده ومساكنه قريب بير
محلده ايكي جسيم قبرستان وار . بالقاندن كلن هواى لطيفك ايلك اوغراغى .
فضاله اوله رق بولندقلرى اراضى سراپا سنكستان اولوب نه حفر قبور
قابل . نه ده محلل اموات ممكن . حتى كوفه ايله خارجدن طوپراق
كتيريله رك مزارلرك اوستى طولديريليوردى . ياغيش زمانلرى محصولات
عفنيه وعضويه وهر دورلو جسيمات مرضيه يى حامل آقينتيلر محلاته
اينه رك صويولارينه . قويولره ترشح ايديه جكى طبيعى . بركت ويرسين
متصرف بكك همتيله مقابر مذكوره ترك وتعطيل ايتديرلديه شهر مضرات
ومحاذير مسروده دن قورتولدى . بلده نك صولرى لطيف ولذيذ
ايسه ده مجرالري محتاج تعميردر .

احوال ارضيه يه كلنجه : باليكسرك صفت ارضيه سى مرزغى
صنفنه داخلدر . حميات مرزغيه مرض بلدى حكمنده در . باخصوص
اوواقريه لرنده سوء القنيه لر . حمياتك اشكال خبيثه سى چوق
كورولويور . صوك بهارده تسمم مرزغى بير شكل استيلائى آلوب
قولرا ايله قاريشديريليور .

اهتمامات بلديه يه كلنجه : باليكسرك اسواقى بانديرمه كبى منتظم واشكال
هندسيه اوزرينه تسويه لى دكلسه ده قالديرملري مكمل ومنتظمدر .
دائرهٔ بلديه نك طهارت ونظافت خصوصنده ابراز ايتديكى غيرته جدا
تشكر اولونور . يالكز بو فعاليت بلديه يى تأثيرسز بيراقان بيرشى واركه
اوده قصبه نك دروننده ايكى دره كچمسى وكافهٔ مساكنك لغملرى
يازين قوراق قيشين صولاق اولان بو مستوى درهلره منصب اولماسيدر .
مستوليات . صو سزلق سببيله مواد متعفنه بويدن بويه تراكم ايله تفسخ

ایدییور آیازدن یوزلری انجماد ایتدیکی بیرز مانده شدتلی بیرزانجه
کریهه نشرا یاپیوردی . آرتق یازین ناصل اوله‌جغنی دوشونیلی :
بونلردن بیری ایکی اوچ متره اکنده . ایکی یقه‌سی خنه‌لر .
بونك طونوز کمرله‌سه‌ی لزومنی دوورت بش متره اکنده کی ایکنجینك
ایسه‌ر محتملری اکمال اولنه‌رق ایکی یاننه کرینلر یاپلمقله اکتفا ایدلمسنی
عرض ایتدم . دائرهٔ بلدیه‌جه قبول اولونه‌رق کشفیاتی اجرا ایدلمکه
باشلادی . وحتی خریطه‌لری دخی یاپدیریله‌رق ایلك بهارده عملیاته
بدأ ومباشرت اولونمغه قرار ویرلدی ایدي .

١٠ : بالیکسر - ادرمید

کانون اولك اون سکیزنجی کره‌ی کونی : ساعت اوچ بوچوقده
ادرمیده متوجهاً بالیکسردن حرکت ایتدم . قارئلرم ایچنده آناطولی‌یه
سیاحت ایتمه‌ینلر کره‌ی کوننك نه اولدیغنی اکلایه‌ماشلردر . باندرمه‌نك
ایچری یرلرنده هله بالیکسر وحوالیسنده اسامیٔ ایام تخالف ایده‌ر .
« جمعه یه ، جمعه — ، جمعه ایرتسی‌نه ، ایرتی — پازاره ، کره‌ی —
پازار ایرته سی‌نه ، یولجی کونی — صالی یه ، پازار — چارشنبه یه
دباغ پازاری — پرشنبه یه ، جمعه اقشامی » ده‌رلر . اکر بوراده پازار
ده‌نیرسه بهمه‌حال صالی آکلاشیلیر . پازار ایرته‌سی یه یولجی کونی
دینمه‌سی یوم مذکورده صالي پازاری مناسبتیله قرا ونواحیدن
یولجیلرك ورودندندر . چارشنبه‌نك دباغ پازاری دییه تسمیه سی
ایسه او کونی بالیکسرده سختیان . کوسه‌لهٔ الحاصل جلد پازاري قورولدیغی
ایچوندر . بالاخره تحقیق ایتدمکه آناطولینك هر یرنده اسامیٔ ایام
ده کیشیرمش . نته کیم ادرمید وکمرطرفلرنده دخی تعدیلاته

اوغراديغنى وصولمده اكلادم . اورالرده « جمعه — جمعه . جمعه ايرتهسى — ايرتي ، بازار — كره ى ، بازار ايرتهسى — آييزماد ، صالى — درنك ، چارشنبه — ادرميد بازاري ، پرشنبه — جمعه آقشامى » صورتنده در

آيلرك آدى دخى بام باشقه در . بر درجه يه قدر استانبولمزده قادينلرك اصطلاحنه بكزەر. « رمضان — اوروج آيى . شوال — بايرام آيى ، ذى القعده — آرالق ، ذى الحجه — قوربان بايرامى ؛ محرم — آشوره آيى . ربيع اول — ايلك مولود . ربيع آخر — صوك مولود . جمادى اول — ايلك يوز . جمادى آخر — صوك يوز . رجب ـ ايلك نماز . شعبان — صوك نماز » ديه معروفدر .

بو حوالينك دها بر چوق اسامىٔ مخصوصه واصطلاحات محليهسى واردر . مثلا لاحانه يه « كلم » ديرلر . قيزباقغه كيدهنلره استانبولده كوروجى ديندىكى كبى بوراده دخى « دونور » نامى ويرلمش . هندى يه ميخاليچ طرفلرنده « پيلق » . باندرمه ده هند طاووغى . ادرميد وكمرجوارنده « قولو » دينمكدهدر . هله « ياووز » كلمهسي الك چوق سويلهنن الفاظدندر . ايى وكوزل معناسنى اشعارايدهن بو لفظ ماأكولات ملبوسات ومناظر طبيعيه الحاصل ماديات ومعنويات ايچون قوللانيليور . (ياووز آدام ، باركيرلر ياووز ، ياووزصو . دهكيز ياووز ، ياووزواپور . هواياووز) كبى . بروسه دن آيوالغه قدر بو كلمه قولاغمدن اكسيك اولمادى . ايكنجى درجه ده استعمال ايديلن كلمه « صاغديچ » در . استانبولده محبم . عزيزم . دوستم ديندىكى وهله سنين اخيره ده خواصدن عوامه قدر « مونشر » سويلنديكى كبى

ايديوب و آيازدن يوزلري انجماد ايتديكي بيرز مانده شدتلي بيرانجه كريه نشرا يليوردي . آرتق يازين ناصل اوله جغني دوشوندم :

بونلردن بيري ايكي اوچ متره أكنده . ايكي بقه سي خندلر . بوناك طونوز كمرلهسيدي لزومي دورت بش متره أكنده كي ايكنجينك ايسه رختملري اكمال اولنه رق ايكي ياته كرينلر يا پامقله اكتفا ايدلمسني عرض ايتدم . دائرهٔ بلديه جه قبول اولونه رق كشفياتي اجرا ايدلمكه باشلادي . وحتي خريطه لري دخي ياپديريله رق ايلك بهارده عمليانه بدأ ومباشرت اولونمغه قرار ويرلدي ايدي .

١٠ : باليكسر — ادرميد

كانون اولك اون سكزنجي كره‌ى كوني : ساعت اوچ بوچوقده ادرميده متوجهاً باليكسردن حركت ايتدم . قارئلرم ايچنده آناطولي يه سياحت ايتمه ينلر كره‌ى كوننك نه اوليغني اكلايه ماشلردر . باندرمه نك ايچريلرنده هله باليكسر وحواليسنده اسامئ ايام تخالف ايدر . « جمعه يه ، جمعه — ، جمعه ايرتسي نه ، ايرتي — پازازه ، كره‌ى — پازار ايرته سي نه ، يولجي كوني — صالي يه ، پازار — چار شنبه يه دباغ پازاري — پرشنبه يه . جمعه اقشامي » دەرلر . اكر بورادە پازار دەنيرسه بهمه حال صالي آكلاشيلر . پازار ايرته سي يه يولجي كوني دينمسي يوم مذكورده صالي پازاري مناسبتيله قرا ونواحيدن يولجيلرك ورودندندر . چار شنبه نك دباغ پازاري دييه تسميه سي ايسه او كوني باليكسرده سختيان . كوسله الحاصل جلد پازاري قورولديغي ايچوندر . بالاخره تحقيق ايتدمكه آناطولينك هر يرنده اسامئ ايام ده كيشيرمش . نته كيم ادرميد وكمرطرفلرنده دخي تعديلاته

اوغراديغنى وصولمـده اكلادم . اورالرده « جمعه — جمعه . جمعه ايرته‌سى — ايرتى ، بازار — كره ى ، بازار ايرته‌سى — آييزماد ، صالى — درنك ، چارشنبه — ادرميد بازاري ، پرشنبه — جمعه آقشامى » صورتنده در

آيلرك آدى دخى بام باشقه در . بير درجه يه قدر استانبوللرده قادينلرك اصطلاحنه بكزه‌ر. « رمضان — اوروج آيى . شوال — بايرام آيى ، ذى القعده — آرالق ؛ ذى الحجه — قوربان بايرامى ؛ محرم — آشوره آيى . ربيع اول — ايلك مولود . ربيع آخر — صوك مولود ، جمادى اول —- ايلك‌يوز ، جمادى آخر — صوك يوز .رجب ـ ايلك‌نماز ،شعبان — صوك نماز »دييه‌معروفدر.

بو حوالينـك دها بير چوق اسامئ مخصوصه واصطلاحات محليه‌سى واردر . مثلا لاحانه يه « كلم » ديرلر . قيزباقغه كيده‌نلره استانبولده كوروجى دينـديكى كبى بوراده دخى « دونور » نامى ويرلمش . هندى‌يه ميخاليچ طرفلرنده « پيللق » . باندرمه ده هند طاووغى .ادرميد وكمرجوارنده« قولو »دينمكده‌در . هله«ياووز» كلمه‌سي‌الك چوق‌سويله‌نن‌الفاظدندر . ابى‌وكوزل‌معناسنى‌اشعارايده‌ن بولفظ‌ماًكولات ملبوسات ومناظر طبيعيه‌الحاصل ماديات ومعنويات ايچون‌قوللانيليور .(ياروز آدام، باركيرلر ياووز ، ياووزصو . ده‌كيز ياووز ، ياووزوابور . هواياووز) كبى. بروسه دن آيوالغه‌قدر بو كلمه قولاغمدن اكسيك اولمادى . ايكنجى درجه ده استعمال ايديلان كلمه « صاغديچ » در . استانبولده محبم . عزيزم . دوستم ديندبكى وهله سـنين اخيره ده خواصدن عوامه قدر « مونشر » سويلنديكى كبى

بورالرده دخی هر کس بیری برینه « صاغدیج . صاغدیجم » دیه خطاب
ایدییور . الحاصل « صادقجغم » دن مخفف اولدیغی محتمل بولونان
صاغدیج آناطولینك « مونشر » یدر

کویلیلرك « آفیونه . آیفان » دیمك کبی بعض غلطات مشهوره‌سی
دخی واردر .

نه ایسه بو بحثی آرتق کسه‌لم ده یولجیلغمزه دوام ایده‌لم . بالیکسر
دن چیقه‌رق کوزل بر شوسه اوزرنده آرابه‌م یووارلانیور .
اطراف کثیف بر سیس ایله اورتولو اولدیغندن کچیدك جوانبنی
کوره‌میورم . حتی اون آدیم ایلریده کیدن سواری ژاندارمه‌یی
کویا بولوطلر ایچنه دالمش کبی مشاهده ایتمکده‌یم . یوکسك یرلرده
چیقدقجه سیس آزالوب . چوقورلرده ایندکجه قویولاشمقده ایدی .
بر قاچ ساعت بویله‌جه قطع مسافه ایلدکدن صوکرا سیس داغیلمغه
اورته‌لق سچیلمکه باشلادی . هوا ساکن ومغموم ایدی . اسمر
رنکلی بولوطلر کونشی بیزدن کیزله یور . ایصسز داغلرك حشیت
انکیز منظره‌سی فکره قسوت ویرییوردی .

شوسه‌یی ینه ترکه مجبور اولدق . چونکه یول بوزولمش .
ومخروطی طاش ییغینلریله اشغال ایدلمشیدی . تحته کوپرولر ییقیلوب
کارکیر یاپلمق ایچون لوازم حجریه وحدیدیه کتیرلمش یرده‌سرینی
دورییور ، ده میرلر پاسلانیوردی . صوردم . ملتزمی معهود موسیو
غولدنبرغ ایمش !

کچدیکمز اراضی خالی . یولده دوه قطارلرندن باشقه بر شیئه
راست کلینمیور . اونلرك بوینده‌کی چنغراقلرك آجی صدالرندن

غـبری سس ایشـیدـامیوردی . بر قاچ کوچوك کوینك کنارندن مرور ایله ساعت اوندہ تپه سی قارله اورتولمش بر جبلك یاماجنـه طاقامش « عثمانلر » اسمندہکی کویه واردق . اوقدر اصرار ایتدیکم حالدہ بورادہ کیجه‌له مکدن آرابه جی‌یی منع ایدہ مدم .

اراضیسی سنکستان اولمق منـاسبتیله بنالری طاشـدن یاپلمش اولان بوکویك دولاشیله جق بیریری اولمایوب خانك دیشاریشنه چاموردن آدیم آتمق قابل دکلدی. ناچاراودایه کیردك. ایکی پنجره نك سورمه چرچوه‌لری سوودن محروم اولوب چیوی ایله تثبیت ایدلدیکندن روزکاردن طاقیر دامقده وآرادہکي پارماق صیغار یاریقلردن صغوق هوا ایچری کیر مکده ایدی . ایکی ده بر سریرك یاتاقلرینه یاتمق دکل کزینیرکن سو رونمکه بیله جسارت ایدہ مدم . اوت مندرك اوزرینه چکیلش چارشاف ایله اوزرندہکی یورغان کیردن کول رنکی آلمشدی. ذاتاً بوخانك بللی باشلی مسافرلری معدن آرابه جیلری ایمش.

عثمانلر قریه سنك آلت باشنده « دہقوویل » اصو لندہکي بیردہ بر خطك منتهاسی کوزوکیور . بونك ابتـداسی، آلتی ساعت ایچردہکی « بالیه » ناحیه سندہ ایمش . اورادہ‌ا خراج ایدیلن سیملی قورشون معدني واغونلرله شوسه یه ایندیر لمکـده بعدہ آرابه لره آقطارمه اولونه‌رق ادرمیده‌طاشینمقده‌در .آرابه‌جیلرعزیمت‌وعودتده‌بوخانده قالییور ، بویاتاقلردہ‌یاتیورلر . اوطورمق ایچون اسکمله بولدو روله میوب ممکن مرتبه آزقوللانلمش بیرقاباحصیر کتیرته‌رك اودانك‌اورته سنه یایدم وبیر ساعتـده یاقیلوب کتیریلن ساج مانغالیده ایچری آلوب باداش قوردم . خانجی بیرشی ایچوب ایچمیه جکمی صوردی !

بورالرده دخی هرکس بیری برینه « صاغدیج . صاغدیجم » دیه خطاب ایدییور . الحاصل « صادقجغم » دن مخفف اولدیغی محتمل بولونان صاغدیج آناطولینك « مونشر » یدر

کویلیلرك « آفیونه . آیفان » دیمك کبی بعض غلطات مشهوره‌سی دخی واردر .

نه ایسه بو بحثی آرتق کسه لم ده یوللجیاغمزه دوام ایده لم . بالیکسر دن چیقه رق کوزل بر شوسه اوزرنده آرابه‌م یووالانیور . اطراف کثیف بر سیس ایله اورتولو اولدیغندن کچیدك جوانبنی کوره‌میورم . حتی اون آدیم ایلریده کیدن سواری جاندارمه‌ی کویا بولوطلر ایچنه دالمش کبی مشاهده ایتمکده‌یم . یوکسك یرلرده چیقدقجه سیس آزالوب . چوقورلرده ایندکجه قویولاشمقده ایدی . بر قاچ ساعت بو یله جه قطع مسافه ایدلدکدن صوکرا سیس داغیلمغه . اورته‌لق سچیلمکه باشلادی . هوا ساکن ومغموم ایدی . اسمر رنکلی بولوطلر کونشی بیزدن کیزله یور ، ایصسز داغلرك حشیت انکیز منظره‌سی فکره قسوت ویرییوردی .

شوسه‌یی ینه ترکه مجبور اولدق . چونکه یول بوزولمش . ومخروطی طاش ییغینلریله اشغال ایدلمشیدی . تخته کوپرولر ییقیلوب کارکیر یاپلمق ایچون لوازم حجریه وحدیدیه کتیرلمش یرده سریلی دورییور ، ده میرلر پاسلانیوردی . صوردم . ملتزمی معهود موسیو غولدنبرغ ایمش !

کچدیکمز اراضی خالی . یولده دوه قطارلرندن باشقه بر شیئه راست کلینمیور . اونلرك بوینده‌کی چنغراقلرك آجی صدالرندن

غبری سس ایشیدلمیوردی . بر قاچ کوچوك کویك کنارندن مرور ایله ساعت اونده تپه بی قارله اورتولمش بر جبلك یاماجنده طاقامش « عثمانلر » اسمنده‌کی کویه واردق . اوقدر اصرار ایتدیکم حالده بوراده کیجه‌له‌مکدن آرابه جی‌یی منع ایده‌مدم .

اراضیسی سنکستان اولمق مناسبتیله بنالری طاشدن یاپلمش اولان بو کویك دولاشیله جق بیریری اولمایوب خانك دیشاریشنه چاموردن آدیم آتمق قابل دکلدی. ناچار اودایه کیردك. ایکی پنجره نك سورمه چرچوه‌لری سوه‌دن محروم اولوب چیوی ایله تثبیت ایدلدیکندن روزکاردن طاقیر دامقده و آراده‌کی پارماق صیغار یاریقلردن صغوق هوا ایچری کیر مکده ایدی . ایکی ده میر سریرك یاتاقلرینه یاتمق دکل کزینیرکن سو رونمکه بیله جسارت ایده‌مدم . اوت مندرك اوزرینه چکیلش چارشاف ایله اوزرنده‌کی یورغان کیردن کول رنکی آلمشدی. ذاتاً بو خانك بللی باشلی مسافرلری معدن آرابه جیلری ایمش. عثمانلر قربه سنك آلت باشنده « ده‌قوویل » اصولنده‌کی بیرده میر خطك منتهاسی کوزوکیور . بونك ابتداسی، آلتی ساعت ایچرده‌کی « بالیه » ناحیه سنده ایمش . اوراده‌ا خراج ایدیلن سیملی قورشون معدني واغونلرله شوسه یه ایندیر لمکده بعده آرابه لره آقطارمه اولونه‌رق ادرمیده طاشینمقده‌در . آرابه جیلر عزیمت و عودتده بو خانده قالییور ، بو یاتاقلرده یاتیورلر . اوطورمق ایچون اسکمله بولدو روله میوب ممکن مرتبه آزقوللانلمش بیر قاباحصیر کتیرته‌رك اودانك اورته سنه یایدم و بیر ساعتده یاقیلوب کتیریلن ساج مانغالیده ایچری آلوب باداش قوردم . خانجی بیرشی ایچوب ایچمیه جکمی صوردی !

اکروارسه چای کتیر مسنی سویلدم . غایت یووزجینی ! اولدیغی جوابیله چیقدی و بیرقاچ دقیقه صوکرا کیرلی بیرقدحك ایچنده چای نامیله بیرشی کتیردی ! رنکی بولانق وطورطولي . بیریودوم ایچنجه ایچدیکمه ده بیك کره پشیمان اولدم . آغیرویس قوقولی ! وعدتا صیجاق بولاشیق صویي . یاریم ساعت اوغراشهرق بولانتي یی زور کسدیردم .

آقشام تقرب ایتدیکندن یمك تدارکی لازمکلدی . اوتاجیدن سئوال ایله قوری فاصولیه جورباسندن غیری طعامي اولمدیغنی اوکرندك . سوت . یوغورت یومورطه وسائره نك کویلیلر طرفندن صاتیلمدیغنی ده آکلادق . بیرآز دیشاری چیقوب ایلك راستلدیغم ایکی کیشی یه بیر طاووق صاتملرینی تکلیف ایتدم . « بو هفته بازارجیز اورایه کوتوره جکز » دیه رد ایتدیلر . « جانم بازارده بیر طاووق قاچ پاره یه ایسه بنده بوراده اوقدر ویره یم » دیدم ایسه ده مرامم اکلاتمق قابل اولمادي . مصال قبیلندن اوله رق براودونجی فقره سی واردر .

بولجی « اودونی بیقده مرکبه بینوب قصبه یه کیده لم پاره سنی ویریرم » دیمش . اوته کی (یابم اودونم !) دییه جواب ویرمش . بوده او نابکز دیور . محروما عودت ایتدم . برکت ویرسین بالیکسر دن چیقارکن اوتاجی علکسی ایکی قیه اکمك سکیز اون حاشلامه یومورطه بیرمقدار پنیری آرابه یه قویمشدي . بوقسه آچ قاله جقدم . ایشیغی آز . ایسی چوق فناقو قولی لامبایی اوکمه قویه رق دقیقه صایمغه باشلادم مرامم یاتمیوب صباحلهمق . لکن ایشسز کوجسز بوشب یلدایي کچرمك ممکنمی ؟ چانطه مي آچه رق هرصحیفه سنی دوزینه ایله اوقومش اولدیغم

كتابلرمى مطالعه يه قويولدم . بيريكمش مكتوبلرمه جواب يازدم . سياحت جزدانمه بيرچوق شيلر قارالادم. ساعت حالا دورت! جانم صيقلمغه باشلادي. يالكزلق بو اضطراب معنوي بي بيرقات دها آرتيردي. اعتراف ايدەرم كه دنياده اك دهشتلى اشكنجه ، اك موثر عذاب يالكزلقدر.

بيرمدتده كندمله كورشدم ، كنديمى دينلەدم . ساعت آلتي يي بولدى . تعب عصبى ودماغى يى اشعار ايدن اسنەمەلر . كوز قاپاقلرينك دوشمەسى ياتمق اويومق مجبوريتنى حس ايتديردي. صوايچدم كوزمى يوزمى ييقادم . يتمك قابل اولەمدى. أيى امّا نەيه ياتەجغم؟ ياتاغه ياتمغه دكل تماس ايتمكه بيله جسارتم يوق . عادت عموميه وطبيعيه نك خلافنه اوله رق قالقوب سترەو قاپوطك دوكمەلرينى ايليكله دكدن صوكرا مشمعەيى كيدم . باشلغى چكدم . بريسى بنى بو حالده كورسه سوقاغه چيقه جق صانير . حالبوكه ياتمه تداركى كورييورم . ياتيله جغى زمان هركس صويونور . بن بالعكس كينيورم .

شيمدى يه قدر كيجه لري « روب دوشامبر » لق آرابەده «ديز اورتولكى » وظيفه سى كورەن خرقه بو آقشامده ياصدقلق خدمتنه تعيين اولوندى . بوغچه كي قيويره رق چانطه نك كنارينه قويدم . ولامبايى اوفله يەرك بويلى بوينه يره ، اوزاندم. حالم اطرانوسه كيده ركن تپه دربندده قالديغمز زمانكى حاله مشابه ايدي .

بش دقيقەدن زياده بيروضعيتدەدوره ميوردم. چونكه قورو حاصير اوزرينەدەكى يرلرم باخصوص اوموز ، قالچه ، ديزكى چيقينتيلي نقطه لرفنا حالده صيزلەيور آغرييوردى . اويانەدونه . بويانه دونه خيلى چابالادمسەدەاويقويه دالمغه موفق اوله مدم . مجبوراً قالقوب لامبايى

اكروارسه چای كتیر مسنی سویلدم . غایت یووزچینی ! اولدیغی
جوابیله چیقدی وبیرقاچ دقیقه صوكرا كیرلی بیرقدحك ایچنده چای
نامیله بیرشی كتیردی ! رنكی بولانق وطورطولی . بیریودوم ایچدم
ایچدیكمه ده بیك كره پشیمان اولدم . آغـیرویپس قوقولی ! وعادتا
صیجاق بولاشـیق صویی . یاریم ساعت اوغراشهرق بولانتی یی
زوركسدیردم .

آقشام تقرب ایتدیكندن یمـك تدارکی لازمكلدی . اوتاجیدن
سئوال ایله قوری فاصولیه چورباسندن غیری طعامی اولمدیغنی اوكرندك .
سوت . یوغورت یومورطه وسائره نك كویلیلر طرفندن صاتیلمدیغنی
ده آكلادق . بیرآز دیشاری چیقوب ایلك راستله دیغم ایكی كیشی یه
بیر طاووق صاتمـلرینی تكلیف ایتدم . « بو هفته بازارجـیز اوراییه
كوتوره جكز » دیه رد ایتدیلر . « جانم بازارده بیر طاووق قاچ پاره یه
ایسه بنده بوراده اوقدر ویره یم » دیدم ایسه ده مرام اكلاتمق قابل اولمادی .
مصال قبیلندن اوله رق براودونجی فقره سی واردر .

یولجی « اودونی یقدم مركبه یینوب قصبه یه كیده لم پاره سنی ویره یم »
دیمش . اوته كی (یانیم اودونم !) دییه جواب ویرمش . بوده او نابكزدیور .
محروماً عودت ایتدم . بركت ویرسین بالیكسردن چیقاركن اوتاجی عالكی
ایكی قیه اكمك سكیز اون حاشلامه یومورطه بیرمقـدار پنیری
آرابه یه قویمشدی . یوقسه آچ قاله جقدم . ایشیغی آز ، ایسی چوق فناقو
قولی لامبایی اوكمه قویه رق دقیقه صایمغه باشلادم مرام یاتمایوب
صباحله مق . لكن ایشسز كوجسز بوشب یلدایی كچرمك ممكنمی ؟
چانطـه می آچه رق هرصحیفـه سنی دوزینه ایله اوقومش اولدیغم

كتابلرمی مطالعه يه قويولدم . بيريكمش مكتوبلرمه جواب يازدم .
سياحت جزدانمه بيرچوق شيلر قارالادم . ساعت حالادورت ! جانم صيقلمغه
باشلادي . يالكزلق بو اضطراب معنوی بی بيرقات دها آرتيردي . اعتراف
ايدەرمكه دنياده الك دهشتلی اشكنجه ، الك موثر عذاب يالكزلقدر .
بيرمدتده كندمله كورشدم ، كنديمی دينلەدم . ساعت آلتي يی
بولدی . تعب عصبی ودماغی بی اشعارايدن اسنه مەلر ، كوز قاپا
قلرينك دوشمەسی ياتمق اويومق مجبوريتنی حس ايتدرديي . صوايچدم
كوزمی يوزمی ييقادم . يمك قابل اولەمدی . أي امارەيه ياتەجغم ؟
ياتاغه ياتمغه دكل تماس ايتمكه بيله جسارتم يوق . عادت عموميه
وطبيعيه نك خلافنه اوله رق قالقوب سترەوقاپوطك دوكمەلرينی ايليكله
دكدن صوكرا مشمعەيی كيدم . باشلغی چكدم . بريسی بنی بو حالده
كورسه سوقاغه چيقه جق صانير . حالبوكه ياتمه تداركی كورييورم .
ياتيله جغی زمان هركس صويونور . بن بالعكس كيينيورم .
شيمدی يه قدر كيجه لري « روب دوشامبر » لق آرابەده «ديز
اورتولكی » وظيفه سی كورەن خرقه بو آقشامده ياصدقلق خدمتنه
تعيين اولوندی . بوغچه كبی قيويره رق چانطه نك كنارينه قويدم .
ولامبانی اوفله يەرك بويلی بوينه يره ، اوزاندم . حالم اطرانوسه كيده ركن
تپه دربندده قالديغمز زمانكی حاله مشابه ايدي .

بش دقيقه دن زياده بيروضعيتده دوره ميوردم . چونكه قورو حاصير
اوزرينه ده كن يرلرم باخصوص اوموز . قالچه ، ديزكبی چيقينتيلي
نقطه لرفنا حالده صيزله يور آغرييوردی . اويانه دونه ، بويانه دونه خيلی
چابالادمسه ده اويقويه دالمغه موفق اوله مدم . مجبوراً قالقوب لامبانی

ضیالندیره رق ساعته بقدم دوقوز . صباحه دهابش آلتی ساعت وار .
اصل بیلدیغم جهت مانغالده آتشك توكنمكه یوزطوتماسی ایدی .
اداره لي داورانمق ایچون اورته‌ده بر كوزبیر اقوب اطرافنی كوله
دم . اوداده كیتدكجه صوؤیور . مشمعه ایله اوروتوله‌مه‌ین دیزلرم
آیاقلرم طونیور دی . كندیمی آووتوب اویالامق وقت كچیرمك ایچون
بیردیلم اكمك كسوب قیزارتمغه قویولدم . بر خیلی زمانده بونكله
اوغراشدم . تشكر اولونوركه آتشی اشمدیكم اكچون بك اوزون مدتده
قیزاردی . ایسته‌میه ایسته‌میه وآغرغر اونی یدم . تكرار لامبانی قیصه
رق . اویقویه نیتلندم . فقط یاتمایوب چانطه‌یی ترابزه كبی
اوكمه چكه رك اوزرینه وقوللرمك آراسنه باشمی قویدم . بین النوم
والیقظه بر مدت بویله قالدم . باشمی قالدیردیغم زمان ساعت اونبر
ایدی . صباح یاقلاشدی دیه سوینیورم . آتشك كوله تبدلندن بوز
مخزنه دونمش بواودا اكچنده قالقدم ترەیه ترەیه چانطه یی یرلشدیروب
كلیدله دم وطولی اوچ متره محلده بر آشاغی بر یوقاری كزینه‌رك
بوحركتمله قانی اویناتمغه وجودي قیزدرمغه چالشدم . قونیاقده
بونامعاونت ایدییوردی .

آشاغیده آهسته آهسته آرابه جیلرك قالقدیغنی تكرتوكر آرابه
لري حاضرلمغه باشلادقلرینی دوییوردم . اورته لق آغارمغه شفق
سوكمكه باشلار باشلاماز آیاغمی یره‌وورارق خانجی یی چاغیردم .
بوراحتسزلغك بو مشقتك كیراسنیده اوسته ویروب تأدیه ایده رك
حیوانلری قوشولمقده اولا آرابه‌یه آتلادم .

خاندن دیشاری چیقنجه اورته‌لق أیدن أیی‌یه آیدینلانمش ایدی

چامورلرك آيازدن انجماد ايتديكي تكرلكلر دوندكي زمان حاصل اولان طاقيرديدن اكلاشيليوردی .

بالقانلر آراسنده يوكسلمكده اولان باير شوسه دن طيرمانمغه باشلادق . كوندهيوزلرجه‌سی كلوب كچن آغر يوكلی معدن آرابه لرندن شوسه خراب و پريشان اولمشيدی . آرابه‌لرك تكرلكی شوسه نك چاقل طبقه سنی ياروب پارچه لامش . قشر منجمدی آلالان تارن ايتمشدي . ذاتاً شوسه لرك جانی چاقل طبقه سنده‌در . اونك بير نقطه‌سی دلينوب آلتنه صو نفوذ ايده جك اولورسه هر بر كتله كتله آيريلير . يوجه داغلرك كنارندن . تپه سندن آتلايورز . مر عالری وادیلری سیر ایدییورز . بعض محللرده عصرلرجه زماندنبری بويوك سيللرك تأثيراتنه اوغرايه رق طوپراغی ينمكله هيا كل عظيمه كبی ميدانه چيقمش عجيب الشكل قايالرك آراسندن مرور ايتدك . داغلرك اوته سنده بريسنده اوزاقدن بيرطاقم قلعه‌لر كوروليور . يانلرينه وارنجه دست طبيعتله ياپلمش يكپاره صخور اولديغی اكلاشيليوردی .

ميشه‌لك و كوركنلك اورمانلر آراسندن كچوب چاملغه وارددق . اولو چاملر آراسنده قيرمزی شريت كبی دولانان يول بويوك آدالی ياده كتير يوردی . يولك ايكی كنارنده اريتمكه باشلامش متراكم قار ييغينلری ميدانه چيقدی . سلسلهٔ جبالك نقاط مرتفعه‌سنه تعالی ايتدكجه مقداری چوغالمقده‌ايدی . اولا چام اغاجلری سيره‌لك ايكن تدريجاً صيقلاشمغه چوغالمغه باشلادی .

ساعت بشده و « چاملی بل » دينيلان محلده اوزاقدن خيال ميال آدالرده كيزينی . ميدانی آداسنی كوردك و او نقطه دن اعتبار آيونز

اینیشه مبدل اولدیغندن منظره بر آنده کوزدن نهان اولدی وقرده
بیتدی . چونکه سلسله نك بحر سفیدك لودوسنه متوجه یوزینه کچمشدك .

چیقیشمز تدریجی اولدیغی حالده اینیشمزك غایت دیك اولدیغنی
کوردك . شوسه . کتابلرده و تابلولرده کوردیکمز « سن غوتار .
مون بلان » داغی یوللرینك رسملرینه بکزییوردی . استقامت
شاقولیه ده دیزیلوب بری بیرینه وصل ایدلمش « ز » رقملری شکلنه
تشبیه اولونه بیلیر . آز امتدادلی یوزلرجه قوسلر تشکیل ایدلمش و هر
قوس مردیون باصه ماغی کبی تدریجاً آلچالمقده بولنمشیدی . بولوندیغمز
نقطه دن داغك اتککنی کوره بیور واوراده کی بر آرابه یی بوتمارشه
اویونجاقدری قدر کوچوك مشاهده ایدییوردق . مختلف یرلرده کی
کوپرولر . منفذلر منظره یه بر باشقه لطافت بر باشقه حلاوت بخش
ایلیوردی . یا اطرافك محاسنی . علویتی ! کاملا چاملق اولوب دره دن
تپه یه قدر یاییلان اوطاتلی یشیل رنکك اوته سنده بریسنده قوجه
یمش آغاجلرندن متکون قیرمزی لکه لر ، صاری ماشیقلردن متحصل
صاری بنکلر ؛ چاملرك کوتوکندن ایلری کلن سنجابی چوبوقلر
کوزلکی آرتیرییور . اورمان طبق اطرانوس یولنی اکدرمقده
ایسه ده بورالرك آغاجلری دها صیق و جسیمدر .

بر بوچوق ساعتده بو دولامباج و یلانقاوی یولی اینوب قایالر آراسندن
شارلتی ایله آقان دره نك کنارنده و کوپرو باشنده « موله ! » ایدرك
قارنمزی دویوردق . بعد صوئوغه روزکاره بقایوب بر مدت یایا
دولاشه رق طبیعتك بو بدایع جلیله و محاسن لطیفه سنی خاموشانه سیر
و تماشا ایلدم . تکرار یوله دوزولدك . شوسه نك ختامه ایرمسی

مناسبتيله دره ايچلرندن واير ماقلري عادتا يوزه‌ركدن مرور ايدوب اوو ايه اينلدى وزيتون اورماننه دالندى . مدانيه‌وأرده‌ك جهتلرنده دخى خيلي زيتونالقلر كوردى ايدي‌سه مده بوراناكى آيري بير مهابت اظهار ايديور . آثار فيض وبركت رونما اوليوردى . مدانيه وأرده‌ك طرفلرنده زيتون آغاجلري كنج واينجه . انجق باجاق وبل قالينلغنده ايدى . بوراده ايسه چنابـك آغاجى كبى آناش اشجار . چوغني قوجاقـلامق قابل دكل . ساعتلرجه بوزيتون اورمانـدن كيدوب جسيم و بيكى متجاوز خانه‌يى حاوى « حوران كبير » قريه سى درونندن بالمرور ينه زيتونالقلره كيردك . يولده بير چوق قويون سورولرينه تصادف ايتدك . هر سوروده بير ايكى آيلق قوزولر واردي . خالى يرلرده دخى قاريشله چيمن بولونماسى بو حوالينك اعتدال هواسني افهام ايلييوردي . ساعت اون بوچقده « أدرميـد » ه كيردك . اون بش كون اول كشاد ايدلمش . تفريشات وترتيباتى مجدد وحقيقـةً مكمل بير اوتل بولونديي . ديكانوب وقوزو أتـدن عبارت آقشام يمكنى يه‌رك غروب شمس ايله برابر ياتاغه كيردم . اولـكى كيجه نك اويقوسزلغى انضماميله اويله بير اويقو چكمشم كه صباحلين اويانديغم زمان ساعت دورت ايدى . اكسيكسز اون آلتى ساعت اويومشم . تمـام ايكى كيجه‌لك اويقونك يكونى ! يورغونلق كيتمش ، وجودمك چويكلـكى يرينه كلمش ، يالـكز نزله بورونمه‌يايشمشدى . بوصوئوقده بوروزكارده ايكى كون آرابه يولجيلغى بير نزله ايله كچيشديرديكمه تشكر ايتدم

ادرميد قصبه‌سى — مركز قضا اولان أدرميد قصبه سى باباساله‌ٔ

جبالنك أتكندن‌ده كيزه قدر ممتد بر اوواننك جزئی عارضه‌لی
ومیللی بر نقطه سنده وآدالرده کیزیننك عین اسمده کی کورفزی
ساحلنده بربوچوق ساعت بعد ومسافه ده کائندر . اهالیسی یدی
بیکی متجاوز در . بنالرینك چوغی کارکیر وکوزل ایسه ده
سوقاقلرینك انتظامسز ونظافتسزلکی معموریتنی ستر ایدییور . ابنیهٔ
عالیه‌سی قصبه نك جنوب مدخلنده ومزین بر کوشك طرزنده کی
دائرهٔ عسکریه ایله جهت شمالیه‌ده‌کی حکومت قوناغندن ویتده
رشدیه وابتدائیه اولق اوزره آیری آیری ایکی مکتبدن وزیتون
یاغی تعصیرینه مخصوص بخارلی فابریقه‌لردن عبارتدر . فابریقه‌لر ایکی
قسمدن مرکب اولوب نصفی یاغ منکنه‌لریله تصف دیکرلری دقیق
دکرمنلریله اشغال اولونمشدر . قیشین زیتون أزالییور . یازین بوغدای
اوکودیلییور و بو سایه ده فابریقه معطل دورمیور . عین زمانده هم
منکنه هم ده کیرمنلرك ایشله‌نامسی دخی قابلدر .

داخل قصبه ده جسیم خانلر ، اوروپانك هرنوع امتعه سیله
خنجاخنج دولو دکان ومغازه‌لر . متعدد قاهوه وغازینولر ایله بر اوتل
بر لوقنطه بر اجزاخانه واردر . بر هفته دنبری ایستانبول اوراق
حوادثی کورمدیکمدن آرادم طارادم ایسه ده قاهوه‌خانه وغازینو
لرینه تورکجه غزته کلدیکنی سویلدیلر . حالبوکه غازینو ومیخانه‌لره
وارنجیه قدر در سعادت وازمیرك رومجه غزته‌لر بولونیوردی . بویله
جسیم وایشلك بر قصبه ده تورکجه جریده بولونمیشنه جداً اسف
ایتدم . بر اجزاخانه نك یدی بیك نفوسلی قصبه‌یه کفایت ایتمیه‌جکنی
دوشونه رك تحقیقاته کیریشدیکمده بقاللره وارنجیه قدر هر دکانده

سولفاتو، آنتی پیرین وسائر اجزا اوادویه نك سربستجه صاتلدیغني اوکردم. یوکسك یره چیقمدقدن صوکرا قصبه دن ده کیز کوروله مز . منظره سي قسوتلیدر . اسکله سی « آق چای » اولوب بیر شوسه ایله کسب ارتباط ایتمشدر . أدرمید کورفزی غایت آچیق اولدیغندن لودوس فورطنه لرنده راکب بحریه نك آق چاي ده بارینماسی مشکل وغیر مشکل اولدیغندن لیانی ـ سی بیر قوی اولان و «ایاییجه » ده نیان موقعه التجا ایدرلرمش .

أدرمیـد ده محصولات محلیه زیتون وزیتون یاغیـله باغجیلقدن عبارت اولوب تجارت بونارك اوزرنده دونیور . بروسه ده ایلك . باندرمه ده ذخیره ، بالیکسرده معادن سرمایهٔ بحث ومقال ایدی . بوراده ده نره یه کیدلسـه زیتون لاقردیسی ایشیدیلیر . زیتونلقلر مناوبهٔ بیر سنه فیضلي ، ایرتسی سنه برکتسز محصول ویریورمش . بو ییلده محصولات آزنوبتی ایمش . کچن سنه اوچ بیك دستي باغ چیقارانلرك بو ییل بشیوز دستي یاپغه امیدلری وقدی . بولندیغم اثناده پیاسه پك دوشکون ایدی . دوقوز اوقه یوزدرهمـدن عبارت بیر دستي لاپانتا یعنی طورطوسزیاغ یرمی یدی غروشـه صاتیلییوردی . أدرمید ده مقدار کثیر ده اغنام ده بسلنمکده در .

توپوغرافیاي طبی — أدرمیدك شرائط واوصاف اقلیمیه سی غایت معتدل ولطیفدر . شرق وشمال طرفي جبال متسلسلهٔ شاهقه ایله تحدید ایدلمش ؛ غرب وجنوبي آدالرده کیزینه آچیلمشدر . همان جزایربحر سفید وسوریه سواحـلنه تشبیه ایدیله بیلیر . بالیکسرده آیاز قشلرده قدردوام ایتدیکي وآتشسز دورمق طونمقله برابر اولدیغی حالده أدرمیده

واردیغم زمان خلقك قهوه‌لر او کنه اسکمله آتوب اوطوردقلرینی کیجه
لری اوده پنجره‌لرینی بر قاچ ساعت آچیق براقدقلرینی کمال حیرتله
مشاهده ایتدم . هیچ بر یرده مانغال و صوبا کوردمدیکم کبی اسمنی دخی
ایشتمدم . چونکه احتیاج یوقدی . کونلرك بعضیسی فورطنه ایله
یاغمور ایله کچدی . فقط صوئوق حس ایتمدم .

بو اعتدال حرارت سایه‌سنده‌در که یرلر قارله دکل چیمنله اورتولمش .
باشقه یرلرده هنوز آثار حملنده بولونان قوزولر حمصده سکیز و اون
اوقه‌لق قوزولرله قصاب دکانلری دونادلمش ایدی . بلدیه طبیبیله چارشوی
کزه‌رکن تازه سیاه اوزوم . صلاطه و مارول ایله لاحانه‌یی سبزیلرده
کوردم . مواسم اربعه‌نك محصولاتی بر یره طوپلانمشیدی . کنجنه
اختیارینه صوردم . « بورایه سکیز اون ییلده بر کره قار یاغار اوده
یاریم ساعت طورماز أریر » دیدیلر . الحاصل باشقه یرلرده روز حضرده
بولونمایان بویله مساعده‌لی هوا ایله ادرمیدلیلر زمهریری نی امرار
ایدییورلر . احوال ارضیه‌یه کلنجه : ادرمیدك جهت جنوبیه سیله
غرباً دکیزه قدر اوزایان دوزاوه‌وا مرازع ایله اشغال ایدلمشدر . سلاسل
جبالك آدالرده کیزی سطح مائلندن اینن آقینتیلری بر قاچ چای
تشکیل ایدوب بو اووایه دوکلدکاری و افقیت مناسبتیله و مکمل
مجرالری اولمامسندن صعوبتله جریان ایدرلك اوته‌ده بریده بریکوب
قالملری میاه راکده تشکیل ایدییور و میاسمات مرزعیه صحت عمومیه
یی اخلال ایلیور . دکیزدن امباط روزکاری اسدیکی زمان ایلك
اونجه مرازعی یالایه‌رق کچوب طفیلات ترابیه ایله مشبوع اولدقدن
صوکرا قصبه‌یه کلیور و ایعتمه‌یی صاچیور .

قصبه نك درونندن بير چاي آقاسی و جوارك صولاقاولماسی رطوبتی دخي آرتيرمقده‌در .

ادرميده هر دورلو تقيدات واهتمامات بلديه‌دن محروم اولوب نه عمومی نه خصوصی لغملر ياپيلمه‌مش، حتي خانه‌لرك بولاشيق وچركاب صولري آچيقدن اسواقه جريانله بيري بيريله بيرله‌شه‌رك متعفن وپيس سيللر تشكيل ايتمكده بولنمشدر . سوقاقلرك چامودن ، چركاب سيالندن قورتولديغی يوق . اجرا آت بلديه قيرق اللی فناراياقادينه منحصر قالمش وهئت بلديه نك وجوديله عدمی بيننده بير فرق كوروله مامشدر .

أدرميده داغدن كونك بورولرله منبع صوبي كتيريلوب چشمه لره توزيع اولونمش ايسه‌ده مرور زمان ايله يوللر بوزولوب اوستلری آچيلديغی وتقسيم وترازی محللرنده كونكلر ميدانه چيقوب سيل وچركاب صولری ايچينه كيرمكه باشلاديغی حالده همت تعميره اوغراماشدر . اليوم استعمال اولنان صو ، بورغوقويوسی ده نيلن بيرنوع آرته‌زی ين قويولريدر . دكان ، مغازه وخان ، اوتل وسائرمسا كنده بوندن بيره‌ردانه بولونيور . بويله بيرقويوايچونده دورت بش يوزغروشدن زياده مصرف كيتميورمش . چوغنه طولومبه طاقلمش ، بعض يرلرده دخی بورونك تپه‌سی آچيق بيراقيلمغله صويك متماديا آقديغی مشاهده ايدلمشدر . هرنقدر طعم وهضمی آغرجه ايسه‌ده تميزلكنه ديه‌جك يوق . بوقويولرك چوغالماسيله ادرميدده حميات مرزغيه وتيفوئيديه خيليدن خيلی يه تناقص ايتمش در .

قصبه نك كنارنده پيكارديتيان بيرمحل واركه چاغلايانلی حوض كبی قايالقدن عبارت اولوب ديبندن صوقاينامقده‌در . طعمی لذيذ

ویازین فوق العاده صوئوق اولدیغندن خلق اورایه کیدەرك تنزه ایتمکده واقینتی سنده کارکیراوله رق انشا ایدیلن قماره یه کیروب صوئوق صوبانیوسی یاپمقده ایمشلر . بوجانم صویك بوش بوشنه آقوب تلف اولدیغی یالکز ممرینه دباغخانه لر طرفندن تکنه لر قونوب دریلر ییقاندیغنی کمال تأثرله مشاهده ایتدم .

أدرمیدك اوچ دورت ساعت مسافه ده کی ایلیجه موقعنده بر کوکوتلی معدن صویی بولوندیغی کبی آق چای لیماننه یاقین یاغیش موسملرندن غیری زمانده صویی بولونمایان دیکر ایلیجه نك موجودیتی اوزرلرنده کارقدیم وخراب قبه لی بنالر اولدیغی سویلدیلر .

١١ : ادرمید ـ کمر ـ آیوالق

سیاحتم اثناسنده أدرمید قدر هیچ بیریرینی صیقمدی . سببنی دوشونیورم کندمده بوله میوم . ایکی کونده مشغولیت طبیه بیتدی . کوروشه جك کیمسه یوق . بیریرده غزته بولەمدم که کیدوب داوبالانه یم . جان صیقینتیسندن عادتا بونالدم . آیوالغه کچمك ایچون واپور کوننه عادتا ساعت دکل دقیقه صاییورم . بیرده مواصلاتمك بشنجی جمعه کونی موزع أله بیر تلغراف طوتوشدردي . کمال تهالکله آچدم مدللی نك مولوه طرفنده شدتلي حیچك استیلاسی اولدیغی وبعض خسته لرك قایقله « کمر » ه کلدکلری وبیر قایغك لیمانده اختلاطدن منع ایدلدیکی خبرویریلییور . همان محلی خاندان وتجار انندن بعض بکك دلالت انسانیتکارانه سیله بیریایلی ومقاصلی آرابه بولدوروب چانطه لری یوکله دەرك ایکیندین آرقه مه باقمدن أدرمیدن چیقدم . دورغون صولرو کوللر ایچندن کچەرك ایکی ساعتده « کمر » قصبه سنه وارلدی .

بوراده اوتل اولمديغنى آدرميده‌ده اوكرنمشدم . الك مشهور بيرخانه
اينك . چانطه‌لرى قاپنجه بيراودايه چيقارديلر . بيرده نه باقه‌يم؟ بيركيجه
بوراده ياتمق نه‌ده بيردقيقه دورمق بيله بنجه محال . «عثمانلر» قريه
سنده هانيا ياتاغنه ياتوب اويويه مديغم اوداوقمى؟ بونك يانده الك
مكمل بيراوتل اوداسى اولور . باش دكه جك قدر آلچاق بير طاوان .
يرقوروموش چامور اچنده . پنجره‌نك اوزرينه طوته جق يرى قالمامش
يورغان سرمشلر . باخصوص بيرنجى صنف قاپينه اولمق اوزره كبار
مسافرينه اكرام ايچون آچيليرياووزاودا دييه توصيف ايديورلر ! !
بركت ويرسون تحميلك ايتميوب حكومت قوناغنده بيركيجه‌نى
كچيرمك ايچون اودا بوله بيليرميم دييه قصبه‌نى دولاشديمده بوسايه‌ده
اشراف محليه‌دن احمد افندى اسمنده‌كى ذاتك بيرمسافر دائره‌سى بولنديغنى
ونقدر مأمورين كليرسه بورايه ايندكلرينى اوكرندم . بيريسى اوكه
دوشوب اورايه كوتوردى . واشيامده نقل ايتديلر .
بومسافر دائره‌سى احمد افنديك قوناغى قارشيسنده آيرى
سلاملق كبى بيرشى ايدى . اوچ اودادن عبارت . بيرى بنم كيرديكم
زمينى حصيرله اورتولمش . كرده‌وتلى اوزون مندر . ماصه اوزرنده اوفاراق
بيرآيينه . بالاسنده بيرچالار ساعت آصيلى . ناركيله . چوبوق وسائر
اوفاق توفك ادوات . مسافرلرنه آراسه بوله جق . ديكرايكى اودانك
تفريشاتى باياغى درجه اولوب اقامه ايديلن يولجيلر ايله متناسب . بن
اوراده ايكن كويلره جره كيتمك ايچون كلمش سكيز اون طلبهٔ علوم
بو اودالره يرلشديرلمشيدى . مسافرينه خدمت ايتمك اوزره خصوصى بيرده
خدمتجى وار . يولجينك بيكيري فلان اولورسه چكمك ايچون آلت

قاتده بیرده آخور بولوندیغنی اودایی قاپلامش کوبره قوقوسندن آكلادم . کمرده اوچکون اقامتم اثناسنده کوردیکم اکرامدن دولایی صاحب خانه یه الى الابد منتدارم . صباحلری مانغال آتشله دولدوروب کتیریلیر . اوکله وآقشام ایکی طابله یمك کلیر . بیرینی طابهٔ علویه بیرینی بنم اودایه قورلر . مسافری اولدیغمز احمد افندیده اکثر یسفرده بولونه رق برابرجه طعام ایدر . کندی کله مزسه اوغلنی توکیل ایلردی . کیجه لری قونو قومشو طوپلانه رق کوزل کوزل صحبتلر اولونوردی .

بناء علیه یمکلرك کاملا زیتون یغیله پیشیرلمش اولماسندن دولایی شکایت ایده جك اولورسه م نانکورلکمه ویرلمز صانیرم . اساساً زیتون یاغندن خوشلانمیان ایسته نیرلده بیله زیتون یاغلی یمکی انجق طادان بر کیمسه یه مورطه دن قوزو اتندن طوتکزده پلاوینه حلواسنه وارنجه یه قدر زیتون یاغیله پیشیرلمش اطعمه نك قارشیسنده بولونورسه نه درجه صیقیلدیغی چکه جکنی تصور ایتملی وشکایتنی معذور کورملی ! هله یمکلرك صیجاق اولماسی ده بشقه ! في الحقیقه یغلری شربت کبی . نیلرسك که آلیشلامامش . زیتون یاغمزاوله رق یالکز دور لو چوربامی واردی . یعنی تارحانه نك فصولیه . نوحود . حووج ولاحنه ایله مخلوط پیشیرلمسندن عبارت بیر آش . بوناك زیاده قاشیق دالدیران واك صوکرا بیراقان بن اولویوردم .

مکتبده ایکن کریدلی آقداشلرمز واردي . « مملکتمزده أتی زیتون یاغیله پیشیررلر ! » دیيه سویلرده هم کولرهم تعجب ایدردم . ایشته شیمدی سفره سنده بولوندق . بالتحقیق اکلادمکه کرو أدرمید

طرفلرنده ساده یاغ استعمالی أندرایمش . هرکس کندي محصولی اولان زیتون یاغنی قوللانیرمش . اهالی اودرجـه آلیشیق که بلدیه رئیسی استانبوله کیدوب ألنده کی أکزه مادن ناشی طبیبه معاینه اولمش وبعض شیلرله برابر زیتون یاغنه پرهیز ایتمسی سویله نتیجه «هر شیدن وازکچرم . فقط زیتون یاغسز ایده مم » دیمش .

صوك کیجه سی قائممقام قضاحسنی بك افندی اقشام طعامنه دعوت ایتدیلرده ساده یاغلی یمکلر ییه بیلدم .

مواصلاتمك ایرتسی کونی بلدیه رئیسی ایله بیر یایسز آرابه یه بینوب بیر ساعتده ده کیز کنارینه ایندك . قائممقام بك ورئیس عثمان آغانك همتلریله بلدیه نامنه اوله رق انشا ایدلمش واوچده بیری ریحتم ایکیسی تخته دن یاپلمش یوز متره دن متجاوز طوله مالك مکمل ورصین بیر اسکله واردی . آلارغه ده اختلاطدن منع ایدلمش اولان مدللینك مولوه قایغنده کی چیچك چیقارمش یولجی یی دیشاری اخراج ایله کندیسنی وقایغك مرتباتنی تطهیر وتبخیر ایلیه رك سربستیلرینی اعاده ایتدم . بعده یاریم ساعت قدر شماله کیده رك ساحل بحرده واوچ تپه دن عبارت واهالیء محلیه نك « یاپی » دیدکلری قدیم ادرمید شهری خرابه سنی کزدك . قلعه بدني کي دیوارلر . جسم کویلر . چاناق چوملك قیرینتیلری موجود ایدی . شمدی قارا اورته سنده قالمش ریحتم بقایاسنه باقیلنجه اوزمان ده کیزك دها ایچرولره قدر ممتد اولدیغی وبعده سیللرك چایلرك جبالدن ایندردیکی ترسبات ایله زمین دوله رق ده کیزك چکیلدیکی اکلاشیلییوردی . خرابه اراضیسی اهالینك تحت تملکنده اولوب بیرچوق پالامه ط آغاجلری یتشدیرلمش ولزومنده انشاآت ایچوننده

طاشلر نقل ایدلمکده بولونمشدر . بوقدر حفریات اجرا اولوندیغی حالده یازیلی بر طاش وقیمتدار بر ماده ظهور ایتمه مشدر .

خرابه‌زیارتیده‌تمام اولوبجه‌آرابه‌یه بینه‌رك قصبه‌یه‌عودت‌ایتدك . اسکله ایله‌قصبه آراسنده‌بر شوسه‌جق اولمدیغندن یولده پك کوجلك چکیلیور . چونکه زمین ده کیزله بر تسویه‌ده دینه جك قدردور . اولدیغندن میاه وارده‌ده کیره آقه میوب تراکم ایتمش وبیکارجه دونم اراضی‌یی ابطال‌ایله باطاقلغه چویرمش .

هله قصبه‌نك یاقیننده‌ن آقان‌چای آیریجه‌شایان تذکاردر . بریاتاغی اولمدیغی ایچون همان هرسنه مجراسنی تبدیل ایتمکده وکچدیکی یرلری قوم وچاقل طاشیله اورته‌رك خراب ایلمکده در . فضله‌اوله‌رق قصبه‌نك زمیننده‌ن بر بر بوچوق متره یوکسك برسویه‌ده‌جریان ایلیور وصوبی آرتنجه باالخاصه انشا ایدلمش سددیوارینی آشه‌رق قصبه یه یاییلیور . بوسبله کمر قصبه سی دائمافیضان تهلکه‌سی آلتنده بولونمقده در . تدابیر جدیه ومؤثره اتخاذیله چایك مجراسنی تبدیل ایتمك ایجاب‌ایدر .

بوچایك اوزرنده کوپري فلان بولونمدیغندن یاغیشلی زمانلرده اسکله یه کیتمك ممکن اوله مازمش .

کمر قصبه‌سی — کمر قصبه‌سی ادرمیدك جنوب غربیسنده قضا مرکزی اولوب بیك خانه لی وبش بیکی متجاوز نفوسی واردر . یکدیکرینه موازی اوچ سوقاقدن عبارت اوزون داربریردر . اورته سنده وجاده اوزرنده‌صیوادن بشقه بر نقصانی‌قالمامش ظریف طاش مناره‌لی واسع قبه‌لي بر جامع‌شریفله بر قاچ مساجدومدارسی. بر

کلیسه‌سی ، قائمقام حسنی بکك اثر همتی اوله رق مجدداً انشا اولونمش کوزل بر حکومت قوناغیله قارشیسنده بر تلغرافخانه‌سی واردر . اوجه عرض ایدلمش اولدیغی اوزره اوتل ولوقنطه واجزاخانه‌سی یوقدر .

کمردیه تسمیه اولونماسنك اسبابنه کلنجه : خرابه سنی کزدیکمی دهمنجك سویلدیکم اسکی ادرمید شهری معمور وآبادان ایکن طغیان میاهدن قورتولمق ایچون ایکی جسیم دیوار یاپیله‌دق معهود چای بونك ایچندن کچیرلمش وبورایه « ادرمید کمری » دینیرمش . عصر بعد عصر اسکی ادرمید خرابه‌زاره دونجه چای دخی دیوار آراسنده کی یاتاغنی دولدیره رق طاشمش وبوسبتون خارجه اوغرامقله اونك ترك ایتدیکی محله بو قصبه تأسیس ایدلدیکندن کمر اسمنی آلمشدر . ترسباتك تراکمندن قدیم دیوارلر تحت الارض قالمغله بوکون کورولن دستکلی دیوار صویك تعرضندن خلاص اولمق ایچون محلی بلدیه سنك قدیمی اوزرینه انشا وهر اوچ بش سنه ده بر یوکسلتدیکی دیواردر . قصبه نك بعض خانه‌لرنده قویو قازدیریلیرکن قدیم سد استقامتنه راست کلینه‌رك اون اونبش قولاج قازلدیغی حالده نهایتی بولنه مدیغنی روایت ایتدیلر .

سوقاقلری ادره‌میده نسبةً فوق العاده منتظم وتمیز اولوب قسم اعظمی بالق صیرتی قالدیرمله مفروشدر . بوراده ده تجارت زیتون یاغی وپالاموطه منحصر اولوب خیلی اغنامی دخی واردر .

صولری قویو صویی اولوب فوق العاده لذیذ ویازین صوئوقدر . چونکه زمینی قدیم چای یاتاغی اولمق مناسبتیله قومسالدن عبارت بولندیغندن قویولردن آجی دکل بلکه مکملاً سوزولمش وتصفیه اولمش صو چیقمقده

در . توپوغرافیای طبی نقطهٔ نظرندن کمرایله أدرمید آراسنده کی فرق
بالکز ادرمیده یوکسك بر جبلك اتکنده بولوندیغی حالده کمرك
آچیقلق وجریان هواسی دها بولنده اولماسیدر . اوصاف ارضیه
بیری بیرینك عینیدر .

کمردن آیوالغه کچمك مقرر وشوسه سز آلتی ساعتلك یول زحمتنی
چکمدن ایسه هر هفته أدرمیده وکمره کلوب بعده آیوالغه اوغرایه
رق ازمیره دونن حمیدیه ویا ویقتوریا واپورلرندن بریله عزیمت مصمم
ایدی . فقط بر طرفدن ایشسزلك صیقینتیسی بر طرفدن شدتلی
لودوس فورطنه سنك ظهور و دوامی مناسبتیله واپورلرك کله مه مسی
احتمالی آرتق بیقغینلق ویرن آرابه یه مراجعته مجبور ایتدی .
مواصلتمك دوردنجی بازار ایرتسی کونی بارداقدن دکل بالکه کوپدن
بوشانیرجه سنه اینن یاغمور اثناسنده آرابه یه بیندم . آرابه مز یایلی
ومفاصلی ایسه ده پك قوراده بیرشیدی . طاشلردن سکرکن هر پارچه
سنك حرکتنی یعنی مکعب شکلنده کی تکنه نك مختلف درجه ده
معینلره منقلب اولدیغنی حس ایدییوردم . ایصلانمامق ایچون آرابه
جینك ایچری یه صوقولمسی ذاتاً آرقه دن یاریم آرشینلق یری یوك
ایچون بولونمش اولان آرابه یی فوق العاده دارلاشدردی . یاغیش
مناسبتیله چانطه لری ایچری قویمغه مجبوریت حاصل اولدیغندن کوچ
حال ایله صیغیشه بیلدم . فضله اوله رق آرابه نك قبه سی ، پرده لری
شمدی یه قدر کیلر کبی مشمعه دن معمول اولمایوب بزدن عبارت
ایدی . روزکار أسدکجه یلکن کبی شیشوب قاباریور . یاغمور
چامور ایچری کیریوردی . الحاصل قبطینك آغزدن معمول چرکی

يه كيروب لايه لايه قارياغمغه باشلاينجه (مولا آچيقده كياره امداد ايليه!) ديديكى مثللو ياغموردن . چاموردن . . وزكاردن تحفظ قابل اولمايان بو آرابه ايچنده خدايايانلره ياردېم ايتسين ديمك پك تحفدي .

قصبه دن چيقوب ايكى كوندن بري ياغان ياغمورله قاباروب جوشمش ودالغه لى آقينتي ايله جريانه باشلامش دره‌ني حيوانلرك قارني صويه ده‌كديكى حالده عادتا يوزه‌رك كچدك . ياغمور خفيفله مشدى . اسكله‌يه واروب قي‌يى بويى كيديورز . ده كيز دالغه‌لرينك اويوبده يوصونله اورتديكى يير چوقوره حيوانلر وآرابه نك اوك تكرلكلرى دالدى . زواللى بيكيرلر چيرپنه‌قجه كوموليورلردي . آرابه جى آشاغى آتلدى . بنده كنديسنه پيرو اولدم . بيك مشقتله آرابه يي بوبرزخدن قورتاره بيلدك . بعده‌كاه‌صو ايچندن كاه قوم اوستندن يورويه رك چاملى داغه كيردك . قارا آغاج قريه سنى آيقرلايوب « امرود آباد » اوواسنه‌ايندك . ياريم‌ساعت‌قدر عين اسمده‌كى ناحيه نك مركزى اولان قصبه ده توقف وبير قاچ عادي خسته يي معاينه ايله‌تكرار يوله‌دوزولدك . دره‌لرك‌مجراسى ايچندن بالمروربير باچقلى محله واردق . بيكيرلرديز لرينه قدر چاموره باطمش ايدى . بر ساعتده بوراسى سوكوب زيتونلق ايچينه كيردك . ساحل بويندن منظره‌سى لطيف وخوش شكلده آداجقلري . شبه جزيره‌لر ايله آرالرنده‌كى بوغازلرى . قويلرى . كورفزلرى ، طونوق ماوى بيربولوط كبي سچيلان مدلى آداسنى تماشاايله قطع مسافه ايلييورز . لودوسدن ده كيز قابارمش . بريانه‌دن سيللر اينمش اولديغندن ساحل درياحالنى آلمشدي . دفعاتله صوايچندن كچمك‌لزومى حاصل اولدى .

کمردن حرکتمزی یدی ساعت کچیوردی . که دیوارله محدود باغچه لر وبوستانلر اوکندن بالمرور بوالغه مواصلت ایتدك . سوقاقلرك دارلغی مناسبتیله آرابه خانده توقفه مجبور اولغله اشیانی حماله یوکله دوب « بورغالا » اوتلنه قاپاغی آتدم .

صندیغی سپتی یرلشدیروب بر آز دیکلندکدن صوکرا غازینویه ایندم . مرامم اوتبش کوندنبری لذت مطالعه سندن محروم قالدیغم استانبول اوراق حوادثندن برینی بولمق ایدي . بلك اوغانك دوغرو یولنده کی برا خانه لرك ایکی مثلی جسامته مالك . دیوارلري تابلور آیینه لر ایله مزین و « اولمپیا » نامیله بنام بو غازینونك یاپالجیلق مناسبتیله بر کوشه سنه ایلیشوب قوله لی کوملك کیمش قار کبی بیاض اوکلکلی غارسونلردن برینی چاغره رق غزته صوردم . تورکجه اوله رق « اقدام » بولوب کتیردیلر . چاي ایله دیلمی . معده مي ومطالعه ایله کوزمي وبینمی ممنون ایتمکه باشلادم . بر طرفدن اینجه سازطاقمی کاه آلافرانغه کاه آلاتورقه پارچه لر چالییور . خنجاخج دولمش خلق دخی قونیاق وراقي قدحلرینی یووارلیوردی .

آلاتورقه کیجه ساعت ایکی یی بولونجه مشتریلر کاملا داغلمغه بشلادیغندن بنده بونلره پیرو اوله رق چیقدم ودورت آدیملق مسافه ده کی لوقنطه ده طعام ایده رك عودت ایتدم . کوك کورلیور . شمشکلر چاقیورومتمادی یاغمور وآرادهصره ده دولو نزول ایدییوردی . بو اثناده متبسم چهره لی ایکی کنج ذات یانمه کلدیلر . قیافتلرندن حکومت مأموری اولدقلرینی کشف ایتدم . چونکه غازینو مشتریسنك نصفی سیاه شالوارلی . ملوی دیزچورابلي . فسلری دەوریك . ایري

پوسكولاري اوموزلره ياتمش باشك حركتنده اكسەنى دوويورردي . نصف ديكريده قاپه لا كيمشلردى . بوبله سره پانطولونلى عادتافسنى ايكى ذات اولسه اولسه حكومت مأمورى اوله بيلير .

ظنم خلاف چيقمدي . بونلردن اورته ياشليسى تلغرافخانه مديرى ديكر كنجى دخى مخابره مأمورى ايمش . بر طبيبك ورودينى ايشيده رك دها دوغروسى كندم كله دن نامه چكيلمش رسمى تلغرافلردن اكلايه رق كوروشمكه كلمشلر .

بو يالكزلق اوزرينه مومي اليهمك حضركي يتشمەسى بنى جداً سونديردى . بورادن قالقوب « اورفلا » اسمنده عين حجم وشكلده كي غازينويه كيتدك . طاتلي طاتلى صحبته قويولدق . كوك كورليور اطرافه صاعقه لرياغيور وبونلر محاوره مزى سكته دار ايديوردى . هوا او درجه الكتريكلنمش ايدى كه او طورديغم يرده رعشهٔ عصبيه يه دوچار اوليوردم . ساعت بش صولرنده شدتلى بر طاقيردى قوپدي . كويا كه بيكارجه طاشله غازينو طاشلانيور وياخود محاربه ميدانده ايشتمزده آلات ناريه پاطليورصاندق . هركسى بر دهشتدر قاپلادى . غازينونك اوچ يوزي وقاپيلرى سراپا جاملى اولوب بونلرك قيريلوب شانغردى ايله دوكولمسى بوسبتون خلجانى موجب اولدى . صاعقه دعوت ايتمەمك اوزره لامبەلري سوندرديلر يالكز بيرينى قيصوب براقديلر .

خلق نيه اوغراديغنى شاشيره رق غازينونك اورته سنه طوپلانمش ديشارى چيقمغه جسارت ايدەميوردى . بو حادثه اون دقيقه قدر دوام ايله بر طرف اولنجه سس صدا كسلدي . برچوق كيشى سوقاغه

چیقوب آووج دولوسی چاقل طاشی کبی دولو کتیردیلر . الك بویوکی ماندالینه دیکرلری جویز حجمنده ایدی . شمدی یه قدر بو جسامتده دولو کورمه مش حتی غزته لرده اوقورکن مبالغه یه حمل ایتمش اولدیغمدن کمال حیرتله معاینه وتماشا ایتدم . علی العجله بیردانه سنی غازینویه متصل تلغرافخانه یه کوندروب وزن ایتدردك . قیرق بش درهم کلدی . غازینوده صاحبی صاقلی آغزمش ذوات مدت حیاتلرنده آیوالغه بو مثللو دولو ایندیکنی کورمدکلرینی حکایه ایتدیلر .

آرتق وقتده کجیکمش ذاتاً غازینوده او طوروله جق حال قالمامش اولدیغندن یکی دوستلرله بلوداع اوتله کیتمك اوزره چیقدم . یر دولو ایله بم بیاض کسیلمش . چاقل طاشی اوزرنده یورور کبی .فقط قایغان اولدیغندن دوشمه مك ایچون احتیاطله حرکته مجبور اولیوردم

صباح اولونجه جام زیانته او غرامدق بناقالمدیغی ، بیر قاچ خانه نك چاتیسی چوکوب قیرق اللیسنك دیواري ییقلدیغی . کره میدلری صاورلدیغی وقائمقام بکك ریاستی آلتنده بیر اعانه قومیسیونی تشکیل ایتدیکی ایشیدلدی . مؤخراً بلده یی دولاشیرکن خسار واقعی رأی العین ده مشاهده ایتدم .

اوکله یین قائمقام محرم بکك قوناقلرینه عزیمتله وظیفهٔ زیارت ادا اولندی . میر مومي الیه اقدمجه آدالرده دخي مأموریت ویرمش . مدبرو غیور . کار آشنا . ناطقه لی بیر ذات اولوب درایت ونزاکت فوق العاده یه دخی مالکدرلر . بوتون زمانلرینی ایفای وظائفه حصر ایتمشلر کیجه کوندوز چالیشیورلردي . بنی بلدیه طبیبی یانی افندي یی جاب ایله تقدیم ایتدیلر .

اوصره ده ایکی چوجوق قوش پالازینه دوچار اوله رق وفات ایتمش اولمغله دوقتور یانی افندی ایله کیدوب بروسه دن بری طاشیمقده اولدیغم بویوك پولوه ریزاتور ماکنه سی ایله خانه لری تطهیر وعائله لر افرادینی تبخیر ایتدك ودائرهٔ بلدیه یه عزیمتله رئیس افندی یی زیارت ایلدك وبیر قاچ کونده بلده نك هرجهتنی دولاشدق . . .

آیوالقده او طوردیغم مدت زمانم مانولاکی اجزاخانه سنده بلدیه طبیبی وعساکر شاهانه اجزاجیسی افندیلر ایله کوروشمك وغازینو وتلغرافخانه ده مدیر ومأمور عزت وزهدی افندیلرله قونشمق ایله کچدي .چونکه لسان محلی رومجه . بنسه بیر کلمه بیلم . بو سببله باشقه صحبت ایده جك کیمسه بوله مدم . رومجه بیلمیشمدن دولایی اوتل ولوقنطه ده خیلی مشکلاته ده تصادف ایتدم . غارسونه کاغد .توتون وسائره ایصمار لارم اکلاماز . لوقنطه ده لیسته رومي العباره .«سوپا» ایله « پلاف »دن غیریسنی اکلامیورم .نهایت ایشی پاندومیمایه دوکدك اشارتله . ایستدیکم شیئك أشنی کوسترمك ایله افادهٔ مرامه مجبور اولدم . بیر آرالق بللی باشلی کلمه لری دفترمه یازوب ازبرلمك اصولني طوتدم وممکن مرتبه ایلرلتدم .

آیوالق — خداوندکار ولایتنك وقره سی لواسنك حدودغربیسنده وملحقات اوله رق یالکز بیر قریه یی شامل آیوالق قضاسنك مرکزی اولوب مرکز ولایته الای دورت ،مدللی یه بحراً ایکی وازمیره ده کیزدن اون ساعت بعد مسافه ده در . حوض شکلنده کی بیرقویك کنارنده واوچ تپه نك آدالرده کیزینه ناظر یاماجی اوزرنده کائن اولوب ییرمی بیکی متجاوز نفوسی واردر . اهالیسی کاملاً روم اولوب مأمورین

وعساکر شاهانه ایله اوتوز قیرق خانه‌دن عبارت قبطیلردن ماعدا اسلام و بر خانه‌دن غیري موسوی یوقدر. اوده شهرك یکانه اوسترده جیسیدر!

اراضینك طاشلق اولماسی وقویك قارشیسنده احتیاجات محلیه یه کفایت ایتدکدن صوکرا ازمیر واستانبوله سوق واخراج اولنه جق قدر صارمساق طاشی ده نیلان وصولوق پنبه ده‌ها دوغروسی قاراجیکر رنکنده بر طاشك چیقماسی سببیله شهرك بالجمله اماکن ومساکنی کارکیر اوله رق یاپلمشدر. اخشاب نه بر دکان نه بر خانه واردر. أولرك چوغی پانجورلیدر.

سوقاقلرك ایکی اوچ جاده‌سی مستثنا طوتولدیغی حالده دیکرلری آرابه کچه‌میه‌جك قدر دار و بر ایکی متره عرضنده اولماسی وبوناضمیمة خانه‌لرك کاملاً باغچه‌دن محرومیتی آیوالغه یکپاره بر بناشکلی ویرییور.

اسواقی ضیق اولمغله برابر اکثریسی مستقیم ومتوازی وداماریله قبطیلر محله‌لری استثنا ایدیلنجه دیکرلرینك قالدیرمی مکمل وتمیزدر. شمدی یه قدر سوقاقلري چامورسز بورادن باشقه یرکورمدم. دها سوقاق کوپکلرینك مفقودیتی دوام نظافت وطهارتی موجب اولیوردی.

آیوالقده پك عالی پك مزین قوناقلر موجود اولوب حکومت قوناغی واوچ عسکری قاراغولخانه‌سی شان عثمانی یه یاقیشه جق بر طرز نفیسه‌ده در. یالکز حکومت قوناغنك شهرك تماما خارجنده وقیسنده بولونمق کبی بر محذوری واردر.

ادای صلاة ایچون نده رضا پاشا خاتمده بر محل مخصوص تفریق

ايدلمش ايسه ده خصوصى و منتظم بر جامع شريف و بر مكتبك همان انشاسي اوراده بولونديغم اثناده حكومت محليه يه تبليغ و تبشير ايدلدى .

داخل بلده ده مزين قله لى مصنع و جسيم كليسه لر . مصر قديم اسلوب معمارى سنده مذكور و اناث مكتبلرى . حكومت قوناغنك قارشيسنده مكلف بر صورتده ياپلمش « بورغالا » خانى . زيتون ياغى تعصيرينه مخصوص بخارلى فابريقه لر . اوچ دورت متره قطرنده و مكعب شكلنده ده بر خزينه لرى حاوى ياغخانه لر . اونبشه يقين اجزاخانه بر غرباخسته خانه سي واردر . بر قاتلى و اوتوز قيرق ياتاقلى اسپتاليه يعني خسته خانه يى گزدمسه ده موافق حفظ صحت بوله مدم .

آيوالغك الك شرفلى يرى غازينولرك اولديغى محل اولوب اوراجغه مخصوص اولمق اوزره بر ريختم ياپلمش اوزرى مالطه طاشى جسامتنده قيرمزى معهود طاش لوحه لرياله دوشنمش در . يكى دنيا ، اورفلا اولمپيا غازينولرى ريختم حذاسندن دكزه دوغرو بر استطاله تشكيل ايتمشلر . ايكى ياننده پاره ماقلقله چويرلمش گزينتى يرلرى بولنديغى گبى دكز اوزرنده واسع صيفيه لرى دخى واردر . بوريختمك اوبريقه سنده او تللرو آرالرنده لوقنطه بولونيور . تلغرافخانه دخى يكى دنيا غازينوسنك قارشيسنده و دكز اوستنده در .

بونلردن باشقه ايكنجى درجه ده غازينولر بولونديغى گبى يوزلرجه ميخانه و قولتوقلر دخى موجوددر . اهاليسى فوق العاده عشرت مبتلاسى اولوب گيجه لري ساعت بشه التي يه قدر قدح اوينانيورلر . بناء عليه هپسى ايزبانه دن كى ايرى يارى آدملر اولوب ضعيف و چليز بر كيمسه يه تصادف ايدمدم ديسه م جائز . بونيده اقليم و هوانك اعتدال و قوتنه عطف ايتمكده يم .

بورانك اهالیسی خرستیان اولدیغیچون بك اوغلی کبی قادین ارکك مخلوطاً غازینو وسوقاقلرده بولنه جغنی امید ایدهیوردم . حالبوکه خلاف اولماسین اما چارشی وپازارده ارککدن غیری بر مخلوق کوره مینجه تعجب ایتدم وصور شدیردم . قادینلرك ارککلریله برابر ویالکزجه سوسانه‌رك دیشاری چیقمه‌لري عیبمش .

آیوالقده حمام هیچیو قدر . مقدم ایکی اوچدانه وارمش خراب اولمش . بعده ده کیمسه یاپدرمه‌مش . بونلرك بقیهٔ آثارینی کوردم .

قدیم وجدید متعدد خانلرله برابر ریختم اوزرنده منتظم ومکلف ایکی اوتل دخی واردر . دورت آیلق سیاحتم اثناسنده بر چوق بلاد وقصباتدن کچدیکم حالده آیوالق اوتلنده بولدیغم اسباب استراحته وکوردیکم مکملیته باشقه یرده راست کلمه‌دم . بناسی . تقسیمات وتفریشاتي جداً سزاوار تقدیر وتحسین ایدي . بهاسی ده بالعکس فوق العاده اهون . ذاتاً آیوالقده او جوزلق عمومیدر .

اولجه تعریف ایتدیکم چالغیلی . غزته‌لی غازینولرده ساعتلرجه او طوروب اکلندیکی حالده قاهوه . چای وصوماتاده‌نیان بر بارداق بادم سوییه‌سی وسائر انواع مسکراتك بیره ر قدحی بر متالك یعني اونلرك مجیدیه او توزاوچ اعتباریله اولان حسابلرینه باقیلیرسه اون یدی پاره اصل بیزم حسابه کوره « اون پاره » ایدی .

چالغیسز قاهوه خانه لرده بر متالیك داخلنده اولمق اوزره بر باشده تونبکی اکرام ایدیلییور . طاوله اوینامق مجاناً در .

لوقنطه ده اوچ دورت قاب یمك وصوکنده میوه دخی ییيوب ایچدیکم حالده فیئات محلی حسابنجه یدی سکیز غروشدن یوقاری

چیقماز و مجیدیه چیره کی اوزرینه بش او نباره اعاده ایدیلیردي .
أتك قیه‌سی مجیدیه یبر میـدن اولمق اوزره اوچ بوچوق دورت غروشدر . شراب بادهوا دینه بیلیر . قیه‌سی بیزم حسابمزله یبرمی بش اوتوزپاره اولدیغی حالده مشتری ظهور ایتمیور .
اهالئ محلیه دخی فوق العاده اکرامجی در . حتي او درجه‌که غازینولره کیده‌مز اولدم . مواصلتمك اوچونجی کیجه‌سی رفیق غیر مفارقلرم عزت وزهدی افندیلرله برابر غازینویه اوتوردق .
یانی باشمزده کی ایکی ماصه ده اونبش یبرمی کیشی خلقه‌واری دیزلمش عشرت ایدییورلر . غارسون کلوب اونلردن بریني کوستره رك « کراس ! » ایتدیکنی ونه‌ایچه جکمزي صوردی . اوقجه‌قاهوه وچایلر آلنمش اولدیغنـدن صوماتایعنی بادم سوبیه‌سی ایصمار لادق . کراس اکرام دیمکمش . شرفکزه صحتکزه صاغلغکزه تعبیرلرینك بوراجه مرادفی اولان « ایوا » کلمه سیلدایچدك آرقه‌سی کسیلمیور . باشلادی هردفعه‌ده بهرمزه ایکیشر قوپا صوماتا کلمکه بیزده مقابله ده قصور ایتمدك امابیزمکی اوچ کراسده بیتدی . اونلر یبرمی کیشی . بر کیشیده ایکی طـاقم ایصمارلیور . ماصه‌نك اوزرنده ایکی اوچ تپه‌سی دوروکن بیری دها کلمکه باشلادی .
ایوایه فلان رعایت ایده‌میه‌رك بیره‌ریودوم ایله بیراقمغه باشلادق . بیرصیره صوماتایی لوقومه قونیاغه تبدیل ایتدك . بیریاندن ده اینجه اساز طاقمی ینه شرفمزه اولمق اوزره مکرراً آلاتورقه پارچه‌لر ترنم ایلاییوردی .
نه ایسه ساعت بشه کلوب کراسك ده بیر قاچ دقیقه فاصله سی

اوزانجه دیشاری چیقدق . همده‌فرلارجه سنه چیقدق . بر ایکی کون معده‌می دوزلته‌مدم .

غازینولرده یاباجیلرك نظر حیرت وتعجبنی جاب ایده‌جك برشی وارکه اوده خلقك ایکیشر ایکیشر قالقوب اوغابه‌لغك اچنده زیبك اویونلری اوینامسیدر . ختامنده چالغیجیلره بخشش ویرییورلر . بوبخشش کیفیتنده‌ده بر غرابت وار . عادت محلیه اقتضاسنجه عموم مواجهه سنده چالغیجیلره برلیرا آتیلیرسه او نك بر مجیدیه‌سی . اکر مجیدیه فیرلاتیلیرسه بر چیره‌کی آلیقونه‌رق اوسترفی کیزلیجه صاحبنه اعاده ایدیلیرمش ! بازار ویورطی کیجه‌لری بواویونك آرقه‌سی آلنمدیغندن چالغیجیلر یالکز بر هوا چالمغله وقت کچیررلر . اویون اوینادیغی کیجه‌لر چالغیجیلرده‌کی بشاشت وممنونیت زیاده‌در .

ییل باشی کیجه‌سی صباحه وکوندزین آقشامه قدر کیمسه‌ده چالغی دیکله‌یه جك حال یوقدی . هرکس آیاق اویونی یاره‌لویونه چویره‌رك اختیارندن کنجنه . زنکیننده‌ن فقیرینه وارنجه قدر هرماصه باشنه بر سورو خلق طوپلانمش تجربهٔ طالع مقامنده قمار اوینیور وهر دورده بر مبلغ معین غازینوجی‌یه تسلیم ایدلدیکندن شمدیده غازینوجیلرك سونجدن دود اقلری قولاقلرینه‌واریردی . الکزیاده قازانان غازینوجیلر ایدی . . . .

تنزه وتفرج ایچون آبوالقده مواقع خصوصیه آرامق ایجاب ایتمز . محیط شهرك هر نقطه‌سی بیك درلو محاسن طبیعیه نك تجلیکاهیدر . انشراح ذهن ایچون ساحل بحره اینوب غازینولرك ده کیز اوزرینه چیقینتیلی صیغیه‌سی اوزرنده بولونمق کافیدر . بوغازلری استقامت مائله

ده اولديغندن كورولەمه‌ين واسع حوضك ، حوضی تحديد ايدن جزائر خضرا ايله اورتەده بياض بير كتله تشكيل ايتمش « جوندا » قصبه‌سنك . تپه‌لرنده‌ماناسترلر بولونان شبه‌جزيره‌لرك . غربه‌دوغرو بيلا تفاوت استقامتنده اوزايان كورفزك تشكيل ايتديكی مجسم تابلولر تماشا ايله دويولور بيقيليرشيلر دكلدر . يا‌خود شهرك آرقه سنده‌كی تپه‌لرك اوزرينه چيقوب بير خط استقامتده صيره لانمش وقانادلريله چيرپينوب دوران يل دكرمنلرينك ديبنده اوطورلسه دائرهٔ افق توسعله ساحهٔ بصر كنيشله‌ديكندن زائرك نظری آيوالغـك اوستندن آطـلايوب مدخلنده مينی مينی بير آداجق بولنان جوندانك غرب بوغازندن كچه‌رك بيرجبل مهيب كبي كورونن مدللی يه اوزانير . شرقه توجيه نظر ايلرسه أدرميد كورفزينی وتپه‌سی پوشيدهٔ سفيد ايله اوتورلمش باباسلهٔ جبالنی كورور . ده‌كيزه آرقه‌سنی چويروب دوروسه كوز آلا بيلديكنه زيتونلق درياسيدر .

اوچ بش كونلك لودوس فورطنه لرينی متعاقب هواده بيرسكونت ده‌كيزده بيرركودت ظاهر اولدی . كانون ثانينك بويله بهاري آكديران لطيف ومعتدل كونلرينی استفاده سز كچيرمه‌مك ايچون كاه منفرداً كاه بيرايكی آرقداشله بري وبحري جولان تفرجيلردن كري دورمدم .

ييل باشنك ايكنجی بازار ايرته‌سی كونی زوالدن صوكرا عزت وزهدي افنديلرله برابر « پرمه » دەنيلن بالقچی آلابانه لرينه‌شبه قايغه بينه‌رك آيوالغك مقابلنده‌و بير بيربوچوق ميل بعدنده‌كي جوندا آداسنه كيتدك . جوندا آدا سـيله يانده‌كی شبه جزيره مياننده بير بوغاز موجود اولوب واپورلر بورادن آيوالغـك طبيعی ليمانته دخول

وخروج ایتمکده در . جوندا قصبه‌سی بوغازك باشلا نغجنده کائن اولوب غربه ناظر بیرسطح مائل اوزرنده در . بیك بشیوزی متجاوز خانه‌سی . مصنع ومزین کلیسه‌لری ، آیوالغه نسبتاً واسع سوقاقلری وار . « جوندا » مقدم آیوالغك بیر ناحیه‌سی ایکن بعده جزائر بحر سفید ولایتنك مدللی متصرفلغنه الحاق اولونه رق قضا حالنه افراغ اولونمشدر . جزیره بیر بوچوق ساعت طول ویاریم ساعت عرضنده اولوب اهالیسنك زیتونلقلری هب آیوالق جهتنده در .

واپورلرك کچدیکی بوغاز اقدمجه انجق کوچوق قایقلر مرور ایده بیله‌جك قدر صیغ ایکن مؤخراً عملیات ایله درینلشدیریلوب ایکی یقه‌لی فنارلر وفنارلر آراسنه ثابت شاماندیره‌لر وضع ایدلش والیوم‌ك بویوك سفائن بو ایکی خط آراسندن کمال سهولتله کچمده بولونمشدر . قصبه‌یی کاملاً دولاشوب رفیقلرمك بیر ایکی دوستلرینه سال جدید تبریکنی ایده‌رك خراب بیریل دکرمنی بولونان یوکسك بیرتپه جکه طیرمانه چیقدق . پیش انظارمزده تجلی ایدن لوحهٔ غرابدایع وکمالات طبیعیه نك بیر انموذجی ایدی . فیاض قدرت ابذال واحسان لطافتده پك زیاده آثار سماحت کوسترمشیدی . بونقطه دن « جوندا » آداسنك سواحلی دائرمادار کوروله‌کده اولوب شرقدن باشلایه رق محورمز اوزرنده بیردور یاپنجه یعنی نظرمزله دائرهٔ افقی دولاشنجه ادرمید کورفزینی ، سرپنتی خالی آدالری ، لایعد بوغاز کورفزولیمانلری ، جوندانك شرقاً محل انفصالی اولان صو کچیدینی ، مدللی آداسنی وجزائر خالیه یی . آیاغمزك آلتنده جوندا قصبه سیله کونشدن آقان نوردن الماس کبی پارلاق غرب بوغازینی . بوغازك

مدخانه‌ده‌کی میني مناستر آداجغنی، غربه دوغرو اوزایان ایکری بوکرو کور فزي . مارطی قدر کوچوك کورولن بیاض یلکنلی قایقلری. آیوالق قصبه سنی قوش باقیشیله تماشا ایتدك . خراب دکرمن قله سنك اطرافنده دفعه‌تله دونه‌رك بو پانارومانی مکرراً سیر ایلدك شمس آل بلوط صاچاقلریله دونامش غروبه کومولك اوزره ایدی که قایغه بینوب جوندادن حرکت ایتدك . آرقداشلرم یاریم‌سنه در آیوالقده اوطوردقلری حالده کوره‌کله یارم ساعتلك بیرمسافۀ بحریه ده کائن بوجوندا آداسنه کیتمه مشلر . بوکون بنم تشویقمله زیارت ایتدکلرندن دولایی بیان ممنونیت ایلیورلردی .

ایرته سی کونی ازمیر مخابره مأمورلرندن اولوب موقة آیوالقده استخدام ایدلمکده اولان نادر افندی تکرار جوندایه کیتمکلکی تکلیف ایتدی. اولجه سوزویرمش اولدیغمدن ردایده‌مدم . فقط برا کیتمکی شرط قویدم .

آیوالقدن ماشیاً حرکتله شرقه دوغرو کیده‌رك طبیعی لیمانی شرقاً تحدید ایدن بیر قاچیوز متره بوینده کی برزخدن کچدك . بو برزخ عادتا دکیز ایچنه یاپلمش بیرقالدیرمدن عبارت اولوب اکی اوچ دورت متره وسطح بحردن ارتفاعی بیرمتره‌در . اوزری طاشله‌دوشنمشدر . بورایی مرورایله بیرشبه جزیره یه‌واصل اولدق . بوشبه جزیره ایله جوندا آداسی میاننده غایت‌دار واشارت‌ستونلرینی حاوي بیربوغازجق موجود ایدي . بورادن انجق مراکب بحریۀ صغیره کچه بیلیور . بیریقه دن اوبریقه‌یه اوزادلمش خلاط واسطه سیله حرکت ایدن بیر صال کوموریوکلی دوه‌لری حاملاً حرکت ایتمك اوزره‌ایدی . اونرپاره

اجرتله بیزده کیروب بر کناره ایایشدك . اوچ دقیقه‌ده قوتجریه ایله
جوندا یقه‌سنه واردی . بر آز دیکانه رك جوندا قصبه سنك نجایکاه
فیوضات طبیعه اولان تپه جکنه چیقدق . او مناظر علویه‌یی خموشانه
بر دها سیر ایتدم . قصبه یی ده دولاشوب براً عودته نه وجودمز نه ده
زمانمز مساعده ایتدیکندن دونکی کبی قایقله دوندك .

بهاری تقلید ایدن بو هفته نك یازی تصویره چالیشان بر کونده
دخی عساکر شاهانه اجزاجیسی قول اغاسی افندی ایله برابر شهر
خلقنك مسیره‌کاه عمومیسی اولان وچاملق ده نیلن محل زیارت نیتیله
آیوالقدن چیقدق . اسپتالیه نك اوکندن کچوب ده کیز کنارندن قطع
مسافه‌یه باشلادق . کاه قوملقدن کاه لادنلکدن یورویورز . لودوس
دالغه‌لریله آتیلوب قاراده قالمغله تلف اولمش طابله کبی ایری و یاته کبی
یوموشاق و شفاف ده کیز چادرلرینی معاینه ایلیورز . کاه سیلابه‌لرله
طوپراغی سوروکلنه‌رك آچیقده قالمش هیاکل حجریهٔ طبیعیه آراسندن
وولقانی اراضیدن . بعضیسی لعل . بعضیسی یشیل . بعضیسی صاری
کیمیده علائم السماکبی الوانی جامع صخورناریه اوزرندن کچیورز . چاملغك
آراسنه صوقولمش حزین منظره لی آیانیقولا مناسترینه واردق .
اورایی کچنجه بودور وصیق آغاجلی چام اورماننه دالدق . اراضی
آثار برکانیه دن طبقات الارض موزه خانه لری شکلنی آلمشدی . معدنی
کولجه‌لردن فرقی اولمایان و هر پارچه سی اوصاف خصوصیه عرض ایدن
حدیدلی . مانغانزلی لاولرك انجمادندن متحصل صخور کتله لری
آیاقلرمزك آلتنده دولاشیوردی . چاملردن منتشر روحلرله مشبوع
عطری و صدری هوای صاف تنفس ایدرك معادن مختلفه نمونه لرینی

معاينه وتدقيق ايليه‌رك آغاجلر آراسندن ده‌كيزى . اوزون كورفزي
قايالرك تپه‌سنه‌طاقامش مناسترلري تماشا . الحاصل هرخطوه‌ده تحول
هرنقطه‌ده تجدد ايدن شاعرانه مناظر نفيسه‌يى سير ايليه‌رك ايپجه
وقت كچيردك .

لطافتك تمثال مجسمى دينمكه سزا واحرا اولوب دنياده أشى اندر
بولونور بوموقع لطافت پيراده ساعتلرجه دكل كونلرجه . هفته‌لرجه
آيلرجه ، قالينسه انسان قانيمسه‌ به ماز . زمينى دوكولن چام ياپراقلرندن
طبيعى بر قاليچه ايله دوشنمش اوستي چام داللرندن متشكل قبهٔ خضرا
لرله اورتونش آغاج ستونلرينك حاصل ايلديكى قفسدن دريا ، قويلر
آداجقلر كورولور ، هوابى معطر ، اقليمى معتدل بودار الصفامبذولاً
هواى جيده ، حرارت معتدله‌يه . سكونتلى حياته ، كوزل مناظره
محتاج اولان متورمين وقان فقراسيله شهرلرك بيتوب توكنمك بيلميه‌ين
ولوله سندن بيقوب اوصانمش ، محدود بر محلده دورمقدن بزمش
سيكيرليلر ايچون مكمل ومؤثر بر دار التداوي دخى اولور . بورايه
« ساناتوريوم » لر . خسته‌خانه‌لر ياپيلسه نقدر انى اوله‌جق . اجزاجى ايله
قارشى قارشى يه كچوب بونا دائر خيلى مباحثه ايتدك . بر چوق
مطالعات ومطالبات سرد ايلدك . بعده عين يولدن دونمه‌مك ايچون
ايچرى توجه ايدوب تپه‌لر ، بايرلر آشه‌رق آيوالغك آرقه طرفندن
كيردك .

آيوالغك يكانه محصولى زيتون ياغى شراب راقى وقونياق اولوب اهاليسى
بونلرله مشغولدر . بركت سنه‌سى بش آلتى بيك دستى ياغ چيقاران
زنكينلري واردر . ياغك مبذوليتى سببيله خيليده صابون اعمال اولونيور .

دری، تجارتی دخی شایان اهمیت درجه‌ده اولوب بیرمی نی متجاوز دباغخانه‌سی واردر .

لیمانك نقلیات یعنی ادخالات واخراجاتی کورجی . پانده‌ؤن واپور قومپانیه‌لرینك ألنده اولوب ادارهٔ مخصوصه ادرمید خطی هنوز بر شکل انتظامه صوقه‌مدیغندن بر ایکی آیدن بری عادتا ظهورات دینه جك صورتده واپورلری کلمکده‌اونلرده‌نادراً لیمانه کیروب اکثریبوغازك خارجنده دورمقده‌و برایش کوره‌مه‌مکده‌در . هفته‌ده بر کره‌ازمیردن حمیدیه‌وویقتوریاقومپانیالرینك کوچوك واپورلري دخي کلوب کیدییور .

توپوغرافیای طبی - أدرمیدوکمر حقنده کی مطالعات وتوصیفاتم تماما آیوالق ایچونده‌قابل تطبیقدر . وضعیت غریبه‌سی مناسبتیله‌هواسی معتدل لطیف وجید اولوب باخصوص اطرافنده اونلرکبی باطاقلق بولنمامسی مزیت اقلیمیه سنی برقات دها آرتیرییور . یالکز اسواقك فوق العاده دارلغی مساکنك باغچه دن محرومیتي رطوبتي تولیداتمکده‌در . صولری قویوصویی اولوب بناء علیه تمیزولذیذدر . آیوالغك ساده‌جه برقصوری وارکه اوده‌نه عمومی نه‌خصوصی لغم مجرالری اولمامسیدر . حالبوکه ارضنك وضعیتی مجاری انشاسنه غایت مساعد وموافقدر . بردهٔ ساحلی ریختمدن محروم اولوب خانه ومغازه لرك مزبله‌سی حکمنی آلدیغنـدن بوندن وقایه‌سی وداخل شهرده مراکز متعفنه تشکیل ایدن دباغخانه لرك خارج بلده‌یه نقلی تأخیري غیر جائز لوازم واحتیاجات صحیه‌دن معدوددر .

١٢ : آیوالق - استانبول

دوغروسنی سویلمك لازمکلیرسه آیوالغه کلمدکلی استانبولی

اینجه دن اینجه یه‌اوزلمغه باشلامشدم . بونکجونده کندی کندیمه بیرقاچ سبب بوله بیلیورم . بیرنجیسی هرنقدر صحت بدنیه‌م درجهٔ مطلوبه‌ده‌ایسه‌ده وجودمده عظیم ومتراکم یورغونلق دویپوردم . سیاحت‌بریه کوزمی بیلدیر مشدی . ایکنجیسی بالیکسردن چیقدم چیقه‌لی نه‌بروسه ده‌کی مسلکداشلردن نه‌ده استانبولدن مکتوب آله‌میوردم . اوچونجیسی خدمت تفتیشیه‌بورادەرسیدهٔحدختام اولدیغندن بهمه حال ایستانبوله عودت امرینی آله جغمی بیلیور . بناء علیه هوا لرمساعد وموافق ایکن قاپاغی آتمغی قوریپوردم . نهایت حفظ الصحهٔ عمومیه فوق العاده مفتشی بونغوفسکی پاشا حضرتلرینك معاونلرندن محب عزیزم دوقتوریولی قون افندیدن بیر مکتوب الدم . ممالك عثمانیه یه مسلط اولان قولرایی هرطرفدن صاروب آمجا ایله مك ایچون آناطولی وسوریه وجزیرة العرب ولایتلری دورت منطقه یه آیریلوب بهرینه بیر صحیه مفتشنك ریاستی آلتنده‌بش آلتی طبیب وتبخیر مأمورندن مرکب سیار بیره‌رهیئت طبیه نك اعزامی ضمننده پاشا نك حکومته بیر لایحه تقدیم ایتدیکنی ومجلس وکلاجه قبول ایدیلوب اراده ایچون عرضه کیندیکنی تبلیغ وبروسه ده‌کی خدمت وغیرتمك‌اثر تقدیری اولمق اوزره اطنه . حلب . بیروت وشام ولایاتنه مخصوص هیئتك مفتشلکنه دخی بنم انتخاب وتعیین ایدیلدیکمی تبشیر ایلیوردی . آرقه سندن ختام مأموریتله ایستانبوله عودتمی مشعرولایتك تلغرافیده چیقه‌کلدی . نیلرسك که لودوسده اولانجه شدتیله وزان او لمغه باشلادی . امروروندن ایکی کون صوکرا دوغروبیر واپور بولندیغندن

اونکله حرکت طبیعی ایدی . لوازم سفریه یی تدارك وطانیشدیغمز ذوات ایله وداعلاشمق ایچون ایکی کونی کچیردك . اقشامی ایرکنجه اوتله کیدوب چانطه‌لرمی یرلشدیردم. کیجه شدتلی لودوس اوغولتوسی فکرمه دهشت ویریوردی . قورقولی خیالرله اویقویه دالمشم. اویاندیغم زمان ساعت یارمدی . قالقوب کیندم واوتلك بالقوننه چیقه رق اطرافی شاوولا دمسه‌ده ده کیزده واپوردن اثر یوقدی .

اورته‌لق آغارمغه باشلامشدی . اوتلدن چیقدم کمرك اسکله‌سنده صاندال بینه‌رك ییرمی اوتوز متره اوته‌ده دمیرلمش اولان « پانده‌ئون » قومپانیاسنك « روم ایلی » واپورینه مشقتله کیتدك . لیمان عادتا بیر حوض شکلنده اولدیغی حالده هوانك شدتندن دالغه لانمشدی . کانون ثانینك اون بیرنجی چارشنبه صباحی ساعت اوچی چیره‌ك کچه‌رکن اولدیغم واپور حرکت ایتدی . هوا وصویك چارپیشیسندن صاغ طرفنه یاته رق (جوندا) یه دوغرولدی . قصبه نك اوکندن کچوب ایکی دیزی فنار وشمندیره‌لرایله تحدید اولونمش بوغازه کیردی . بوغاز کاغدخانه دره سنك ایکی اوچ مثلی قدر اولوب ایکی یقه سی صیغدر . اشارتلر آراسنده کچرکن بیر قاچ قولاچ اوته‌ده صیغلغك حدودی کوزوکیوردی . بوغازدن قورتولونجه واپور صاغه توجیه استقامت ایدرك مدللی آداسیله باباشبه جزیره سی آراسندن کیتمکه باشلادي . بنده آرتق قاماره‌یه ایندم .

روم ایلی واپوري ادارۀ مخصوصه نك ادرمید و بنغازی واپورلري جسامتنده اولوب ایکنجی و بیرنجی صنف اولمق اوزره قیچ طرفنده وکوکرته اوزرنده بیر قاماره‌سی واردی .

ماصه نك اوزرنده برشی بیر اقامامش ، صراحیلر بارداقلر هپ طاوانه آصیلمش ایدی .

قاماره نك مجموع یولجیسی ایکی روم قاملیاسیله بش آلتی کیشیدن عبارتدی . کیمی اختاپوط تجاری کیمی یالکز سفینه سی قاپدانی ایدی . بیر قاچی تورکجه بیلمیور . بیانلرده یاتاقدن اینه میوردی قاناپه یه یاصلانوب « تخته یاواللی » صورتنده آرتمقده اولان صالنتیدن دولایی کندیمی دەنەدم . تعریفنی ایشیدوب کتابلرده اوقودیغم « ده کیز طوتمه » سنك بنده واقع اولوب اولمایه جغنی بیلمیوردم . معاملهٔ احتیاطیه اولمق اوزره یاپدیردیغم دکز طوتمه سنه قارشو بعض غلاجلر جیبمده حاضر دورویوردي .

بو صالینتي بنی قور قوتمغه باشلادي . قاماره ده کی اشیانی ضبط ایتمك قابل اوله مدیغندن سوارینك امریله طائفه لرماصه وقاناپه لری ایکی باشدن ایپلرله دەمیر ستونلره باغلا دیلر . صوبایی ده ورلمکدن وقایه ایچون تللرله زمینه ربط ایتدیلر . کزینمك یورومك مشکلاشدی .

مدللی ساحانه یاقین اوله رق کیدییوردق . قیی بویی بویله اولورسه میدللی یی آرقەده بیر اقوب آچیغه چیقنجه ایشك نریه واره جغني دوشونمکه باشلادم .

اوتور دیغم یردن هیچ قملد امیورم . باش یوکسلوب قیچ باطارکن قارنم بیم بوشالیورکي بیر حس واقع اولیوردی . فقط بولانتی .قی آثاري ظهور ایتمیشنه تشکرلر ایدییوردم .

لاجل التجربه بیرمدت کوزلرمی قاپادم . بعده اوزانه رق بش دقیقه قدر یاتدم . اوطوردیغم زمانکی حالم ده کیشمدی . اولدقجه سربستانه

یوروملکده اولان قاماروتی تقلید ایدرك یعنی واپورك استقامتنی کوز
اوکندن آییرمایوب بدنی اوصورتله میلندیره رك قاماره قاپیسنه کیتدم.
واپور مدللی بی ترك ایله بابابورو تنه دوغرولشدی. اوراده واپوری ۱۸۰
درجه‌لك بیرزاویه نسبتنده چویروب دالغه لری آرقه‌دن المق ایجاب
ایدیکندن وتهلکه لی اولان بو عملیات بحریه یه « قاوانجه » تعبیر
ایدلدیکندن هرکسك آغزنده (آه! خیرلیسیله قاوانجه یی ده صاووشدیره‌
رسه‌ق!) سوزی دونیوردی . بومانوره حقیقةً دهشتلی . اثنای دورده
« آلابورا » اولمق احتمالی زیاده اولدیغنی ایشیتدکجه تویلرم اورپریوردی.
نهایت تپه مزده حرکت ایدن دومن زنجیرینك اوزون بیر طاقیر
دیسیله برابر یولجیلرده بت بکز آتدی. کندی یوزمی کوره‌میورسه‌مده
یوره‌ك چارپینتیسنك شدتندن بنمده اونلردن کری قالمدیغمی آکلاشلدی.
دکل بیز حتی قاماروت وقاهوه‌جی دخی شو آنده هیجانلرینی تلاشلی
باقیشلریله بللی ایتدیلر . واپور فنا بیرایکیلاتی . قورقونج بیرچاتر دیله
اویله بیریاصلانیش یاصلاندی که صاغ طرف پنجره‌لری صویه کومولدی
قارشی طرفه فرلامامق ایچون ایکی الله پارماقلقلره یاپیشدم . بو حال
بیردقیقه‌قدردوام ایله واپور موازنتنی آلمغه باشلادی. هرکس قاوانجه‌یی
سلامتله صاووشدردق دییه یکدیکرینی تبریك ایتدیلر . ساعت یدی
بوچوقده بابابورونی حذاسنه کلدك. ده‌کیز آرتدقجه آرتیورو چورلدکدن
بری یان یالپاسی آن بان زیاده لشیوردی . مدور پنجره‌لردن بورونده
کی باباقلعه سنی یالپا مناسبتیله کاه آشاغیده کاه یوقاریده کوریوردق.
دالغه‌لر بویودکجه بویودی . جبل سیال وسیار حالنی آلدی . آرد
آرده کوپوکلر صاچه‌رق قاباره‌قاباره اوزرمزه کلدکلرینی کورمه‌مك

ایچون پنجره‌یه باقمق ایستیوردم . لکن غیر اختیاری کوزلرم ینه اورایه منعطف اولیورو چارپنجه واپوری آلتنه آلوب قاپاده‌جق خوفیله همان باشمی اوکه ایکییوردم . واپور یاندن آرقه‌دن هجوم ایدن دالغه سوروسی ایچنده کوموله کوموله ، باطه‌چیقه ایلرلیوب قاچمغه چالیشیوردی . معروض مانوره‌یی متعاقب سواری ایله سرماکینیست قاماره‌یه کیروب ماصه باشنه کچدیلر . وایکی کیشی اوله‌رق یمکه قویولدیلر ماصه اوزرنده طاباق کاسه دورماسی ممکنسز اولدیغندن بیر آللرنده طاباق بیر آللرنده قاشیق . اکمککیده اوو جلرینه صیقیشدردیلر . .

دکیز بو درجه سرت ایکن سواری وماکینیستك کمال نشئه ایله طعام ایتملری بکا فرحاتق ویردی . « بیر تهلکه اولسه موقعلرندن آیرلمازلردی » دیه کندی کندیمه تسلی ویرمکه باشلادم .

یولجیلر ایچنده یالکز سفینه‌نی قاپدانی ایله بندن بشقه آییق یعنی اوطوران کیمسه یوقدی . هپسی صالینتیدن سرخوش اولمشلر سریلوب یاتمشلردی . قاپدان باباده طعامه اشتراك ایتدیسه‌ده بن جسارت ایده‌مدم . « بلکه یمك یرسه‌م بولانتی وقی باشلار . ایی سینه می راحتجه آج دوره یم » دیدم .

یالپا تدریجا آرتمقده ایدی . کوزم طاوانده‌کی لامبالرده . محورشا قولینك خط افقی اولان طاوان سطحیله تشکیل ایتدیکی زاویه‌یی مساحه ایله مشغول اولیوردم . روم فامیلالری ودیکر یولجیلر صیره ایله اوکورمکه اوکورتی ایله استفراغه باشلادیلر . بونلرك تأثیر منعکسیله بنده‌ده اولوردیه قورقمقده ایدم . هله چوق شکر بونلرده متأثر اولمدم . دکیزدن فوق العاده قورقدیغم . لودوس هوالرده اسکدار واپور

ینك قماره سنده اوطوره مدیغم حالده بو جوشغون دڭیزی بویله جه دڭیز طوتمه‌سنه اوغرامقسزین کچشدیردیکمه تعجب ایدییوردم .

صاغ طرفده قارا اوزاقدن کورولیوردی . صولده هر یاندن دالغه‌لرله دوکولن بوزجه آداسی و قصبه‌سی کوزوکدی . اونیده پنجره‌دن سیر ایتدك . بر ساعت دها امواج آراسنده یووارلاندقدن صوکره (بوغازه کلدك !) صدالری ایشیدلدی . بیهوش یاتان یولجیلردن بر قاچی جانلانوب کمال مسرتله قالقدیلر .

قلعهٔ سلطانیه بوغازینی تماشالك بر نجی آماندن اولدیغی جهتله اولانجه جسارتمی متانتمی طوپلایوب قالقدم . مشمعه‌می کییه‌رك کمال اهتمام ایله کوکرته یه چیقوب اورته‌ده‌کی ثابت قاناپه‌یه اوطوردم و ایکی اللرمله دمیر ستونی طوتدم . دالغه‌لر چارپدقجه صولر بر یاندن کیروب بر یاندن آقیوردی . صاغده قوم قلعه صولده کلید البحر اوڭنده اوزره بوغازه داخل اولدق . روم ایلی ساحلنی تعقیباً یوله دوام ایدییورز . صاغلی صوللی بر چوق استحکامات کورولیوردی . استانبول بوغازندن کنیش و ایکی بقعه‌سی اراضیء خالیه‌دن عبارت چاناق قلعه بوغازنده بر ساعت کیتدکدن صوکرا واپورمز آناطولی بقعه‌سنه توجیه استقامت ایدرك قلعهٔ سلطانیه‌نك اوکنده دمیر آتدی . قصبه‌نك ساحلنده جسیم و عالی بنالر . کوزل جامعلر سیر ایدلمکده ایدی . قماره‌یه عودت ایندم . واپور پراتیقه‌سنی و بر قاچ یولجی‌یی آلدی اسکی یولجیلر فرصتدن استفاده ایله قارنلرینی دویوردیلر . بنده کمال اشتها ایله یمك یدم . کیجه ساعت بر بوچقده حرکت ایتدك . پروغرامده کلیبولی‌یه اوغرامق دخی محرر ایکن هوانك مساعده‌سزلکی مناسبتیله اوغرامقسزین کچیله جکی سواری سویله

مشدی . ساعت یدی یه قدر کمال سکونتله کیدییورز . یالپاپك خفیف عمان یوق دینه جك قدر ایدی . هرکس کبی بنده یاتدم . فقط پروانه محورینك دومن زنجیرینك کورلتیسندن کومبورتوسندن اویویه مدم . ساعت سکیزه دوغرو واپورده بیرصارصینتی پیدااولدی . مرکب اولدیغی هرپارچه تتره یور . آجی بیرصدا چیقیوردی . چوق کچمه دن صالینتی ده باشلادی . هم باش ووریبور . هم ایکی یانه یاتیور . دقیقه بدقیقه آرتمقده اولان بو حال بیردرجه یه واردی که باباپوروتندن قلعهٔ سلطانیه یه قدرکی دکیزده کچیر دیکمز یالپالر نسبتاً هیچ قالیوردی .

کیجه نك ظلمتی بنی بوسبتون قورقو دییوردی . حق صاقلاسین ماکنه نك بوزولماسی . دومنك سقطلانماسی . مصادمه ، حریق کبی بیك فجایع خاطرمه کلیوردی .

مزعج اضطرابات ، مؤلم تصورات ایله لاینقطع ساعته باقمقده وصباحی صبرسزجه سنه بکله مکده ایدم . بولجیلر ایکلیه ایکلیه بو احواله آلیشیق اولان قاپدان خورلدایه خورلدایه اویومقده ایدی . ماصه باشنده قاماروت ایله بن واردم .

یاتاقلرك حذاسنده کی بولجی صاندقاری چانطه لری لاستیق طوپ کبی دونوب دورییوردی . کندیمککیاری ضبط ایتمك ایچون قمله نه میوردم . حونکه کندیمی ضبط مشکل . آغرآغر شفق آتدی . اورته لق آغاردی . دوشه قالقه قاپی یه سیکیرتدم . ونه وارنه یوق دیه اورته لغی شاوولادم ؟

آیاستفانوس حذاسنده بولونیورز . واپورکاه جبال متحرکه نك تپه سنه چیقمقده کاه آرالرنده آچیلان درین کردابه اینمکده . امواج

ایله مصادمه ایدنجه موحش صدالرله کوپوکلر صاچیلییور . مقری کوینك لطیف کاشانه لرینی کورمکده باشلادق ویدی قله حذاسنه واردق .

مشعه لی قاپنجه کوکرته یه فرلادم . ایستانبول کورولدیکندن بانا بیر جسارت کلمشدی . قومقاپی حذاسنی آشوب فنارك یاتندن ایچری بوکولونجه دکیزسا کنلشدی . ساعت اوچی چاریك کچه سرکه جی اسکله سی او کنده شامانديره يه خلاط باغلاندی . دیمك تمام بیر مدی دورت ساعتده ۲٤٤ میل قطع ایده رك کلمشز .

مفارقتم کبی مواصلتم دخی خبرسز اولدیغندن واپورمزی آبلوقه ایدن قایق وصانداجیلردن ماعدا استقباله کیمسه کلمه مشدی !

(سیاحتم) ك بیرنجی قسمی تمام دورت بوچوق آیده نهایت بولدی . قوس بحریسی ایکیوز سکسان بش میل . قوس بریسی دورتیوز قرق دورت کیلو متره دن عبارت بیر دائره رسم ایدوب سالماً وآمناً استانبوله عودت ایتدم .

اطنه، حلب، بيروت وشام ولايتلری

١ : ايستانبول ـ ازمير ـ مرسين ـ اطنه

١٣١١ سنه‌سی نيسانتك بيرمنجی پر شنبه كونی بعدالزوال اونی
چيره‌ك كچه مسافری ماريتيم قومپانياسنك « أريمانت » واپوری
طوپخانه اوكنده‌كی شاماندیره سندن پالاماری آلوب سرای بورونی
حذاسندن مرمره‌يه دوغرو قايماغه باشلادي. سمانك ياغمور بولوطلريله
قاپالی بولونماسنه ، صوغوقجه شمال روزكارينك أسمه‌سنه رغماً قيچ
كوكرته سنده يه‌بش اون قامارده‌يولجيسی بولونيور . كيمی چپلاق
كوزله . كيمی چيفته دوربينلرله لباس خضرای بهاره بورونمش ،
تولاريني پولاريني كليشی كوزل اطرافه صاچمش عروس دلربای مدائنی
تماشا ايدييورلر . بونلرك چوغی فرانسز وانكليز وآلمان سياحلری .
ايكيسی ارمنی . دومن دولابنه‌دایانوب نظرلريله ايستانبوله وداع ايدن
اوچيده عثمانلی دوقتوری . كه بونلردن بيريده بنم . واپور هنوز
فنار حذاسنی كچمشيدی . كه يولجيلر تكرر توكر صوغوقدن قاماره‌يه
قاچديلر . آرقداشلرمده بونلره التحاق ايتدي . يالكز انكليز
سياحلريله بن ثبات ايدوب قالدق . قاچانلر الدانمشيدي. چونكه « قوم
قاپی » طرفنه دونر دونمز جريان هوا استقامتندن قورتولديغمز ايچون
روزكار قالمادي . يدی قله اوكلرنده قوجه ايستانبول شرق وغرب
پارچه‌سی يشيل قيرلردن . شمالی چوبوغی باروتی رنكنده‌كی سمادن ،
جنوب قسمی ده كيزدن معمول طبيعی چرچوه ايچينه آلنمش بير

لوحه دن عبارت قالدی . آیاستافنوس آچیقلرینه وارمشدق . كه كیجه
ظلمت پرده لرینی ایندیرمكه وتدریجاً رنكی قویولاشمغه باشلادی .
فقط هنوز بر هفتدلق قطعهٔ دائره اولان قمر . مغرب نشین اولان
كونشدن قاپدیغی انوار منعكسه‌یی بولوطلر آراسندن آقیتدرق ظلمتله
كوله شیوردی .

آرتق بنده قماره یه اینوب مطبوعات یومیه‌یی مطالعه یه قویولدم .
قارئلرم بیلیرمی مارسلیا پوسته سنك بیرنجی قماره سنده‌وا كثریسی اوروپایه
كیدن یولجیلر آراسنده كوروبجه صاقین پاریسه كیدیبورم صانمه
سینلر ! آتیده انشاالله اوده ممكن اوله بیلیرسه ده شیمدی اطنه دن
اعتباراً تكمیل سوریه قطعه سنه دولاشمغه چیقیبورم . بو سفردن
دولایی حس ایتدیكم ممنونیتی تعریف ایده‌مم . یالكز شو قدر سویله
یم . كه سیاحت خصوصنده كی یاوری طالع كافهٔ افعال وحركاتمده
جلوه نما اولسه دنیانك اك مسعود انسانلری صره سنه كچردم . ایلك
سفرمك مقدمه سنده كزوب كورمكه نه درجه آرزوكش وخواهشكر
اولدیغمی سویله مشدم . بو ختام بولوبده عودت ایدنجه ایكنجی یه
حاضرلانمق ایجاب ایتدی . چونكه حفظ الصحه مفتش عمومیسی
بونغوفسكی پاشانك لایحه سی موجبنجه قولرایی آسیای عثمانیدن سوروب
چیقارمق ایچون اعزامی باب عالیجه تنسیب ایدیلان دورت هیئت طبیهٔ
سیاره دن بیرینك مفتشلكنه تعیین ایدلمشدم . معیتمده دورت طبیب
وایكی تبخیر ماموری بولونه جق . اطنه ، حلب ، بیروت وشام ولایتلرندن
عبارت بیر منطقه یی متوالیاً فنیكه لیلر . اسرائیلیلر واموی لركی مالك
سالفه نك مطلعی ، مدنیت قدیمه آثارینه بیرمشهر عمومی اولان بوتاریخ

مجسمی دور ایده جکز ، اورالره وار یلنجیه قدر نیجه بلادو جزائر مهمه یه اوغرانیلوب سیر و تماشا ایدیله جکی دخی بنی باشقه جه سویندیرمشدی. باخصوص یاز صوکنده اکمال مأموریتله ایستانبوله عودتده مقرر. اویله کیدوب بوسبوتون قالیه جغزده. بوده آز بختیارلق دکل . . .

ایلك بروسه سیاحتم آکسزین وقوعبولدیدي . بو ایکنجی سفرك معامله رسمیه سی ایسه ایکی اوچ آي سوردي . هر هیئته سکیزه ر صندیق اجزای طبیه و بر او قدر تبخیر ماکینه لرینك تدارکی اپی وقت کچرتدی .

بو سایه ده بیزده بو اوزون یولجیلغه لزومی وجهله حاضرلاندق عسکری وسیویل یازالبسه لری . یول چیزمه لری . کونشلکلر ، چیفته دوربین . قابل نقل سوزکج ، صومطره سی ، کیده جکمز یرلرك خریطه لرینی کاملاً تدارك ایتدم. بو دفعه اویله بروسه یه کیدیشمر کبی غریبانه اولمادی . کیمسه سزلرکبی قالمدق . أشدن ، دوستدن ، حیدرپاشا خسته خانه سنه مداوم صنف ارقداشلرمدن دویانلر اختیار زحمتله واپوره قدر کلدیلر . حتی معیتلرنده استخدام ایدلمکله مفتخر اولدیغم مفتش عمومی بونغوفسکی پاشا معاونلریله واپوری تشریف ایدوب وظائفمزه دائر صوك امرلری تبلیغ ایتدیلر . . . .

آقشام طعامندن صوکرا قاماراده آلبوملری قاریشدیررکن بر کنج مادمازه لده پیانو چالیوردي . او بتیرنجه بنده قابینه یه چکیلدم . آرقداشلر رافلره یرلشمشدي . بنده کندي مضیق حیاتمه کیروب اوزاندم . أپی مدت اویویه مدم . او یقومی قاچیران نقطه یاریم ساعتده اول ساوناده سیواستپوله یقین ایکی روس واپورینك چارپیشوب غرق اولدقلرینه دائر اوقودیغم فقره ایدي. کوجحال دالمشم . قورقولی ده کیز

رؤيالريله صباحي ايتدم . واپورمز « چاناق‌قلعه » ده‌دوريور .
قابا طاسلاق صباح‌تووالتني يايوب كينه‌رك كوركرته‌يه چيقدم . سما بولوطدن
معرا . شمس نوزاد ايلك نورلريله بيزي سلاملايور . داغلرده كيجه
نك تلبيس ايتديكي سيس تولري آغر آغر صيريليور . دكيز كويا
طونمش كبي دورغون . قارانتنه طبيبي كلدي . معاينهٔ طبيه ايچون
كوكرته يولجيلريني اويانديرديلر . دوقتور آرالرندن دور اجرا
ايدوب قماره‌يه كلدي . فقط موقع يولجيلريني اويانديروب راحتسز
ايتمكه حاجت اولمديغني سويليه‌رك چكيلدي كيتدي ! بعده يولجي
آلوب ويرمك . اوته بري صاتمق ايچون برچوق صاندال واپوري
قوشاتدي . اسمالريله شكللري آراسنده هيچ بر مناسبت اولميان عجيب
وغريب بيچمده چاناقلر . چوملكلر . دستيلر هر شيدن زياده صاتلدي .
چونكه قايقلر يكديكريله رقابته چيقيشه‌رق فيئاتي قيرمغه باشلامغله
يولجيلر اوجوزجه چاناق قلعه هديه سي آلديلر .

صباحك ساعت اونبرنده بورادن حركتله آدالر دكيزينه چيقدق .
اوچ آي اول آيوالقدن كليركن كي دكيزك آزغينلغيله بوكونكي
سكونت وحاميتي آراسنده بويوك فرق واردي . بوزجه آداني صاغده
براقه‌رق . بابا بورونني صولده تماشا ايده‌رك ميدللي حذاسنه كلدك .
ساعت آلتي بوچوقده قصبه‌ده كورولدي . قلعه‌نك ايكي يانلرينه داغلمش .
قورولقلر آراسنه سرپيلمش ظريف كاشانه‌لر . ايستانبولمزك أرن كوي
وقيزل طوپراق سمتني آكديريوردي . توصيفي الك بويوك شاعرمز
حضرت كماله سرمايه اولان « حسن پاشا كوشكي » نك موقعنده‌كي كوزلك
ناقابل تعريفدي . داغلرك ياماجنه طاقلمش . دره‌لرك نقاط حاكمه سنه

قوشمش متعدد كوبار منظره نك لطافتنى آرتيريور . بعده بر قاچ جزاير صغيره آراسندن مرور ايله اسمى فكرده بر چوق خاطرات تاريخيه اويانديران « چاندارلى » كورفزينه . آيدين صولرينه كيردك . دكيز فوق العاده چيرپينتيلى ايدى . صوتپه جكلرينك كوپوكلرينه ضياى شمس چارپوب تحلل ايتمككله سطح دريا ده يوزلرجه مينى مينى علائم سمالر اوچوشمغه باشلادى . اوزاقدن بر صره بياض چادرلرى آكديران « طوزله » بليردى . ساعت اونده يوكسك داغك أتكنه صيغنمش « ازمير » كورولدى . يشيل ومستوى سطحلر آراسندن سياه قروپ طوپلرينك آغزى پارلايان « يكى قلعه » استحكاماتك اوكندن صيريلوب كچنجه صاغده قاراطاش . صولده قارشى يقه وحياتى پاشا صفيه لرى . اوكمزده آغوش غروبه آتيلمغه حاضرلانان كونشك انعكاس ضياسيله هر پنجره سنده بر الكتريك فانوسى آصيلمش كبى پارلاين ازميرك محلاتى بوسبوتون ميدانه چيقدي . ليمان ايچنده كى بخار ويا لكن سفينه لرينك پالكز باجلرى وديركلرى كوروله بيلديكندن قلفات ايچون قارايه چكيلمش ويا تعمير ايچون حوضه صوقولمش صانيليردى . بوليمانك قاپيسنه ياقلاشنه وابورمز توقف ايتدى . اوچونجى قاپدان ايله دوقتور پراتيقه لى كوسترمك اوزره صانداله بينوب كيتديلر . بيزده مدحيه سيله قولاغمز دولمش اولان ريحتم بوينى تماشا ايله بنالرينك زينت ونفاستى نقطه نظرنده بويوكدره جاده سندن پكده فرقى اولمديغني كوريوردق .

صحيه معاينه سنك ختامنى متعاقب آغر يولله ، ايكى باشنه رنكلى فنارلر چكيلمش داراجق بر بوغازدن حوضه داخل اولدق . خصوصى

شکل وجسامتده بر چوق قایقلر اطرافمزی قوشاتدی .

آقطارمه اوله جغمز واپورك آنجق ایرتسی صباح کله جکنی و « أریتانت » کده کیجه لی بوراده کچیره جکنی اوکرهندك . ازمیری کزمك ایچون ٢٤ ساعت قدر زمانه مالکز دیمك . یولداش ومسلکداشم حسین علی وقوهن افندیلرله برابر قارایه چیقدق . بویدن بویه کنیش غازینولر . مزین اوتللر ، امتعهٔ مختلفه مغازه‌لریله اشغال ایدلمش ریختمی باشدن باشه آیقرلادق . تکمیل دکانلر آچیق . جاده کوندوزکی آیدینلانمش . سیل کبی انسان آقیور . لاینقطع تنت آتلی ترامواپلر کچمکده . زمین بقلوه شکلنده بویوك ومستوی طاشارله منتظماً تفریش اولونمش . توزدن وچاموردن أثر یوق . انسان أوکنه باقمقسزین سربست سربست یورویه بیلییور ! جنوبه دوغرو کیدوب ده بر پارماقاقله محاط وطاش ستونلرینك تپه سنه قارپوز فنارلر موضوع بر باغچه نك اورته سنه بنا اولونمش مکتب اعدادیٔ ملکینك کوشه سنه واردق . اورادن ایچری . بوکولوب اتصالنده کی دائره حکومتك قارشیسنده کی بر لوقنطه ده طعام ایله وقت کچیرمك ایچون بر تیاترویه کیردك . ساعت بشه قدر پاندومیما . قانطو وبالتلری سیر ایله‌واپورمزه دوندك .

صباحلین اویانیر اویانماز کوکرته یه سیرتدم . ازمیرده بر فعالیت وحرکت عمومیه وار . ریختم بوتی آقشام ناصل غلبه‌لق ایدیسه ینه اویله . آرابه وحماللرك کتیردیکی یوکلر ماونه‌لره دولدورولیور . واپوردن چیقاریلانلر طاشینیور . بر لوغوموتیف کمرك اوکنده کی یوك واغونلرینی آرقه سنه طاقمش . اوکنده بر وارداجی قلاغوز .

آغریبولله‌ودودوکنی اوتدیره‌رك غابه‌لغی یاروب کچمکده. آرقه‌سنده وعین خط اوزرنده بیریکوب قالمش ترامواییلر حرکت ایچون صبرسزلق کوسترمکده. الحاصل کوزل بیر لوحهٔ سعی وعمل سیر ایتدك.

ساعت ایکیده آقطارمه اوله جغمز اوچ دیره کلی وغایت جسیم فرانسز واپوری کلوب لیمانه کیره‌رك کمرك اوکنه یاتدی. درحال بیزده پلی پیرتي طوپلایوب دوغرومارسلیایه کیده جك اولان «أریمانت» ه وداع ایله اسکندریه پوسته سنی حامل اوته کی واپوره نقل ایتدك واقشامه قدر وقتمز اولدیغندن ینه کزمکه چیقدق. «فرنك چارشیسی» واوست قاپالی چارشی‌لی دولاشه‌رق بعض شیار صاتون آلدقدن صوکرا آقشامکی لوقنطه‌یه کیدوب معده‌لری خشنود ایتمك ایجاب ایتدی. بوده بیتنجه عسکری قیشله‌سنك اوکندن بیر ترامواییه آتلایوب خطك نقطهٔ منتهاسنه یعنی شومندوفر ایستاسیونه قدر کیدوب اورادن ینه لیمانه عودت ایلدك. شیمدی کلیرمدیبه یانمزدن ایریلان آرقداشلرمزدن بیری یاریم ساعت کچدي کلمز. واپوره‌دونه جکز. هم مراق ایتدك هم جانمز صیقیلدي. بیر ساعت کچه‌یك کدرلی وصورتی آصغین اوله‌رق کوروندی. مکر بیزدن آیریلوب کیده‌رکن اوکنه بیری چیقوب عفو دیله‌یه‌رك تورکجه بیلمدیکنی واَلنده کي نومرولری لطفاً اوقویوویرمسنی رجا ایتمش وبیر تقریب ایچری چکوب کندی طالعی اولمدیغندن نامنه پیانغو چکمسنی یالوارمش. چکدکجه ساعتلر. قوردو نلر. بونلر چیقدقجه مرسیلر. تشکرلر. اوزاتمیه لم ایش اورتا قانغه بینر. آرقداشمز نهایت کندی حسابنه پیانغویه قویولور. بش آلتی مجیدیه أریتدیکی حالده بیرحبه بیله! قازانامز.

يره‌دن قازانه‌جق ؛ طوربه‌ده نوم رويوقكه قازانسين. كندى حسابنه باشلاربا شلامازپيانغو كيسه‌سى‌ده كيشدي. اولكيلر ايتمرندرمك. قاندرمق ايچون طوزاق اويونى . مكرسه ازميرك بواويونلرى مشهور ايمش ديكر رفيقم دوقتور حسين على افندى ده‌بيرقاچ آى اول ازميردن كچركن بوقاپانه طوتونمش فقط كوز آچيقلغى ايدوب ايكى دورلو طوربه‌ني يقه ليه رق پوليسه خبرويره جكنى سويله ينجه غايب ايتديكى پاره‌لرى كرى‌ويرمشلر. بوآجى اويون بيزى خيليجه كولدوردي. بيز كولدكجه ارقداشمز حدتله نيوردى . بوحالده واپوره دوندك.

ازمير جداً معمور بير مملكت . لوازم مدنيه واحتياجات بلديه ايستانبوله نسبتاً مكمل . فرنك چارشيسنده كنيش ومتعدد مغازه لرو پاساژلروار. كچديكمز سوقاقلري فوق‌العاده تميز ومنتظم‌قالديرملى. يالكز ايستاسيون جوارنده باطاقاق حالده كچمش خالى عرصه‌لر كوردم . تراموايارى پك شيق . پنجره لرى كنيش وكوزل دوشه لى. تپه لرنده‌تبديل‌هوا ايچون ياپيازه‌لى‌قفسارى‌وار. شومندوفريولى اوزرنده ايشله ديكندن هيچ صارصميور وپك سرعتلى كيديور . سايس ويلتجيلر شابقه كييورلر. « توتون ايچمك ممنوعدر » مألنده معلق لوحه‌لر يالكز فرانسزجه يازيلى اولوب بيركلمه توركجه بولونميشى غريبمه كيتدى . كيرا آرابه‌لرى‌ده‌پك‌چوق‌وكذلك‌آرابه‌جيلر شابقه‌لى. يوك آرابه لرى هپ بيرنسكده وبيراورنك وتك آتلى .

قارشى يقه وقورقاريالى طرفارينه‌ده « يحيى حياتى پاشا» شركتنك واپورلرى صيق صيق كيدوب كلييور. بونارك كيمى اسكدار واپورلرى قدرودا اولومبازلي . كيمى دها كوچوك واوسقورليدر! رنكارى بياض

ویشیل اولمق اوزره مختلف . ازمیرك هرخصه صده کی اوجوزلغیده آیریجه شایان تذکار .

کونش غروب ایتمش ریحتم بوینك فنارلری پار لامغه باشلامشیدي . واپورمز لیماندن چیقه‌رق کورفزه دالدی . بیزي مرسینه اولاشدیره جق اولان «پهٔی ـ هو» واپوریني مسافري قومپانیاسی ابحار محیطیه ایچون یاپدیره رق ماداغاسقاروچین خطلرینه تخصیص ایتمش وبعده مارسلیا اسکندریه پوسته سنه ویرمش هیبتلي وعظمتلی بیر سفینه در . ۱۰۷ متره طولنده اولوب بیرا وجدن او براوجه ۲۰۰ آدیمده واره بیلدم . درجهٔ استیعابي آلتی بیك طونیلاته وماکینه سی ۵۰۰ ۶ بیکیر قوتنده در . پروانه سی بیردورده بوقطعهٔ آهنینی سکیزمتره ایلری سوریيور ووسطی اوله‌رق ساعتده ۱۳ میل ایله یورویورمش . سفینه کاملاً الکتریك ضیاسیله منور ایدي .

یاتمه زمانی کلنجه یووالر مزه کیردك . هواوده کیزغایت راکد ایسه‌ده‌ینه پروانه نك صویه چارپماسندن تکنه صورت مطرده ده بیر صارصنتی یه دوچاراولویوردی . صباحلین قالقنجه واپورمز «سیسام» آداسنك « قارلووا »قصبه‌سنه‌واره‌رق هنوزاستوپرایتمشدی . کینوب کوکرته یه چیقدم . یاریم ساعت قدر مختلف نقطه‌لری اسقاندیل ایده‌رك نهایت سکسان بش متره در بنلکده دهشتلی بیر کورولتی ایله قوجه‌ده میر زینجیرینی سورکله‌یه رك قعر دریایه یووارلانوب کیتدی .

قارلووا بیر داغك غربه ناظر یاماجنه بنا اولونمش اوزاقدن منظره سی کوزل بیر قصبه اولوب جوارنده متعدد شیرین کویلر کوروليوردی . واپورمز بورادن ۱۵۰ فیچی قدر مسکت شرابی آله

جقدی . فقط لیمانك مراکب بحریه سی کوچوك صاندالردن عبارت .
ناصل نقل ایده جکلری همزه مراق اولدی . بیرده باقدق بیرقالین
خلاطی قارایه کوندروب باغلادیلر . چوق کچمه‌دن ایکی کیشی
بیر بوش صانداله بینمشلر خلاطه آبانه آبانه کلییورلر . ده کیزده اوزدانه
بویوك فیچی ، صاریلی اولدقلری ایپلرله صانداله طاقامشلر . ماندا کبی یوزه
بوزه ایلرله‌یورلر . ساعت دوقوزده آرقه‌سی آلینوب حرکت ایده بیلدك .
جزیره‌نك ساحل لطیفنی تعقیب ایله بیر بوچوق ساعتده مقرادارده
اولان « واتی » قصبه سنه واردق . ایکی قسمدن مرکب . بیری یالی
بوینده . دیکری ایکی داغك آراسنده کوزل وشیرین بیریر . ساحلی
بویدن بویه ریختملی ومکمل بیر قوردونله مزین . « واتی » یی دونا
نمش بیر حالده بولدق . قوردونی یونان بایراقلریله فنارلرله قونادلانمش
هرخانه دن قماشلر ، سجاده لر صارقیدلمش ایدی . ریختم اوزرنده
موزیقه لر چالینیور . قارینجه یوواسی کبی خلق حمای سرور ایچنده
دولا شیوردی . صوردق . آیایورکی یورطیسی ایمش ویونان قرالنك
اسم کونی اولدیغندن بویله شنلك یاپارلرمش . لیمانده معیت پرنسی یه
مخصوص « موصل » بکلك واپورنده عثمانلی آلای بایراغی تموج
ایدییوردی . بیر چوق یولجیلر ودوقتور آرقداشلر کزمکه چیقدیلر . بن
واپورده قاله‌رق شنلکی اوزاقدن سیرایتمکی ترجیح ایلدم . آقشام اورته
لغی آلاجه قارا کلق باصنجه « واتی » نك هر بنا سندن بیك ضیافیشقر
مغه ، مختلف نقطه‌لرندن آل یشیل ماهتابلر یاقلمغه ، آرالق آرالق جو هوایه
یوکسه‌لن فشنکلر اطرافه دورلو دورلو نکده دورلو شکلده نورلر صاچمغه
باشلامشدی . بو اثناده موصل واپورینك دورت چیفته صاندالی بیزم

سفينه يه كلوب ياناشه رق كوكرته ضابطلرندن بريله يولداشم قوهن
افندى يوقارى چيقديلر . دها حركتمزه ايكى اوچ ساعت اولديغندن
سفينهٔ همايون سورايى قائممقام اسماعيل بكك دعوتنى تبليغ ايتديلر .
مكر آرقداشلر قوردون بوينده كزينيركن سيسام بكنك معيت بلوكى
يوزباشيسى افندى يه راست كلوب كوروشمشلر و برابرجه « موصل »
واپورينه كيتمشلر ... رماندالله آتلايوب بش اون كوره كده وارديق . كرك
سوارى كرك بحريه طبيبى خايل بكلر لطفاً مرديوەن باشنده استقبال ايتديلر .
مكلف بر بوفه حالنه قونمش اولان قيچ كوكرته سنه چيقدق . ماكينيست
افنديلر وسائر ضابطان افنديلرك معاملهٔ تقديميه سى اجرا اولوندى .
مشروبات متنوعه وطادليلر و سيسام توتونى اكرام ايتديلر . بر ساعتدن
زياده خوش بر عالم ايدوب بعد التشكر وداعلاشه رق كيمزه دوندك .

بازار ايرتسى صباحى « ايستانكوى » آداسنى صولده كوستر ديلر .
بعده صاغده « رادوس » ي كوردك . ساعت اوچده لطافت اقليميه
واعتدال هواجه كرهٔ ارضك الك كزيده موقعى اولان لباس خضرايه
بورونمش بو مشهور جزيره نك مركز اداره سى حذاسندن كچييورز .
مهيب بر سور قديم . اوكنده چات پات قايادو كونتولرينى شامل ليمان .
آرقه سنده و يانتده قيرمزي داملى و يوجه آغاجلرك سايه سنه صيغينمش
دلنشين خانه لر ، كاشانه لر . اوته ده بريده مناره باشلرى انظارمزي تسخير
ايتدى . آرتق تماما انكينه چيقمش . بحر سفيده داالمشدق . الك مدهش
فورطنه لره جولانكاه اولان بو عمان بى پايان بوكون موسم ربيعك
مغلوب لطافتي اوله رق سكونت تامه يه دالمش ، كونشدن آقان انوارك
انعكاسيله پارلايه رق كوزلرى قاما شديرمغه باشلامشدى . صولده

آناطولی قطعه سی ماوی رنکده سچیلیور . ساعت اونده بوده نظر
دن قاچمغله افقمز کاملاً ده کیزدن عبارت قالدی . بو آچیق دریسیاحتی
هپمزك جانی صیقمغه باشلادی . خارجده اویالانه جق بر شی قالماینجه
داخلده آرامق لازمکلدی . کوکرته یولجیلرینك انبار قاپاقلری اوستنده
دیره‌ك دیبلرنده تشکیل ایتدیکی اوبه‌ك اوبه‌ك جمعیتلره بز ده قاتیشدق .
کمیلرده ، کوکرته عالمی پك تحفدر . ملل مختلفه مشهوری دینه بیلیر .
هر دیاردن هر قیافتده کیمسه‌لر کورولور . هرکس بری بریله چابو
جاق احباب اولور . جیغاره‌لر مبادله اولونور . یمکلر اکرام ایدیلیر .
عادتا ضیافتلر چکیلیر ! یاطرز معیشت دها زیاده شایان تماشادر . داراجق
محلده بر چوق چرکیلر قورولور . یاتاقلر سریلیر . صندیقلردن هکمه
لردن دیوارلر ، حواله‌لر چکیلیر . بر پرده ایله حرم دائره‌سی آیریلیر .
کیمسه کیمسه‌نك یرینه قیل قدر تجاوز ایدهمز . بعضیسی اسپرتو اوجاغنی
قورمش قاهوه‌سنی حاضرلامقده ، کیمی مینی مینی سماورینی بر کوشه
یه یرلشدیرمش چای پیشیرمکده . عادتا کوچه‌لك حیاتی . بو صنف
یولجیلغك راحتسزلکیده واردر . مثلا صباحلین ایرکندن کوکرته‌یی یقا
مغه . خرطوم صوصاچمغه باشلار . همان اویقودن قالقوب پلی پی
پرتی‌یی یوکلنه‌رك بر کناره صاووشمالی . یوقسه اشیا ایصلانیر . بو ایش
بیتوب تکرار یرلشه‌جکم دیرکن بر لیمان کورولور . انبار اوستنده
کیلر اینمکه ، یول حذاسنده کیلر چکیلمکه مجبور اولور . لیمانده
دورولدیغی مدتجه یوك آلوب ویرمك کوکرته یولجیلرینی پك بیزار ایدر . . .
صالی صباحی صولده قبریس جزیره سی کورولدی چیپلاق وکلسی
داغلرك ، ساحلده برقاچ کوی و « لیماسون » قصبه سنك اوکندن

كيجه رك ساعت بشده « لارناقا » نامديكرله « طوزله » اوكنده واپورمز ده مير آتدى . منظره سى پك قسوتلى . بيرقاچ كوزل بنادن غيريسى طوپراق قولبه لر زمين چپلاق . بش اون بودور حورما آغاجى كورونيور . مغربه قدر بوراده قالندى . خيلى بوغداى ويا پاغى يوكى كتيرديلر . هوانك صيجاقلغندن هپ بوجيلر مضطرب اولدق . آتسزين قارشيمه محرر طبيعتكنى ايفا ايتمكده اولديغم « رسملى غزته » نك باش محررى رياضىء شهير صالح زكى بك چيقماسونمى ؟ نه اعلا بير سورپريز ! مكر تلغراف قابلوسنك تعميرينه مأموراً بيرمى كوندر بوراده ايمشلر . شيمدى لاذقيه يه كيديورلر . تازه مصاحبه يه قويولدق . كنديسندن قبريسه دائر معلومات آلدق . كيجه اولوبجه انكين ده كيزك ماهتابنى تماشايه قويولدق . « كوموش سروي » تاافقه قدراوزانمش بيرجادهٔ نورانى تشكيل ايتمشدى . واپورده كى صوك كيجه مزيده خوشجه كچيردك . صباحلين « قوزان » داغلرينك تماديسى اولوب جنوبه دوغرواينديكجه بالغارداغ . آلاداغ . قيزل داغ دومنلك داغ كبى اسملر آلوب شعبه لر بيراقان وانطاليه اوستنده « طوروس » يعنى « بوغا » سلسله سيله بيرلشن جبالى . يوزلرجه اهرام ومخروطدن مركب قارلى تپه لرى مشاهده ايتدك . نهايت « مرسين » اوزاقدن بايردى و « په يى ــهو » پك آچيقلرده لنكرآتدى . يولداشارله وداعلاشوب قارايه چيقدم واجزاى طبيه صندقلرى، وسائر اشيانى كمركدن چيقاره رق همان ايستاسيونه واروب اطنه ترنته بيندم . سكيزبوچوقده قالقدى . « كوديس . حاجى طالب چيفتلكى . طرسوس . كولهك . يكى زيتونلى . كهيااوغلى چيفتلكى . شاكرپاشا باغچه سى » موقعلرندن بير قاچار دقيقه توقفله اونبيربوچوقده

« آطنه » یه واصل اولدی . کچدیکمز ٦٧ کیلومترهلك مسافهده دومدوز
بیراوه‌دن عبارت اولوب یولك ایکی جانبی بر قاریش خالی براقلمامق
شرطیله مزروع ایدی . دها نیساندن آینده‌آریالر بیچیلمش بوغدایلر بیچیلمکه
حاضرلانمش ، مشهور پاموقلر فایزلنمکه باشلامشدی .

٢ : آطنه شهری

آطنه سیحان نهرینك صاغ یقه سنده آلتی بیك خانه‌لی . قیرق
بیك نفوسلی . جوانبی طوروبج باغچه‌لریله محاط بر بلده اولوب
ولایتك مقری ومصر ثانی اطلاقنه سزا « چوقوراووا » نك مرکز
زراعت وحراثتیدر . مساکنی علی الاکثر خام کرپیجدن معمول .
صیوا وبدانه‌دن محروم اولوب اوزرلری دوزدر . اوزاقدن عظیم
وکومه‌لی طوپراق ییغینی حالنده کوزوکور . مبانیٔ عالیه اوله‌رق کنار
سیحانده کسمه طاشدن یاپلمش ایکی قاتلی مکتب اعدادیٔ ملکی ایله
عسکری دپوی وخسته خانه‌سی وعابدین جاده سنده دردست اکمال
دلی محمدك یکی اوتلی کوستریله بیلیر . حکومت قوناغی واسع وداغینیق
اولوب آیری آیری تلغرافخانه . بلدیه وحبسخانه‌یی شاملدر . قارشیسنده
ده میرپارماقلی بر بلدیه باغچه‌سی ودرونده اشجار آراسنه کیزلنمش
ایکی بنای لطیف وار سه‌ده بونلر استفادهٔ عمومیه‌یه براقلمایوب بیری
مکتب اناث اتخاذ ایدلمش دیکری کرایه ویرلمشدر . دائره حکومت
جوارنده شاعر شهیر ضیا پاشا مرحوم طرفندن انشا ایتدیرلمش بر
تیاترو موجود ایسه‌ده شیمدیکی حالده مطبعهٔ ولایت اتخاذ ایدلمشیدی .

درون بلده‌ده ایکی اوتل ومتعدد لوقنطه‌لردن بحث ایدیلیورسه
ده بونلر اصلا خان وآشجی دکانندن بشقه برشی دکلدر . وسط شهرده

اوزرى چنقو ايله اورتولو بر چارشى ويانده كاركير بر بدستان ، وشرقنده طوغله دن اورولمش يوكسكجه بر ساعت قوله سى كورونور . جوامع شريفه متعدد اولوب قبه لرينك كره ميدلى اولماسى منظره لرينى پك تخفلاشديرييور . بونلردن جامع عتيق وجامع كبير شايان زيارت مبانئ عاليه دندر . جامع كبير مستطيل شكلنده وديوارلرينك ايچ يوزى چينيليدر . مرمرله مفروش حاوليسى دها واسع ويازين اداى صلاته مخصوصدر . مناره سى زاويه لي وعرب طرز معماريسنده در . آطنه مناره لرينك كافه سنده مؤذنى كونشدن وقايه ايچون شرافه لرك اوزرينه تخته دن صاچ قلر ياپامشدر . جامع كبيرك خطيره سنده بانيسى رمضان اوغلى خليل بك وتعلقاتيله ديوار كنارنده شاعر كزينمز ضيا پاشا مرحومك مرقدلرى واردر .

آطنه ده آلتى اجزاخانه ، كنار بلده ده يرمي بش دباغخانه ومتعدد قوزه فابريقه لريله دردست انشا بخارلى بر اپليك فابريقه سى موجود . غازينو وقرائتخانه كبى شيلر تماماً مفقوددر .

سوقاقلر عموميتله دار واكثريتله قالديرمسز اولوب هله مسا كنك انتظامسزلغى . چركاب صولرينك اسواقه آقماسى درون محلاتده مرور وعبورى اشكال ومتعفن چامورلقلر پيدا ايديور . جاده لرك منحرفاتى . تنظيفات آرابه لرى عرصه وميدانلره دوكوب يغديغندن مما لكت تميز لكجه آجينه جق بر حالده ايدى .

وسائط نقليه يه كلنجه اولدقجه مكمل اولوب لاندو وفايطونلرى مبذول واشيانقلى ايچون يكنسق ياپلي وايكى تكرلكلى آرابه لرى موجوددر . شومندوفر ايچرلره تمديد ايدلمديكندن ايرادي مصرفنى

همان قورودیغندن وذاتاً امنیت آقچه سیده اولمادیغندن قومپانیا ترقی ایده‌میور . لوغوموتیفلری قوتلی وسرعتلی ایسه ده آلتي تکرلکلی واغونلرینك مفروشات داخلیه‌سی پك برباد .

زراعت وتجارت — آطنه ولايتی عمومي بر مزرعه اولوب طوپراغنك قوهٔ انباتیه‌سی کندیسنه « مصر ثانی » وسیحان نهرینه « نیل صغرا » دیدیرتمشدر . بناءً علیه چوقوراووا یالکز سیحانله دکل یکدیکرینه موازی جیحان و « بردان » نامنده دیکر ایکی نهرله دها اسقااولونیور . تأسف اولونور . که‌قانالر آچلمامش . بخارلی‌ساقیه ماکینه‌لری کثیر تامه‌مش . بو اوچ آلتون اولوق بوشنه آقوب کیدیور ده اهالیسی بونلرك کنارنده « یاغمور دعاسی » ایتمکه چیقیور ! باشلیجه مزروعاتی حبوبات . سیسام وپاموقدن عبارتدر . کوزل شکر قامشی یتیشییورسه ده شکر فابریقه سنك مفقودیتندن صرف ایدیله میور . چفتلکاتده خیلیجه آلات جدیدهٔ زراعیه . بخارلی صابان ودوکن ماکینه‌لری بولونمقله برابرینه هر بیل موسم زراعتده بورایه قیصری نیکده . خرپوت . دیار بکر وسیواس اهالیسندن یوز بیك قدر غربا عمله طوپلانمقده در . بونلرك یومیه‌لری ایلك اونجه اوتوزقیرق پاره دن باشلایه رق حرارت آرتوب ایش کوجلشدکجه اوچ دورت غروشه قدر یوکسه‌لیر . عمله چفتلکاتده بر هفته چالیشوب بازار ایرته‌سی کونی اوچ بش ساعتلك یول یورویه رك آطنه یه کلیر وکیجه یی آچیقده یاتوب صالی کونی قورولان « ایرغادپازارنده » اثبات وجود ایده‌رلر . یوم مذکورده خلاف اولماسین آطنه یه قیرق اللی بیك عمله طوپلاندیغندن سوقاقلر میدانلر انسان دریاسی کسیلیر . عادتا کچیله‌مز . ایشته بو بازارده

کونده لك بیاسه سی قاچه چیقارسه اونا کوره اصحاب چفتلکات یکیدن عمله طوتوب کوتوروولر . چفتلك صاحبلری عمله لرینه کونده ایکی اوکون یمك ویرمکه مجبوردر . فقط چوغی بو خصوصده پك پك غدارانه حرکتله سیم سیاه و کوفلنمش صومونلر ، متعفن یاغله پیشمش طاش کبی سرت پلاو یدیرییور . بونی خبر آلنجه جانب ولایتدن مأمورلر اعزامیله نمونه لر کتیرتدم و مضر صحت اولان بو حاله میدان ویرلمه مك ایچون محلی اعیان و خانداندن مرکب بیر قومیسیون تشکیلنه موفق اولدم . آطنه ده بو عمله مسئله سی جداً شایان اصلاحدر . چوغی ممالك بارده دن قالقوب هفته لرجه یول یورویه رك چوقورآووا کبی حار ورطیب بیر اقلیمه کلییور . اوتوزقیرق پاره مقابلنده اویافیجی کونشك آلتنده چالیشوب کیجه لری آچیقده کچیرییور و بویله مضر صحت اطعمه دن چوغی تلف اولوب کیدییور .

خسته خانه — آطنه نك بلدیه خسته خانه سی نوقت کوزمك اوکنه کلسه دهشتدن تویلرم اورپریر . مدرسه کبی کرلی وقبه لی بیر بنا . طاشلرك اوزرینه بیره راوت منده رسریلمش دوزینه لرله غربا البسه وقیافت ذاتیه سیله اوزرنده اینله یوب دورییور . یاره لیلر ، بره لیلر کندی کیرلی و متعفن مندیل ویمنیلریله ، انتاری پارچه لریله یاره لرینی صارمشلر . صباحلری بلدیه حکیملرندن بیری شویله بیر دولاشوب اجزاخانه دن حاضرلاتیله رق کتیرتلمش « هندیاغی . انکلیز طوزی . سولفاتو » کبی بیر قاچ محدود علاجی داغیتدیرییور . قوغوشلره تعفندن کیرمك قابل دکل . هله ایرغادپازاری اولوبجه خسته لر حاولی یه . باغچه یه . قاپینك اوکنه کبه لرینه صارلوب یاتییورلر . نهایت قولرا مناسبتیله خصوصی

بر خسته خانه انشاسيچون ايستانبولدن تخصيصات ويرلدى وبلديه بعده بونى غرباخسته خانه‌سى شكلنده محافظه‌يه قرارويرديلر ايدي .

تفرجكاهلر — آطنه ده عمومي نزهتكاهلر مفقود اولوب اطراف بلده ده كى باغلر ، باغچه‌لر ، خصوصى اكلنجه يرلريدر . يالكز سيحان بوينده كى يالى قامو‌ه لرى هر اقشام عمومك محل تنزهيدر . اوراده غروبه قدر قلوب اوكلرندن آقان صارى رنكلى سيحانى اورته سنده كي آداجقلري ، آقينتيلى يرلره صف صف صيره لنمش وثابت دوبه‌لر اوزرنده ده كيز حاملريني آنديران ده كرمنلرك دونر چرخلريني سير ايدرلر . نهرك مجراسى درين اولماديغندن شهرى طغياندن وقايه ايچون سدلر ياپلمشدر . اوزرنده يرمى كوزلى و ايكييوز آرشون بوينده روماليلر زماندن قالمه بر كوپرو موجود اولوب مدخلنك بالاسنده اوقوديغم تاريخك صوك پارچه سى شودر . (ديدى اتمامنه مكتوبجى ناظم جوهرين تاريخ : ضيا پاشا يكيدن ياپدى زيباجسر سيحانى ١٢٩٦ .

آطنه ده اقامتم اثناسنده محلى فرقهٔ عسكريه طبيبى بهيج بك و ديكر بر قاچ احبابله « بيزديقيان چفتلكى » نه مدعوا كيتديدك . شهردن بر ساعت خارجده كى بو چفتلك غايت واسع . وسطنده ايكى قاتلى بر كوشك واردى . اشجار مثمره سى پك چوقدي . لايعديكى دنيا . كوكي بل قالينلغنده طوروبج آغاجلرى ، دوتاقلر ، المالقلر . آقاسيا ، صالقيم وتره بنتي آغاجلرى پك لطيف بر اورمان تشكيل ايتمشدى . صاحبي بدروس آغا صاچلرى آغارمش ، خوش صحبت بر اسكى عثمانلى اولوب كنديسيله زراعته فلاحته دائر كوروشدك . اراضينك فيض وبركتندن ، بيره اوتوز محصول ويرديكندن . اكر طوپراق درينجه

سورولوب قانالرله صولانسه آلتمش ویتمش بیله ویره بیله جکندن بحث ایتدی . صوکرا ایپك بوجکخانه سنی . حیواناتك آخورلرینی . خرمن ماکینه لرینی . کوکرجینلکاری کزدك . اقشام بیزه مکمل بیر قیر ضیافتی چکدی ایدی .

طوپوغرافیای طبی — اطنه اقالیم حار ایله معتدل آراسنده حدود اولوب باغچه لر ندهکی حورما . آغاجلاشمش فرعون اینجیرلری زائره عربستانی خاطرلاتیور . بلده دوزلکده کائن ویالکز « تپه باغ » محله سی جزئی مرتفعدر . طبیعت ارضیه مرزغیه جنسنه منسوبدر . سیحان بونده خلیجه میاه راکده موجود . هله جهت غربیه ده وشهره ایکی ساعت مسافه ده « اقیا » نامیله کنیش بیر باطاقلق وارکه قسماً عابدین پاشا زماننده قورودولمش . قسم اعظمی اویله جه دورویور .

اطنه نك هواسی قیشین معتدل [٤ الی ١٢ درجه سانتی غراد] ایسه ده یازموسمی پك صیجاق [٣٠ الی ٤٢ درجه] ورطیبدر و کیجه ایله کوندوز آراسنده اون درجه فرق واردر . قارادن اسن « شرقی » روزکار صیجاق و وخیم . دهکیزدن کلن « غربی » روزکاری سرین و لطیفدر . یازك بو وخامت هوائیه سی سببیله اهالی جوار باغلره و خیلی مصرف وکلفت اختیاریله سکیز اون ساعت مسافه ده کی طوروس داغلرنده کی یایلالره چیقمقده در .

اطنه ده احتیاجات مائیه سیحاندن تدارك ایدیلیور . صویی فی الحقیقه لذیذ و خفیف ایسه ده چامورلی اولدیغندن سوزمك ایجاب ایدر . سقالر آلتی دستی صویی مرکبه یوکله دوب بیر متالکه صاتیورلر فقط پاچالرینی صیوایوب مرکبلری نهره سوره رك حتی لغم آغزی

جوارندن دستيلرى دولدوردقلرى جهتله تيز دكلدر . سيحان شهره
كيرمدن اول آلتماسى وياسوزكجدن كچيروب بعده ده مير بورولرله
كتيريله رك محلاته توزيعى لازم اما . كيم يايه جق ويايديره جق ؟ ؛
مملكت ذاتاً هردورلو اهتمامات بلديه دن محروم . لغملر مفقود .
خلاجوقورلرى اصولسز و يولسز . عرصه وباغچه لر خالقك عمومى
مشاسي مقامنده . حركاب صولرى اسواقه آقوب متعفن ودائمى سيللر
وقالديرمسز يرلرده يم يشيل كولجكلر وباطاقلقلر ياپمش . مزحرفات
اويله ييغيلى قاليور وياپول كنارلرينه وچوقوريرلره دوكولويور .
بويوز دنده هوا بوزولقده .... اطنه ده اك چوق كورولن خسته لقلر
ايصيتمه لرك انواعى وخبيث شكلى . تيفولر . قانلى باصورلر . هردور
لوروماتيزما وطوزلى بالغام كبى بيرچوق عالل جلديه . قاراجيكرو
دالاق شيشمسى وسائره در . قوش پالازى پك نادر كورولورمش .
فرنكى مع التأسف پك منتشر ، كوز خسته لقلرينك انواعى وار .

ياىلايه چيقاميانلر كيجه أولرينك دامنده ونخت تعبير ايديلن
چارداقلرده ياتارلر . حالبوكه حرارت فوق العاده دوشديكندن آليشمايا
نلر ايچون پك مضردر . مسافرة كلنلره بهمه حال اودالرنده ومطلقا
جيبينلك ايله ياتماليدر . چونكه سينك وسائر حشرات كوندوز بيله
انسانى راحت براقميه جق قدر چوقدر . عكس حالده ألويوزچيچك
چيقارمش كبى فيسكه فيسكه قيرمزى سيويلجه لر ايچنده قالير .

٣ : اطنه ـ طرسوس « كيدوب كلمه »

اون ايكى كون اطنه ده قالوب تفتيشات صحيه يى اكمالدن صوكرا مايسك
سكيزنجى كونى صباح تره نيله طرسوسه عزيمت ايتدك . پروغرام

اقتضا سنجه اوچکون بوراده قالوب بعده مرسینه ایتمك واورادن سافكه يه وبعده حلب ولايتنه كچمك مقرردي . حالبوكه تام حركت ايده جكم صره ده بيرقادينك قي واسهاله طوتوله رق آغرلاشديغني خبرويرديلر . معاينه سنه قوشدق . قولرانك نمونه سى . بالتحقيق عين خانه ده اون كون اول اطنه ده خسته لانوب كلن قادينك قيزينك دخى عين علامتلرله ٢٤ ساعتده وفات ايتديكى ميدانه چيقدي . «قولرين» يعنى عادى يرلى قولراسى اوله بيلمسى احتماليده وار . درحال اعلان ايله اورته لغى ولوله يه دوشورمه مك ، مملكتى قار انتنه يه آلدرمامق ايچون يالكز خانه يى قوردون آلتنه آلوب تدابير تطهيريه وتبخيريه يى اجراده قصور ايتمدم ومحله مختارلرى ، اصناف كهيالري . خانجيلر جلب ايتديريلوب خسته ووفيات اولونجه اخبار ايتملري ومعاينه سز دفن اموات ايتديرلمه مسى قائمقام ضيا بك افنديك فعاليتى سايه سنده تحت تأمينه آلندى . ايرتسى صباح ايكى جنازه واوچ خسته دها خبرويرديلر . جنازه لرك بيري شبهه لى وخسته لرهپ قولرا اعراضلى ايدى . آرتق تردده امكان قالمادى . يرلى ايكى طبيبله قونسولتوايده رك راپورمي يازدم . ياريم ساعتده قوة برقيه طرسوسده قولرانك ظهوريني هرطرفه عكس ايتديردى وقصبه قوردون آلتنه آلندي .

بوسنه آناطولى يه هيئات صحيه اعزامنده كي اصابت عادتا كرامت درجه سنده تصوير ايديله بيلير . طرسوسده قولرايى كشف ايتديكمز زمان بلديه حكيمى عزل ايدلمكله بيراقوب يايلايه كيتمش وغير موظف بير يونانلى طبيبده بلى پرتى طوپلايوب قاچمشدى . اكر بيزده اولماسه ايدك تدابير سائره دن صرف نظر خسته لرى معاينه ايچون بيله دوقتور

بولونمیه جق هر کس دهشت ایچنده قاچیشه جقدی . ایستانبولدن اطبا
وآلات تبخیریه کوندرلمك ایسه خیلی زمانه توقف ایده جکدی . همان
حلب وبیروت واطنه ده کی اوقدر اشاری سریعاً جلب ایتدم . قونیه
هیئتنك آنطالیه کی ده ایکی طبیبده کونده رلدی . اجزا صندقلری بزله
پولوه ریز اتور ماکینه لرمزله اردوکاه طبی یی دائرهٔ بلدیه ده قوردق .
میقروبلر اطبای مساحه یی درحال قارشیسنده بولدی وایشته بوسایه
ده یومیه اون بش یرمی وقوعات چیقان طرسوسك دهشتلی قولراسی
اوچ هفته ده اندفاع کلی درجه سنه واردی . لکن مع التأسف عین
شدتله اطنه ده علوریز اشتعال اولدیغندن حزیرانك بشنده رفیقلردن بیر
قاچیله مرکز ولایته قوشدق . اوت ! بو بیلك طرسوس قولراسی پك دهشتلی
ایدی . چونکه کرك ایستانبول کرك بروسه وحوالیسنده یوزلرجه
قولرا مصابینی کوردیکم حالده بو دورلوسنه اصلا راست کلمه مش ، یالکز
کتابلرده اوقومشدم . اوقدر شدتلی که معاینه یی بتیروب رچته
یی یازییور وعلاج یتیشمدن وفات خبری کلیوردی « کیده رکن
دوشدی ، اوطوررکن اولدی ! » سوزینه اینانمایانلر طرسوس استیلا
سنی کورمامیدیلر . ایکی اوچ ساعت ایچنده طوتولوب وفات ایدنلر
پك چوق اولدی . آسیا قولراسنك اك شدتلیسنده نسبت وفیات ١٠٠
ده ٨٠ در . طرسوسده « ٨٣ » ه قدر چیقدی . وفیاتك بو چوقلغی
اهالینك قان آلدیرمغه اولان ابتلاسنه عطف ایدیله بیلیر . ثانیاً خلق
اطبایه قارشو نظر وحشتله باقییور ، خسته لری صاقلایور . علاج
قوللانمییوردی . « حکیملر خسته لرمزی مخصوص اولدورویور ! بیر روح
ویرییورلر سوردکجه خسته مورارووب قیوریلییور ! » کبی جاهلانه ذهابلری

واردی. دیکرلری روح عادی و معصوم « کافورلی اسپرتو » ایدی! ثالثاً موسم حصاد اولمغله جوار کوی و چفتلکلرده بیکلرله عمله موجود اولوب بونلر آچیقده و صو باشلرنده اوچقورلري آلنده دوریورلر. هر کون جوار یوللرده تارلالرده بویله جه وفات ایتمش بش اون غربا جنازه سی بولویوردق. رابعاً نصیری طائفه سی امواتك غسل و تدفیننده معاملات تبخیریه اجراسنه چوك درجه ممانعتده بولونیور. کندیلرینك اسرار انکیز مراسم مذهبیه لرینی بیزیابانجیلره کوسترمه مك ایچون جنازه لرینی کیجه لري کیزلیجه قاچیروب کومکه چالیشیورلردي . . . . .

طرسوس قصبه سی ـ « اطنه ـ مرسین » دمیریولی کنارکاهنده ومشهور بردان نهرینك جهت یمیننده قضا مرکزی بیر قصبه اولوب بیر مشجره نك ایچنه صاقلانمشدر. درونته کیرمدن کورولمز. غایت قدیم بیر بلده اولوب دفعاتله تخریب واعمار ایدلمشدر. حال حاضرده ۲۲۵۰ خانه دن مرکب وچوغی زراع اولمق اوزره ۱۵ بیکه قریب نفوسی شاملدر. مساکنی اطنه کبی کرپیچدن دکل چوغی کسمه طاشدن عرب طرز معمارییسنده انشا ایدلمش کوزل بنالردر اکثرینك دامی کره میدلیدر. سوقاقلر نسبتاً منتظم و تمیز اولوب قائمقام ضیابکك همت و غیرتیله پك چوق یری بالق صیرتی قالدیریم ایله دوشنمشدر. یالکز کنار قصبه ده کی بیر ایکی فلاح محله سنك خانه لری « هوغ » نامیله قامشدن معمول و نظافتدن عاری ایدي. بردان نهرندن صنعی نهرلر واسطه سیله آیریلان اوچ ایرماغك بیري قصبه نك کنار شرقیسندن، دیکری وسطندن، اوچونجیسی حدود غربیسندن جریانله بیر چوق ده کرمنلر وقوزه واپلیك فابریقه لرینی ایشلتمکده وباغچه لره داغیلمه ده در. طرسوسك حکومت

قوناغی جداً قصبه‌یه زینت ویره‌ن مبانیٔ نفیسه وجدیده‌دندر . قائمقام بكك ایلك ثمرهٔ فعالیتی اولان بو بنای عالی وسط شهرده و بر میدانك كریسنده كائن ایكی قاتلی وكسمه قایادن یاپلمش جسیم بر دائره اولوب مرمر دیره‌كلی مدخلدن ایچری كیرنجه زمینی طاش دوشه‌لی دیوانخانه وایكی یقه‌سنده صیره واری اوداار كورولور . چیفته مردیوه‌نله یوقاری قاته چیقیلنجه ینه ایكی صره مأمورین اوداری . بر قبول سالونی و بر مسجد واردر . بو دائره‌نك صاغنده عین بیچمده یاپلمش مجدد وشیق بر بلدیه دائره‌سی . صولده ذكور واناثه مخصوص وغایت صحی طرزده حبسخانه‌لر . قارشیسنده ضابطه و پولیس دائره‌سی كورولور . مشتملاتیله برابر بوقدر ابنیه‌نك اعانهٔ اهالی ایله ویالكز ۸۰۰ لیرا صرفیله وجود بولمش اولماسی شایان حیرتدر . ینه او میر غیورك محصول همتی اولاق اوزره بر غربا خسته خانه‌سی وار كه دیوارله محاط واسع بر باغچه‌نك اورته‌سنده كاملاً طاشدن یاپلمش ایكی قاتلی بر بنای محتشمدر . اللی یاتاق استیعاب ایدییور . آریجه معاینه وطبیب اوداریله اجزاخانه ومطبخی وار . بو بنایی قوارا ایله بولاشدیرمق ایسته مدیكمدن باغچه‌نك كوشه‌سنه آلتی چادر قوردوروب ادارهٔ مصلحت ایتدك . خسته خانه‌نك قاپیسی بالاسنده‌كی قطعهٔ تاریخیه‌نك صوك سطرلری شودر . قائمقام ضیانك اقدام وغیرتیله :

الحق وجوده كلدی بو جای صحت آباد * فیضی لسان فكره كلدی بو تام تاریخ : قیلدی كسان بلده بیمارخانه‌یی بنیاد ۱۳۱۰) .

معابدندن قصبه‌نك جهت غربیه‌سنده وطاشدن بر بنای مهیب شكلنده‌كی « جامع نور » مشهور اولوب خلفای عباسیه‌دن « مأمون ك »

بنا کرده‌سی اولدیغی مرویدر . قبه‌سی یقامقله تحته بیر چاتی ایله قاپامشلر . یکپارده مرمردن اویمه محرابی پك مصنع و قیمتداردر . اتصالنده وصول کوشه سنده بیر تربه موجود اولوب درونده یشیل اورتولو اوچ صندوقه وار . صولده کی مقام شیت وسطده کی مقام لقمان و صاغده کی ایسه مأمون خلیفه نك مرقدی ایمش . تربه طرق محتاطه تکه سی اتخاذ ایدلمش ودیوارلرینه دفلر آصلمشدی . تربه نك اوکنده غایت ظریف بیر ساعت قله سی موجود اولوب ضیا بکك تشویقیله خاندانندن فیضی آغانك ویردیکی ۲۰۰ لیرا ایله یاپلمش ویالکز ۱۰۰ لیراسیله اوروپادن چالار ساعتی کیترتلمشدر .

بیرده مقام جامع شریفی وارکه چارشی اورته سنده کائن و درونده یشیل پرده لرله مفروق مقام « نبی دانیال » ی حاویدر . جامعك آلتندن و تمام بو مقام حذاسندن بیر ایرماق جریان ایتمکده‌در . یوقاری طرفده مقام بلال حبشی زیارت اولونور .

جامع عتیق کلیسه‌دن مبدل اسکی بیر بنا اولوب صیواسز و بادانه سز بیر مغاره‌یی آ کدیرر .

— مکتبلر : ضیا بکك تشویقی و اهالینك اعانه‌سیله هپسی یکی یاپلمش ابتدائی ورشدی بیر قاچ دانه مکاتب موجوددر .

— ایپلیك فابریقه‌سی : خارج قصبه ده کائن و بردان نهرندن آیریلان بیردره واسطه سیله متحرك اولوب ۱۲۰ بیکیر قوتی حاصل اولمقده‌در . قاپیدن کیریلنجه یوزلرجه دستکاهلرك فعالیتندن شدتلی بیر غمغمه ، بیکارجه آهنین چرخلرك دورندن بیر طراقه ایشیدیلیر . رهبرلك ایدن انکلیز ماکینستی بیزی ابتدا طاراق ماکینه لرینك

یاننه کوتوردی . بوراسی عملیاتك مبدئی . پاموق . چکردکلرندن آیریلوب قابارمقده . بونلرك یاننده سیلندیر دستکاهلري وار . آییقلانان پاموق اسطوانه‌لر آراسندن تضییق ایله کچه‌رك لوحه شکلی آلیور ، بیر محوره صار یلیور . متعاقباً بو صارغیلر تقسیم دستکاهلرینه ویریله رك اوراده ایپ قالینلغنده فتیللر حصوله کلوب سپته یيغیلیور . ایشته ایپلکك شکل ابتدائیسی بودر . بوندن صوکرا بوکمه دستکاهنده بو کوله‌رك بیر متره فتیل سکسان متره اوزایه رق اونسبتده اینجه له نیور . ایکنجی بوکمه دستکاهنده ۱۲۰ متره یه رسیده اولویور . الحاصل بو یله جه ۱۰۰۰ متره ده بوکولمه تمام اوله رق مقاره لره صار یلیور . الی بیك لیرا مصرفله وجوده کلن مادرومانی نام عثمانلی تجارینك بو فابریقه‌سی سنوی اونبش بیك لیرا حاصلات یاپمقده ایمش . درونتده ۴۸۰ عمله چالیشمقده ایدي . معمولاتی کاملاً آناطولی یه سوق ایدلمکده ایمش .

— ده کرمنلر : طرسوسده مکمل ومنتظم بیر قاچ صوده کرمنی وار . هیچ انسان الی ده کمکسزین بوغدای اسطوانه‌لرده أله نوب تکنه لره آقه رق وقفسدن سوزوله رك رافعه لی آلت صعود له یوقاري قاتده کي انبارلره چیقیور وطاشارده اوکودیله رك اون اولویور ودورت ألکدن بالمرور کپکی ، ایرمیکی ، اونی آیریلییور .

— آثار عتیقه : طرسوس انقاضی قدیمه اوزرینه مبنی اولوب هانکی نقطه‌سی قازیلسه ۳ الی ۵ متره درینلکده بنا دوکونتوسنه راست کلینیور ولایعد پارکه طاشلر چیقار یلیور . حتي بو ایلك طبقه دن صوکرا ینه طوپراق قاتده راست کلنه‌رك اوده حفر ایدیلرسه تکرار ابنیه انقاضنه تصادف اولونیور الحاصل صو ظهور ایله حفریاته مانع اولیورده

ینه انقاضك آرقه‌سی آلنمیورمش . بوندن اکلاشیلیورکه شهر مکرراً خراب اوله رق طوپراقله اورتولمش صوکرا تکرار اعمار ایدلمش . بعض لطیفه‌پردازان طرسوسه ترسی‌دونمش ! دەرلر . . .وسط قصبه ده‌قدیم بیر قلعه بقیه سی موجود ایکن هدم ایدیلوب انشاآت جدیده ده‌قوللانلمشدر . عسکری ده‌بوی جوارنده اسکی بیر سورقاپیسی کورولیور ، که مقدم اوزرنده بیر قادین صورتی بولوندیغندن بین الناس « قانجق قاپی » دییه شهرت بولمشدر . ینه ده‌بویك اوست باشنده « کوزلی قوله » اسمیله ابنیهٔ قدیمه‌دوکونتوسندن عبارت بیرتپه وارکه سونکرکی‌ده‌لیك ده شیك‌وصنعی‌کمرلردن‌ومحزنلردن مرکبدر . بونك آلت طرفنده‌ریختم آثاري کورولمسی واوراجقده ۵ الي ٦ متره حفریاتله حیوانات بحریه مستحاثه لرینك ظهوری اعصار قدیمه ده طرسوسك‌ده‌کیز کناري واوراسنك لیمان ایدوکنی بعده‌مرور اعصار ایله دوله رق ده‌کیزك اوچ ساعت کری چکیلدیکني افهام ایدییور . بوظني تقویه ایدن بیر مسئله دها وارکه تحت‌الارض ۸ متره ده‌جسیم کوپرولر بولونماسیدر . دیمك بردان نهری مقدم شیمدیکی سویه‌سنه نسبتاً سکیز متره منحطدن واوکوپرونك آلتندن مرور ایده رمش . اوزمان اراضي‌بوقدر آلچاق اولونجه ده‌کیزك شیمدي‌یه‌نسبتاً دهابریده بولونه جغي طبیعیدر .

طرسوس‌جوارنده‌اسکیدن قالمه صوکمری‌آثاري ده‌کورولور . بیر ده خارج قصبه ده « دونوك طاش » نامیله بیر خرابه وارکه‌مستطیل شکلنده واورته‌سی بوش‌جسیم‌بنادن عبارتدر . دیواربدنلري‌اوزرنده آرابه یورویه‌جك‌قدر کنیش وریختم کي دوندورمه‌دیر . طیش‌یوزي

مرمر لوحه لرله قاپلی ایکن بعده صو یولدیغی اطرافنده کی مرمر پارچه لرینك وجودندن اکلاشیلیور . چپه چوره دیوارلرنده نه قاپی . نه پنجره و نه ده ماز غال ده لیکی الحاصل هیچ بیر منفذ یوق ایکن بالآخره بیر ده لیك آچیله رق ایچری کیراشدر . هیئت عمومیه سی بیر شیشه یه بکزه مه ین بو بنای قدیمك مشهور « ساردانا پال » ك تربه سی اولدیغی روایت ایدلمکده .

— مسیره لر : طرسوسی قوشاق کبی احاطه ایدن طوروغوجو تیون باغچه لری و دوتلقلر بیره ر مسیره اولوب هپسنك ایچندن صولر آقدیغی جهتله بوجویبارلر ایام مخصوصه ده خلقه تفرجکاه اولیور . بونلردن باشقه « چاغلایان وطغیان » ده نیلن محل آیریجه شایان تماشا در . قصبه نك جهت شرقیه سنده کی بو محل « برادن » نهرینك ٤ الی ٥ متره ارتفاعدن آشاغی وقایالردن سقوطیله متحصل خوش بیر شلاله در . قارشیسنده کی صرته بندیه نك یاپدیردیغی قاهوه نك کنارینه اوطوروب قوجه بیر نهرك بیر ساحهٔ عریضه دن دوشـه رك بیاض بیر کوپوك حاصل ایتمسنی ، طاشلری اویه اویه یریر یالاقلر و کوپرولر یاپوب مختلف وضعیتده کوپوك ستونلری تشکیل ایتدیکني وطاشلره چارپوب توز کبی داغیله رق هوایه دومانلر صاچدیغني وضیای شمسك بو صودومانه انعکاس وتحللندن متولد مینی مینی علائم السمالرك اوچوشدیغنی کورمك . نهر سیالك صخور ثابته ایله تصادمندن متحصل مدهش ودائمی اوغولتی یی ایشتمك پك شاعرانه در . فضله اوله رق بوشلاله نك آیریجه شهرت تاریخیه سی ده سویله نیور . بونك آلتنـده مردیوه نلرله اینیلیر صـنعی اودالر وارمش وایشته تاریخك « مشهور اسکندر کبیر بردان نهرنده یقاندي » دییه خبر ویردیکی محل بوراسی ایمش !

— غار شریف : طرسوسه ایکی ساعت مسافه ده اصحاب کهفك مقامانی بولوندیغنی ایشیدنجه بنده زیارت آرزوسی اویاندی . نهایت ایشلرك تاوسادیغی بر جمعه کوني قائمقام ضیابك و بلدیه رئیسی بدوی افندی ایله برابر اسب سوار اوله رق یوله چیقدق . کوشك ده نیلن وچارداقه بکزه ین تك اودالی قولبه لری حاوی باغلر آراسندن کچوب حارپ یوللره کیردك . نهایت مرمردن عبارت چپلاق بر جبل عظیم و پایه سنده قبه لی بر مسجد شریف کوروندی . بز یاقلاشدقجه سمایه سیم سیاه بولوطلر ییغیلییور وشمشکلر واديلر آراسنده اوچوشیوردی. نهایت غاره واردق . زواره مخصوص بر قاچ اودا . یاننده جسیم بر صهریج . مسجد مرحوم والده سلطان طرفندن انشا ایتدیرلمش . اوکنده مغاره نك مدخلنه ایصال ایدن بر مردیوه ن موجود . مردیوه نك باشنده کی چیتلنبیك آغاجنك هر دالی زوار طرفندن «آداق» نشانه سي اوله رق باغلانمش الوان مختلفه ده به زپارچه لريله دونانمش صاچاقلانمش ایدی . فقط تصادف بویا ! تربه داریایلایه کیتمش وغارك اناختارینی ده برابر کوتورمش . ایچری کیره مدك . یالکز تپه سنده کی جسیم ده لیکدن باقمغله اکتفا ایتدك . ضیا بك اقدمجه زیارت ایتمش اولدیغندن کهفك ایکی ساحه دن عبارت ونهایتی بولونه مایان مظلم تونللری حاوی اولدیغني سویلدی . ایری یاغمور دانه لریده دوشمکه باشلایور . حیوانلره بینه رك عودته مجبور اولدق . یاغمور کیتدکجه صیقیشدیردی . اطرافمزه ییلدیرملر یاغیور ، دهشت انکیز رعدلر بینمده اوتیوردی . رفیقلرم خیلیدن خیلی یه ایلرله دی . بن ایسه یولك بوزوقلغندن وأيي بنیجیلکم اولمدیغندن حیواني سوره میوردم .

فقط بش اون آدیم اوکمه دوشه‌رك کوزلرمی قاپاشدیران صاعقه بیکیری اورکوتمکله دورت نعله قوشمغه باشلادی . بلدیه رئیسنه یتیشوب کچدم . بیکیر کیتدکجه حیزلاندی . باشنی آلمق قابل دکل . غایت دار بیر یوله کیروب میلالی اراضیدن ایکریله‌رك کچرکن طبیعی بنده یانه تمایل ایتمشم . آتمدن اکر دونمکله بیر کوزل دوشدم ! اوت کوزل دییورم . چونکه آیاقلرمی اوزنکیدن چیقارمشدم . یانمه ده بیر قوم سدی تصادف ایتمکله اوزرینه اوطورو ویرمشم . نه ایسه ضبطیه لر یتیشوب اکری دوزلتدیلر . قولانی قیصه‌دیلر . یوله دوامه باشلادق . اووایه وارنجه قیامتدن نشانه ویرن یاغمور . رعدوبرق کاملاً کسیله‌رك کونش بولوطلر آراسندن قورتولدی . بو سرینلکله طرسوسه کیردك .

— طوپوغرافیای طبی : اطنه ایله طرسوس آراسنده طوپوغرافیای طبی نقطه نظرنده بیر فرق اولمایوب ایکیسیده عین اووا‌ده کائندر . اولکنی قوشادان مترا کم صولر . باطاقاقلرمع زیاده بوراده ده واردر . هیله کویلرده حمالرك انواع واشکالی پك منتشردر . احوال هوائیه جه فرق . طرسوس ساحل بحره دها یاقین اولمغله غربی روزکاری اسدیکی زمان درجهٔ حرارتك نسبتاً بیر ایکی درجه آشاغی اولماسیدر . احوال مائیه یه کلنجه : احتیاجات مائیه «بردان» نهرندن تدارك ایدلمکده اولوب بو نهرك صویی ایسه سیحانه نسبتاً طعمی فنا وآغر . هضمی کوج وحرارتی زیاده‌در . بوده املاحنك زیاده لکندن اوله‌جق . روایته کوره نهرك صویی اساساً پك لطیف وخفیف ایکن یولده اختلاط ایتدیکی « قاراصو » سببیله کوتولشمکده

ايمش . آغرلغندن صرفنظر ايدلسه دخی اهالی هر ير دن كچن ايرما
قلرك راست كلمه محلندن واك پيس يرلرندن صو آلمقده بوده مضرتنی
آرتيرمقده در . طرسوسی احيا ايده ن ضيا بك ايرماغك مبدأ ءنده
صوبی سوزكچدن كچيرته رك مجرالرله قصبه يه جاب وتوزيع ايچون
اعانهٔ اهالی ايله اوروپادن ترقوس قومپانيا سنككی كبی دوكمه ده مير
بورولر كتيرتمش لكن هنوز عمليانه باشلانمامش ايدی . طرسوسده
طاش عاتی دخی غايت چوق اولوب سببي بوصولره عطف ايدليور .
اطنه ده اولديغی كبی بوراده ده مايس نهايتي اولونجه خلق اون ساعت بعد
مسافه ده كي « نمرون » يايلاغنه كيديورلر . بورايه آرابه يولی اولمديغندن
قادينلر وچوجوقلر حيوان يولجيلغندن پك زحمت چكرلرمش .

٤ : اطنه - يارسوات - بياس

طرسوس قولرادن تميز له نتجه اطنه يه عودتله اون كون قدر
قالدم . خسته لق بورابيده فنا حالده صارمشدي . عين شوق باكرله
حياتمزی تهلكه يه قويوب چاليشدقسه ده مع التأسف ثمره دار اولمايوردي .
چونكه طرسوسده كی حكومتك او محترم ضيا بكك ذكاوتی . غيرتی
وفعاليتی يرينه بوراده فائق پاشا نامنده كي بونامش بيروالينك جهالتی .
بطائتی تشبثلرمزی عقيم براقييوردی .

هله بر قاچ كون اول كلن واوكله يين قامه كيدر كبی خانلن
جيقوب اوكونكی مصاب ووفاتلرك عددينی مركزه اخباردن باشقه
بر ايش كورمه ين قارانتنه مفتشنك والی يه مماشاتی صعوبتي بر
قاتدها آرتر مقده ايدي . قولراليره مخصوص باراقه شكلنده خسته
خانه انشاسنه ايستانبول امرويردی . بونی شهرك اوزاغنده .

بو كسكجه بر موقعده ياپه‌جق يرده تمام شهرك قارشيسنده ، نهرك كنارنده وصوسويه سيله هم حذا بر موقعده انشايه ، شفاهى وتحريرى پروتستولرمه رغماً ، قرار ويرديلر . وقتاكه بازاقه‌لر كشاد اولوندى . اوزمانه قدر تميزقالان نهرك منصبنه قدركى قراونواحي يه صولرله خسته‌لق بولاشه رق بيكلرجه كيشى‌يى قيردى كچيردى .

بوصره لرده‌پياس قلعه سى درونده‌شبهه‌لى‌خسته‌لق ظهورايتديكى خبر ويرلمكله عزيمته‌امرآلدم . حزيرانك اون‌ايكنجى كونى آقشامى بر تبخيرماً موريله لاندونه راكباً يوله دوزولدك . دوز اوواني آيقر لايان شوسه اوزرنده ايلرليورز . ١٣١٣ سنه‌سى ماه محرميده اينجه هلال شكلنده سمايى تزيين ايدييور . كيجه « مسيس » ه مواصلتله بيراز استراحت‌ايده‌رك تكرار حركت ايلدك . سيحانه نسبتاً دهادار وجريانى خفيف « جيحان » نهرينى قديم برطاش كوپروايله آتلايوب صباحلين طلوع شمس ايله برابر « يارسوات » قصبه سنه كيردك . جيحانك كنارينه اوزانان بويوك كوي بر سنه يه قدر « مهاجرين ناحيه سى » نك مركزى ايكن بعده « حميديه » ناميله‌قضايه‌تحويل اولونمش . سكنه سى كاملاً مهاجريندن عبارت اولوب وخامت هوا سببيله چوغى تلف اولمش . حتى نوغاى مهاجرلرندن اولان بلديه رئيسى اوتوز سنه اول ١٤ بيك خانه اوله رق كلدكلرينى شيمدى آنجق بشيوز خانه قالدقلرينى سويلدى . ايشته‌احوال‌ارضيه واوصاف اقليميه نظردقته آلنميه رق راست كله مهاجريرلشديرمنك نتيجهٔ فجيعه سى ! . . . .

دورت‌بش ساعت استراحتله مأمورين ايله كوروشدم . قصبه

نك احوال صحيه سنی تحقيق ومراجعت ايدن امراض عاديه مصابينی
مجاناً معاينه وعلاجلرينی اعطا ايله ساعت ايكيده يوله چيقدق. توتون
تارلالري آراسندن كچوب اراضیٔ خاليه يه كيردك . شوسه بيتدی.
يول كيتدكجه صارپلاشيور . صيق صيق حرمنلره تصادف ايدييورز .
قادينلر بيكيره بينمش حرمن چويرييور . ارككلر هوايه صاووريیور .
ساعت آلتيده يوكسكجه بيرتپه يه وارەرق آق دەكيزی مشاهده ايلدك .
سياه طاشلری اطرافه صاچيلمش قديم وجسيم بير شهر خرابه سنه
كيردك . تأثيرزمان ايله دارمه داغين اولمش . يالكز بعض قاپی وصوكمر
لری شكلنی محافظه ايتمشدی . ايكی ساعتدن زياده بو خرابهٔ عظيمك
كنارندن كيدەرك قومسال اراضی يه كيردك . بير كيلومتره اوته ده
ده كيزقييسی كورولويوردی . طبيعت ارضيه يه باقيلنجه اعصار قديمه
ده بحرسفيدك مذكور ويران شهرك اوكنه قدر ممتد اولوب بعده قوملرك
دولماسيله كری چكيلديكی اكلاشيليوری . حيوانلر ديزلرينه قدر قومه
كومولديكندن آرابه مزبك آغر كيدييور . نهايت صاغمزده صولمزده
سازلقار ، باطاقلقلر . دورغون صولر پيدا الاندی . جهت شرقيه ده
وساحل بحرده بياض بيرلكه بليرمكله دوربينه مراجعت ايتدم .
پياس قلعه سی ايمش . صولمزده تپه لری كوكاره قاريشمش « جبل
بركت » سلسلەسی كورولويوردي . يكديكرينه پك ياقين وبيرمشجره
ايچينه صوقولمش كوپاره كيروب . آغاجلرك چاتيشماسيله متشكل
ياپراق تونللرندن كچەرك « چاي » ده نيلن طاشاق اراضی يه داخل
اولدق . داغلردن اينن صولرك مجراسی اولمديغندن اراضیٔ واسعه يی
استيلا ايله معطل بيرحاله كتيرمش . زقوم آغاجاري وپرنارلق ايچندن

كيديپورز . غروب شمسله اورته لق قارارمقله ذاتاً مفقود اولان يول بوسبوتون سچيلمز اولدي . آرابه جي اولجه پياسه كلمه مش . سواري ضبطيه ده بو ايزي بيلمه يور . قارارلامه كيتمكه مجبور اولدق . آرابه كاه ديكنلكلره داليبور . كاه تكرلكلر طاشلره طاقيليور . دفعاتله اينوب ياياپورومكه مجبوريت حاصل اولدى . الحاصل بيك مشكلات ايله كيجه ساعت دورتده « پياس » ه داخل اولدق .

پياس قصبه سى — دور قديمده پك مشهور و جسيم بر شهر اولان پياس . اطرافنده تشكل ايدن مرزغه لردن منبعث وخامت هوا دن ناشي تدريجاً اهميتنى ضايع ايدوب اهاليسى قسماً تلف قسماً فرار ايتديكندن بوكون بر كوى منزله سنه اينمشدر . بيرمي سنه مقدمه قدرلو امركزي ايكن قضايه منقلب اولمش و حتى مشهور قلعه حبسخانه سى اولماسه ناحيه مركزينه قدر دوشه جكي و بايوسبوتون متروك وخالي قاله جغى محققدر . حالاً قيرق اللى خانه و تعبير محلى ايله « دام » موجود ايسه ده اون عائله دن غيريسى و تكميل مأمورين يوكسك ياپلالره التجا ايتمشلردى . اورته ده يالكز قلعه مديرى ومحافظ وطبيبيله ضبطيه و پوليس وزرى مأمورلري كورونويوردى . چارشيده ايكى فورون . بر بقال . بر قاهوه جي وار . اطرافى متروك ومعطل يوزلرجه مساكن خرابه لرى ايله محاط ايدي . پياس حجاجك براً كيدوب كلديكى زمانلر كاروان مرحله سى اولديغندن پك چوق آثار اسلاميه مالك اولمش . كوپرولى محمد پاشا طرفندن انشا ايتديرلمش اوستو طونوز كمرله اورتولو وايستانبولك مصر چارشيسي جسامت ومتانتنده بيرمى دورت دكانلى خالي بر بدستاني موجود ايسه ده بر قاپيسنه

صاعقه اصابتله ييقلمش . ديگر قاپيسى وقبه نك قورشونلري قالقمغله تأثير باراندن انهدامه يوز طوتمشدر . بدستانك اورته سنده قارشولقلى ايكى قاپي كورولوركه صاغده كندن قلعه يه كيديليور . صولده كندن سلطان سليم ثانينك عادتا قلعه يه نظيره اولملق اوزره طاشدن بنا ايتديرديكى جسيم خانه واريليور . اتصالنده ايكى قبه لى غايت منتظم ومكلف مرمرلى بر حمام وار استعمال ايدلمكسزين دور ويور . مقابلنده ينه اوخاقان مغفورك اثر خيرى اولمق اوزره تك مناره لى وقبه لى بر جامع كبير وحواليسنده بر مدرسه بولونيورسه ده هپسى متروك بر حالده در . مكر خان . حمام و بدستان كاملاً جامع ومدرسه نك وقفى ايمش . خارجده تك قبه لى ديگر بر اوفاق حمام دها كوستر ديلر .

بوعظيم ويرانه نك اورته سنده اعصار مديده دنبري طبيعتك هر دورلو مهماجماتنه كوكوس كره رك صاپا صاغلام قالمش مشهور پياس قلعه سنه كلنجه : آلتى برجلى واطرافى درين خندقله محاط بر بناى قديم اولوب اچابنده چيفته زنجيرايله قالديريلان بر تخته كوپروايله مدخله واريليور . قاپيدن كيريلنجه قاراكلق واولدقجه كنيش بر حاوليده بولونيلير . بوارسى دهليزدر . بعده قورقونچ بر غيچيرتى ايله آچيلان بر ده مير قاپيدن ديگر آرالغه كيريلير . بونك اوته طرفنده ده مير پارماقلقلى ايكنجى بر قاپى دهاوار . اونيده آتلاينجه قلعه نك اورته سنه ومحكومين آراسنه واريلير . مأمورين ضابطه وقلعه طبيبى رفاقتيله خسته خانه اتخاذ ايدلمش محله كيدوب خستكانى زيارت ومعاينه دن صوكرا دوائر سائره يي تفتيش ايتدم . قلعه نك بدنلرى اچنده يدى بودروم يعني زندان وار . قاپيلرندن ماعدا منفذلري يوق . كيجه

لري بهرنده يدى سكيز كيشى ياتيور . ديوارلري رطوبتدن كيرچله ايله مستورايدى . اورته ده آيري آيري بش قوغوش . اوچ قاهوه خانه وبر جامع موجوددر . باغچه سنده محكومين طرفندن توتون اكيلوب يتيشديريليور . سنوى حاصل اولان بيك بشيوز اوقه يه قريب ياپراغى كندي حاوانلريله قيه رق صاتمقده وبوسايه ده خرجلق تدارك ايتمكده لر . بوتوتونلكلر بش اون متره مربعنده مينى مينى تارلالراولوب صاحبي اولان محبوس اكمال مدتله حيقه جغى زمان خراج مزاديله باشقه سنه حيجتاله صاتمقده ايمش . حكومت تعيين اوله رق كونده ايكى اتمك ويريور . خسته اولانلره دخي چوربا وياسوت اعطاسى ايچون آيريجه تخصيصات اولمديغندن ولوكه تيفويه ويا باصوره طوتولسون نه باش اوجنه قورو اتمكلري كتيروب براقيورلر . ماهيه بيك غروش معاشله خصوصى بر طبيب استخدام ايدلديكى حالده علاج ايچون ايكى اوچ يوز محكومه يالكز اوچيوز غروش تخصيص ايدلمش اولماسنه حيرت ايديلير . بو مبلغ يالكز سولفاتويه يتيشه مز . . . .

قلعه نك اوستنده اولدقجه هوادار ومناظره مالك كوشكده نيلن براوداواركه ارمنى محكومين سياسيه سنه تخصيص ايدلمشيدي .

عمرمك بر ايكى ساعتنى شقاوت . جنايت وسائره دن دولايى كيمى مؤبداً كورده كه . كيمى اونبش يكرمي سنه يه محكوم اولمش ووخامت هوادن . ايچمه دن بكزلري صارارمش ٢٣٤ مجرمين آراسنده كچيردم . تطهيرمأمورينه تبخيرات طبيه نى ييدردم . طاقم طاقم اطرافه طوپلانه رق درد معصوميتلريني اوزون اوزادي يه اكلاتوب دورديلر !

يباسك كيجه حالى دهاموحشدر . ساعت او نبيرده زندان وقوغوشلره

قونوب قاپیلری کلیدلنمش محبوسلری بکله ین بالای برجده کی نوبتجیلر هربش دقیقه ده بیر یکدیکرینه سسله نوب باغرمقده و بونلرك ندای مطردي بایقوشلرك وطوراج قوشلرینك صداسنه قاریشه رق بیر تأثیر حزین حاصل ایتمکده ایدی .

پیاس اوواسی تاریخ نقطهٔ نظرندن « اسکندر کبیر » ایله « دارا » نك میدان معرکه سی اولمق اوزره مشهور اولوب حتی ساحل بحرده دارانك اثر بناسی اولمق اوزره بیر اوفاق قلعه موجود و قاپوسی بالاسنده آرسلان رسملری مشهود در . مقدم بوراده صنعی بیر لیمان دخی بولوندیغی بوکونه قدر باقی قالان ریختم دوکونتولرندن و طاش اسکله دن اکلاشیلیور . بعده سیللرك ترسباتیله دولمشدر .

طوپوغرافیسی — پیاس اسکندرون کورفزنده و یومورطه لق ایله اسکندرون آراسنده بیر موقع اولوب وخامت هواجه دنیانك اك بیرنجی محللرندن صاییلیر . صاغی صولی سازلق و باطاقلق . آرقه سی هر دائم سیس و بولوطله اورتولو سلسلهٔ جبال ایله محاطدر . حرارت . رطوبت و مرزغیت امتزاج ایده رك اویله بیر وخامت حاصل ایتمشکه یازین زوریاشانیر . اکرده کیزدن اسرسه هوا بیر آز سرین و قابل تنفسدر . پیاسك اورته سندن وزقوم آغاجلري آراسندن بیر ایرماق آقمقده و احتیاجات مائیه بوندن تدارك ایدلمکده در . صوبی آغر و « ایصتمه شربتی » دیه مشهوردر . کوروشدیکم ذواتك هپسی سولفاتو شیشه سنی باکلرندن آییرمیوردی . پولیس قومیسرینك یازیخانه سی اوزرنده و مرکب حقه سنك یاننده سولفاتو شیشه سی دورویوردی . کندم دخی هر دورلو تقیداته رغما و بیر قاچکونلك اقامت اثناسنده بیله

ايصيتمه يى قاپادم وايستانبوله عودتدن صوكرا بياله آيلرجه چكدم .

قارانتنه خانه يي تفتيش ايتمك اوزره « صاقال طوتان » نام محله كيتمك ايجاب ايتديدى . ده كز كنارينى تعقيباً دوام ايدن اوچ ساعتلك يول داغلرك أتكندن كنار بحره قدر سراپا باطاقلقدى . صاقال طوتان پياس ايله اسكندرون آراسنده يارى يول اولوب اوزاقدن اسكندرون دخى كورولويوردى . باطاقلق اورايه قدر بويله جه دوام ايدرمش . قديم بر قالدرم كورولمكده اولوب اسكيدن پياس ايله اسكندرون آراسنده كى جاده ايمش . يولده و بير تپه اوزرنده مشهور قلعهٔ اسكندري وهر پارچه سى باشقه رنكده بر طاشدن ياپيلمش قاپى يى سير ايتدك .

٥ : پياس ـ عثمانيه ـ جبل بركت

پياسده كچير ديكم دورت كون عمرمك الك قسوتلى كچن پارچه لرندن معدوددر . واسع بيرويرانه ايچريسنده وسكون تنهائيده او طوروب ييقيلمش خانه لرى . ايصسزجن قوله سنى تماشا ايتمك انسانى مالنحوليايه كرفتار ايديور . كيجه سى كوندوز دن زياده اضطراب آورايدى . ايلك كيجه يى قلعه طبيبنك براوداسنده كچير دكسه ده تك اودايه جمله صيغيشمق ممكن اوله مديغى كبي ياتندن ايرماق كچديكى جهتله سيورى سينك وتاتارجق وسائر حشراتدن أل ويوزلرمز چيچك چيقارمش كبي قيرمزى قابارجقلر ايچنده قالديغندن ياپيلادمقيم قائمقامك حكومت قوناغنده كى دائره سنه كوچ ايتدك . بوراده ده راحت ايتمك ممكن اولمادى . آدامسزلق سببيله خدمتمزه تعيين ايتدكلرى كيمسه اون سنه لك ثلثان مدتنى اكمال ايتمش وايلك جلوسده عفوه استحقاق كسب ايتمش

بیر جانی محکوم ایدی . کیجه لریده یاغزده کی آرالقده یاتیور وقانلی کوزلری انسانی اورکوتیوردی . هله صوك کیجه سی درین اویقواثناسی تبخیر مأموری بکتاش افندی اوموزمدن صارصوب اویاندیره رق (بك افندی ! بن بو قاتل حریفك حالنی بکنه میورم . هر بش اون دقیقه‌ده یاواشجه کلوب قاپیمزی آچه رق باقییور و بن هنوز یاتمدیغمی کورونجه کری دونوب کیدییور .) دیدی . آرتق صباحه قدر کوزمزی یومادق . روورلر الده ساعتلری صایدق دوردق . . .

جمعه ایرته سی آقشامی مکاره‌لری اوکمزه قاتوب اسبسوار اوله‌رق حرکت ایتدك . سرعتله یورویوب ایلرله‌مك بوبوغوجی واولدوروجی جهنم دره سندن قاچمق ایستیوردم . کیدیشمز بیر حرکت عسکریه یه بکزه تیله بیلیر . اجزای طبیه صاندقلریله باقردن معمول واسطوانی الشکل پولوه ریزاتور ماکینه لرینی حامل قاطرلر اوزاقدن داغ طوپنی وجبخانه مکاره‌لرینی آکدیریوردی . کیجه ساعت ایکیده « اوجاقلی » قریه سنه واروب زراعت بانق شعبه سی مأمورینك خانه سنه مسافر اینددك . کرك بوکوی کرك بشر اون دقیقه بعده‌کی « چاپلی . چوق مرزیوه‌ن . اوزولو » قراسی بیره ر قورو لقدن عبارت اولوب هرخانه کنیش لیمون وپورتقال باغچه‌لری ایچینه کیزلنمشدر . سوقاقلردن ، باغچه‌لردن شارل شارل صو آقییور . بودورت کویك باشیاجه اخراجاتی بومیوه‌لر اولوب سنوی اوروپایه بیکی بش غروشه اولمق اوزره آلتی یدی بیك لیرالق مال کوندرلمکده ایمش . یالکز شونا تعجب وتأسف ایلدم ، که جوار چاملی داغلرله محاط وکرسته اعمالی قولای ایکن لیمون وپورتقال صاندقلرینی یاپمق ایچون تریسته دن تخته کلمکده ایمش !

اكر تماميله خالى اولان پياسك دائرهٔ حكومتى يعني مركز قضا بودورت كويك مركزينه و « دورت يول » ده نيان محله نقل ايديله جك اولسه بورالرك كسب عمران وترقى ايله جكى آشكاردر .

على الصباح او حاقليدن حركتله خالى وتهاسكه‌لى قيرلردن كچمكه باشلادق . مكر بيركون اول هيئتمز اركانندن اولوب قرا آغاج ناحيه سنه اعزام ايلديكم دوقتور اليا افندى ايكى ضبطيه ايله بورادن كچر كن پوصوده كيزلنمش اشقيايه راست كلمشلر . ضبطيه‌نك بيرى شهيد وديكرى مجروح اولش . ارقداشمز كنده حيوانى يره لنديكندن پاره چانطه‌سى وساعتى حبه‌ودلره‌ويره‌رك يايان قارا آغاجه التجا ايتمش . بيزم بووقوعاتدن هنوز خبرمز يوقدي . اوكله‌ين « عثمانيه » قضا سنده مواصلات ايتدك . قصبه اوچ دورتيوز خانه‌لى ايسه ده اهاليسى ياى‌لايه چيقمش آنجق بش اون عائله قالمشدى . چونكه غايت صولاق وسازلق اورته سنده كائن اولمغله هواسى پياس كبي وخيم هله سينك وسائر موذيات اوقدر چوقكه منديل صاللامقسزين بير دقيقه راحت ايتمك قابل اوله‌ميور . رطوبتلى صيجاقده غايت شدتلى ايدى . حكومت قوناغنه كيتدم . استقباله چيقان ايكى ضبطيه نفرى صاپ صارى كسيلمش وايصيتمه نوبتى ايچنده تتره يورلردى . سوقاقده راستلا ديغم اوچ بش چوجوغك هپسى دوقوز آيلق كبه قادين كبي قورنلرى شيشمش . رنكلرى صولمشدى . بوراده نه طبيب وار نه اجزاخانه . بير بربر هم حكيملك . هم آشيجيلق ايدييورو وقوعات ظهورنده كشفيات عدليه ايچونده كونده ريليورمش ! ! آقشام بنيده شدتلي ايصيتمه طوتدى . ايكى كونى بويله جه خسته كچيره‌رك آقشام ساعت اونده « جبل

برکت » لواسنك مرکزي اولان « یارپوز »ه متوجهاً یوله دوزولدك. اصلاحاتدن اول « کاووورداغی » دییه بنام اولان هیبتلی بالقانه طیر مانعق لازمکلدی . ایکی ساعت قدر یول بك چتین ایدي . مناره یه چیقار کبی دیم دیك بیر بایري حیوانلرمز دار بیر کچی یولندن دوندی دوردی . نهایت « اینجه بل » نام محله کلدك . یوکسلدکجه هوانك تبدلنی حس ایدییوردم . ایکی آیدنبری چوقور اووانك آغر وصیجاق سماسندن بوغولوب قالان کوکسم بوراده فرحلاندی . کیجه لي کوندوز لی دوام ایله رطوبتدن قوروبه مایان یاپیشغان تربوداغلرك سرینلکیله ایلك دفعه اوله رق کسیلدی . بیریانی بیرقاچ منازه بویی اوچوروم و بیر یانی یوجه داغلرله محاط کوزل بیر شوسه یه چیقدق . چاملر آراسنده قطع مسافه ایدییورز . صیق صیق قایالر آراسندن دوشن صوئوق قایناق صولرینه تصادفله هپسندن قانه قانه ایچییورم . چونکه طرسوسدنبری خسته لق مناسبتیله نهر صولرینی علاجله أکشیدوب ایچدیکمدن عادی صویك اصل تادینی عادتا اونوتمشدم . کونش غروب ایدوب اورته لق قاراردقجه اونکونلك ماه محرم نشرانواره باشلادی . قاپلان وآییلرك مسکني اولدیغی جاندارمه لرك سویلدیکی ایصسز داغلر آراسنده قایالره چاپوب کوپوره رك آقان دره لرك شارلتیسی سکونتی اخلال ایدیور ، بیر تپه دن مقابلنه منعکس کولکه لر منظره یه بیرباشقه وحشت ویرییوردي . ساعت اوچده « یارپوز »ه مواصلتله حکومت قوناغنه ایندك.

یارپوز قصبه سی — یارپوز درویش وجودتی پاشالردن مرکب قومسیونك یاپدیغی اصلاحاتدن صوکرا « جبل برکت » آدینی طاقینان کاوور داغنك اوزرنده واوچ جهتي یوکسك تپه لرله قاپالی ویالکز

بر طرفي ايكى سلسله بيننده كي بوغازه ناظر چوقورلق ايچريسنده كائن اوفاق بر كوى اولوب لوانك نقطهٔ وسطيه و مركزيه سنده بولونديغندن مركز اتخاذ اولونمش وارکان حکومت پياسدن بورايه کچمشدر . يوزقدر خانه‌يى شامل ايسه ده بونلرك انجق يرميسى خانه اطلاقنه سزا ومأمورينك اقامتنه مختصدر . باقيسى يرليلره عائد وچيتدن معمول داغنيق داملردر . حکومت قوناغى شان عثمانى يه لايق بر شکل منتظمده اولوب کوفه کي طاشيله ياپيلمشدر . دائرهٔ حکومتك جهت شرقيه سنده قبه‌سى چنقو ايله اورتولو بر جامع شريف ايله ياننده متصرف لاحق مصطفى رفقي پاشا نك همتيله آچيلمش ومعلمى ايستانبولدن کتيرتيلمش منتظم بر مکتب ابتدائى ومحاسبه جينك غيرتيله وجوده کلمش اوفارلاق کارکير بر حمام واردر . يارپوزك بريلاق بلديه حاصلاتى انجق ١٥٠٠ غروشه واره بيلديکندن واوده چوجوقلري آشيلاتمق وبر قاچ تنکه غازله جلوس وولادتده شنلك ياپمق مصارفنه انجق کفايت ايتديکندن سوقاق تقسيمات وتفريشات وتنويراتى کبى شيلر بوراده آرانماميدر .

يارپوز ايشلك جاده اوزرنده بولونمديغى جهتله کلير کچر يولجى يوقدر بوسببله خان وسائره دن محرومدر . غربايه مخصوص اناطولينك اکثر يرلرنده اولديغى کبى بر مسافر اوداسى واردر . متصرف پاشا دائرهٔ حکومتك بر قسمنده اقامت ايتدکلرندن اوراده بزم ايچوننده کوزل بر اوادا حاضرلاتديلر واوچ هفته مدتله کنديلرينك مسافرى اولدق . مقدما ارکان حرب فريقى ايکن آرناوودلقده وقوماندان بولونديغى برموقعده ظهور ايدن اختلال اوزرينه سياسه رتبه سى ملکيه يه تحويل

ومتصرفاغه تعیین ایدیلن مصطفی رفقی پاشانك حقمزده کوستردیکی
اکرام ورعایت اونود ولور لطفلردن دکلدر . دائما برابر طعام ایدر ،
برابر کزمکه چیقاردق . اصلاحیه قائممقامی اولوب مأذوناً بوراده اقامت
ایده ن مکتب سلطانی وملکیدن مأذون فعال وذکی کورجی اسماعیل بکده
دائما رفاقتده بولونوردي . بیرقاچکره داغلرده غابه اقله جولانلر یاپدق .
مدت اقامتم اثناسنده بیرده « کوی دوکونی » کورمك نصیب اولدی .
بیرهفته امتداد ایدن داوول زورنا آهنکی وپرشنبه کونی آرقه سنده جهاز
صاندقلریله برابر کلینك آت اوزرنده وداوولرله کویك اطرافنی کزمسی .
جرید اویونلری . آت قوشولري دوکونك باشلیجه مراسمندن ایدي .
— طوبوغرافیای طبی : یارپوز چاملی داغلر آراسنده وسطح بحردن
٩٥٠ متره ارتفاعنده اولدیغی ایچون هواسی لطیف وسریندر . چوقور
اوواتك چاملیجه سی دیبه توصیف ایدیله بیلیر ، حرارت صیفیهٔ وسطیه
٢٥ الی ٢٨ نادراً ٣٠ درجه در . حرارت شتائیه ایسه ١ الی ٤ درجه
ایمش ، صفردن آشاغی یه اینمسی اندر کورولورمش .
صوبی تمیز وبول اولوب کویك اورته سندن بیر چای کچییور
حرقلر واسطه سیله اولره وباغچه لره جاب ایدییورلر . جوارنده
متعدد پیکارلر موجود . متصرف پاشا چام سرنلرینك اورته سنی ده
لدیروب بوصورتله حصوله کله جك تخته بورولر واسطه سیله صولرك
مساکنه توزیع وتقسیمنی تصور بویور بیورلردی .
یارپوزك اراضیسی سنکستان اولغله زراعته الویریشلی یرلری آزویا
لکز پایهٔ جبالده کی آداجقلردن عبارتدر . بوسببله اهالیسی پك فقیر
در . خیلی حیوان بسله یورلرمع التأسف اوجاتم اورمانلردن استفاده

ایلده میورلر . معادن حقنده هیچ بر تحریات یاپلمامشدر . اوته ده بریده کوفه کی طاشی کومه لری پك چوق اولوب آرالرنده حیوانات مائیه مستحاثه لري دخی بولونیورمش .

۶ : جبل برکت - بولاق - مرعش

حلب ولایتنك مرعش طرفلرنده شبهه لي خسته لق ظهور ایتدیکی ناغر افله خبر آلندیغندن تموزك اوتنجی کونی طلوعله برابر یارپوزدن قالقدم . اوچ ساعتلك یولمز هپ داغلق وچاماق اولوب اراضي بشیل ، مانی وپنبه میقاصحره لرندن عبارت وآرالرنده « قوآرس بوراتی » بولوندیغندن ضیای شمسك عکسیله الماس کبی پارلدایوردی . «یانیق قیشله » قوردوننده قولرا ایله بولاشیق طرفك حیوانلرینه اقطارمه اوله رق داعما شمال شرقی یه دوغرو یوله دوام ایتدك . ساعت آلتیده برکت داغندن صیربلوب چیقه رق اوفاق بر واردینك کنارینه یاپیلمش « باغچه » قصبه سنه وارلدی . بوراسی بولانق قضاسنك مرکزیدر . اوچیوز خانه ایله بش اون دکانی چارشی یه مالك برقریه اولوب قابل اسکان خانی بولونمدیغندن مأمورینندن قسم آغاییزي مسافر قبول ایتدی . حکومت قوناغی دخی خراب وویران بر بنا اولوب قائمقام، تحریرات کاتبی وسائر مأمورلر باغچه ده وآچیقده اوطورهرق ایفای وظیفه ایدییورلردی . باغچه قریه سنك هواسی معتدل وصویی پك لطیف ایسه ده یاغمور سیلی کبی سوقاقلر وباغچه لردن آقوب کیدهرك مسا کنه تقسیم اولماسی وبر خانه ده قوللانیلوب تلویث ایدیله رك ینه چیقمدن دیکرینه کچمسي جهتله غیر ذکادر . مدت اقامتم اولان ایکی کونده مراجعت ایدن اوتوزی متجاوز نویوکلی کوچوکلی خسته لرك کافه سی قانلی باصور ویاعادی اسهاله مبتلا

ایدی . روایته کوره هرییل بك چوق کیشی بو یوزدن وفات ایدرمش . هر نقدر بوراده حکیم و اجزاخانه یوق ایسه ده طبیبلك ایدن عطارك تعریفندن تیفونك دخی اکسیك اولمدیغی اکلاشیلیور . اسواق سیللرك کتیروب یایدیغی متحرك ایری طاشلرله طبیعی قالدیرم حالنی آلمشدی . آشجی ولوقنطه بولونمدیغندن مسافر اینديکمز خانه ده طعام ایدیله جکی ضروری . ایلك اقشامی قارننه هیئتمدن اولوب بندن اول بولانغه وارمش اولان دوقتور خیری بك ایله برابر سفره باشنه کچدك . بولغور پلاوی وسائر طعام‌جنسلری سینینك وزرینه دیزلمشدی . آراده بر طاباق دولوسی چیك کوفته کوزمزه ایلیشدی . پیشیریله جك ایکن اونودولوب چوجوقلر طرفندن سهواً کتیرلدیکنه ذاهب اولدم و خیری بکك یوزینه باقدم . فکرمی اکلایوب بو حوالیده چیك کوفته‌نك پك مقبول طعام اولدیغنی و چیك اتك چیك بولغور و بولجه قیرمزی بیبر و صوغان ایله خلط ایدیله‌رك یاپیلدیغنی سویلدی . الیشیق اولمدیغمز ایچون ایکیمزده یمك دکل تادمق بیله . صاحب خانه یوفقه یه صاروب صاروب یوورلادی . بولانقده اهالی أتمك و بیلده یرینه مایه سز خموردن یوفقه یاپوب یمکده در . حتی بر قاچ هفته‌لق قومانیالی بیردن یاپوب بعده صویه عرض ایله یوموشاتیورلر .

بو قضا اهالیسی همان کاملاً توتون زرعیله مشغول اولوب سنوی ٣٠٠ بیك کیلو توتون حاصل ایتمکده ایسه ده توخملرینك بوزوقلغی و اصول زرع و حصاده‌کی قصورلری مناسبتیله محصوللری قیمتسزمتش . بوراده ایکی کون قوناقله مقلغمك سببی مقدم کویلره سوق ایتدیکم تطهیر مأمورینی جلب ایچوندی . مومی الیه کلیر کلمز مرعشه متوجهاً

یوله دوزولدك . بولانقدن مرعشه ایکی طریق موجود اولوب بیری دوز وراحت ایسه ده اوادن کچدیکی جهتله زیاده صیجاق وسینکلی ودیکری داغ وتعبیر محلی ایله یایلا یولی اولوب سرین وصوئوق پیکارلری حاوی فقط بیراز زحمتلی ومشقتلی ایمش . موسم ایجابی ایکنجی یولی انتخاب ایله یورومکه باشلادق . حقیقة چتین اولمغله برابر کذرکاه پك خوش ایدی . بیر آدام قوجاقلایه میه جق جسامتده چام آغاجلری آراسندن پوفور پوفور أسن روزکارله قطع مسافه ایتمك بیر ایکی ساعت یورویتجه بوز کبی صوئوق وتمیز منبعلره تصادف ایلمك بولونور نعمتلردن دکلری . قشام اذاننده مرعش لواسی حدودینه و « حاج بل » موقعنه وارلدی . حلب ولایتی بولاشیق اولان اطنه مواردانته قارشو بورایه قرانتنه خانه قوردیغندن غادر بیانلر اوکمزه دوشوب بیزی چادرلرك اوکنه کوتوردیلر . طبیب ومأمور ایله قوردون محافظی یوزباشی افندی استقبالمزه چیقه رق وبالتبخیر مرورمزه مساعده ایدلمسیچون امر متصرفی آلمش اولدقلرینی سویلدیلر . پولوه ریزاتورماکینه مزی حاضرله توب عملیات لازمه یی اجرا ایله تمیزیقه یه آتلادق . ایلرده مناسب قریه بولونمدیغندن کیجه یی بوراده کچرمه مزی تکلیف وکندی چادرلرندن بیرینی بیزه تخصیص ایتدیلر . چادرك اوکنه سکیز اون چام کوتوکی ییغیلوب اولوبیر آتش یاقلدی . کوزلجه قارنمزی دویوروب صویونمه دن یاتدق اویودق . « حاج بل » یوکسك بیر تپه وشدتلی روزکار اوغراغی اولوب کیجه صوئوق بیزی عادتا اوشوتدی وحتی تتره تدي بیله . صباحلین اویانیر اویانماز قوینا قلي چایلرله قانی قیزدیره رق حیوانلره بیندك . یولمزدونکی کبی ایدی . اینیشلري ویوقوشلری زیاده ایسه ده

پایان یورویه جك قدر دکلدی . چام و میشه اورمانلرنده عصرلر محصولی
بر چوق آغاجلرك یاقیلوب خراب ایدلدکده و بر چوق اشجارك
کسیلوب بر اقلمغاه یرده چورویوب یاتمقده اولدیغی نظر تأسفه
چارپیوردی . کاه داغلرك پایه سندن کچیدبولەرق یوکسه‌لیور کاه
زمردین چایرله اورتولو وادیلرده یورویوردق . اوچ ساعت صوکرا
بایلایه چیقمش «یوروك» لره تصادف ایتدك . سکز اون عائله دن
عبارت بر جماعت . مسکنلری دورت طرفی آچیق واورتسی میشه داللریله
اورتولو یشیل خیمه‌لردن عبارت ایدی . صباحلین چولوق چوجوق
قادین ارکك بوتون خلق بر فعالیت عظیمه ایچنده بولونیورلردی .
حیوانلري اوتلامق اوزره یاماجه یاییلمش . ارککلر کچیلري صاغمقله
مشغول . اختیار قادینلرك بر قسمی یوقده آتمکی پیشیرمکده . کنج
قیزلر خیمه‌لرك اوکنه موضوع ویکدیکرینه چاتیلی اوچ دیرەکه معلق
طولوم شکلنده کی یاییقدن تره یاغی چیقاریورلر . بزي اوزاقدن
کورنجه باغریشه رق . قوشوشه رق دعوت ایتدیلر! وبقراج دولوسی
سوت وتازه آیران اکرام ایلدیلر

بوداغ یولجیغی اثناسنده او قدر اشتهام آچیلدی . که تعریف ایده‌مم .
هر بیکره واریشده قومانیه سپتنی اوکه قویوب خیلیجه ییور واتکاله
بینره اقتصار ایدن نواله یی یدیکه اشتهام آرتیوردی . منبعلرك الك
کوزلی «چاتال بیکار» ده نیلن قایناق ایدی . غایت جسیم بر چنار آغاجنك
کوکلری آراسندن ایکی کوز واسطه‌سیله فیشقیران صوغوق صوچوبانلر
طرفندن یاپیلوب وضع ایدلمش چاتال اولوقدن آقیوردی . بورادە اوکله
قوناغی یاپوب بر ساعت قدر استراحت ایتدك . بزیتك یرکن اورمانده

اوزاقدن اوزاغه قاوال ایله مکمل « جزایر هواسی » ایشیدلمکه باشلادی . بیابانده بو « موزیقه » غریبه کیتدی . نهایت سس یاقلاشه رق آغاجلر آراسندن بر چوبان بر طون بر کوملك . یالین آیاق باشی قاپاق بر آرتیست ظهور ایلادی . بش اون کچی یی ده . او کنه قاتمش . سلامدن صباحدن صوکرا صوردم مکر بشنجی اردوشام مرکز موزیقه سنده فلاوتاجی چاووشیمش . خدمت عسکریه سنی بتیرنجه مملکتنه دونوب چوبانلغه باشلامش بزه بر قاچ هوا الرچاله رق ذوق وحظوظمزی آرتیردی . ایکندی یه دوغرو تعقیب ایتدکمده اولدیغمز ایکی سلسلهٔ جبال آراسنده کی بوغاز کینشلهمکه ایکی طرفنده سیسام وداری تارلالری پیدا اولمغه باشلادی . نهایت بوغازدن واسع بر اووا وافقی تحدید ایدن آقچیل ومرتفع « اخور » داغارینك اتکنده « مرعش » بلده سی سچیلدی . اوچ ساعتده اووانی آیقر لایوب کچدك . سیاه قویروقلی یوزلرجه لیلکلر هر طرفده اوچوشیوردی . شهره ایکی ساعت قالهدن اعتباراً تکمیل اراضی چاتیك یعنی بر نج تارلاسندن عبارتدی . غایت کنیش اولان « آق چای » ی حیوانلرك قارنته قدر عادتا یوزهرك کچوب مغربده مرعشه دخول واشیالرمزی بلدیه دائره سنده براقوب کندیمز مسافرة بلدیه رئیسی احمد افندینك سلاملغنه نزول ایتدك .

مرعش قصبه سی — موضعاً وموقعاً بروسه یه پك بکزهر . اونك کی بر اووانك کنارینه یاصلانمش وسلسلهٔ جبالك پایه سنه صیغینمشدر . شو قدر فرق وار . که بروسه اووانك نهایت جنوبیه سنده مرعش ایسه کنار شمالنده در . بروسه نك کشیش داغی اشجار و نباتات ایله مستور اولوب ، حالبوکه مرعشك سابه سنه التجا ایتدیکی آخور

داغى » چيلاق وكلسى اولغله آقچيل رنكده در . بروسه اوواسى باغ وباغچه لر ودوتاقارله بر زينت واحتشام طبيعى عرض ايتمكده ايكن مرعش اوواسى پرنج تارلالرندن مزارع صناعيه حالنى كسب ايتمشدر . بروسه اوواسى يلانقاوى مجرا ايله آقوب كيدن نيلوفر دره سيله اسقا ايدلديكى كبى مرعش واديسى دخى « آقچاى » واسطه سيله اونا نظيره ياپمقده در .

مرعش سطح بحردن ۷۰۰ متره مرتفع اولوب اوزاقدن منظره سى پك خوش ايسه ده داخلاً اودرجه معمور وآبادان دكلدر . بو ناده ايكى دفعه دوچار اولديغى حريق حائل سبب كوستر يليور . ۸ بيك خانه سى ۳۵ بيكى متجاوز نفوسى . عرب طرز معمار يسنده ياپلمش ظريف صاچاقلى ومنشورى مناره لي جوامعى ، قديم ارمنى كليسه سى طونوز كمرله اورتولو واسع بر بدستانى وچارشيسى ايكى اجزاخانه سى واردر . جوانب اربعه سى ۱۷ بيك تخمين ايديلان باغ وباغچه لرله محاطدر . وسط شهرده وبر تپه اوزرنده خراب بر قلعهٔ قديمه بقيه سى مشهود اولوب « ذوالقدريه » حاكملرندن « علاء الدوله » نك اثر بناسى ايمش . اهاليسى صنعتكار وماهر كيمسه لر اولوب هله سراج اصنافى توركياده بر تجليكى احراز ايتمش ومعمولات سراجيه سى هر يرده شهرت قازانمش واوروپانك بر قاچ معرضنده بيله مظهر تقديرات عظيمه اولمشدر . دوغرامه جيلقده ده بوندن كرى قالميور . باخصوص جوارده جويز آغاجارى دخى مبذول اولديغندن ياپيلان هر دورلو قونسول . قاريوله . يازيخانه . بشيك وقاناپه لرك ظرافتجه اوروپا معمولاتندن فرقي يوقدر . هله فيأتارى اوقدر اوجوزكه يولسزلق

سیبیله نقلیاتك كوجلكنه باقه یه‌رق بر قاچ طاقم صاندالیه وقاناپه ایله سیاحت ایچون قابل نقل بر یاتاقاق سپارش ایتدم. اوروپا تقلیدی ویرلی طرزنده عبا و آلاجه دخی دوقونه‌رق داخلده و ملحقاتده صرف واستهلاك ایدیلیور. قویو محیاقده دخی خیلی اثر ترقی مشهود ایدی. مرعش فوق العاده اوجوزلق اولوب بر باطمان [ایكی بوجوق اوقه] أت دورت بش غروشه . بر باطمان نفیس تره یاغی ۱۲ الی ۱۵ غروشه ، اك اعلا اوزومك باطمانی یرمی اوتوز پاره‌یه ایدی . بر متهلكه اوچ دورت اوقه قار ویریبورلر. یالكز بهالی اولان بر شی وار كه اوده آقچه ! در. بوراده پاره قازانمق‌دن مشكل شی یوقدر . مرعش كاروان جاده سی اوزرنده بولونمدیغندن وحلب وآطنه یه شوسه‌لر یاپیلمدیغندن تجارتی پك دورغوندر . ذخیره سنی اطرافدن جلب ایتمكده اولوب پرنج ، میان كوكی ، قورواوزوم ، سختیان ، معمولات سراجیه ومنسوجات باشلیجه اخراجاتیدر . صوك سنه‌لرده اوزوم دخی رواجسز قالدیغندن پكمز وصوجوق سائره یاپیلیور . اوزومدن خالص راقی چكلمكده ایسه‌ده اخراج ایدیله میور مش. اگر اطنه - مرسین شومند وفری مرعشه قدر اوزادلسه وحلبه شوسه ایله باغلانسه معاملات تجاریه كسب سهولت ایده جكندن شهرك ثروت مستقبله سی پك زیاده آرته جقدر

— تفرجگاهلر : مرعش باغلق وباغچه‌لك بر یر اولغله محیط بلده عمومیتله نزهتگاه ایسه ده اون دقیقه شمالنده وداغك اتكنده « قیرق كوز » ده نیلان محل ایستانبولك مسار بورونی صولرینه فائق ومرجح دینه جك قدر فرحفزادر . قورولر آراسندن باغچه‌لر كنارندن اوزانان اینجه بر یولی تعقیب ایله كنیشجه بر میدانه چیقیلنجه

حقيقة اسمى ايله مسما اولمق اوزره بر قاچ آرشين مسافه‌ايله‌قيرق نقطه دن آب حيات نبعان ايدوب سيل كبى آقه رق ايكى بويوك حرقه بر يكيور ، كه بونلردن برى آچيق اوله رق اينجه يولك كنارندن آقمقده‌در . طعمى خفيف وخوش اولان بوصو مرعشى احيا ايتمكده واورباب ذوق وصفا اقشاملرى بورايه كلوب چالغيلر له اكلنمكده ايسه ده أل وآياق ييقامق ، صويه حيوان صوقمق كبى حالات بوماء لذيذى دها ردن‌قاينار قاينامز تلوث ايتمكده‌در . بورايه يارم وبر ساعت بعدده كوزل صيفيه لرده واردر .

— طوپوغرافياى طبي : مرعش هرنقدر سوريه قطعه سندن معدود ايسه‌ده احوال‌هوائيه نقطهٔ نظرندن‌تمام آناطوليدر . حرارت صيفيه ٣٠ الى ٣٥ درجه اولوب ييلده بر ايكى كون قيرقه قدر چيقارمش . قيشين صوؤغى شديد وقارى مبذول اولديغنى سويلديلر . اناطولينك وسطنه قدر آدالرده كزى وآق ده كز سطح مائنده بولونان يرلرك الك صحى وسرين روزكارى «غربى» ده نيلن امباط اولوب‌قارادن‌كلن هوا ايسه كوشه‌ك‌وو خيمدر . مرعش دخى تماماجنوب وغربه‌ناظر بولونديغندن غربي روزكاره‌سربستجه‌معروضدر . كونشك باطماسله برابر ظهور وتدريجاً تشدد ايله صباحه قدر دوام‌ايلر وعادتا فورطنه حالى كسب ايتديكى اولور . هواسى معتدل واساساً جيد ايسه‌ده‌پرنج‌تارلالرينك شهرينك كنارينه‌قدرصوقولمش اولماسى سببيله تفسد ايتمكده‌وصولك‌بهاره‌وسمى ايصتمه‌لر تولدايلمكده‌در . آرقه‌سنك جبال ايله مسدوديتي وصولرك‌اسواق‌وباغچه لرده‌مبذولا وآچيقدن جريانى شايان تذكار رطوبتله‌هوانى اشباع ايديور . احوال ارضيه

سنه کلنجه : مرعشك زمینی کلسی وحجری اولوب بر سطح مائل اوزرنده مبنی بولوندیغندن چاتیکلر ده اولماسه یاقیننده دورغون صولر وباطاقلقلر یوقدر. احوال مائیه یه نقل کلام اولونجه : فیاض قدرتك مرعشه احساننده ابذال ایتدیکی آب صافی یه پك آز یرلر نائل اولمشدر . شهرك یاریم ساعت بعد شمالیسندن ایکی منبع واسطه سیله فیشقران بو صولر اون مرعشك احتیاجات مائیه سنه یتیشه جك قدر بولدر . برنجی منبع « قیرق کوز » اولوب اوجه مذکور اولدیغی اوزره قیرق نقطه دن صوقاینایور وایکی حرق واسطه سیله باغچه لره وبعده محلاته داغیلیور. ایکنجی منبع « پك کوز » اولوب اوله کینك اون دقیقه مسافهٔ شرقیه سندن بل قالینلغنده چیقوب مملکتك قسم شرقیسنه کیدییور . هر ایکیسینکده لذتی کوزل . هضمی سهیل اولوب بر چوق مملکده حسب الضرور الك عادي کول وبند صولری بیك دورلو کلفت ومصارفله نقل ایدلدیکی حالده بورادہ مجاری انشاسی تصوردن بیله کچمه مش . اوجانم منبع صولری سیل کبي آچیقدن کورول کورول آقوب کیده رك ١٠٠ ده ٩٥ ي بوشي بوشنه زیان اولمقده بولونمشدر . دها کوز دن فیشقیرر فیشقیرماز ایچینه حیوانلري صوقویور . چاماشیر . یوك وسائره ییقییور وآچیقدن آقارکن بوسبوتون تلویث اوله رق بعده شهره وارییور . یاقین محله لرده اوستي اورتولو بر مجرا یاپیلمش ایسه ده فاصله فاصله آچیقلقلر بولوندیغندن اورالرده بر چوق کیشینك آیاقلرینی ییقادیغی وطهارتلندیکی رأي العین دفعاتله منظورم اولدی . صو بعده کونك بورولرله خانه لره کیرمکده دوا کثرینك حوض ویالاغنده ترا کمله بر مقداری خلالره آیریله رق باقیسی

قومشو أولره كچمكده در . بو كونك بورولرله لغم مجرالرينك أصول انشاسنده‌كی فنالق سببيله ترشحات وقوعيده آيريجه بر مسئله در . هر حالده مرعشليلره صوبی تميز وچيقديغی كبی صاف اوله رق ايچرمك وبو صورتله برچوق خسته لقلردن قورتارمق ايچون برقاچ بيك ليرا مصرفله پيكار باشنده مخزنلر ياپوب مقدار كافی صوبی آيرمق وبعده دمير بورولرله ويا خرجله قاپادلمش مجرالرله كتيروب محلاته وموصلوق اصوليله مساكنه توزيع وتقسيم ايتمك ايجاب ايدر . صويك آرتان قسم اعظميده آچيقدن باغچه لره ووده كيرمنلره ايستديكی كبی آقوب كيتسون .

— احوال بلديه : مرعشك سوقاقلری اسكی اصولده دار وايكری بوكرو اولوب چارشی وجواری قالديرمله دوشنمش ويوقاری محلاتك اسواقی ايسه سيللرله كلوب ياييلان چاقل طاشلريله اورتولمشدر . حتی بلديه طبيعتك بو عملياتنی تقليداً آراصره ديكر سوقاقلره دخی چاقل طاشی كتيروب دوكدركده در . أولرا كثر يتله كرپيچدن معمول وكره ميدله مستور در . بوتون لغملر درون قصبه دن كچن « عجم دره سی ، قانلی دره ، قورو دره » وسائر يدی سكيز دره يه منصب اولقده ومياه مستعمله واسطه سيله سور وكله نوب آشاغی باغچه لره ياييلمقده در . دره بوينده‌كی خانه لرك خلالری جومبا كبی خارجه ياپلمش . بوده برچوق جاده وسوقاقلره ايكرنج بر منظره ويرمشدر . قصبه نك تنظيفات وتطهيراتی اهالی يه محول اولوب برقاچ كونده بر چولوق چوجوق سوپورگه وكوره كلرله سوقاقلره اوشوشه رك اورته لغی سوپورمكده ومزخرفاتی دره لره آتمقده در . بلديه اوچ بش عمله طوتوب دره يه متراكم مزخرفاتی صويك آقينتيسيله آشاغی

سوردوروبور ایشته بو قدر .

مرعشده امراض بلدیه چاتیکلر سببله ایصیتمه لرك انواعی چوق اولدیغندن قانلی باصور ، تیفو واسهاللر وهر دورلو کوز خسته لقلری وار .

۷ : مرعش ـ البستان ـ زیتون ـ (کیدوب کلمه)

تموزك اوسطنده البستان وزیتون جهتلرینك تفتیشات محلیه سنی اجرا ایتمك اوزره علی الصباح مرعشدن حرکت ایتدك . هر کیمله کوروشدم ایسه بو جهت یوللرینك صارپلغندن وتهلکه سندن بحث ایتدی . بن ایسه کچن سنه کشیش ساسه سنی کیجه نك ظلمتنده بیك مشکلات وزحمتله آشه رق آطرنوسه کیتدیکمی . بو یوللرك اوندن چتین اوله میه جغی جوابنی ویریبیوردم . یالکز بر معامله احتیاطیه اولمق اوزره کرك حموله کرك بینك ایچون بیکیر برینه داغلری کچمکی طرمانوب چیقمغه معتاد قاطرلری انتخاب ایتدك . مکاره جی قاطری یوسکولی، وصاچاقلی وصرتی اینجه بر خفیف ، اکردن یك ممنون اولدیسه ده : هنوز برنجی دفعه باشنه طاقیلان باشلقدن آغزینه صوقولان کمدن خویلانه دی . آلشدیر نجیه قدر خیلی زحمت چکدك . یوللرك امنیتسزلکی سببله متصرف عبد الوهاب پاشا معیتمزه اوچ سواری جاندارمه ترفیق ایلدی .

مرعشدن البستانه « قوچ داغی ، قیصیق ، زیتون نامیله اوچ یول وارمش . بیزلك کسدیرمه سی اولان « قیصیق » دن کچمکه قرار ویردك . جنوبندن داخل اولدیغمز مرعشك شمالندن چیقه رق آخور داغی اتکنه وارینجه غایت دیك فقط برکت ویرسین کنیش وزمینی سولوز دوکونتو سندن عبارت یوقوشدن بر ساعتده سلسله نك تپه

سنه چیقدق . باشمی کری چویرنجه منظره پك محتشم ایدی . هاله روزکاردن زوردورولویوردي . کیجه لیندن عشاك یوزونده یکی ماوی سیاس پرده سی صیرلغه باشلامش . اوکندهیم یشیل جاتیك تارلالر ندن عبارت اووا . بیلانقاوي مجرا یله دیلاشان « آقچای » . دهاایلرده کاوور داغلرینك صولك قدمه سی . آرایرده صلاحیه اوواسی آیینه کبی پارلایان کولجکلر . قصبه نك یاننده یرمی یدي دورلو اوزوم ویرن مشهور باغلر ؛ دها آچیقده « عینتاب » شوسه سی و پازارجق اوواسی هپ قوش باقیشیله بر تابلو کبی کورولویوردي .

بولوحهٔ لطیفی آرقه ده براقوب شماله دوغرو اسقلري اوکیجه لدك . یول کاملاً طاشلی ایسه ده اوقدر صعب المرور دکلدی . تهلکه یالکز حیوانك آیاغنك قایماسندن عبارتدي . اراضي کاملاً چاماق ویر نارلق . کوز آلابیلدیکنه مخروطی واهرامی آقچیل و سرپنتیه ر کورونیور . بر قاچ خلی دره تپه آشدقدن صوکرا صحنهٔ تماشا آراسنده « جیحان » نهرینك بر چوق دیرسکلر ، دائره لر شکلنده بیلانقاوي مجراسی و آراصره طاشلقلردن دوشه رك تشکیل ایتدیکی بیاض کوپوکلی چاغلایانلری کورولدی . دورت ساعت قدر کیده رك کنار نهره واردق و اوکله طعامی ایتدك . زوال وقتی تکرار حیوانلره بینه رك ایکی ساعت قدر جیحانی اوزاقدن تعقیب ایله اخشاب حمیدیه کوپروسنه واردق . اوراجقده بر ده ضبطیه قاراقولخانه سی واردي . کوپرودن کچمك « زیتون » ه کیده جکلر ایچون اولوب بز کما فی السابق نهرك منبعنه دوغرو ساحل یمینی قوغالییورز . فقط یولك حالی کاملاً ده کیشدی . بر حوضنك ایچریسی کبی ایکی سلسلهٔ جبال یاقلاشه

رق بوغاز تدریجاً دارالغه باشلادی . نهرك كنارنده دوزلكدن اثر
قالدیغی جهتله داغك نهره ممتد سطح مائلی اورته سنده كی بر كچی
یولندن كیتمكه باشلادق . بو یولدن زیاده « ایز ! » دیمك یاقیشیق آلیر .
عرضی نهایت بر بوچوق قاریشدن عبارت صول طرف بر ایكی یوز
متره اوچوروم اولوب آشاغیدن قورقونج صدا ایله جیحان كوپوكلر
ایچنده یووارلانیور . صاغ طرف ایسه غایت دیك ومناردبولی جبال .
زمین طوپراق ویا طاش اولمایوب كاملاً ایری قومدن مركب . عادتا
تسویه لی بر مولوزیغنی حالنده . اوچورومده ایسه آغاج ، دیكنلك
طاش وسائر ایلیشوب قاله جق بر پوروز دخی بولونمدیغندن معاذالله
قاطرك آیاغی قایوب یووارلانسه صولوغی جیحان نهرنده آله جغز .
هر آدیم آتدقجه حیوانك طیرناقلری آلتندن طوپراغك قایوب دوكولمسی
وآراصیره آیاقلرینك بوشه ویولك خارجنه قاچماسی بنی اوركوتوب تتره تیور
حایجاندن نفسم طوتولیوردی . بو قورقوساده بنده می یا : آلتمده كی
استر دزانغر زانغر تتره یوروین كوزله اوچورومه باقنجه دوچار دهشت
اولهرق كوكده سنی سوق طبیعتله داغ جهتنه تمایل ایتدیرییور . بیچاره
حیوان بو وضعیتله یورور كن آرقه آیاقلرینك اوچورومده دونه رك اصل الك
بیوك تهلكه یه سببیت ویره جكنی هیچ بیلمیوردی . فقط بن بو تهلكه یی پك
عیان كوردیكمدن دوس دوغرو وضعیت آلوب یورومسی ایچون چالیشوب
دوریوردم . بو صارپلق یتیورمش كبی الك نازك بر محلده سینكلرك هماده
بر ضربه ده حیوانك دریسنی دلوب قان فیشقرتان بر نوع سینكلرك
قاطرك باشنه وقارننه هجوم ایله بیچاره یی چیر پیندیرمه سی مخاطره یی
بر قات دها آرتیردیغندن بن بر طرفدن منادیل صاللایوب حشرات

ومودياتي قوغه رق حيوانمزي حمايه ايتمكه مجبور اولدم . چونكه ايشك شقه كوتورور يري يوق . ده كيزده قونه يننلر (حيات ايله ممات آراسنده بر قاريش وار !) ديدكلري كبي شيمدي بزمده حيات ومماتمز يننده بر قاطر طيرناغي قالمشيدي . هم معاذالله نه مدهش موت . . .

بوغاز كيتدكجه دارلاشه رق نهايت ايكي ساحل آراسنده كي مسافه سكز اون مترهدن عبارت قالدي . داغلرده سنكستانه منقلب اولدي . هر بيري بر خانه قدر بويوك قايالر يووارلانه رق كيمي يولي قاپامش . كيمي دره‌يه قدر اينوب صويك آقماسني كوجاشدير مش . بعضاً اويله يرلردن كچيورز ، كه يان طرفمزده قيشله كبي بر داغ پارچه‌سي چاتلايوب ياريلمش ووضعيت منحرفه سندن همان اوزرمزه ييقيلي ويره جك ديه انسانه وهم كليبوردي .

بوغازك ايكي يانني تحديد ايدن ياڭين قايالر اوقدر فنا وضعيتده . كه سطح مائلر دره دن يوقاري يه كنيشله يه رك يكديكرندن تباعد ايده جكنه بالعكس تقربله عادتا يكديكرينه قاووشوب قاپانه جقمش كبي اوليوردي . يعني بوغازك يوقاري طرفده كي مسافه‌سي آشاغيده كندن دها قيصه ايدي . يول اودرجه صارپلاشدي ، كه عادتا مناره مرديوه ني كبي ديك يكپاره قايالر اوزرنده بر قاچيوز متره يوكسه ليور و تكرار عين حالده اينيش آشاغي اينيوردق . كيم بيلير قاچ عصردنبري بيكلرجه حيواناتك عين ايزدن مروريله تمام بيكير طيرناغي شكلنده حاوان كبي اويوقلر پيدا اولمش الك دقت اولونه جق شي حيوانك اياقلريني اوچوقوره تصادف ايتديرمسي ايدي . معاذالله شاشيروبده باشقه يره باصه جق اولسه درحال قايوب ده وريله جكي بديهي ايدي . ياريم ساعتلك بر ساعتلك كچيد دكل . كه

اينوب پياده كيده‌سين. تكميل كون بويله دوام ايدييور. نهايت بوقوشلرى استرله چيقمق ، اينيشلري يايان اينمك اصولني اتخاذ ايتدك. هر ايكى حالده ده انسان نره يه عطف نظر ايده جكني كسديره ميور. انظارم اوچوروم منعطف اولسه كوزلر قاراروب ، وجود اوپرييور . بوقارى باشمى قالديرسه م ايكى طرفدن ايكرلمش وحشى قايالرى كوره رك اوزرمزه قاپانيويره جكمش كبي اوركونتو ويرييور . اوكمه باقنجه آمان حيوانك آياغى اويوقلرك خارجنده قاله جق ديه يورەك حوپلايور . كرى يه باقنجه (بيز بويرلردن ناصل كچدك ؟) ديه حيرت ايديور . ايلرى يه عطف انظار ايدنجه ناصل كچه جكز ؟) ديه دوشونيوردم . بو كچيد يرلرينك احواليله متناسب اسملريده وار . بير نقطه وار كه طاشى اويولوب ياريم تونل شكلى آلمش . اوراية « ايت آتان » اوته يه « قانلى بل » ، بريسنه « قارغه قونماز » كبى آدلر طاقيلمش . يولده ايكى مكاره حيوانى لاشه سنه تصادف ايتدك . بوغاز لايوب بير اقشلردى . صوكرا ايشيتدم ، كه بو تيصيق يولنده هرييل اونبش ييرمي حيوان تلف اولورمش .

دارلغندن كنايه « قيصيق » ده نيلن بويوله اهالئ محليه « دنيا صراطى ! » ديبورلركه وجه تسميه سنده كى اصابتى بنده اعتراف ايده‌رم دوشونيورمده بروسه نك آطرانوس يولي بونك يانده مكمل جاده حالنده قاليور . يولده بك چوق پيكارلره تصادف ايديور دق . قايالرك تپه سندن بل قالينلغنده بير ستون مايوسكولاله نه‌رك عموداً سكيز اون متره آشاغى يه سقوط ايله دوز بيرطاشه جارپه رق شمسيه كبى بير شكل آليور . بعده بير مدت دها آقه رق تكرار متوالى سقوطلرله بير قاچيوز متره

مسافه اینه‌رك جیحانه قاریشیوردي . مسیس وحمیدیه جهتلر نده جریاني فرق ایدلمیه جك قدر آغر اولان بونهرك بوراده کی سرعتی پك زیاده در . وحشی منظره سی نظری اورکوتدیکی کبي شارلتیلی صداسیده قولاغه تأثیر ایدییوردي . یولجی بی بیرقاتدها دوچارخوف هراس ایده جك ایکنجی بیر مسئله دهاوار . که اوده هیچ بیر یرده دیکیش طوتدیره مایان اشرانك بوراني کندیلرینه تحصنکاه اتخاذایله مش اولدقلرینی ضبطیه‌لرك سویله‌مسیدر . بوسببله ایکیسی اوکه کچوب دمدار ، بیری کری قالوب پیشدار لق ایدییور ومارتینی توفنکلرینیده تتیکده طوتیورایسه لرده بوراده اوفاق بیر قایاپارچه سنك توفنك دکل طوپ کله سندن زیاده ایشه یارایه جغنی. اشقیا بیر کتله بی یوقاریدن یووارلایه‌رق بیزی محو ایده بیله جکنی دوشونه رك اندیشه لنیوردم بوغازك ایکی یان دیواری اولان یارلر عمومیتله چیپلاق ایسه ده بیر آووج طوپراق بولونمایان اوشاقول استقامتنده‌کی چاتلاقلر آراسندن ینه‌دورنودورلوچام آغاجلری ظهور ایتمشدی . تپه مزده سمایی دار بیر شریت حالنده کورو یوردق . کونش بوغازه تماماً داخل اوله مدیغی حالده ینه هوافوق العاده صیجاقدی وأیام باحور اولمق مناسبتیله فورون آغزندن چیقار کبی اسن صیجاق روزکار بوسبوتون تاب وتوانمزی کسییوردی . آقشامه قدر بیك مشقت ایچنده دولانه‌دولانه یلانقاوی ایزایله قایالره طیرمانوب . قیورانه قیورانه بایرلراینه رك غروب زمانی کنارنهرده اوفاجق بیرساحه‌یه اولاشدق . اوتوز قیرق خانه‌دن عبارت « علیشار » نامیله بیر کوي واردی . کیجه بی بوراده امراره قرار ویردکسه‌ده تکمیل کوی خلقی یایلایه چیقمش اولدیغندن أولرك هپسی

قاپالی ایدی . چایرلق بر محلده یوکلرمزی ایندیروب دائره‌وی دیزه‌رك آچیقده قوناقلامغه مجبور اولدق . یولداشم بکتاش افندی قومانیه‌زنبیلنی آچه‌رق محتویاتنی یوقلادی . أتمك پك بول . فقط سوکوشلر قوقمش . اطرافی دولاشه‌رق بر دکیرمنه تصادف ایتدك وده‌کیرمنجی باباناك یکانه جایز خوروسنی صاتون آلوب کندیسندن عاریة بر دسطوپراق تنجره کتیرتوت چالی چیرپی آتشنده خوروسی پیشیره‌رك کمال اشتها ایله قارنمزی دویوردق . صفرك اونبر کونلك قمری بیزه فانوسلق ایدییوردي . ساعت ایکیده یاتمق حاضرلغی کورولدی . بونکچون ضبطیه لرك مناوبة اویوماسنی تنبیه ایتدم وشمعه‌نی یره سروب یاغمورلغك قوقوله‌ته سنی باشمه چکه‌رك وهکبه‌نی یاصدق یاپه‌رق اوزانه‌رق یاتدم . زمینك سرتلکی کمیکلریمی صیزلاتدیسه‌ده کوندوزك یورغونلغی بوناغلبه چالمغله اویومشم . ساعت آلتی بوچوقده کوزلرمی آچنجه باقدم که ، ضبطیه لرك اوچیده خلاف تنبیه خوروله خوروله اویوپورلر . بیابانده ، اشقیادن صرفنظر آیی ، یابان دوموزی حتی پارس مأمنی اولان داغلر آراسنده بویله جمله‌اویقویه‌وارمق قدرتدبیرسزلك اوله‌ماز . زورله نوبتجی‌یی اویاندردم . نه‌یه یارارکه بنمده اویقوم قاچدی . جیغاره‌لری یاقوب اوطوردق . سحابپاره‌لر آراسنه کچوب دورلو شکللر ، منظره‌لر عرض ایدن قمری ، کویابیزه کوزقیرپارکبی پیر-لدایان ییلدیزلري سیروتماشا ایده‌رك وداغلرك یکدیکرینه چارپان کولکه‌لرینه باقه‌رق بیرقاچ ساعت کچردك . اورته‌لق آغارمغه باشلاینجه « حاضراول ! » قوماندا سیله هرکس یاتاقلرندن !! قالقدي . أکرلر ووروروب اشیالر یوکله دیله‌رك دوقوزده « آرش ! » امریله

يورومكه باشلادي . دورت ساعت قدر ينه نهرك كنارندن قايالرك آلتندن واوستندن دونكي كبي مرور ايله صاغ يقه سلسله سنك تمام تپه سنه چيقدق . كه صوله باقيلنجه دورت بشيوز متره ديك اوچورورم وآشاغيدن جيحان كورليور . صاغ جهتده عين درينلكده قورودره . كچديكمز يرايسه اوچ دورت متره عرضنده . انسان ايكي طرفه باقنجه باشي دوندرك سرخوش كبي سنده ليبور . آرتق قيصيق بوغازيني صولده براقوب سلسله نك صاغ جهتنده دوغرو تباعده باشلادق . تپه يه يان آتلا تلغراف تللري معاقده ماهيه ايپي كبي منحنيلر تشكيل ايتمشدي

قيشين بورالره پك بوق قاردوشه رك دره لري وچوقورلري دولديرديغي وبوحيلر ايزي غائب ايدوب پك چوق كيشي قاره باطه رق تلف اولديغني سواريلر سويلدي . وقت زوالده بير پيكار كنارينه قونده قسده دقوه انيا مزيالكز قورو اتمكه انحصار ايتمشدي . اطرافده كويدن مويدن اثر يوق . بير ساعت استراحتدن صوكرا تكرار يوله دوام ايتدك . ممكن مرتبه صارپلق زائل اوليور . دوزلكلر وواديلره راست كليورز . بين الاجبال كنيشجه بيروادي يه چيقنجه كوزمزه بش آلتي چادرايلشدي . ضبطيه بوراده « اچمه » ناميله قدرتدن قاينار اكشيجه بيرصو بولونديغني ويازين جواردن بير چوق عائله لر كلوب هفته لرجه اقامت ايتدكلريني سويلدي . حيوانلري اوجهته سوردك . معدن صوينده قادينلر جيمه يكي اچون بير قاچ دقيقه بكله مكانمزي رجا ايتديلر . جيممك ديدمه خاطرمه كلدي . بوحوا ليناك كنديته مخصوص الفاظ وتعبيراتي واردر . مثلا اطنه جهتنده (سيسامه كونجي ، پاموغه قوزه ، بولافه شفاف ، كتن توخومنه زه

رك . نطسه قلعه حت . قانال وجدوله حمال . صودولابنه ماوره.راقي يه زوغ . دستي يه جره. ييقامغه يونمق . أوت‌ه‌بلی) وجبل جوا، نده (به زه ماوروم. عائله وزوجه يه حورانطه . قادينه اكسيكلى . اولدورمكه اورمك. اوزوم كوتوكلرينه نه يك . بانيوا ايتمكه چيممك . بخشش‌ه شادانلق ديبورلر . كه عين تعبيراته مرعش وبعده كليس طرفلرنده دخی راست كلدم.

نه ايسه قادينلر كينوب چيقنجه معدن صوينك ياتنه كيتدك . اطرافی بير آرشون ديوارله محدود اوفارلاق وطاشدن بير حوض اولوب بير كوشه سندن صوقاينا مقده ايدی. بوراسی بانيويه مخصوصدر . ياننده اوفاجق بيرقويو موجود اولوب اصل منبع نقطه سی ايمش . بير مشربه ايله آلوب ايچيبورلردی . بنده آلوب تاددم . چيتلی صوينه شبيه حامض قاربونلی وقاربونيت صودلی بيرصو . تماس ايتديكی طاشلرك سطحی قيرميزيلاتمش ايدی. غازي غايت چوق. خاصه‌سی مدرر وهاضم اولديغنی . صاريلق خسته‌لغنه [قار اجيكر] أيي كلديكنی چوق مقدارده اسهال ويرديكنی سويلديلر .

تكرار حيوانلری سوره‌رك ساعت اونده بيرداغك تپه‌سنه چيقدق . كوزمزك اوكنده تجلی ايدن منظره كچديكمز يرلره بكزه‌ميوردي تك آغاج ويافداندن محروم بيراووا . يانلرنده چيپلاق وچوغنك طوپراغی آقوب اسكلت اصلی اولان بياض طاش كتله سی ميدانه چيقمش محروطی داغلر بوتون بويرلرك نباتاتی تأثيرحرارتله قورويوب صارارديغندن آفقی طوروبجی بيررنك قاپلامشدي . اووايه اينوب خانه لری خام كرپيجدن معمول وباغچه دن ، مشجره دن محروم كويلردن كچوب البستان قصبه‌سنه ياقلاشمشدق . كه قارشومزده چيقان

بیر کویلی قائمقام بکك حذاسندن کچمکده اولدیغمز کوچوك کویده مقیم اولدیغنی سویلدي . سواریلردن بیر ینی سیکیرتوب ورودمزی اخبار ایتدك ووقوعبولان دعوتلری اوزرینه یوکمزی قصبه یه ارسال وکندیمز باغچه یه کیردك . انتاریسنی بیاض ایچ طوتتك ایچنه قویوب باغلامش آیاقلرنده نعلین ، بالدیري چیبلاق ، آق صاقاللی قائمقام بیزی استقبال ایتدي . مرعش تحریرات مدیری اولوب اعشار احاله سي ضمننده بورایه کلمش اولان اجلهٔ ادبادن فانی افندی وقضانك باشلیجه مأمورلری موجود ایدیلر . بیرمی آدیم اوته دن قاینایوب باغچه نك اورته سندن جریان ایدن صویك کنارنده وحوض باشنده اوطوروب کوروشدك وآقشام طعامي ایتدك . وکیجه هرکس کبی بیزه ده دورت آیاقلی تحته کره وت کتیروب بیردر یاتاق قوردیلر . آچیقده صولرك شیریلتی ، یاپراقلرك فیسیلدیسنی نیننی کبی دیکله یه رك اویودق . صباحلین ایرکندن قصبه یه اینلدی .

البستان قصبه سی — حلب ولایتنك نهایت شمالیه سنده مرعشه ۲٤ ، حلبه ٦٨ ، سیواس ومعموره العزیز ولایتلری حدودینه ۱۰ ساعت بعد مسافه ده قضامرکزي بیر قصبه اولوب اووانك کنار غربیسنده کائن و ۱۵۰۰ خانه یی شاملدر . جیحان قصبه نك اوکنده ایکی یه آیریلوب بعده محلاتدن چیقنجه تکرار بیرلشدیکندن البستان بیر آدا اوزرنده قالییور . ابنیه سی کاملا کرپیچدن معمول وچامورله صیوالی داخلاً وخارجاً بادانه دن محرومدر . اطرافنده وجیحان کنارنده قاواق وسوکود آغاجلری واردر . اسواقي قالدیرملا مفروش ، چارشیسی حصرله اورتولودر . شایان توصیف بنای عالی کوره مدم . ملاطیه

زلزلهٔ کبیره سنده بوراسیده خساره او غرایوب حکومت قوناغی سقطلاندیغندن کرا ایله بر خانه یه نقل ایتمشلر .

البستان قدیم بر مملکت اولوب مرعشدن اول « ذوالقدریه » حکمدارلری بوراده اقامت ایده رمش . وقتیله باغچه‌یه بکزه دوب « البستان » دیمشلرسه ده حال حاضرنده بوبکزه یش یوقدر . موقعی مرعشدن چوق یوکسك وچیلاق اولغله قیشین صوغوغی پك شدتلی ایمش . ؛ انسانك الی یاش ایکن ده میري طوتسه یاپیشیر ، آل یوز یقانتجه صاقال وبیقدن بوزلر صالالانمغه باشلار . حمیر یوغورمق ممکن اوله مدیغندن هر عائله تشرینلرده اوچ دورت آیلق یوفقه سنی پیشیروب صاقلار) دیدیلر . حرارت صیفیه نك پك یوکسك اولدیغنی بالذات حس ایتدك . اطنه ومرعش طرفلرینی احیا ایده ن « غربی » روزکار بوراسی ایچون صیجاق ووخیم اولوب بو حدوددن اعتباراً شمال وشرق روزکارلري آرانیور . جیحان نهری قصبه یه یرمی دقیقه مسافه ده کی آلچاق وعریان بر داغك أتکندن نبعان ایتمکده اولوب قائمقام بك وفنی افندي ایله برابر کیده رك قوروطاشاقدن قوجه بر نهرك دوغماسنی تماشا ایلدك . نهر کوزندن چیقار چیقماز سازلق وباطاقلق تشکیل وخلقده کریپج اعمالیچون چوقورلر آچوب میاه متراکمه‌یی تزیید ایتدکلرندن البستانده بوتون یاز ایصتمه حکم سورویور .

البستانك باشلیجه حاصلاتی حبوبات ایسه ده یولارك صارپلغی مناسبتیله اخراجاتده کوجلك چکیلمکده در . شدت برودتدن باغ ودوتلق تأسیسی ممکن اوله میورمش .

قصبه‌وجوارنده « شبهه‌لی ! » دیه ظهوری خبرویریلان خسته لغك

قولرا اولدیغنی کشف ایتدکسه ده بوراده نه حکیم وارنه اجزاخانه؟ برابر کتیردیکم علاجلرده ایکی اوچ کونده توکندیکندن بویوك مشکلات ایچنده قالدم . حتی شویله بر قضا بیله کچیردم . عودتمزدن بر کیجه اول قائممقام بك یایلایه آقشام یمکنه دعوت ایتدیدی . کیجه یده اوراده کچیره جکز . معتاد وجهله هر آغاجك آلتنه دورت آیاقلی سیارکره و تاری قویوب یاتاقلری سردیلر . یاتوب سرینلکده اویودق . او موزمدن دورتمه حسیله اویاندم . اورته‌لق هنوز آغارمش قارشیمده طانیمدیغم بر کیمسه دوریيور . اویقوسرسملکیله صوردم .

— نه ایستیورسك همشهری ؟

— بن خسته‌یم، قولاغم پرپردایور . .

— شیمدیلك بیراز پاموق طیقه . قصبه ده آیینه ایله باقارم .

— آقشامدنبری ایچمده سورویور .

— (دیانه و نبضنه باقه رق) یانمده علاج یوق . چابوق قصبه یه کیت . اوراده آرقداشمی کور .

تکرار او یقویه دالدم . بیلمم نقدر زمان کچمشینه دورتوش ایله کوزلرمی آچدم . کویا بر جنازه‌یی قارشیمه دیکمشلر . اوچ ساعت اول قولاغی پرپرایده ن کیمسه یی . ایکی کیشی قولنه کیروب یاتاغمك کنارینه کتیرمشلر . فقط طانیمق ممکن دکل . کوزلر چوقورلرینه باطمش ، ألی یوزی موسمور کسیلمش وبوزولمش . الحاصل بو قیصه زمانده قولرانك صوك دورینه وحالت نزعه وارمش . باشمی یاصدیقدن قالدیروب « نه اولمش ؟ » دیمکه قالمادی . یاتاغك یورغانك اوزرینه آغز دولوسی قوصماسونمی ؟ یاتاغك آیاق اوجنده ده البسه‌لرم آصیلی .

بولاشدق کیتدی دییه دهشت ایچنده قالدم . بنی اویاندیروب خسته نك یاننه کوتوره جکلرینه بویله آغر بیر خسته یی سوروکلدیه سوروکلدیه بنم یاتاغمك کنارینه کتیره ن حریفلره جانم صیقیلدی اما! . لکن نه یه یارار ؟ اولان اولدی . بیتن بیتدی . اشیالرم . تبخیر ما کینه لري واجزالرهپ قصبه ده . ایکی ساعتلك مسافه . شاشردم قالدم .

یاصدیغك آلتنده‌كي یلکمك جیبنده ایکی پاکت کوزمه ایلیشدی . باقدم « آغوسامن » . دفینه بولمش کبی سویندم . همان بیر چاناقده اریدوب الی یوزمی بیقایه رق . البسه لرمك وفسمك هر طرفنی محلوله بولانمش ایصلاق الله صیوایه رق کیندم . بو وقعه‌دن دولایی هر کسك نشئه‌سی قاچدي . حتی اورته لغی بیر قورقو استیلا ایتدی . نهایت خسته یی قصبه یه ایندیره ن جاندارمه‌لر بیزم تطهیرات مأ ورینی بوللامشلر . آلات واجزای لازمه ایله کله رك تکمیل یاتاقلری تونسوله دي . لازمکلن محللره کیره‌چ دوکدوردم . احتیاطاً بیر « حامض ابن » لیمو ناتاسی یاپوب بولجه ایچدم وهر کسه‌ده ایچردم . عمرم اولدقجه اونوتمیه جغم بو حادثه تمامسکیز اون کون بنی تردد ایچنده یاشاتدی . معاذالله علته یقالانیرسه‌م علاج اوله رق بیز موت ایله قالدیغندن زوری زورینه اولوب کیده جکم قورقوسی بیر مدت ذهنمدن چقمایوردي .

نهایت ملاطیه ده کی هیئت صحیه طبیبنی ادویهٔ لازمه ایله البستانه جلب وخسته لق صاووشنجیه قدر اقامته مأمور ایدوب کندیم « زیتون » طرفلرینی تفتیش ایتمك اوزره صباحلین کاروانی دوزدم . بو سفر « قیصیق » دن کچمه یه جکز . زیتون یولنی آلدق . دوزلکده سینك . سیوری سینك وهله تاتارجق کبی حشرات راحتمزی ساب

ايديور . ساعت دورتده « افسوس » دهنيلن قصبه يه مواصلتله بلا توقف كچدك . بوراسي شيمدي ايكيبيك نفوسلي وناحيه مركزي بير قريه ايسه ده شهرت تاريخيه سي پك بويوكدر . روم ايمپراطور لرندن « دقيانوس » ه پايتختلق ايتمش ودروتنده يوزبيكلرجه نفوس ساكن اولمشدر . اطرافنده وباخصوص قبرستانلرنده كورديكم يوزلرجه مرمر ديره كلر معموريت قديمه سنك شاهد ماديسي ايدي. افسوسي كچنجه يولي ترك ايله شماله توجيه عنان ايدلدي . چونكه البستانده ايكن بو قصبه نك بير بوچوق ساعت مسافه سنده اصحاب كهفك اصل غارشريفي بولونه يغني سويله مشلر بنده زيارتي تصميم ايتمشدم . « بنا كيلوس » دهنيلن جبلك دامننده‌كي غار شريفه وارنجه محافظلر بيزي استقبال ايدوب اساطيني خط شاقولي ايله ٢٥ درجه لك زاويه تشكيل ايتمش مائل انهدام بير بنايه چيقار ديلر . بير مدت استراحتدن صوكرا مغاره‌يي زيارت ايتدك . بنانك آلتنده كي قاپيدن كيروب بيردهليزدن مرور ايله مسجده داخل اولدق . كمرلري ديره كلراوزرينه طوتديرلمش . دروني ياري قارا كلق ومنبرك ياننده ديوارك اوزرينده اصحاب كهفك اساميسي قطميره‌قدر يازيلمش وپنجره لرنده‌كي چرچوه طاشلر اوزرينه خطوط عربيه حك ايدلمشدي . يان طرفدن دهاقاراكلق بيريره كچدك . بورايه « مسجدعيسا » دييورلر . كويا حضرت عيسانك محل عبادتي ايمش . كوچوك بيراودادن عبارت اولوب قبله طرفي طبيعي بيرقاياواويوغي . مدخل جهتي ايسه طاشله اوروله رك قاپادلمش . محرابك يانده غايت دار بير قاپي دهادوغرو تعبيرله دليك كورونويور . رهبرلرمز بورايه وارنجه الارنده كي چيرالري

ياقوب مشعله ياپديلر . بوصورتله داخل غار اولدق . ايشته اصحاب
كهفك دروننده نوم مديده دالدقلري اختفاكاه بوراسی ايمش . جهت
شرقيه دن يالكز بيرده ليك وار . كونش مدار سرطانده ايكن ضياسی
بومنفذدن مغاره يه كيره رايمش . صول طرفده كی دايره ايكی بوكلوم
اوله رق صوقولدق . مغاره نك طاواتندن صودامله يه رق مينی مينی
حوض تشكيل ايتمشدی . اورا اهاليسنك قدسيتجه زمزم ثانی عد ايتديكی
بوماء بارددن قانه قانه ايچدك . حوضك متراكم صوبی بير مجرای طبيعی ايله
ديشاري چيقوب بالخاصه انشا ايدلمش صهريجه بيريكير وموسمنده
آناطولينك هر طرفندن واقطار بعيده دن قالقوب كلن يوزلرجه زيار
تجی هپ بوصو ايله اداره اولونورمش . حوضك ياننده قطمير يولنی
كوستر ديلر . قوس شكلنده كي بويولك بير آغزی حوضك ياننده
ديكر ده ليكی دخی مغاره نك صول كوشه سنه آچيلمش . رهبرلردن
بيری مشعله يی آغزينه آلوب تسبيح بوجكی كبی دورت بوكلوم ايچري
صوقولدی ، بكتاش افندی ده اونا پيروا ولدي . بيز ده مخرج ده ليكنه
كيدوب بكلدك . ايكی اوچ دقيقه صوكرا ييلان كبی سورونه سورونه
كلوب چيقديلر . مخرجك كنارنده دوران وقطميرك يالاغی دنيلن
محله عادت وجهله بير قاچ غروش بيراقوب زيارته ختام ويردك .

غاردن چيقنجه اتصالنده يونتمه طاشدن معمول غايت يوكسك
وقديم بير بنايی كزديرديلر . مدخلی جامع قاپيسنه شبيه وبالاسنده
توركجه تاريخ طاشی موجود ايدی . ايچری كيرنجه تحتاني وفوقانی
ايكی قاتدن عبارت اولوب زمين قاته حيوانات باغلانيور . طبقهٔ فوقانيه
نك بعض يرلری چوكمش ييقيلمشدی . بوراسی اصحاب خيرات طرفندن

یاپدیرلمش بیر مسافرخانه ایمش. زمین قاتنك نهایتنده صاغلی صوللی
اون سکیز مزاروار. اوزرلرینه طوپراقدن صندوقه یاپمشلر. بونلرك
کیملره عائد اولدیغنی وبویله آخورك ایچینه نه‌دن دفن ایدلدکلرینی
صحیح اوله‌رق اوکره‌نه‌مدم. بوبنانك ییرمی اوتوز آدیم اوته سنده
دیکر بیر جسیم خان دهاوارمش . ییقیلدیغندن بیرقاچ کمرلری قالمشدی.
بوکهفك خیاجه ایراد وقفیه سی وارسه ده فقط متولیلری اولان
افسوس بکلري محانه صرف ایتمه‌یوب ذمتلرینه کچردکلرینی وبوسببله
اخیراً اللرندن آلینوب اوقاف مضبوطه میانینه نقل اولوندیغنی قلاغوز
مزسویلدی وطرسوس جوارنده کینك حقیقي غارشریف اولدیغنی
ده علاوه ایلدی.

تکرار اسکی یرمزه عودتله اوکله طعامني حاضر لاتدق وبیك
بوغادیدکلری طوروس داغلریني تماشاایله قارنمزی دویوردق. ساعت
یدیده یوله دوزوله رك بیر قاچ چرکس مهاجری کویلرندن بالمرور
اثناي غروبده «أریجاك» قریه سنه مواصلت ایتدك. کوی خلقی أولرینی
قاپایوب چایرلغه خیمه‌لر قوره‌رق یرلشمشلردی. سببی صوروبجه هرییل
یوکسك واوزاق یایلالره چیقمق عادتلري ایکن بوییل حیواناتده
«طباق» علتی ظهور ایتمکله کیده مدکلرینی فقط صیجاقدن خانه
لرنده ده قاله‌میه‌رق بورادە یایلادقلرینی سویندیلر. کوی کهیاسی بیزی
چادرینه مسافر آلدي. سیاه قیلدن معمول بوچرکینك اطرافی، اوجلری
ییری بیرینه باغلی اینجه دکنکارله چوریلمش وداخلاً بیرکوشه سنیده
ینه دکنکاردن بیر «پاراوان» ایله آیروب کیلار اتخاذ ایتمشلردی.
بوتون لوازم بیتیه طوربه لرله آصیلمش . یاتاقلار آرقه یه ییغیلمش

قاب چاناق اورته يه ياييلمشدى . أوصاحبه لري اولان بيري كنج
ديكرى اختيار ايكى قادين كنارينه متنه ليك آلتيلقلرى صيره وارى
ديزيلى كلاه كبي اوزون حوتوزلرى باشلرنده . ينه منه ليك يوزلكلرى
قولاقلرى حذاسندن اوموزلرينه قدر صار قديغى ، ييرمى اوتوز
اوركودن مركب صاچلرينك نهايتنده يوكدن پوسكوللى قامچيلر
بللرينى دوكديكى حالده آرامزده كزينييور وخيمه نك اوكنده
تشيقوب يمك حاضرلايورلردى . صوكرادن اكلادق . كه هر ايكيسيده
آغانك زوجه لرى ايمش . بر مدت خوش آمدي يه كلن عشيرت
آغالريله كوروشوب بعده بولغور پلاوى ، يوغورت وترهيغى ويوفقه
دن مركب طعاممزى ييوب ياتمغه حاضرلاندق . چادرلرك اورتهسندهكى
ميدانلغه كويك حيوانلى طوپلانمش هله « اولاق » لر شيطان كبي چركيدن
چركى يه دولاشيورلردى . ايكى قاريش بوينده ويان يانه حاصر كبي
يكديكرينه باغلى دهكنك پاراوانلرى كرهرك چادرى اوچه بولديلر . بيرى
بيزه تخصيص اولوندى وغايت تميز وصرمه لى طاقملرله ياتاقلر سريلدى .
اورته يه آغا حضرتلرى چيفته قاريسيله ياتديلر ! اوچونجى بونهيده
چوجوقلر يرلشديلر . بو ترتيبات اورته اوينى نه بكزه يوردي . ياتاقده
اوطوروبجه هپمز بيرى بيريمزى پك اعلا كوروييوردق .

صباحلين كورولتو ايله اويياندم . كونش دوغمه دن هركس
قالقمش چوبان حيوانلرى آلوب كوتورمك ايچون بكله يور . هر خيمه
نك اوكنده قادينلر عجله ايله سوت صاغييور . ينتقلر . طوپلانيور
اختيارلر ، حمير آچييوردي . تازه سوت ويوفقه ايله بزصباح قاهو آلتيسى
ايدهركن صاحبةالبيت اوچ چاتال ديرهكه معلق ويايق خدمتى كورهن

طولومه سوتی دولدرمش بیرحرکت مطردهایله دوکیوردی . بیزده
حیوانلر مزی حاضرلاتوب آغایه تشکر و بوکوچیه عالمنه وداع ایله
آیرلدق . البستانده کی خستهلقدن دولایی بوکویك کنارینه وزیتون
بوغازینه حاکم وایکی جبل طوپنی حاوی عسکری قارا قوللخانه سی
اتصالنه صحیه قوردونی چکمك اوزره مأمور وقولجیلر کلمشدی .
همان تحفظخانه موقعنی تعیین و ترتیباتنی تعریف ایله داغلر آراسنده
منحنی بیر اولوغی آندیران بوغازدن ایچری کیردك . چاملرك سایهسنده
پیکارلرك باشنده بیر قاچ کره « دورا ! » ایدوب دیکلندك . اوکله یه
دوغرو یول قیصیق کچیدی کبی چتینلشدی فقط ایکی ساعت سورمدن
زیتون قصبه سنهواردق وقائممقام بکی زیارت ایتمك اورزهحکومت
قوناغنه ایندك . زیتون ، مرعشهتابع بیر قضا اولوب بیکه قریب خانه
دن مرکب واهالیسی کاملاً ارمنیدر . اراضی سنکستان وزراعته غیر صالح
اولمغله عمومی فقر وضرورت ایچنده ازیلیور . اودیك یرلرده یتیشدیره
بیلدکلری باغ وباغچهواك زیاده مکاره جیلك ایله کچینیورلر . مانطار
له وکلك اتمکیله یاشایانلری پك چوقمش . قصبه ده بیك لیراتروته
مالك ایکی آغایی روچیلد کبی هرکس کوز نده بویوتیوردی . جوار
داغلرده خیلی دهمیرمعدنی بولونمغله اهالی اصول بسیطه وقدیمهایله
چیقاره رق سلاحلرینی اعمال ایدهرلرمش . دوغروسنی سویلهملك لاز
مکلیرسه حکومت عثمانیه زیتونلیلری اوواناك مناسب بیرموقعنه ایندیروب
منبت ومحصولدار اراضی ویره رك اسكان ایتملی بورایی ترك ایاملیدر .
قصبه بوغازك صول یقه سنده کائن أولوب اولرك چوغی ایری قایالر
اوزرینه او طورتلمش ویکدیکری اوزرینه آنفی تهآترواری دیزلمش

اولمغله اوزاقدن هیئت عمومیه‌سی اون بش ییرمی قاتلی یکپاره بنا منظره سی عرض ایدییور . آلت قات خانه‌لرك دامی اوست قاتده کیلرك طراچه سنی تشکیل ایتمکده‌در . سوقاقلری غیر منتظم وفوق العاده مردارد. صولری کوزل وهواسی صاغلامدر . بر نقطهٔ حاکمه ده مجدداً انشا ایدلمش قیشله وار . که درونده بر طابور نظامیه عسکری اقامت ایدییورو اوکنده بر قاچ جبل طوپی پارلایوردی .

زیتونك احوال صحیه سی یولنده ایسه ده امنیت زیاده سیله مختل ایدی . آثار اختلال هر طرفدن کوزه چارپیور . مملکت بر « دار الحرب »ی اکدیرییوردي . قصبه یه کیرەرکن بر چوق کیشی یه راست کلدم . او موزلرنده توفنك آصیلی اولدیغی حالده دولاشیورلردی . صوکرا حکومت قوناغنه کیردم . قاپینك اوکنده ، حاولیده ، دیوانخانه‌لرده بر بولوك عسکر فشنك دیزیلری بللرنده . توفنکلری او موزلرنده کزینیور . بر قاچی قاراوانه باشنه او طورمش زرزره وات آییقلایوردی . قائممقام عونی بك اوداسنك دیوارلرنده کی قورشون ده لیکلرینی کوستره رك مقدم ارمنیلرك قارشوکی کلیسه یه قاپانه‌رق دائرهٔ حکومتی بومبارده ایتمش اولدقلرینی سویلدی .

ایکی ساعت قدر قالوب البستان قولراسنه قارشو تحفظ ایچون اتخاذی لازم تدابیر صحیه یی تفهیم ایده رك قصبه دن چیقدق . بر بوچوق ساعت قدر دامن جباله آچیلمش چوبان ایزلرندن ، او چوروم کنارلرندن مرور ایله « قدرت حمامی » نام محله وار دق . مکاره لر بیزدن اول کلوب یوکلری ایندیرمشلردی . بو حمام « کوکورتلی معدن صوبی » ایلیجه‌سی اولوب اصحاب خیرات طرفندن مکمل

بر حوض واوسطنه قبه‌لی بر بنا یاپدیرلمش . صویك حرارتی تخمیناً ۳۰ درجه . جوار واطرافدن دائما خسته لر کلوب مجاناً چیمییورلر . بش اون آدمی اوته ده بر قاپناق دهاوارسه‌ده اوزرینه بنا یاپامامشدی . بوسیوتون کریده « مرتدلر » ده نیلان بر کوي وار . که سکنه سی اصلاً مسلمان ایکن بعده جهالتله دینلرینی غائب ایتمشلرمش . آقشامه قدر بوراده‌قالوب زیتوندن تدارك ایتدیردیکم أت ایله براورمان کبابی چویرتەرك طعام ایتدك . ساعت ایکیده قمر ، صاری بر فانوس کبي ظهور ایله آفاقی تنویر ایدنجه یوله چیقدق . قافله مزه پوسته کوتورەن اوچ سواري ضبطیه ده قاتیله رق غلبه لغی آرتیر مشدی . بونکله برابر ینه یولك امنیتسزلکندن وبالخاصه پوسته خلیجه ورکی پاره سنی حاوی بولوندیغندن جمله اندیشه لريني صاقلایه میور واَلتی جاندارمه دمدار وپیشدار ترتیبیله اوچر اوچر یورویورلردی . کیجه نك سرینلکندن متلذذا حیوانلری سوره رك چوق شکر بر هجومه اوغرامدن جیحان کنارینه اولاشدق وحمیدیه کوپروسندن آتلایوب عزیمتده کچدیکمز یره واردق . بلا توقف شفق آتنجه یه قدر ینه یوله دوام ایلدی . طلوع وقتي « چام پیکاری » نده مولا ایدوب ایکی ساعت قدر اویتوکسدیردك . حیوانلرمزده یملندی . بعده تکرار حرکتله صباحك ایکیسنده مرعشه واصل اولدق .

۸ : مرعش ـ عینتاب ـ کلیس

بر ایکی کون دها مرعشده استراحتله حلب یولجیلغنه حاضرلق یاپلدی . یول کاملاً دوز اووا اولمغله کوندوزك حرارت شدیده سیله صیقینتي چکیله جکنی سویلدکلرندن سیاحت لیلیه یه قرار ویردك . تموزك

صوك كونی ایكندی وقتی مرعشه وداع ایله یوله دوزولولندی . بر
ساعتدن زیاده سوره ن چاقل طاشی دوشنمش ناتمام شوسه دن
یورویوب بعده پازارجق اوواسنك باطاقلقلری آراسندن وسینكلر
دریاسندن مروره باشلادق . كیجه ساعت یدیده « دربند » دهنیلن
قایالق بر بوغازدن كچوب ضبطیه قاراقولخانه سنه اولاشلدی .
حاولی یه مرعشده یاپدیردیغم سیار بوجلی قریوله سنی قوروب او
یقویه دالدم . كوندوز بشده قالقوب آجلقدن صیزلانمغه باشلامش معده
یی دویوروب سكات ایله ایكندی زمانی تكرار كاربانه آرش قوماندهسی
ویرلدی . باغلر . باغچه‌لر و « كنه » تارلالری آراسندن كچوب
كیجه ساعت بیرده « شامی » قریه سنه واردق . بر قاچ ساعت
استراحتله طلوع قمری متعاقب حركت ایله رك كونش دوغاركن
قارشومزه كوزل « عینتاب » چیقیویردی . برایكی ساعتلك مسافه یه
قدر كی اراضی كاملا قیرمزی طوپراقدن عبارت وسراپا باغلق ایدی .
انوار شمسك انعكاسیله عینتاب پك سویملی پك جاذبه لی بر منظره
تشكیل ایدییوردی . جهت غربیه سنی نواحول كرمیدلی كوشكلر .
كاشانه‌لر . قسم غربیسی عرب طرز نفیس معماریسنده نمونه اطلاقنه
سزا اوستی دوزطاش بنالر تشكیل ایدییوردی . اوكنده وبر تپه‌نك
اوزرنده مرعشككنه شبیه بر حصار قدیم واردی . قصبه یه كیروب
آقشامه قدر استراحت وممكن مرتبه چارشی وپازاری زیارت ایلدك .

عینتاب . حلب ولایتنك جسامت ومعموریتجه حلبدن صوكرا
بیرنجی بلده سی اولوب ٦ بیكی متجاوز خانه سی ٤٠ بیكدن زیاده
نفوسی . غایت مكلف بدستانی . بر مكتب رشدیه ویكرمی ابتدائیه سی

وآمريقان شركتي طرفندن آچيلمش بير « قوللاژ » مكتبي وينه شركته عائد منتظم ٥٠ ياتاقلي بير خستەخانەسي ، متعدد اجزاخانەسي واردر . سوقاقلري دارجه اولمغله برابر مكمل پاركه اصولي قالديرمله دوشه نمش واورته لرينه صولرك آقماسي ايچون طاشدن اولوقلر ياپلمشدر . تنظيفات شايان ممنونيت ونمونۀ امتثال اوله جق بير صورتده اولوب چارشي وميدان والك دارسوقاقلرنده مزحرفات دكل توز وچاموردن بيله اثر يوقدر . هله قصبه نك جهت غربيه سنه دوغرو كنيش جاده لر كشاد ايله طرفينه فنارلر ديكيلمكده واوروپا كاري صيفيه لر ياپلمقده ايدي . تكميل يو تمه طاشدن جسيم واوزرلري كمرلي وقبه لي متعدد خانلري واردر . بو خانلرده حيواناتك باغلانديغي حلقه لردخي طاشدن اويمه در . فوق العاده تجارتكاه بر محل اولوب حلب، اورفه دياربكر وبغداد كاربانلرينك كذركاهي اولديغندن يوميه يوزلرجه مكاره كيروب بير اوقدري چيقييور . چارشي وبازاري انسان درياسي دينه جك قدر غلبه لق اولمغله انسان كنديني ازميرويخته مندہ صانيور . بحق « عروس عربستان » ديه توصيف ايديلن بو شهرك اهاليسي اكثريتله تورك وقسما ارمني اولوب لسان محلي تورکجه در . قيافت محليه سياه چيزكيلي بياض قلابدان وصرمه ايشله ملي قيرمزي وقيصه قوللي عباده نيلن بير نوع مشلح اولوب سوريه عربلري كبي ماوي پوسكوللي طاقييورلر .

ايكنديين بو شيرين ومفرح بلده يه وداع ايله غربندن اوزانوب كيدن شوسه يه چيقدق . خارج شهرده وكنيش بيرباغچه نك اورته سنده ، روم ايلي حصارنده كي « روبرت قوللاژ » ي آنديران دورت قاتلي

آمريقان مكتبني صولده بر اقوب باغلر آراسنه كيردك . مكتبك
باغچه سنده « بورغوقويوسى » آچمق اوزره عمليات حفريه
اجرا ايديليوردى . ايكى ساعت صوكرا شوسه بيتدى . حلب
وكليس موارداتنه قارشو عينتابك وضع ايتديكى قوردون وقارانتنه
موضعنه كلدك . آقشام طعامنى طبيبك اوستي حاصر اورتيلي خيمه
سنده ييوب آي چيقار چيقماز كليسدن كونده زيان حيوانلره
آقطارمه اوله رق حركت ايتدك . نه چاره . كه بو كليس حيوانلري
كرسز و آليشمايانلر ايچون اوزرنده دورولمسى مشكل حلب پالانلرينى
حامل ايدى . كليسه قدر اون ايكى ساعتلك مسافه يى بو پالانله قطع
ايتمك يوزندن چكديكم زحمت واضطرابى اطنه دن برى كونلرجه
دوام ايدن يولجيلقده حس ايتمدم . پالانك اكليلكندن قاصيقلرم
يريله جق قدر باجاقلرم آچيلدي . پالانه سورتونه سورتونه بالديرلرم
شيشوب صيزلامغه باشلادى . ايپدن اوزنكى ياپدم اولمادى . الحاصل
چكديكمى اونوده ميه جغم . خلاف اولماسين يولك همان ثلثى يايان يورودم

صباحلين طلوعله برابر قيرق اللى خيمه دن مركب بر عرب
عشيرتنه تصادف وعرضه لى وطاشاقلى يرلردن كچوب كوز آلابيلديكنه
اوزايان « كليس » اوواسنه چيقدق . مكاره جي بو اوو انك حلبه
قدر بويله جه امتداد ايتديكنى سويلدى . جهت شماليه سى
« مرج دابق » ناميله بنام اولان بو واسع دوزلك بر چوق مشهور
محاربه لرك صحنهٔ اجرا آتيدر . اهل صليب محاربه لرينك اك مهملري
بوراده وقوعه كلمش وياووز سلطان سليم خان ملوك چراكسه دن
« سلطان غورى » نك بالذات قوماندا ايتديكى اردويى بوراده

منهزم ويريشان ايتمشدر . ناظر ، قيرمزى طوپراقدن عبارت بولوو وانك رنك آتشيننه باقيبورده ماضيده دوكولن يوزيكلرجه انسان قانتك نشانه سى صانيور . اوو انك جهت غربيه سنده دوغرو زيتونلقلرك ايچندن بر ساعت قدر دها كيدوب « كليس » ه مواصلت ايتدك .

كليس قصبه سى — دورت طرفى باغلر و زيتونلقلردن عبارت يشيل چرچوه ايله محاط معمور بر مملكت اولوب اعصار قديمه ده «كلزه» اسميله اوفاق بر قريه حالنده ايكن ادارۀ عثمانيه يه كچدكدن صوكرا كسب جسامت ايله مش . حالاً قضا مركزى اولوب ٤ بيك خانه سى . ٢٠ بيك قدر سكنه سى ، ٣٧ جامع و ٢٤ تكيه و ٨ مدرسه سى ، مصنع كليسه لرى . اوستى كمرله اورتولو بر چارشى و بدستانى يوزدن زياده ايپليك وقماش دستكاهلرى وصابونخانه سى واردر . سوقاقلرى كاملاً تسويه لى و پارچه طاشلرله مفروشدر . صويى لطيف وخفيف اولوب بر ساعت مسافه ده كى منبعدن منتظم وقاپالى مجرا ايله كلوب چشمه لره داغيليور . موقعى حلبدن دها يوكسك اولديغى جهتله هواسى معتدل ونسريندر . اهاليسى كاملاً تورك ومشغوليت محليه زراعت وصنايعدر . قضانك نصف غربيسنده كى كويلرده تورك ونصف شرقيسنده عرب ساكن ايمش . حلبدن اسكندرونه ممتد شوسه دن بورايه بر شعبه تمديد ايدلديكى جهتله لاندولرله سياحت ايديله بيليور . اوزوم وزيتونى پك نفيس ومشهور اولوب بر كون لاجل التنزه قصبه يه ياريم ساعت مسافه ده كى كشيش « وارتابت افندى » نك باغنه كيتدك . مومى اليه طاشدن بر اودا ياپدرمش . يازقيش منزويانه اوراده اقامت وباغلريله اشتغال ايدييور . شيمدى

یه قدر هر طرفدن آشیار جابیله ٤٤ نوع اوزوم یتیشدیر دیکنی سویلدی و بیزه استانبولك چاووش و نورکارندن کثیر دوب اکرام ایتدیدی.

زیتون باغنك دخی مدللی و ادرمید باغلرینه فائق اولدیغنی سویلدیلر تأسف اولونورکه مکمل بیر یاغ معصره سی یوق . چووالره دولدوروب ساده جه تضییق ایله استحصال ایدییورلر . کچن سنه ادرمید طرفلرنده کی سیاحتمده اهالئ محلیه نك ساده یاغ یدکلرینی وتکمیل اطعمه یی زیتون یاغیله پیشیردکلرینی . هر سفره ده مطلقا زیتون بولوندیرلدیغنی کورمشدم . کلیسك زیتونلقلری دها واسع اولدیغی حالده اهالیسی هنوز «سالامورده» یاپمغی بیله اوکرنه مشلر وخانه لرنده زیتون انجق رمضانده بولونیورواووقتده خارجدن کتیریلییورمش . کندی احتیاجاری ایچوندهزیتون یاغی آلیقویمیورلر.

کلیسده قولرا حکمفرما اولدیغی جهتله بر مدت قالمق واطنه طرفنده کی اطبانی بورایه جلب ایتمك ایجاب ایتدی . خسته لغك بدایت ظهورندبیری هانکی خانه ده مصاب ظهور ایتدیسه کافه سنی صرد ایله تطهیر وتبخیره باشلادم . بش آلتی کون ظرفنده عادتا ایمك یمکه وقت بوله میوردق . بر خسته یه چاغیرولر . عودت ایدرکن یولده بر قاچ کیشی قارشیمزه چیقوب خانه سنده خسته سی بولوندیغی خبر ویرر . اونلریده بیتروب مسافری بولوندیغم بلدیه رئیسنك خانه سنه دونیجه چولوق چوجوق قادین ارکك بش اون کیشی کندیسنی معاینه ایتدیرمك اوزره کلمش بکله یورلر . همان جمله سیده مزمن خسته لقلر . کیمی اوچ سنه در علیل اولمش ، کیمینك بش یلدر قولنه دیزینه نزول اصابت ایتمش . صباحلین اویانیرم قاهوه ایله برابر

ایچری خسته لر کیره ر ، کیجه یاتار کن‌ده خسته‌کان ایله (کیجه کز خیر اولسون) یاپارز . الحاصل بوراسی قدر حکیمه دوشکون یر کورمدم . پارچه‌یی کندیلرینه اکلاتمقده چکیلان کوجلك اوده باشقه . چونکه کلیسه‌ده طبابتله اجزاجیلق یکدیکرینه قاریشمش ، اویله آیری اجزاخانه یوق . هر حکیم بیر دکان آچه‌رق بیر قاچیوز غروشلق علاج کتیرتمش . بیرده چیراغی وار . خسته‌یی بعد المعاینه علاجنی شفاهاً چراغه تعریف ایله یاپدیرییور . خلق اویله رچته فلان کورمه مش . حتی معهود اجزاخانه لره حکیم دکانی دییورلر . بنیده علاجی بالذات ویره‌جك صانیرکن الارینه قوری کاغدی طوتیشدیرنجه شاشیردیلر . بونده علاجلری یازیلی اولدیغنی « حکیم دکانی ! » نه کوسترنجه اوراده ویره جکلرینی آیری آیری اکلادییوردم . بن بداوا باقییورم . لکن علاج ایچون اجزاجی یه پاره ویریله‌جکنی دویونجه بوسبوتون صورتی آصییورلردی . فقط نه یاپه‌یم ؟ یانمزده بیره‌ر صاندق اجزا وار سه‌ده کافه سی قوللره عائد شیلر ایدی .

بعده بر چوغی رچته ألده عودت ایده ر (بو یازدیغك یوقمش !) دییه بوینی بوکر . اویله یا ! بیك غروش سرمایه لی دکانلرده نه بولونه جق ؟ سولفاتو . آفیون روحی . هندیاغی کبی شیلر . اووقت حلبه کونده روب یاپدیرملرینی توصیه ایله مجبوراً باشمدن صاواردم . یاتبخیرات ؟ ! بیر خانه‌یی ده ز نفکته ایدرکن کلان کچنلر ماکینه‌نك باشنه اوشوشور (مادامکه شفا ایمش بنیده توتسوله !) دییه رجا ایده رلردی . ثانیاً سوقاغه چیقمدن پك معذب اولوردق . ساده چوجوقلر دکل صاقاللی بییقلیلرده ایشلرینی کوجلرینی بیراقوب آرقه مزه ییغیلیرلر . پیشمزده

بير جم غفير ايله دولاشيرز . معيتده كي ضبطيه داغيلملري ايچون باغيرر چاغيرر امانه ممكن . كيفيتي قائممقام جلال الدين بكه سويلدم . بوناك يالكز بيزم حقمزده اولديغني . عادت محليه ايدوكني بيلديري . سببنيده معارفسزلكه عطف ايتدي . حقيقت بورايه ضياى معرفت هنوز كيرمه مش ، يكرمي بيك نفوسلي بير بلده نك ابتدائيه ورشديه مكتبلرينه جمعاً يكون سكسان يوز چوجوق دوام ايديور . اوست طرفي چارشي وسوقاقلرده باشي بوش كزييورلر .

ياحقمزده دورانه باشلايان قيل وقال : سويلديلر ده قهقهه لرله كولمكدن كنديمي آلهمدم . بير كون شهرك مذبحه سني دولاشدقدن صوكرا كاتب رسالتپناهي « شرحبيل بن حسنه » نك تربه سني زيارت وتنزه مقصدينه خارج قصبه يه چيقوب دوربينله اطرافي تماشا ايتمشدم . عودتده ، بيزم كليسك شرق وغرب وشمال طرفلرينه كيدوب « ميقروب » آراديغمزه وبش اون دانه بولوب قوطوايچينه حبس ايله كتير ديكمزه دائر عجيب وغريب سوزلر سويلنمكده اولديغني ايشتميه لمي ! . . .

بير ده خسته لق مناسبتيله انجير وقاوون كبي راست كله ينجه سوء هضم واسهال ياپان ميوه وسبزه لري يساق ايتمشدك . اختيار مفتي افندي بوني ايشيدنجه پرغضب مدرسه نك قاپيسنه اوطوروب اطرافنه يوزلرجه كيشي طوپلانمش اولديغي حالده بير طاباق انجير كتيرته رك (بونه ديمك : والتين والزيتون سورهٔ جليله سيله قرآن كريمده ثنا ايديلن مبارك ميوه مضر اولور ميمش ؟) ديه هپسني بر بر يير . كيفيت مملكتده شايع اولونجه افكار عموميه عليهمزه دونر . اوكوني سوقاقده كزه ركن هركس بيزه فنا فنا باقمغه باشلادي . عادتا بير تعرضدن بيله قورقدق

بیلیردی. او کیجه مفتی افندی خسته‌لانیر. بیزی قالدیروب کوتوردیلر. دهشتلی قوللرا. ایلرده دیکر بیر مسئله یه قاپی آچمامق ایچون تداویسنی یرلی حکیملره حواله ایتدم. صباحلین وفاتی خبری کلدی و بو کرامت طبیه! بیزی خلق نظرنده تبریه ایتدیردی..

٩ : کلیس - حلب

حلبده خسته لغك آرتمقده اولدیغی خبر آلینجه ذاتاً احوال صحیه سی دوزه لمکه باشلایان کارسی رفقمایه ترك ایله آوستوسك بشنجی کونی آقشامی بنده بکتاش افندیله برابر یوله دوزولدك وصباحه قدر بوتون کیجه حیوانلری سوردك. هوا سرین ویول دوز اولدیغندن هیچ سیقینتی چکیلمدی. کونشله برابر «باش کوی»ه اولاشدق. تکمیل خانه‌لری چاموردن واوزرلری قبه‌لی ایدی. اکلاشدق، که عرب دیارنده‌یز. کنار عزبه ده واصحاب خیرات طرفندن یاپدیرلمش جسیم صهریجك سایه سنده یاریم ساعت قدر دیکلنوب تکرار حرکت ایتدك. ایکی ساعت کچدی «حلب الشهبا» شهر جسیمی هیبتلی ویاپوان بیر مخروط شکلنده کوزوکدی. یکی عزیزیه محله سندن کچوب بالاسنده خطوط عربیه بولونان «باب الفراج» دن کیره رك دار سوقاقلردن دولانوب «صابون خان اوتلی!» نه ایندك. بیتاب سریلوب آقشامه قدر اویومشم.

حلب شهری — بوتون سوریه قطعه سنك جسامت وتجارتجه اك مهم بیر بلده سی اولوب چیپلاق وآز عارضه‌لی بیر موقعده مؤسسدر. ایستانبولدن براً ٢٧٠ ساعت اوزاقلقده کائن. واسکندرون لیماننده ١٧٠ کیلو متره لك بیر شوسه ایله مربوطدر. حال حاضرده حلب

٢٠ بيك خانه لى و ١٥٠ بيك نفوسلى بر شهر عظيمدر . مبانيسى كاملاً يونتمه طاشدن وعرب طرز معماريسنده ويوكسك اولوب قاپيلرى كوچوك وسوقاق جبهه لرى پنجره سزدر . سوقاقلر پك دار ودولامباجدر واكثريسى كمرلى اولوب حتى بعض محله لرينك خصوصى آيرى قاپيسى وار بو قاپانجه باشقه يردن كيريلهمز . داخل سورده كى بنالرك اوستى دوز اولوب كرهميدلى دامى خارجنده مجدداً ياپيلان عزيزيه وجميليه محله لرينك مبانيسنده كوروله بيلير .

— چارشوى كبير : حلبك چارشيسى جسامتجه همان استانبولككنه ياقين اولوب اوستى طونوز كمرله اورتوليدر . « استانبول سوقاغى » دهنيلن واوروپا امتعه سى صاتيلان قسمى يزم قاپالى چارشى اكديرر . بر سوقاغنده مصر چارشيسى كبى عطارلره تخصيص ايدلمشدر . سائر بازارلرنده دخى سوقاقلرك كيميسى چنقو وكيميسى حصير پارچه لريله اورتولمش اولديغندن انسان كونشدن كيزلنمكى دوريده بيلير .

— ايچ قلعه : جداً شايان تماشا آثار قديمه دن اولوب شهرك وسطنده ومنتظم مخروط ناقص شكلنده كى بر جبلك تپه سنده در . حلبك الك مرتفع محلى اولديغندن هر يردن كورولور جبلك قاعده سى دائراً مادار قوروبر خندقله محاط ووجوهى كاملاً يونتمه طاش ايله اورتولو ايكن پك چوق يرلرى سوكوله رك انشا آتده استعمال ايدلمشدر . سورك جهت غربيه سنده يالكز بر مدخلى واردر . برج شكلنده كى بر قاپيدن كيريلوب خندق اوزرينه آتيلمش دار وكاركير بر كوپرودن مرور ايله بو مدخله واريلير . بونك فوقى غايت مرتفع ومزين بر برج عظيم اولوب « ملك الظاهر »ك ديوان قصرى ايمش . ايلكنجى قاپينك بالاسى

يكديكرينه صارلمش چيفته اژدر رسميله مزين و چپه چوره «ملك ظاهر - ملك اشرف» ناملري مذكور خطوط عربيه ايله موشحدر . قاپينك قانادلري نعل شكلنده قاقه لري حاوي و ده ميردن معمولدر . خطوط منكسره شكلنده واوستي كمرلي نيم مظلم يولدن كچيلوب بر كوشه ده « مقام ابراهيم » زيارت ايديلير . نهايت يانلرنده قاباجه ياپلمش يارييم آرسلان هيكللري بولونان ايكنجي قاپيدن سورك داخلنه چيقيلير . بوراسي بر خرابه شكلنده اولوب تماماً خالي بنا دوكونتولرندن عبارتدر . يالكز بر بولوك عسكر اقامتله جبخانه يي محافظه ايله يور . صاغده قارا كلق بر زندان وار . بورايه ملك ظاهر طرفندن «امام فارابي» حبس ايدلمش و مشار اليهه عودي بو محبسده ايجاد ايله مش ايمش . نهايت شماليه سنده قبه سي ييقيق قديم بر جامع ايله يوكسك مناره سي كورولور . يانده اللي قولاج درينلكنده كنيش بر قويو وار . بورايه اينيليرسه تحت الارض معبدلر . خانه لر و تونلواري خارجسوره اوزانان كيزلي يوللر وارمش .

حلبه كلوبده ايچ قلعه يي زيارت ايده نلر بر كره ده سورك كنارندن دولاشه رق اطرافي تماشايي اونوتمامايدرلر . چونكه شهرك پانوراماسني يكنظرده كورمك ايچون بورادن اويله يشلي يريوقدر . جهت شماليه دن باقيلنجه ايلك پلانده دائرۀ حكومت ، يانده تلغرافخانه ، دها صولده مكتب رشديۀ عسكريه . دها ايليريده اوزرلري دوز بنالر . لايعد واشكال مختلفه ده مناره لر ، يوزلرجه قبه لر ، بر ايكي خانه نك خورما اغاجلي باغچه لري . افقده جميليه و حميديه محله لريله مكتب اعداي ملكي ، كوزلر صاغه چور لدكجه خستهخانۀ عسكري و قيشله ، باغچه لر و بوستانلر ، جهت شرقيه ده فيستق باغچه لري ييش.

نظرده رسم کچید اجرا ایدر .

— طیش قلعه: ملوك اسلامیه طرفندن بویوك بر همتله وجوده کتیرلمش بر اثر عظیم اولوب « باب انطاکیه، باب الجنین، باب الفراج باب التیزاب.باب المظام » آدلی قابیلری واردر . بونلرك داخلاً وخارجاً اوزرلرنده ویانلرنده خطوط محکوکهٔ عربیه قرائت اولونور . سورك وجه خارجیسنده مسافه بمسافه غایت قابااو یولمش آرسلان رسملری واردر وتکمیل برجلرك ایچی تعدیل ایله مسکن اتخاذ ایدلمشدر .

— معابد اسلامیه: حلبده جوامع ومساجد پك چوق ومجموعی اوچیوزی متجاوز اولوب بر قسمی متروك وخالیدر . بونلرك ایچنده « جامع کبیر اموی » اك مشهور اولوب ملوك امویه دن « سلیمان ابن عبد الملك » ۹۱ تاریخ هجریه سنده ومشهور « میلانه » معبدینك اوزرینه بنا ایتدیرمش ومکرراً فرقهٔ مستولیه لر طرفندن تخریب وتکرار تعمیر اولونمشدر . حاولیسی منقش وسیاهلی بیاضلی مرمرله موزئیکواری مفروش اولوب اورته سنده متعدد شادروانلر ومؤذن محفلی واردر . یازین بوراده ادای صلاة ایدلدیکی جهتله قوندره سز کیر یلیور . کنیشلکی تقریباً ١٠ بیك زراع مربعندهدر . حاولینك دورت طرفی اساطین اوزرینه طوتدیرلمش قبه‌لی بنالر اولوب ضلع جنوبیسی نمازکاه واضلاع سائره سی مدرسه وخدمه اودالریدر . حاولینك وسطنده « ستون ذکریا » ده نیلن بر طاش دیره ك وار که نبی مشار الیهك باغلانوب بچیلدیکی آغاجك موقعی ایمش . نمازکاهك نصف شرقیسی شافعیلره ونصف غربیسی حنفیلره مخصوصدر . مسجد حنفیده ذکریا (ع . م) ك بدنلرینك مدفون اولدیغی تربه واردر .

حاولينك كوشه‌سنده غايت يوكسك ومنشور مربع شكلنده مناره‌ٔ اموى موجود اولوب زينت معماريه سى پك بالاتردر . تپه سنده كى اوفاق ديره‌كه دورت اذانده آى ييلديز لى كوچوك بر بايراق ويانسو زماني بر فنار چكيليور وشهرك سائر مناره لرنده بواشرت كورو لونجه صلا واذان شريف اوقومغه باشلايورلر . هر جمعه كيجه سى مناره لرك دونادلماسى عادتى ده واردر .

بر روايتده ياووز سلطان سليم خان ايلك خطبهٔ خلافتى بوراده قرائت ايتديروب « خادم الحرمين الشريفين » ديه اعلان ايدلمشدر.

بوندن صوكرا عثمانيه . سلطانيه . بهرامية جامع شريفلرى كليركه ايستانبول طرز معماريسنده درلر . ايچ قلعه نك قارشيسنده « جامع الطروش وجامع الحيات » وباب انطاكيه يه ياقين « جامع قيقان » آثار عتيقه صنفنه كيرمشدر وبوصوكنجيده « هيه روغليف » يازيلرى واردر.

— مراقدو مقامات مشهوره : پك چوق اولوب تربهٔ ذكر يادن باشقه « حضرت كالب و نعمان » ك تربه لرى وملوك حمدانيه دن « سعد الدوله » وبنى مرداسدن « نصر ابن محمود » وآتابكيه دن « ملك صالح » وملوك سلجوقيه دن « رضوان وآلب ارسلان » وملوك ايوبيه دن « ملك ظاهر عماد الدين وملك عزيز » وملوك چراكسه دن « سلطان غورى » نك مدفنلرى وارسه ده چوغنك اوزرنده نشانهٔ حجريه بيله قالمامش وبعضلرينك تربه سى ويرانه حالى آلوب حيوان باغلانمقده بولنمشدر . آلب ارسلانككى ايچ قلعه ده وغورينككى طريقت نازنينيه دركاهى جوارنده در . اعزه دن عبدالقادر كيلانينك اوغلى شيخ صالح وشيخ أبو الوفائى و نسيمى نك تربه لرى دخى زيارتكاهدر.

— مشهد شریف : امام حسین (ر . ع) ك سر سعادتلری بغداددن مصره نقل ایدیلیرکن حالده قوناقلادقلری محلدر . حتی بر روایته کوره شهید مشار الیهك حالده لري کبه اوله رق واصل اولوب قلعه قاپیلرندن بیرینك اوکندن کچرکن چوجوق دوشورمکله مذکور قاپي یی « باب الجنین » تسمیه ایتمشلر ایمش .

مشهد شریف شهرك جهت غربیه سنده وآرابه ایله یبرمي دقیقه اوزاقلقده در . ولایت بلدیه ضبیطاری احمد ومحمد علی افندیلرله بر بر کیدوب زیارت ایتدك . بوراسی عادتا بر مسجد . قاپیدن کیریلنجه یشیل آطلاسدن وکنارلري صرمه صاچاقلی بر پرده نك کريلي اولدیغی کورولور . اوزرینه ینه صرمه ایله آل بیت رسول حقنده مدحیه لر وبعض دعالر ایشلنمش . تربدار افندی پرده یی آچنجه محراب شکلنده بر محل کوزه چارپار . بر متره ارتفاعنده کی مرمر بر قاعده اوزرینه کویا رأس شهید اکبرك وضع ایدلمش اولدیغی قیرمز متراق رنکلی بر طاش قونمشدر .

مشهد کوزل خالیلرله مفروش ومقامك ایکي یانلرینه وقعهٔ کربلا یی مخطر قصیده لر چرچوه لنوب آصیلمش .

— قیشله وحکومت قوناغی : عسکری قیشله سی خارج سورده وشهرك جهت شرقیه سنده کائن وکوك میدانه ناظر بر بنای مهیب اولوب آلت طرفنده بر دخسته خانهٔ عسکري واردر . حکومت قوناغی شهرك مرکز نقطه سنده عرب طرز معماریسنده یاپلمش بر بنادر . اوکنده کی میدانك کوشه سنه مجدداً پوسته وتلغرافخانه انشا ایدلمش وآرقه طرفنه دخی منتظم بر حبسخانه ویراوداسندن عبارت بر بلدیه دائره

سی یاپامشدر .

ــ مکاتب : مکتب اعدادیٔ ماسکی زینت معماریه جه‌جالب نظر دقت اولوب شهرك خارجنده و جمیلیه محله سنده وواسع بیر میدانك اورته سنده کائندر . بعده مکتب رشدیهٔ عسکریه کلیرکه ایچ قلعه نك قارشیسنده بیر قاتلی واوچ ضاعلی بنادر . ده میرپار ماقلقلی قاپیدن باغچه‌یه کیریلیر وقارشیده داصل بنانك مدخل کبیری انسانی قارشیلار . ایکی یانده «علم» و «ادب» لوحه‌لری حك اولونمش . مدیری قول اغاسی فائق بك قله لی اعدادیه سنده ایکن داخلیه ضابطی اولدیغندن کندیسنی زیارته کیتدم . درسخانه‌لرك هپسنی کزدیردی . ویردیکی معلوماته کوره طلبه نك موجودی اوچیوزی متجاوز اولوب اکر بنانك وسعتی مساعد اولسه دهابك چوق طالب وارمش . یالکز ابتدائی مکتبلرینك طرز عتیقده دوامایتمسی جهتیله قبول اولونان طلبه‌لر تورکجه بیلمدکلرندن ناچار لسان ایچون بیر احتیاط صنفی آچمغه مجبور اولمشلر .

— تفرجکاهلر : باشلیجه اکلنجه‌یری اطرافده‌کی باغلر اولوب بوندن باشقه « باب الفراج . ناعوره عین التل » موقعلری واردر . باب الفراج شهرك الك ایشلك بیر قاپیسی . اورادن جمیلیه محله سنه قدر اوزایان شوسه نك ایکی طرفی آغاجلق واوستو قامشله اورتولو قاهوه‌خانه لری حاویدر . ناعوره‌ده‌خی بویولك اوته‌سنده و « قویق » نهری کنارنده کینشجه بیر میدان . نهرك اوزرنده کوزل بیر کوپرو و صودولابی وار . اقشاملری وبالخصوص مساعد موسملرده کیجه لری بورالری پك غلبه لقدر . عادتا دونیا کبی ضیایه مستغرق اولور . خلق آرابه ایله و یایان اوله رق پیاسه ایدرلر . هله قاهوه لرك تراچه‌سنده سیاه

چارشافلى، خرستيان ويهودى قادينلرينك اركككلرله برابر اوطورمسنى كيمينك ناركيله ايچمسى يابانجيلرك غريبنه كيديور . عين التل شهره ياريم ساعت مسافه ده بير اولوب ايكى كوزدن كوزل بر صو نبعان ايتمكده در . قايناق يرنده اوستى كمرله اورتولو بير بنا وار . فرحفزا بير موقع دكلسه ده صوينك خاطريچون ايام تعطيليه ده پك چوق زوارى كنديسنه جلب ايدر . اوته ده « عين البيضا » ده نيلن موقع چايراق و يشيلكى حاوى اولمغله اورايه ده كيدوب تنزه ايدرلر.

— وسائط نقليه : اسكندرون وكليسه يولجى نقلى ايچون دورت آتلى لاندونلرى واردر . شهر ايچنده وجوارنده دخي ايكى آتلى آچيق فايطونلر اجراى سفر ايدر . داخل سور دوآرابه مرورينه مساعد آنجق ايكى اوچ جاده واردر . بو سببله مركب استر و بيكيره بنيلير . سوقاقلر پارکه اصولى مستوى طاشلرله مفروش اولديغندن حيوانلرك آياغنه نعل اورولماز . مركبلرك چوغى بياض وتويلرى اشكال مختلفه رسم ايده جك صورتده قيرپيلمشدر . بر حيوانه تك كيشينك بينديكى نسبتاً آز كورولور . الك غلبه لق يرلرده ، چارشى و بازارلرده آرد آرده ايكى وبعضاً اوچ كيشينك تك مركب وياقاطره بينمسى حلبده عادتدر . كذلك قادينلرك أشكله كزملرى كوزآليشمديگى ايچون تحفه كيديوردى . سوقاقلرك دارلغندن يايالرك صيقيشيق چكر . هريانده « داخربك ! بعليك ! ياشباب ! ياولد ! » ندالرى انسانى شاشيرتير . يوك نقلياتي خارجده دوه . داخلده ينه اشك وقاطرلره منحصر در . صباح و آقشام يوزلرجه دوه واغوتندن مركب جانلى قطارلر شهره كيره رو چيقار . درون بلده دن تحميل

اشیابك یولسز در . ایکی ده نك حالنده سمرك یانارینه ربط ایده جکاری
یرده اشیایی اوزونلغی همان دار سوقاقلرك عرضنه مساوی چوواللره
دولدوروب پالانك اوزرینه یانلامه یاتیررلر . بو جیلره کچه جك یر قالماز .
حتی یوك آلتنده قالوب أزیلمك ، قول باجاق قیرلق کبی قضالرك کثیر
الوقوع اولدیغنی اطبای بلدیه دن اوکرندم .

— احوال بلدیه : حلبده حفظ الصحهٔ بلدیه کاملاً مفقود در .
بنالرك قلعه طرزنده یاپیلوب طوتوز کمرله طوتدیرلماسی ، پنجره لرك
ازلق ودارلغی رطوبت تولید . اسوقاك فوق العاده دارلغنده بونی
تزیید ایدیبور . لغم مجرالری پك غیر منتظم وسطحی اولوب اوست
قاپاقلری سوقاغك قالدیرم طاشنی تشکیل ایتدیکندن منفذلردن تعفنات
صدور ایدر و بوسببله بر چوق محله لرده پیس قوقودن کچیلمز .
بونلرك برقسمی باغچه لره آقمقده . برقسمیده قویق نهرینه قاریشمقده
در . حالبوکه مذکور نهر حلبدن چیقنجه بر چوق عزبه لره اوغرایوب
اروا ایتدیکندن لغملرله اختلاط ایتدیرلمه مسی ولایته عرض ایتدم .
حکومتده قرار ویردی ایدی .

بر چوق محلاتده مشالر چوقور حالنده در . بعضاً لغم وصو مجرالری
بیری برینه قاریشیر . محروقات ز وفیئاتلی اولمغله شهرك سوپرو
نتولری حمام وفورونلرده یقیلییور . ایلك اوکجه حاولی یه وحمامك
اوستنه سروب قورودهرق بعده داغ کبی ییغارلر . بوده موجب
تعفنات اولمقده در . ابتدا خارج بلده ده قورو تدیریله رق بعده ایچری
یه نقلی اصول اتخاذ ایدلسه بو محذورده اورته دن قالقار . مملکتك مذبحه
سی اولمغله برابر قصاب دکانلری ینه مغایر صحتدر . بوراده عادت آتی

کمیکلرندن صیروب صاتیق اولمغله دکانلرك ایچی کمیك ودریلرله مالامالدر. قوجه حلبك بر غربا خسته خانه‌سی یوق. خیرات قدیمه دن بر بیمارخانه وارسه ده اونیده قاپایوب موجود مجنونلری استانبوله کوندرمك دها خیرلی اوله‌جق. چونکه حمام کبی بر بنایه قرون وسطاده یاپلدیغی مثللو بیچاره لری حیوانات وحشیه کبی قپامش و بر قسمنی زنجیرلر ایله دیواره باغلامشلردی . . .

— عادات ولسان: حلبده لسان محلی و عمومی عربجه‌در . مأمورین وعسکری طاقمندن غیری تورکجه بیلن آزدر . قیافتلرینده خصوصی دلوب انتاری واصناف طاقمی ماوی شالوار وینه ماوی پوسکوللی قالبسز فس کیرلر . قادینلر نده مستوریت عمومیدر . یعنی عیسوی وموسوی قادینلری ده سوقاقده چارشافله کزرلر . شو قدر فرق وار که مسلمان اسلام پچه ایله یوزلرینی اورتدیکی حالده دیکرلری آچیق براقیر . خارجدن کلن عربان اهالی مشلح کییوب باشلرینه کفیه و اکر طاقارلر. بللرنده قلیچ صاللانیر . حلبده تعدد زوجات پك متعممدر .

— محصولات وتجارت محلیه: حلب وجوارینك باشلیجه محصولاتی حبوبات ایله . چول عربانك یپوب کتیر دیکی یاغ ، یاپاغی . ایپك زیتون یاغی ، هردورلو میوه وبالخاصه هرنه دنسه شام فستغی دید یکمز حالبوکه شامده تك آغاجی بیله بولونمایان فستق وساره‌دن . حلبده طرز جدید فبریقه‌لر یوقسه ده اوچیوز قوماش دستکاهی ویکرمی صابونخانه واردر . مع التأسف دستکاهلرك عددی کوندن کونه آزالمقده اولدیغنی سویلدیلر . صابونخانه لرنده سنوی بر میلیون اوقه قدر صابون یاپیلیورسه ده اصول اعمالیه نك فنالغندن کافه‌سی طوپراقله

قاريشيق واسمرر نكلردر. حلب-سويش قانالنك كشادندن اول هندستان تجارتنك ممري اولديغندن تجارتي غالب وواسع ايكن اليوم اهميتدن ساقط اولمشدر. اسكندرون ـ حلب ـ بيره جك شومندوفري يپيلر وفرات نهري سير سفائنه صالح بر حاله افراغ ايديلرسه اهميت سابقه سني قازانه بيلير دييورلر.

حال حاضرده فوق العاده او جوزلق بيرير. بر باطمان أت | ٥ و ٢ قيه | آلتي يدي غروشه. ياغ يرمي غروشه‌دهدر. مجيديه يرمي اوچ اوباره حسابيله. ايستانبولده شام فستغي ديديكمز ميوه هم تازه سي اولمق شرطيله غايت مبذولدر. حلبده متداول مسكوكات مختلف الجنس اولوب باشقه يرلرده آنتيقه مقامنه كچن اقچه‌لر بورده مبذولاً تداول ايدييور. «قانون سلطان سليمان. ياووز سلطان سليم. سلطان مراد رابع» ك حلبده وبغدادده مضروب سكه‌لري كورولور. هر برينك قيمت معينه سي اولديغندن يباانجيلر خيلي زحمت چكر. بو سكه‌لرك هر يرده باشقه بر اعتباري اولماسي قدر فنا بر شي تصور ايده‌مم. شيمدي يه قدر دولاشديغم محللرك هيچ بري ديكرينه توافق ايتمييوردي. مجيديه كيمنده ٢٢، آلتي ساعت بعدده كي قصبه‌ده ٢٦. دهااوته‌ده ٢٣ الخ. اطنه‌ده يوزلك وآلتيلك كچمز. برده چيل غروش وايكيلككي تمامنه آلمازلر. حلبك مسكوكات عتيقه سي اسكندرونده كچمز. حلبده بش مانغر يعني بش پاره‌لق باقر برمته ليك. اسكندرونده دوردي برمته‌ليك. ايستانبولده چيل ايكيلك وغروشلق تمامنه كچديكي حالده بورالرده اونلرده اكسيكنه قبول اولونيور. حتي بو اخذو اعطا مرعش واسكندرون كبي بعض محللرك پوسته خانه سنه بيله سرايت ايتمشدر. بر چيل غروشه برابر برده مانغر ويرمدكجه مأمور

مکتوبه یولی یاپیشدیرمز . بو قاریشقلقلك عین حکومت اولمسنده دوامنده وممسکوکاتك الآن توحیدفیئات ایدیلمیشنه جداً تأسف اولونور .

— طوپوغرافیای طبی : حلب دوزوکلهسی بروادیده‌یکی ونوب اطرافنده جبال وتلال یوقدر . یقیننده‌کی فستق باغچه‌لری وبوستانلر صاییلمازسه اراضیسی چیپلاق وجوارى میاه راکده وبطاقلقلردن عاریدر . بو سببله رطوبتدن قورقولماز . صولرینه گلنجه : حلبه قرون قدیمه‌ده نهری مجرای صناعی ایله فرات نهرندن صو کتیریلوب استقا ایدلدیکی آثارباقیه‌دن اکلاشیلیور . حالاً احتیاجات مائیه « قویق » نهرندن تدارك ایدلمکده در . بونهرك اصل آدی « شالوس » اولوب تورکمن بکلرندن « قویق آغا » کنارینه‌سدلرانشا سیله جریاننی تحت انضباطه آلمغله بو اسمله یاد اولونمغه‌باشلامشدر . مومی الیهك مقبرهسی ایچ قلعه نك قپوسی اوکنده در . « قویق » کوچوك بر دره‌دن عبارت اولوب عینتاب جوارندن نبعان ایدر . حلبه اوچ ساعتلك مسافه ده صویك ثلث مقداری اوستی قپالی بر مجرایه آلینوب مملکته کتیرلمشدر . بقیه‌سی حلبك کنارغربیسندن آقار کیدر . شهره کتیریلن صو اولوقلرله محلاته توزیع اولونمش . اکثر خانه‌لرده « قاستل » ده نیلان صهریجلر واردر . بیلده بر ایکی کره مجرالری آچوب دولدورویرلر . نهر کوچوك وآچیقدن آقوب کلدیکی جهتله بولانق ویسیدر . صهریجلرده دورولوب براقلانیرسه ده ینه قابل شرب عدایدیله مز .

حلبه یاریم ساعت بعدده « عین التل » نامیله لذیذ وبول بر منبع صویی موجود اولوب بوشی بوشنه آقه رق سیل حالنده قویقه قاریشدیغی حالده بونك ده میربورولرله شهره جلبی چاره سنه باقیلمیشنه جداً آجینیر . تحتنك قدرینی بیلن بعض ذوات فوچیلرله بوقایناقدن

کثیر توب ایچییورلر . بناء علیه عین التل منبعی دخی هر دور لواسباب ملوثه یه معروضدر . گزمکه گیتدیکمز زمان صویك یریوزینه چیقدیغی محلده کی مینی مینی حوضنه بر قاچ کیشینك گیروب چیمه‌دکلرینی . یکنجی کوزده چاماشیر ییقاندیغنی . اوچ متره آشاغیده یاره‌لی اویوزلی بر قاچ استرو مرکبك تیمار ایدلدیکنی رأی العین کوردم . احوال هوائیه یه گلنجه : حلبك هواسی یابس و صاغلام ایسه‌ده جوارنده‌کي اورمانلرك مصرلی ابراهیم پاشا طرفندن تخریب اولونه رق آراضیسنك چیپلاق براقلماسی یازین صیجاغك قیشین صوغوغك تشدیدینی موجب اولویور . ینه بو سببدن یازین بعضاً قوراق کچوب آیارجه یاغمور دوشمدیکی اولویور . یازین حرارت سانتی غراد حسابیله ۳۹ : ٤۱ ده قدر چیقمقده قیشین صفري کچمکده ایمش . بناء علیه رطوبت اولمدیغندن قولایلقله تحمل ایدیلیور . یازین حرارت لیلیه ایله نهاریه آراسنده آنجق ۳ الی ٦ درجه فرق واردر . بنالرك طاشدن اولماسی دخی حرارت و برودتك تشدد و ثباتنه یاردم ایدییور . یازین دیوارلر . یرلر بر کره قیزدیمی فورون کبی کسیلیر . صوغومق بیلمز . بر کره‌ده صوغودیمی ایصنماسی کوجدر . مواسم بوراده حکمنی خقیله اجرا ایدر . قار آندریاغارمش . الك باشلیجه روزکاری « غربی » اولوب ده کیزدن کلدیکی جهتله سرین وحیاتبخشا در . پویرازی وخیم و جوار مملحه لردن مرور ایله کلن جنوب روزکاری ایصتمه لیدر . کلهلم امراض محلیه یه : مشهور « حلب چیبانی » برنجی اولوب بورادن باشقه عینتاب ، اورفه . دیار بکر ، موصل ، باغداد ده دخی واردر . اسبابی تماماً معلوم دکلسه ده طرز ظهوری ودوامی بو مملکتلرك برنده چیقارمش اولانك بعده

دیکر لرنده تکرار چیقار مامسی میقروبی الطبیعه اولدیغنی اثبات ایدییور . بعضلری بو میقروبك صو و یهوا ایله انتقالنی ادعا ایلیورسه ده الك عقله یاقین اولانی بو چبانك بورالره مخصوص بر نوع سینك ویابوجك ایله انسانه آشیلانماسیدر . چونکه دائما ال . یوز وآیاق کبی وجودك آچیق یرلرنده اولویورده قاپالی محللرنده اصلا چیقمیور . بیرده یازقیش خیبلالك ایچنده یاتانلریالرجه بو مملکتلرده اوطورسه ینه چبانندن معاف قالییور . بونی آشیلاءغی تجربه ایتمشلرسه ده نتیجهٔ قطعیه حاصل اولمامش . بونك سرایتی ده محققدر . مصرلی ابراهیم پاشا اردوسیله چبانی هنوز ابی اولمایان بر قاچ عسکر جبل لبنانه کتمشلر واوندن صوکرا جبلك او کویلرنده چبان پیدا اولمش . کذلك بر قاچ سنه یه کلنجیه قدر « حما » ده چبان چیقارمق یوقکن اخیراً تکثره باشلامشدر . تداویسی کندی حالنه براقوب تمیز طوتمقمش . علاجلر . مرهملر سورولدکجه آزارویشیشرمش

۱۰ : حلب ـ اسکندرون ـ بیروت

حلبده بربوچوق آی قدر قالوب نسبتاً خفیفجه اولان قونراسی صاوو شدقدن صوکرا اسکندرونه اینمك لازمکلدی . برلاندون کیرالادم . اسکندرون سفرینی اجرا ایدن بو آرابه‌لره یان یانه دورت بیکیر قوشولدیغندن شهرك ایچینه کیره‌میورلر . ایلولك اون سکیزنجی کونی آقشامی اشیامزی حماللرله باب الفراجه نقل ایتدیردك . هپسنی آرابه نك آرقه سنه واوستنه یرلشدیردیلر . بر قسمنیده ایچرینه ییغدیلر . لطفاً تشییعه کلن مأمورین صحیه ایله ودٰعله شه‌رق تبخیر مأموریله کوشه لرمزي آلدق . لاندومز کوزل شوسه اوزرنده

یوواردلاتمغه باشلادي . « ناعوره » ده كی ظریف كوپرویی آتلایوب جمیایه نك مزین و عالی قوناقلری آراسندن بالمرور اوویه چیقدق . تالاوزاقلرده قدر كورولن هیبتلی حلب قلعه سنه انظارمزله وداع ایده رك ایلرلیبورز . كیجه اولدی . بو سنه كی یولجیلقلر هپ مهتابه تصادف ایدییور . بو سفرده اونبیر كونلك قمرخوري تنویر ایتمكده ایدي . تام نصف اللیلده « بایرام خانی » ده نیلان قوناق یرینه اولاشدق . بوراده صباحه نه جق . حلب واسكندرون طریقی اوزرنده خانلریك متعدد اولوب ایسته نیلن یرده دورمق قابلدر . فقط تأسف اولونور كه بویله ایشلك بر جاده نك مسافرخانه لری هردورلو اسباب استراحت وطهارتدن محروم . فوقانی اوده لردن اك مكملی ! بیزه آچدیلر . آخوردن فرقی یوق . یاتاقدن صرفنظر نه بر تحته كره وه‌تي نه بر اسكمله سی وار . زمین طوپراق . كور بر قاندیل اودایی تنویر ایده جك یرده واپور باجاسندن چیقار كبی نشر ایتدیكی ایس اورته لغی قوقوتیور . نه چاره ! سیار قاریوله یی قوروب اوزاندم و بر مدت سیوری سینكلرله كولشوب زورله اویویه بیلدم . صباحین شفقله برابر یوله دوزولوب آز عارضه لی و چیپلاق اراضیدن و بعض فقیر عرب و توركن كویلری كنارندن بالمرور « عفرین » نهرینی منتظم بر كوپرو ایله آتلایوب اوكله ین « حمام » ده نیلان موقعده كي خانه اولاشدق . بوراده بر قاپلیجه بولوندیغندن كیدوب كزدم . قبه لی بر بناء اورته سنده كنیشجه بر حوض . بر طاش اولوقدن متمادیا صیجاق كوكورتلي معدن صویی آقیوردی . قاپلیجه حلب بلدیه سنه عائد اولمغله مزایده ایله ایجار ایده رمش . ایكی ساعت قدر استراحتدن صوكرا حركت

ایندك . یولده دوه قطارلری اکسیك اولمیور . خالی بیر وادیده دوایلوك آتشین صیجاغنده طبیعت بیره بیر قار فورطنه سی منظره سی کوستردی روزکارك تأثیریله دیکنلکلردن قالقان « شیطان آرابه سی » دیدیکمز میلیونلرجه بیاض تویلر سماده اوچوشیور و عدتا قوش بتی قار یاغماسنی تقلید ایدییوردی . بورادن وخامت هواسیله مشهور « عموق اووه سی » نه کچدك . غرباً بیلان سلسلهٔ جبالیله محاط اولان بوسازلق و باطاقلغك اورته سندن ایقرلیورز . عموق اووه سی بوغوجی و رطیب صیجاغیله انواع حشرات موذیه نك کثرتیله معروفدر . وقت غروبه یاقین اولدیغی حالده هردورلو سینکلردن کوز قیرپمغه محل قالمیوردی . اورته دن آقان « قره صو » یی کارقدیم « مرادکوپروسی » دینیه بنام کارکیر بیر جسرله کچدك . قیشین اووانی صولر باصوب بیر دریا حالی آلدیغندن کوپرونك ایکی باشی ۴۰ الی ۵۰ متره بوینده و کنارلری سدلی بیر قالدیرمله اوزادلمش ایدی . کوپرونك یانلرنده قامشدن معمول سفیلانه چرداقلر . بیر قاچ قابا حاصر اعمالاتخانه سی و بکزلری بالمومی کبی صارارمش و قارنلری شیشمش ایصتمه قربانی انسانلر کورولویوردی . بیر مدت دها کیده رك داغلرك آراسنده کی بوغازه کیردك وهمان مدخلده کائن « قیریق خانه » ایندك . بونکده ترتیبات داخلیه سی دیکر کاروانسرایلر کبی . اوداری اولانجه موبلیاسی بر حاصری ایله ایسلی قاندیلدن عبارت . بو مورطه . پیر واوزومدن عبارت آقشام طعامنی ایدوب خسته تسکره سی کبی داراجق سیار قاریوله لی قوره رق اوزاندم . فقط الم الدیوه لی یوزه بیر مندیل ایله اورتولو اولدیغی حالده سیوری سینك و « اووه » ده نیان دیکر سسز تاتار جقلردن دولایی اویومق قابل دکل . ناچار قالقدم وقت

كچرمك ايچون بر مدت سياحتنامه‌مي قارالادم . ديواردن ديواره پياسه ايتدم . بالقونه چيقوب سكونت ليليه‌يه كومولمش جبالي . اوراجقده شيرلتي ايله آقان دره‌ني . ممالك جنوبيه‌ده دها پارلاق كوزوكن منجم سماني ، آفاقه بياض بر نور صاچان قمري غريبانه سير وتماشا ايتدم . نهايت طام يري آغارمغه باشلادي . خانده ياواش ياواش حركته كلدي . حيوانلرك تيماره باشلانديغني معلن صداي مخصوص ايشيدلدي . قز يوله‌ني سوكوب قاتالايه‌رق آرابه‌يه ايندم . اوچ بيكير قوشولمش . بيري آرقه‌يه باغلانمشدي . خان قاپيسندن چيقنجه يول ديك بر بايره صاردي . بيلان داغنه دوغرو بو ديكلك كيتدكجه آرته‌رق حلزوني شكلي آلدي . هابيره‌ها ده‌ركن حيوانلر كسلدي . شاقلايان قمچيلر حركت ايتديره ميور . نهايت يدكده‌كي ده قوشديلر وبندن باشقه هركس اينه‌رك ياپان يورومكه مجبور اولديلر . بيز داغده يوكسلدكجه زيرپامزده‌كي عموق كولي ونام ديكرله « آق ده كيز » ياپيامغه وكاملا كورونمكه باشلادي . جهت غربيه‌سنده يوزلرجه ميني ميني آداجقلر كورولويور . بو سوريه‌نك اك بويوك كولي اولوب كناريسنه « عفرين وقاراصو » منصب اولمقده‌دو بر شعبه‌سي آنطاكيه‌نك اوكنده « عاصي » نهرينه قاتيله‌رق بو وجهله « سويديه » ده بحر سفيده دوكولمكده در . يوللرك منظره‌سي پك خوش . چاملق آراسندن داغي دولانيورو يوزلرجه دوه‌دن مركب ولوغومو تيفلري كوچوك اشكدن عبارت چول قطارلرينه تصادف ايديورز . طبقه‌دن طبقه‌يه تعالي ايله ارتفاعك حد الغايه‌سنه واروب سلسله‌نك بحر سفيده ناظر يوزينه توجه ايده‌رك ساعت ايكيده « بيلان » قصبه‌سنه ايريشدك . بوراسي هم .

می اولان بر قضانك مركزي اولوب قانونی سلطان سلیمان طرفندن آق دە کیزه ناظر بر بوغازده تأسیس ایدلمشدر . منظرہ سی زیتون قصبه سنی آكديريور . خانەلر یاماج اوزرینه مبنی ، بریننك دامی دیکرینك طراچه سنی تشكيل ایدییور . اطرافی کاملاً باغلق ومیوه باغچه‌لری و هواسی سرين اولمغله اسكندرونلیلر بورانی یایلا اتخاذ ایتمشلر .

بیلاندن براز ایلنجه دریای سفید کورونده‌ی . متعاقباً اسكندرون قصبه سی واوکنده‌کی کورفزده لنكر انداز وسیاه لکه دن عبارت کمیلر دها صاغده پیاس قلعه سی آیغمزك آلتنده کوزوکدی . ایکی ساعت قدر بایر آشاغی سرعتله اینه رك واسكندرونك سازلق اورته سنده ودورت دیره ك اوزرنده باتقجی دالیالاريني آكديران مسكنی حوي باطاقلقدن کچه رك ساحله واردق .

اسكندرون قصبه سی ــ بحر سفيدك الك مكمل ومحفوظ بر کور فزی کنارنده وبو لوطاره بووا اوتش جبل برکتك اتکنده کائندر . اسكندر كبيرك پیاس جوارنده ایران حکمداری « دارا » يه چالديغی غلبه نك خاطره سی اولمق اوزره تأسیس ایلدیکی سویله نیورسه‌ده ونك یری بوراسی اولمایوب قلعه سنك تملری یاریم ساعت بعد ده « پیکار باشی » ده نیلان محلده مشاهده اولونیور . بوشهرپکی یرك وتکمیل اوواتك اوزمانلر ده کیزله مستور اولديغی وبعده سیللرك داغلردن سوروکله‌یوب اینديركی ترسبات ایله بورالرك دوله رق ده کیزك چکیلدیکی یته او قلعهٔ قديمه تملرنده الآن موجود ومشهود وکمی باغلامغه مخصوص حلقه‌لردن واراضینك اوصاف ژه اوژیه سندن آكلاشیلیور . حتی كيفيت مذكوره حالا دوام ایتمكده اولوب

قارانك بيلده بر قاچساني مترهقدرده كيزدن قازانديغنده تقدم صويه قاقيلوب تيمدي قرارده قالان قازيقلر شاهددر . اسكندروني بيرمي سنه اول كورهنلر رسومات اداره سيله بر ليلرك سازلقده دورت دیرهك اوزرنده يابيلمش قلري قيرق اللي قوليه دن غيري بيرشي بولونماديغني سويليورلر . بوكون اينه اوستي كرهميدلي بر قاچيوز خانه دن مركب منتظم بر محله تشكل ايتمشدر . لب درياده كاركيردن كوزل بر حكومت قوناغي . بويوك مغازه لر . تجارتخانه لر . ايكي اوچ ميدان فابريقه سي . بر جامع ، بر اجزاخانه و بر غازينو سي وار . غايت ايشلك بر اسكله اولوب ديار بكر و باغداده قدر كي يرلرك هر دورلو محصولات طبيعيه سي بورايه اينيور واوروپا امتعه سي بورايه چيقييور . تجارتي غايت واسعدر . بو حاليله برابر منتظم بر اوتله مالك اولمديغنه جداً شاشيلير . اهاليسنك چوغي نصيري اولوب ديللري عربجهدر . عسكرلكجه ده اسكندرون غايت مهم بر موقع . سوقيات زماني بعضاً بر اوچ بيك افراد جابجا ويا مستبدله طوپلانوب كونلرجه وحتى هفته لرجه بكلدكلري حالده هنوز بر قيشله ياپلمامش . زواللي محمدجكلر خانلرده ، آخورلرده وحتى سوقاقلرده ياتارلرمش .

مملكت غايت اوجوزلقدر . ميوه سي وسبزه سي بولدر . ايري ايري بار بونيا ومرجان القارينك اوقه سي اوچ دورت غروشه صاتيليور . فقط لذتسيز . آب وهواسنه كلنجه : سازلق و باطاقلق اوزرينه مبني دائره سي كوه قاف كبي ياچين قايادن عبارت داغلرله قاپالي بولونديغندن هواسي يازين غايت آغر ورطيب وصيجاق قدر . اقتصه ني آرتق صور ميكز ؟ يابلايه قاچيلوبده ناچار قصبه ده قالانلر

زنکارینك بنلومی کبی صاری یاغیله فرق ایدیلیر . برکت و یرسین صوبی
لطیف . یاریم ساعت اوزاقده کی پیکار دن ده میر بورولرله اساله
ایدلمش . بوده اهالی یی احیا ایدییور . بر قاچ ییلدنبری مملکته کیروب
چیقان آرابه ودوه ومکاره لردن رسم آلنمغه باشلانوب بو نکله باطاقلغك
املاسنه باشلانمشسه ده فنی بر اصول اتخاذ ایدلمدیکندن بو کیدیشله
بیرمی سنه کچرینه اکمال ایدیله مز . شیمدی یه قدر آنجق قصبه نك
درونی وسوقاقلری دولدوریلوب تفریش اولونه بیلمش . بر مترو
مکعبی طوپراق ٣ غروشه مال اولویور وبعض نقطه لرده ایکی اوچ
مترو مکعبی دوکولویور دیدیلر . باتاقلیرسه اسکندرونك اراضیسنك
اصلاحی ایچون ایدیلان مصرف نافله در . بو مبلغله آزاوتده کی سویدیه
لیمانی آیقلانه رق و یاجیحان نهری بر قانال ایله « یومورطه لق » لیمانی
خارجنده آقیدیله رق بو لیمانلردن برینك اسکله اتخاذ ایدلمسی تجارت
وعسکرلك نقطه نظرندن دها فائده لیدر . ایلرده شمندوفر یاپمق
ایچون « بیلان » داغی دلمك کوج ومصرفلی اولوب حالبوکه « سویدیه »
یه ایندیرمك ویاعموق اووه سندن « خصه » اووه سنه اوردن موجود
بوغازله یومورطه لغه وارد رمق دها قولایدر . اسکندرون ایچون
غرب روزکارلرندن غیری هر هوادن محفوظ دینیورسه ده « یاریق قایا »
ده نیلان بر بوراسی وار که جبل برکت سلسله سی آراسنده کی دار
بوغاز دن کلن روزکار اولوب کورفزی آلت اوست ایدییور . واپور
لری ده میر آلوب قاچمغه مجبور ایدییور .

اسکندرونه مواصلتله حکومت دائره سنه وارنجه طرسوسده بر
آلقش اولدیغم غیرت وفعالیتده مثلی نادر بولونور قائممقام ضیابکی

بولمق باناخوش بر سورپریز اولدی . مگر بورایه نقل ایدلمش ایمش .
مبارك آدام . کله لی دها بر آی اولدیغی حالده . مملکتك الك بویوك
دردی اولان جهالته چاره ساز اولمق ایچون مقدم باشلانوب ترك
وتعطیل ایدلمش مکتب ابتدائی و رشدینك اکمال انشاسنه باشلامش
یولجیلردن خسته لانانلر خانلرده سوقاقلرده سورونوب ایکله دیکندن
بر غربا خستهخانه سی یاپدیرمغه ابتدار ایله مش ومصارفنه قارشولق
اولمق اوزره اوزون بیرده بر اسکله انشاسنی استانبوله یازمشدی .

بوراده اون کون قدر قالدقدن صوکرا خدیویه قومپانیا صنك
« شرقیه » واپورینه راکباً وبیروته متوجهاً حرکت ایتدك . واپور
ابتدا مرسینه کیتدی . اورادن طرابلس شامه دوغرولدی . کیجه قبریس
آچیقلرنده شدتلی یالپا . کوك کورله مسی وشمسك پارلدیسی ایله
اویاندم . بورا ، یاغمور قیامت صباحه قدر دوام ایتدی . اورته لق
آغارنجه سیس ویاغمور ایچنده « طرابلس شام » ی کوردك . بیری
ساحلده دیکری ایچریلهده اولمق اوزره آغاجلر وباغچه لر آراسنه
صیقیشمش بر شهر . واپور مزبوجالیه بو جالیه کلوب پك آچیقده
ده بر آتدی . غایت بویوك صاندالار بوفور طنهده باطه چیقه یوجی
واشیا کتیردیلر وچیقه جقلری آلدیلر . واپور خیلی پورتقال وکچی
یوکلندی . سکیز اون کچی نك بیره ر آیاقلرندن آصیلی اوله رق
وینچ ایله باغریشه باغریشه کمی یه چکیلملری پك غریب منظره
تشکیل ایدییوردی . کیجه ساعت دورتده طرابلسدن قالقدق . یاغمور
کسیلمش ، روزکار اولدقجه خفیفله مشدی . صباحلین کوکرته یه
چیقدیغم زمان « شرقیه » ایری فقط اولودالغه لری یاروب اطرافه

کوپوکلر صاچەرق جبل لبنان ساحلنی تعقیباً ایلرلییوردی . نهایت
اوزاقدن بیاض بر لکه سچیلدی . « بیروت » دیدیلر . تدریجاً
بو لکه یاییلوب کنیشلیه رك بنالر سچیلمکه باشلادی چوق کچمەدن
جداً منظرەسی شیرین اولان شهرە اولاشدق . لیمان خارجندە مسافرلری
وادارۀ مخصوصەنك بیرەدن واپوری یاتیوردی . بز مکی سنجاق
آلابانده ایدەرك هنوز اکمال ایدلمش صناعی حوضە کیردی . قوردون
بوینی خالی عرصەدن عبارت . هنوز ازمیر کبی بنالرلە زینتلنمەمش .
بز صاندالله ریختمە چیقەرق « تقسیم اوتلی » نە کیتدك .

بیروت شهری — بحر سفید ایلە سوریە چوللری آراسنە طبیعتك
بوجه بر ریختم کبی اوزاتدیغی جبل لبنان سلسلەسنك اتکندە کائندر .
اساساً اسکی ویکی عنوانیلە ایکی یە منقسم اولوب اسکی بیروتك
بنالری یوکسك وکرلی . سوقاقلری دار واکثریلردە اوستی اورتولو
اولمغلە مظلم ومتعفندر . یکی بیروتك بنالری کارکیر وظریف جادە
لری کنیش ومفرحدر . مبانیسنك عمومیتلە اوستی دوز اولوب یکیلری
کرەمیدلە اورتولویور . ابنیۀ عالیەسندن حکومت قوناغی بر تجیلکی
حرازایدەر . اوچ قاتلی ومتعدد پاراتونرلی واسکی شاتولر شکلندە
اولوب « برج » میدانتك جنوبنە قورولمشدر . میدان مذکور شهرك
الك شرقلی بر نقطەسی اولوب اورتەسی منتظماً طرح وتقسیم ایدیلە
رك ودائراً مادار دمیر پارماقلقە چوریلەرك « بلدیە باغچەسی »
اتخاذ ایدلمش . باغچەنك ایچندە اوقالیپتوس وسائر اشجار حارە
ایلە سایەبان ایکی بویوك حوض واضلاعنك کوشەلرندە غایت
شیق قوش قفسی کبی دکانلر وار . هرکون دوقوزدن صوکرا مجاناً

عمومه آچيلييور وجمعه وبازار كونلري دخی عسكري موزيقه سی ترنمسازاولويور. باغچه نك صاغنده سواري قشله سي واوروپاغازينوسي. انكلتره اوتلي. مكمل لوقنطه واجزاخانه. شمال يوزنده آستر غازينوسي؛ شرقنده سوريه تياتروسي. بانق عثماني شعبه سي واردر. قشله وخسته خانهٔ عسكري مملكتك اك منتخب بر نقطهٔ مرتفعه سني اشغال ايله ين جسيم ومزين بنالردر. قشله دن تعليم ميدانيله آيريلمش اولان خسته خانه يه ظريف بر كوشك دينسه سزادر. مدخلي پك لطيف اولوب قاپيدن ايچري كيريلير كيرلمز منتظم نمونلق حالنده بر داخلي باغچه انظاري قارشيلار. هر ديوه ن باشنه كلنجه طهارت ونظافت انساني قوندره سني چيقارمغه مجبور ايلر. ديوارلر هنوز بادانه ايدلمشده بوكون قورومش كبي بياض واوجاق بيراكدن بيله عاريدر. ديوانخانه لر فرنك طوغله سيله مفروش وآيينه كبي پارلايور. هر قوغوشك حذاسنده بياض اورتولو بر ماصه وايكيشر كوزل صره. اوزرلرنده صراحي وبارداق موجود. صباح آقشام خسته لر بورايه اوطوروب طعام ايدييورلر. قالقمغه مقتدر اوله ميانلرك يمكي ياتاغنه كوتورو ليورمش. قوغوشلرده قاريوله لر هپ عين رنك وشكلده واك يكي سيستمده در. هيچ بر طرفده خسته خانه لره مخصوص قوقونك خفيفي بيله دويولمويور. عمليانخانه. چاماشيرخانه واجزاخانه ومطبخ عين مكمليتده در. دوغروسي امثالني پايتختده بيله كورمكه موفق اوله مديغم بويله بر دار المداواته حيران اولوب قالدم. سرطبيب بيكباشي خيري بك ــ كه وليعهد سلطنت رشاد افندي حضرتلرينك طبيبي رفعت پاشانك مخدومي اولديغي ايچون بورايه نفي ايدلمش وبلا ترفيع بيرا

قیامشدر — غیرت وموفقیتندن دولایی جداً شایان تبریکدر . خسته
خانه‌یی مکتب طبیه مدیرلک محترم والک کزیده معلملرندن اولوب
زیارت جاه مقصدیله مأذوناً بوراده بولونان مشرح شهیر دوقتور
یوسف رامی بك ایله برابر کزمشدك . ختام زیارتده خبری بکنك
« ناصل بولدیکز » سؤالنه حضرت معلی زائره خسته‌لانوب یاتمق
آرزوسنی حس ایتدیره جك قدر منتظم ومکمل بولدیق تبریك ایدر
رز » دیه جواب ویردیلر که عین حقیقتدر . بو مداواخانه نك منظره
سی دخی پك کوزل اولوب یکی تمام . انکین دریا طاباقی کی اوکنه
قونمش . خارجنده ساری وسائرین امراضه مخصوص غایت سوسلی
یرده باراقه سی وار .

بیروتده « جامع یحیی . سرای جامعی » وسائر بر چوق جوامع
شریفه ایله مصنع وجسیم کلیسه‌لر موجود ومناره‌لرنده اذان زمانی بیراق
ایچون بیره ربانده یره دیره کی واردر .

معارف عمومیه غایت مترقی اولوب بر مکتب اعدادی ملکی . بر
رشدیهٔ عسکریه . فرانسز رهبانلریله آمریقالیلر طرفندن آچیلمش
ایکی مکتب طبیه . پروتستان وقتولیك مکتبلری . سکز اون مطبعه
وکتبخانه یه مالکدر . کوندلك وهفته‌لق اولمق اوزره متعدد غزته ومجموعه
نشر اولونیور . مع التأسف مکاتب ابتدائیهٔ اسلامیه ده حالا طرز
عتیقده تدریساته دوام ایدلمکده‌در . لسان محلی عربجه ایسه‌ده فرانسز
وانکلیزجه‌ده پك منتشردر . صاتانجیلر وبویاجیلر بیله بولسانلردن
بربنی اکلارلر . هالبوکه تورکجه دائرهٔ حکومته منحصردر . اونك
خارجنده کچمز . اهالیسی زکی . چالیشقان واولدقجه زنکیندر .

شهرك الك فرح وهوادار سمتی « رأس بيروت » اولوب شيق وظريف كاشانه لرله مزين وبحر سفيده ناظردر .

يكى يابيلان ليمانى ازميره نسبتاً كوچوك وحوضى تك قاپيلى اولمغله صولر قولايلقله تبدل وجريان ايده مديكندن بوتراكم موجب تعفنات اولويور . قوردون بوينده يالكز كمرك ، قارانتنه وليمان دائره لرى وار . اوست طرفى هنوز خالى دورييور .

وسائط نقليه چوق ومختلف . شام وجبل لبنان قراسنه يولجى واشيا نقلنه مخصوص اوروپا وارى « ديليژانس » آرابه لرى . داخل بلدده . . ۲ قدر لاندون وفايطونلر ، شومندوفر استاسيونته يولجى نقلنه مختص بر دانه جك « اومنيبوس » آرابه سى جاده لرك كنيشلكى سايه سنده منتظماً ايشله يور . اخيراً شامه قدر تمديد ايديلن دار خطلى شومندوفرك دخى رسم كشادي اجرا ايدلمشدي .

بيروتى حقيله كزوب هر طرفى كورمك ايچون بر قاچ قولدن آرابه جولانى ياپمليدر . بز بركون مكتب ارقداشلرمدن اولوب بر حسن تصادف اولمق اوزره بيروته دراستلاديغم بلديه اجزاجيسى مصطفى افندى وعسكرى اجزاجيسى فوزى بك ايله « رأس بيروت » ده كيتدك ساحل بويى هپ وحشى قايالرله دونا نمشدي . فنار قله سى حذا سنده كي بيلانقاوى دونوماردن وجبخانه اوكندن كچه رك اوشيرين كوشكلرى تماشا ايله محل تفرج وتنزه اولان « قومسال » ه واردق . قيرمزى قوم دريا سندن عبارت بو ساحه ده شوسه نى طوتديرمق ايچون خيلى زحمت چكيلمش . بو راده توقف ايله جبل لبنانى ، طادلى ياماجنه سرپيلمش قيرمزى بنكلردن عبارت قراى ، غربده افقى سينه سنه چكمش عمان

سفینه‌سی سیر ایتمکی اونوتامی و بعده عین یولدن دونه‌یوب آرابه‌نی «بسطه» جهتنه سوق ایله‌مالیدر . بو سایه‌ده ده یوکسه‌لینه‌رك دده‌دن کچیلن یول و تکمیل رأس بیروت زیر پاده قوش بقیشیله کوروکور .

بر ایکنجی دفعه ده ولایت صحیه مفتشی دوقتور حمیت و حرمتلدن ضیاء الدین بکله برابر «فستقلق» طریقیله جبل حدودینی آشوب «رستم پاشا باغچه‌سی»نه کیتدك . فستقلق حقیقةً توصیفه‌سز بر محل فرحفزادر . یوزلرجه هپ بر بویده غایت صیق و منتظماً بوداتمش فستق آغاجلرندن متشکل بر قورولق اولوب ایچینه کیرلنجه سماسی کاملاً یشیل یاپراقدن عبارت و کندینه مخصوص بر لطافتی واردر . بونك اوته‌سنده کائن «رستم پاشا باغچه‌سی» دخی باشقه‌جه بر دار الصفادر . بو یرلرك ایکیسی ده سیرکاه عمومی اولوب جمعه و پازار لری آقین آقین اهالی کله‌رك اکله‌نیرلر .

باغچه‌ده بر استراحت دقیقه‌سننك کنارنده شرقیسندن دولانوب قیرمزی صالقیم حالنده‌کی میوه‌لری آغاجدن طوپلیه‌رق ایچینه قونمش خورما آغاجلری و دوزلقدر ارسلندن و خندقلرینه جبت یرینه فرعون انجیری دیکیلمش باغچه‌لر کنارندن شومندوفر استاسیونه ایندك .

— اجراآت بلدیه : بیروت بلدیه‌سی شهرك اعمارینه جداً چالیشیور . منتظم میدانلر ، ۱۵ : ۲۰ متره عرضنده جاده‌لر آچیلمش ، محیط بلده‌ده کوزل شوسه‌لر وجوده کتیرلمشدر . منتظم بر سلخخانه واردر . مملکت هواغازیله تنویر ایدلیور . یالکز غریب بر عادت واردر : مهتاب کیجه‌لری فنارلری یاقیلمیورلر .

بلدیه‌نك یالکز امور صحیه‌یه قارشو کوستردیکی قیدسزلق ده‌هم

تعجب هم تأسف ایتدم . اجنبیلرك وروملرك مخصوص خسته خانه لری اولدیغی حالده غربای مملکت ایچون ولو بیرمی یاتاقلی بیر دار التداویسی یوق . بیر قاچ سنه اول امراض افرنجیه و تناسلیه یه مبتلا قادینلر ایچون بیر خانه کیرالانوب اثاث خسته خانه سی اتخاذ ایدلمشکن اخیراً اونیده قاپامشلر . حال حاضرده بیر بلدیه اجزاخانه‌سی وارسه ده غایت فقیر و بیر چوق علاجلر نقصاندی .

بیروتده‌کی ایکی اجنبی مکتب طبیه سنه قارشوده حکومتمزك شامده منتظم بیر طب دار الفنونی کشاد ایتمسی سیاسة الزمدر . آنجق بو سایه‌ده تمایلات اجنبیه نك اوکی آلینه بیلیر .

— طوپوغرافیاي طبي : بیروت قیرمزی قومسال اوزرینه‌ مبنی اولوب ساحل بحرده وحشی قایاده کونتوسی طبیعی بیر قوردون تشکیل ایدییور . زمینی شرقه کیتدکجه یوکسه‌لیر و بیر قاچ تپه‌یی احتوا ایدر . غرب وشمالی چیق شرق وجنوبی جبل لبنان ایله محاطدر . جوارنده میاه راکده یوقدر . هواسی معتدل ایسه ده رطوبتك چوقلغی ده اونوتماملیدر . بوده یرینك قومسالغیله آرقه سنك یوکسك جبال ایله مستوریتندن ایلری کلییور . یغمورده سیق یاغارمش . حرارت صیفیه ۳۰ الی ۳۵ درجه سانتي غراد ایسه‌ده رطوبتك کثرتندن پك کوج تحمل ایدیلیور . قیشین دخی نادراً صفره اینرمش .

بیروت اسکیدن بری ورملیاره تبدیل هوا ایچون توصیه اولونه کلمکده ایکن صوك زمانلرده بو شهرتنی غایت ایتمکه باشلامشدر . چونکه رطوبت متورملره فائده‌یرینه ضرویردیکی وجتي عاملك سیرینی تسریع ایتدیکی اطبای محلیه نك ایستاتیستیقاریله ثابت اولمشدر .

احوال مائيه يه كلنجه : شهرك ياقيننده « بيروت دره سی » وشمال شرقيسنده « نهر الكلب » جريان ايديور . بو ايكنجيدن ده بر بورولرله صو كتيريلوب محلاته توزيع اولونمشدر . ايچيمي لطيفدر .

١١ : بيروت ـ شام

بيروتده ايكي هفته قدر اقامتدن صوكرا شامده قولرانك ظهوري حتي جبل طرفندن قرانتنه وضع ايديله جكي شايع اولديغندن يالك تره نله حركته قرار ويردم . همان ايرتسي صباح آلتو روقه ساعت ايكيدن اول ايستاسيونه كيدوب مجيديه‌يي ١٨ بوچوقدن ايسويه ايله بيلتارمزي آله رق انتظامسز واثونلرده يرلشدك . ساعت تمام ايكيده لوغوموتيف دودوكني اوتديردي . عربه دوغرو كنار شهري دولانوب جبل لبنان اتكنه توجه ايتدك . اوچ بش كيلو متره دها كيده رك كيتمز قطارك حركتي آغرلاشدي . مكر دبشلي خطه كلمشز . ورايلرك اورته سنده قره مايللي بر اوچونجي چوبوق پيدا اولدي . لوغوموتيفك اورته سنده كي ديشلي تكرلك بونك اوزرينه طرمانه رق يوقاري چيقييورز يول كيتدكجه ديكلشدي . يوكسلدكجه بيروت شهريني . لماني . بحر سفيدي كورمكه باشلادق . « حدث . بعبدا . جمهور . عاريا » ايستاسيونلريني كچه رك مهادتا يوكسليورز . يوكسلدكجه پانوراما بويويور . يول پك خوش . اورمانلري وقيزلطوپراغي آكديرن يكي ومعمور وقيرمزي داملي كويلر جبلك اوته سنه بريسنه كلايشي كوزل سرپيلمش ويكديكرينه منتظم شوسه ايله باغلانمشلر . نهايت كندر كاهك الك مرتفع نقطه سي اولان « عاليه » يه واردق . ده ميريولي منحني تشكيل ايدوب دونه مديكندن بر داغك يارمه سنه دالديرمشلر .

نوغومو تيف ترده نك بشني بيراقوب نهايتنه كيچه رلك مقابله ديكر حذايه آتلاديق. اراضي هپ دوتاق. زمين ديك باير اولديغندن قات قات مرديوه نوارى باغچه‌لر ياپامشدى. «بحمدون، عين صوفر، مريجات، خدث، شتوره» دوراقلرنده مرور ايله يارى يول اولان «معلقه» يه كلدك. بوراسى شامه تابع بير قضا مركزى ايمش. عنك ايچون بوراده يارم ساعت قاليبور. چادرلرله موقت لوقنطه لر تأسيس ايدلمش.

معلقه دن صوكرا يول آرتق دوز وهپ باغچه لك. دوراقلرده كويليلر أتكلرينه اوزوم، ايوا دولدورمش يولجيلره صاتيورلر. «رياق، سرغايا، زبداني، وادئ بردا، دير قانون، عين فيجه، جديده، هامه» موقفلرينه ده اوغرايوب اوزون قيصه بير قاچ تونلدن، صو كنارلرندن، قايصى باغچه لرى آراسندن دولانوب ساعت ۱۱ ده شامك «قيشله اوكى» ايستاسيونه مواصلت ايندك وآرابه يه آتلايوب «شام شريف» ه كيردك.

دمشق الشام — جنت مشام توصيفنه مظهر اولمش بير معموره نظيفه در. سوريه نك پايتخت قديميدر. امويلره مركز سلطنت وداء خلافت اولمش وعرب مدنيتى بوراده تولد ايدوب شباب كمال بولمشدر. شام عربستان چوليله لبنان سلسله سى آراسنده كائن وساعتلرجه مسافه يه قدر ممتد يشيللك درياسنك اورته سنده مبنيدر. ايچندن «بردى» دره سي آقار. معابدينيه وتربه شريفه ده مستثنا اولديغى حالده آثار قديمه سندن هيچ بيرى قالمامشدر. شيمديكى بنالري اكثريتله كرپيچدن معمول وخارجاً دوز ويبرنگ اولوب فقط داخللرى وبعضاً طاولرى غايت مزين

ومذهب موزائیکلرله منقش وحوالیلرنده فسقیه‌لی کوچوك حوضلر
واردر. حلب بازارینك طاشیله شامك ایچی بر آشامیرنه جابجا بر
بالدیز رعنا میدانه چیقار. سوقاقلری بر معتاد دار وغیر منتظم ایسه
ده اخیراً بالخصوص شهید اعظم مدحت پاشا طرفندن خیلیجه جاده
لر آچیلمشدر. مبانیٔ عالیه‌سی «کوك» میدانندکی حکومت
قوناغی ودائرهٔ مشیریت، دائرهٔ ضبطیه وعدلیه ایله یکی انشا اولونمش
مدخلی مرمر ستونلی دائرهٔ بلدیه وقارشیسنده‌کی ویقتوریه ویکی
اوتللر وجسیم عسکری قشله وخسته‌خانه سندن عبارتدر. بلدیه
نك یاننده بیرده عمومی باغچه مطروح ایسه ده سکن ایچریه
اهالی صوقولمیوردی.

شامك بناء بیوك مدحت پاشانك آری اونلق اوزرده اورته
ده مرمرلی کمرلمه سقفلو کنیش اوزون ومتعدد سوقاقلی چارشیسی واردر.

معابد دینیه‌یه کلنجه: جوامع ومساجدی پك چوق اولوب الك
مشهوری «جامع کبیر اموی» در. حلبده کیندن ایکی اوچ کره
دها بیوکدر. بونك عرصه‌سنده وقتیله مجوسیلرك معبدی واریمش.
صوکرا خرستیانلر «سن ژان» نامیله کلیسه‌یه چویرمشلر. بعد
الاسلام جامعه تبدیل ایدلمش و ٧٠٥ سنه‌سی ملوك امویه‌دن
«ولید» میلیونلر صرفیله وذی قیمت حجرلر ومذهب موزائیك
نقشلری ... تادیده مرمر وصوماکی ستونلری ایله ترمیم وتزیین ایلمش
وبعده مکرراً تخریب واحراق اولونوب تکرار تعمیر اولنمدیغی کبی مع
التأسف اوچ ییل اول اتصالنده‌کی دکانلردن بر یانغینه دها دوچار
اولمغله آثار نفیسه بقیه‌سی میلیون قیمتنده‌کی مصنع محرابی تکمیل ایله

ری. یانغله شیمدی قورو دیوارلردن عبارت قالمشدر. حین زیارتمده اعانهٔ عمومیه ایله تعمیرینه چالیشلمقده ایدی. جامع ١٥١ متره طول و ١٠٠ متره عرضنده اولوب اشکالی مختلف اوچ مناره سی وار. ولیدك یاپدیردیغی الك مزیننده حضرت عیسانك بر کون کلوب بوراده سمادن اینه جکی مهدی اوله جغنه دائر عوام آراسنده بر اعتقاد موجوددر. جامعك جنوب قسمنده یحیی «ع.م» لك مرقدلری زیارت اولونیور که مزین تربه سی یانغینده یانغله اوزرینه تخته دن بر صندوقه قونمشدی. مشهد دینیلن آیری بر محلده دخی حفید رسول مسلمین حضرت حسینك رأس سعادتلری مدفون ایمش و بوراسی آتشدن مصون قالمش.

جامع کبیرك آرقه طرفنده و محله ایچنده مجاهد اعظم سلطان صلاح الدین ایوبینك تربهٔ محترمه سی واردر. دمیر پارمقلقله محاط بر باغچه جکك اورته سنده کائن و یاننده مشهور کتبخانه سی بولونیور. تربه نك صندوقه سی ساده فقط هیبتلیدر، و قاپینك بالاسنده قطعهٔ آتیه زائرلرك مصادف نظری اولور.

صلاح الدین ایوبی که نام شهرت و شانی | ایدر سر لوحهٔ تاریخ اسلامیتی تزیین
اودر مبناسی آیدیدن ارکان اسلامك | اودر بو قطعه ده دین مبینی ایلهین تأمین
ازل کم اولیه بر ذات شریفك مضجع پاکی | خراب ایتمشدی زور تیشهٔ دهر ستم آیین
هله بر هیئته کیرمشدی که بیرون و اطرافی | زیارت ایلهین ممکن دکلدی اولمامق غمگین
بو حالی کوردیکنده والی اسبق ضیا پاشا | بولوب افکار حسن جدیده بر فرصت رنگین
همان اعمارینه باکر قیام اهتمام اولدی | خدا مشکور ایده هر کار خیرین دائما آمین
خدمت اجر مطلق اولدیغندن اشترا ایچون | شتاب ایتدی کمال شوق ایله غیرتکشان دین
عمومك همتیله حاصل بو موقع پاکك | وجوده کلدی معموریتی بو صورت رنگین
بها تاریخ تامین سویله دم بزده مسرتله | بو سال احیا قلندی تربهٔ سلطان صلاح الدین

شهرك كنارنده و مرجه بوینده ایكی منارهلی و ایستانبول طرز
دشكلنده یاپلمش سلیمیه جامع شریفی واركه یاووز سلطان سلیمك یادكار
همتیدر. حوالیسی كلستان حالنده اولوب اطرافی معمور مدرسه
اوطهلری ایله محاط و اورتهسی جسیم بر حوضله مزیندر.

معاویه محلهسنده سلطنت امویه مؤسسینك بر تربهسی موجود اولوب
مخدومی «یزید» كبی ایسه متعصبلر طرفندن یقیلمش و تزیینات داخلیه
سی «محی الدین عربی» نك مقامنه نقل ایدلمشدر. باقی و خالی قالان عرصه
سنده شیعهلری كلوب كچن علویلرك آتدیغی طاش پارچهلرندن بر یغین
پیدا اولمشدی. حتی تبخیر مأموری كتانش افندی دخی كمال حرص
و غضبله یردن بر قاچ قالدیرارق یزیدك خاطرهسنی بومبارده ایتمكسزین
كچهمهدی! بونك یانی باشنده صحابهدن شام فاتحی «ابو عبیدة الجراح»
ك اوستی آچیق بر مرقدی بولوندیغی كبی، حضرت بلال حبشی و فراقی»
نك مدفنلری دخی زیارتكاه انامدر.

شامده كی غربا خستهخانهسی سلطان نور الدین شهید طرفندن
یاپدیرلمش بلا خستهخانهلرینه تاریخچه مشهوردر. بیری بلدیهنك
دیكرلری خصوصی متعدد و منتظم اجزاخانهلر واردر.

— صالحیه: شامك خارجنده و جبل اتكی ولنق سمتیله مرتفع بر
نقطهده كائن بر صیفیه اولوب بروسهنك «چكركه» سنه بكزدیله
بیلیر. سكنهسی هان عمومیتله كورددر. بورادن شامك كوزل و عمومی
پانوراماسی سیر ایدیلیر كه آلابیلدیكنه یشیل قایصی باغچهلری اورته
سنده كی مستطیل الشكل مملكت یشیل و دالغهلی بر دریا اورتهسنده
بویوك بر آدانی آكدیریوردی.

صالحیه ده حضرت محی الدین عربینك جامع شریفی و یاننده شیخ اکبرك مزین و محتشم و صندوقه سی کوموش قفس ایچینه آلنمش بر تربه سی واردر . بیراز اوته ده هویتنی اوکره نه مدیکم « یاموقلی بابا » نام ولی یاتیورکه صندوقه سنك اوجنده کی ده لیکدن باقیلنجه مومیا حالنده کی صول آیاغی هیئت اصلیه سیله کوزوکیور . آداقجیلر بورادن ایچری یه یاموق آتیورلر .

— مسیرهلر : الك مهمی « مرجه یونی » دهنیلان دره کناریدر . خط مستقیم کبی اوزانمش اولان بو دره نك عرضی مساوی و ایکی ساحلی ریختملیدر . صاغی بر شوسه یولی قوغالار . صول طرفی جسیم و مستوی چایراق حالنده در . شوسه نك اوته یانی دخی قورولق و قیر قاهوه لریله مشغول . بورالرده آقشاملین پیاسه ایدیلیر و جمعه و پازار صفالری قورولور . چایر ده دخی هر آقشام مشهور عرب آت و قصر قلرینی کزدیروب تعلیم ایتدیریورلر .

— طوپوغرافیای طبی : شامك هواسی رطوبتلیدر . چونکه ایچندن یدی قوله منقسم بر دره کچیور . هر اوده دائمی الجریان حوضلر یاپمشلر . بنالر یده کندلك طاشدن و کرپیچدن اولمغله رطوبتی آرتیریور . الك صحی و هوادار محله سی « صالحیه » در .

سطح بحردن ٧٠٠ متره مرتفع اولان شامده یازین حرارت ناصل اولدیغنی بیلمم فقط قیشین صوغوق اوله جغی محقق . چونکه دها تشرینلرده بولوندیغمز حالده صباحلری قورو آیازی پك شدتلیدی . اکثر یاسانی غراد صفره قدر اینرمش . مملکتك صولری بول لکن تمیز دکل . اولا . دره آچیقدن آقوب کلیور . اوراده چاماشیر و سائره ییقایورلر .

ثانیاً طرز قدیم مجرالرله مساكنه تقسیم اولونیور ولغم یوللرینه قاتیلنه
كلیپور . ثالثاً بر خانه‌نك حوضندن چیقان صو دیكرینككنه كچیور .

شامك بلدیه سنده بویوك بر فعالیت مشهود ایدی . هر طرفده
صوقاقلر كنیشله‌تلمكده، سوپرونتولر قالدیریلمغه چالیشیورلردی . بناء علیه
ینه جدده ومیدانلری توزدن كچیلمیور . یاشامق ایچون هر خصوصده
اوجوزلق وار وغدای محلی بیزم پلاو وغیره ، ایتالیانلرك مقارناسنه
آلمانلرك پاتاتسنه ، مصریلرك فولنه معادل بولغور ده وحتی بو بولغوریه
ده «حمص» ده نیلان موجوددر . هپ بونی ییورلر .

۱۲ : شام ـ حمص ـ طرابلس ـ ایستانبول

شمدی كلیر كلمز ظهوری شایع اولان خسته‌لغك چوق شكر قولرا
اولمیوب حوران اختلالی سببیله روم ایلیدن جلب ایدیلان سكیز طابور
عسكر آراسنده كی باصور یعنی دیزانتریدن عبارت اولدیغی اكلاشلدی .
زواللی نفرجكلری شومندوفر بر مجیدیه اجرتله نقلی تكلیف ایتمشكن
خائن حكومت اقتصاد جهتیله اولمق اوزره بیروتدن شامه یایان سوق
ایتمش . لبنان داغلرینی یغمور آلتنده واوچ بش كونده آشمشلر بوسببله
بونلر جهنمه كیت وطن اولادی قیرلدی كیتدی . اون بش كون قدر اقامتدن
صوكرا «حمص» طرفلرنده خسته‌لق وار دینیلر . نه‌رحال اوچ
آتلی بر آرابه یه ، كنارده ایكی سواری جاندارمه رفاقتنده صباحلین
آیوزلنده تزه دیه تزه دیه یولا چیقدق . حلب استقامتنده وعربستان صحرای
كبیریله لبنان سلسله سی آراسنده كی بیابانلردن كچیورز . بر شیرده‌ك
اولمرق قویوباشنده متشكل طوپراقدن اولری بیض كره حینه بدانه
ایلنمش عربلرده راست كلینیور . یولده ایكی كره اونبش یكرمی مززا

غنی سواری بدوی قارشیمزده چیقه‌رق بیزی خیلی قورقوتدیلر. حرامی باشغینه اوغرادق صاندم. فقط ژاندارمه‌دن عسکری طبیبی اولدیغنی اوکرندیکده سلاملایوب چکیلدیلر. کیجه‌یی کوچوك بر عرب کویینه واروب قوناقلادق وشیخك خانه سنده مسافر اولدق. اوزون وکنیش بر أنتاری کیمش وصاچلرینی سیاه بر تقی ایچینه صاقلامش. یوزی کاملا آچیق بر قادین خدمتمزده تعیین ایدلمشدی. قوبون شندی‌ده‌ینه اوقیافتده کی قیز وقادینلرك دلیقانلی واختیارلر کبی کورشدیکنی وال أله صیقیشه‌رق مصافحه ایتدکلرینی کوریبوردم. بر بو صاف وخالص مستوریت نسوانی. برده بیزده کی حوتوزلی ویاشماقلی کبی یوزلرینی یچه ایله قاپالی ویه‌دیره مستوریت وبوسبوتون قاتمه ومانع ترقی عدم اختلاطی کوز اوکنه کتیره‌رك متأسف ومتأثر اولدم . . . .

کویك کنارنده اعصار قدیمه‌ده حجاج قافله‌لری ایچون یاپیلمش وغایت کوزل محافظه اولونمش بونتمدیدن مستحکم وجسیم بر قلعه‌نی آکلیران متروك اسکی بر کاروانسرای واردی. آقشامدن قطع حساب علی الصباح یوله دوزولدك. یولك چول منظره سی دونکی کبی. اوکاده یه‌دوغرو اوزاقدن بر جیلان سوروسی کوستردیلر. آرابه‌جی ژاندارمه‌نك توفنکیله بر دانه سنی وورووب کیتدیکی کتیردی ودرحال بوغازلیه‌رق آرابه‌نك اوك طرفه یاتیردی. آقشاملین سینه‌سینه یاغمور یاغارکن حمص قلعه سنی اوزاقدن سچدك واستقبالمزه کلن آرابه‌یی کوردك. ایچنده کیلر هیئت صحیه‌مز اعضاسندن اولوب پیاس جوارنده اشقیا طرفندن صویولان دوقتور الیاس افندیله بورانك طوپچی آلایی طبیبی برادر فکر ووجدانم بیم رفعت بك ایدی. بنی آلوب

طوغرو کنلدی خانه سنه مسافر کوتوردی .

حمص قصبه سی — عاصی نهری کنارنده بر قضا مرکزیدر .
خانه لری عمومیتله برقاتدن عبارت و سوقاق اوزرینه پنجره دن محروم ؛
سوقاقلری قالدیریملی فقط پك دار در . وسط شهرده خراب بر ایچ قلعه
هر یردن کورولور . مبانیٔ عالیه اولمارق اولدقجه منتظم حکومت قوناغی
کوزه چارپار . بونك بر دو اودالری بلدیه و پوسته خانه اتخاذ ایدلمش .
حکومتك قارشیسنده مصرلی دها دوغروسی قواله لی ابراهیم پاشا
نك سوریه یی حین استیلاده انشاسنه باشلاتوب بعده یاریم قالمش
کوزل و بیوك بر قیشله وارسه ده اویله جه متروك دوریور .
بورده اقامت ایدن طوبجی الاینی مدرسه و تکیه کبی کارقدیم
بر بنایه یرلشدیرلمش . معابدندن الك مشهوری « جامع کبیر » اولوب
یجنده اسلام اردوسنك اك نامی سردارلرندن « خالد ابن ولید » ك
مزین بر تربه سی واردر . ینه بو جامعك بر اوداسنده « حضرت
عثمان ر . ع » ك اوقورکن شهید ایلدیکی قرآن کریم نسخه سی
دینیلن اوزرینه کوفی یازیلی بر مصحف شریف زیارت ایتدم .
حقیقة بو پك بر اثر قدیم و قیمتدار ایسه ده حالا خزینه یه نقلی ایجاب ایدر
چونکه بوراده هر آن سرقت و یانغین تهلکه سنه معروضدر . مراقد سائره
سی میاننده شایان ذکر اولانی خلفای امویه نك نوشروانی دینیلمکه سزا
مرقدی « عمر ابن عبد العزیز » ك خارج قصبه ده بر اکین تارلاسی
اورته سنده دورت طرفی آچیق بر قبه دن عبارت تربه غریبانه سیدر .

حمص تجارتکاه بر یر اولوب کوزل اوستی اورتولو بر چارشیسی یوزه
یقین قوماش دستکاهی موجوددر . خیلیجه ایپك ده بتیشدیریلیورمش .

حمص سیاحتمك صوك مرحله سی اولدی . تفتیشنه مأمور اولدیغم
نورت ولایتده چوق شکر قولاردن اثر قالمدیغی جهتله راپورمی
بالتنظیم استانبوله کوندره رك آرتق جوابه انتظار ایدییورز . بو مدت
انتظارده خوشجه کچییور . مسافری بولوندیغم او این احراردن
دوقتور بسیم بك بوراده ساده حذاقت ودرایتیله دکل نمونهٔ امثال
اوله جق فیلسوفانه حمیت وانسانیتیله ده مملکته کندینی سودیروب
خلقك افکارینی تنویر ایله منتظم بر محراق حریت تشکیل ایتدیکندن
بوکا بیر وسطنده ساعتلر و کونلرمك طادلی کچییوردی . بو محراقك
اك ایله ری کلنلری آلایك بیطار یوزباشیسی کریدلی امین وتلغراف
مأموری رفعت وردیف قومندانی طلعت بکلر کبی وطنپروران کرامیدی

بو صره اره ده اختلالاتك پارلاماسی اوزرینه بشنجی اردو ردیف
طابورلرینده سلاح آلتنه دعوت ایدلدیکندن بو آجیقلی منظره
کیفمی بوزدی . ذهنمی متأثرانه مشغول ایلدی . هر کون افراد ردیفه
سیاه برابر بوتون خصم واقرباسی اولان قادینلر وچوجوقلر دخی عادتا
جنازه کوتوریورمش کبی اغلاشه رق باغریشه رق قصبه یه کلیورلر و معاملهٔ
قیدیه نك ایفاسنه قدر سوقاقلرده بکلییورلردی . بونلرك تابیسی
مسئله سني هیچ صورمیکز ؟ ییللردنبری ده بو یده دوران چوروموش
خاقلر دها یفرلك آلینه ویریلرکن پارچه لانوبده آغلیور ناچار کوییدن
کلدیکی بر تماجلی آنتاری ایله یالین آیاق باشی قاباق تعلیمه سوق ایدیلیورلردی .
هله هیچ او تو تمام ده بو یدن طابورك بر قوص قوجه جراح چانطه
سی چیقدی . ایچنده پاسلی بر حجامت ماکینه سندن غیری ولو بر
نشتر بیله یوقدی . بو نیده جراح افندینك او موزینه طاقدیلر .

ایستانبوله عودت — بر بوچوق آی اقامتدن صوکرا هیئت صحیه لرك خدمتلری ختام بولدیغنه و ایستانبوله عودتمزه دائر داخلیه نظارتندن ولایته و مفتش عمومی بوغوفسکی پاشادن ده بزه امر تلغرافی کلدی . حکومتدن متراکم اوچ بش آیلغمزی و حلبدن اعتباراً بورایه قدرکی و عودت خرجراهلرمزی ایستدك . او کوچوك سعید پاشاده : قوجه دولتك الك عادی ایشلرینه و رخیصه قدرینی مرکزده دغلامقدن عبارت مسلك دائره‌ك یوزندن نه بولسز انقلاب و قوعه کلدیکنی عجبا نه زمان و کوره جکسك : بز آلمدیغمزدکی امرنامه موجبنجه حلبه قدر هر کچدیکمز یردن معاش و خرجراهلرمزی آلیوردق . وقتا که بو ذات صدر اعظم اولدی . درحال ولایاته قطعیاً باب عالیدن استیذان ایتمدکجه بش پاره صرف ایلمه‌مسنی امر ایتدی . هر پنجشنبه قشامی قضالر لوالره ، لوالر ولایت مرکزلرینه صرفیات جدوللری تلغرافله کوندره جکلر . ولایتلرده باب عالی‌یه چکه جك . جمعه ایرته‌سی صباحی هانکی مأمورلرك صرفنه اذن کلیرسه او ناکوره حرکت اولونه جق . بیزم کی موقت و سیار و عودته مجبور مأمورلرك مطلوباتی ده بو مرکزیت اداره‌دولابنه طاقلدی . هر هفته یازیلیر . صرف مری کلمز . تبخیر مأمورلری خان کوشه‌لرنده ضرورت ایچنده قالدی . غدالرینی پیشیرتمکه ایندیرون اولدی . صبرلانیورز . بوراده اسکله بیرمی کوندن زیاده کچدی . قیش کلدی چاتدی . آلدیران یوق . اکلاشلدی . که سعید پاشا قابینه‌سی بیزی قوللاکی تهلکه‌لی بر وظیفه‌ده قوللانوب کویدن کویه . داغدن داغه دولاشدیردق دورت ولایتی تمیزله تنجه حقمزی حتی عودت خرجراهمزی بیله ویرمدکی ایسته‌میه‌رك اوزاق

يريرده وعادتا قالديرم اوزرنده براقييور . (شايد بر امريكه جك اولورسه البر يولالرسكز) ديه دوقتور بسيم وتلغرافجي رفعت بكلري توكيل ايده رك مأيوساً عودته قرار ويردم . اوروپا واري اون كيشيلك بر ديليژانس آرابه سي ايله بر كونده طرابلس شامه اينوب اوچ كون بكلدم . فرانسز ولوئيدواپورلري كلوب كچييور ، فقط بينمكه بو دجه مساعده دكل . نهايت ادارهٔ مخصوصه نك « جانيك » واپوري كلدي . يارين بياناله بغمور لي وفورطنه لي بر هواده بواجل بشيكنه قاپاغي آتدم . بر نجي موقعده يولجي اوله رق بحريه مير آلايلرندن بهجت بكله عائله سي . ايكنجي ده اوچ دورت ضابط . كوكرته ده سكز اون تبديل هوا نفري واردي . كمينك انبارلرنده يوك اوله رق بر چوال اشيا ايله بولنمديغندن صو اوزرندن جويز قابوغي كبي صاللانيور دي . ساعتده يدي سكز ميل سرعتله اسكندرونه واوراردن دهشتلي بر لودوس ده كيزيله « مرسين » ه واردق . حيفته دمير ايله ايسليم اوزرنده ايكي كون بكلنديسه ده قره ايله اختلاط ممكن اوله مديغندن تكرار يوله دوزولدك . « علائيه » اوكلرنده هوادو روليدي . ساكن بر ده كيزله « انطاليه » يه ايريشدك . بوراده دميوك قالمامش . بش اون كوكرته يولجيسي آله رق آچيلدق آناطولينك تانتسه كناري كبي قيرمه لي ساحلي يك يقيندن تعقيب ايله « رادوس » اوكنه كلدك . آدالرده كيزينه وارنجه اداره قايدانلري « سلامتي بولدق ! » ديه درين واوزون بر (اوح !) چكييورلر . چونكه فورطنه چيقارسه مطلقا قاچوب صيغنه جق بر بولونيور . ايستا نكوي . ساقز آدالرينه ده بوشنه اوغرايوب بردنك يوك

آله مقسزین بر هفته ده « ازمیر » لیمانه گیرمك نصیب اولدی . بوراده
بر کون قالینه جغمدن قارایه چیقوب مکتب طبیه مزك ایلك کزیده
والك ناموسلی و حمیتلی معلملرندن دوقتور فائق بکی زیارت ایلدم .
قاسم پاشاری کامل پاشا ازمیره والیلکله تعیین ایدلنجه مدیر محترمده
بوراخسته خانه سنه مأمور ایدلمشدي . اقشامه قدر برابر قالدق .
دوقتور آیاق سیار مأموریت سببیله دوبه ده بولندیغم پایتخت حوادثلرینی
احراره قارشو شدتلی تعقیبات یاپلدیغنی اوکرندم . قرقه مزك یاریسنده
نشریاته باشلادیغنی ، اخوان کرامدن دوقتور ابراهیم تمونك رومانیایه
فراره موفق اولدیغنی ، اوندن دها آز بختیار اولان دوقتور عبدالله
جودتك طرابلسه نفی اولندیغنی ، دها بك چوغنك اسیر بحره وفراریه
التجا ایتدکلرینی بیر مومی الیه خبر ویردی وبنیده استانبولده زور
یاشاده جقلرینی ضمناً اکلاتدي . بو تصورات ایله « جانیك » ه
عودت ایتدم اوده فك لنکر ایدهرك جانسز بیز روش ایله یوله چیقدی
ساکن بیر هوا ایله میدللی یی بولدق . کمرادعیدده بحریه ناظری حسن
پاشایه مخصوص زیتون باغی وارمش . پروغرام خارجی اولغله
برابر اورایه کیدوب آلمقلق لزومي اجنته دن تبلیغ ایدلدي . بیر
قاچ یوجی یه بو اصولسز حرکتی پروتستو ایتدکسه ده کیم دیکلر :
کمراسکله سني بولالادق . مکر باغلر بوراده دکل بیر ساعت اوتهده
کی ادره میدلك چای آغزی اسکله سنده ایمش . اورایه ده کیتدك . باغلر
دها قصبه دن ایچری دیدیلر . اقشامه قدر بکلدك . الحاصل بحریه
ناظرینك باغی ایچون بر کون غایب ایتدك . بابوروني دونوب چاناق قلعه
یه دوغرولوجه شدتلی کون دوغوسی روزکاری بیزي قارشولادی .

صولر ده بوغازدن چاغلایان کبی آقیيور . کمی بوش وحواله لی .
ذاتاً یولی بلدی سکز میلدی . ایکی یه اوچه قدر ایندی . بوزجه
آداجغناسندن یوقاری صوکدیروب چیقامیورز . بوغاز قارشو مزده
کوزوکیور . صباحدن آقشامه قدر اون میللك مسافه‌ده دوکوندك .
صوکرا غروبله برابر کوجحال ایله بوغازه صوقولمق نصیب اولدی
قلعهٔ سلطانیه ده بر ساعت قدر دوردقدن صوکرا واپورینه یوله
دوزولدی . او کیجه هپمز ده بر سوینج . صباحلین ایستانبوله کیره
جکز دییه هر کسده بر حاضرلق . صباح اولدی . ده کز غایت
سرت . کون دوغوسی آزدقجه آزییور . سماقویو بروت رنکنده
وغایت آلچاق . افقمز فوق العاده دار . دالغه لر لودوسی آکدیره جق
قدر بویوك . کونلردنده هیچ اونوتمام یوم القای صایب فی‌الما . اوکا
یه قدر چیرپندق دوردق . سواری قول اغاسی لطفی قاپدان کیجه
نوبتجیسی وچوقجی قاپدانی (نیچون بو سرت هواده صاچاق آلتی
کیتمك ایچون یولدویرمدکده کمی‌ی بویله انکیندن صالیویردك !)
دییه باغره چاغره آزارلیور . برازهوا آچیلیر کبی اوله رق اوزاقدن
خیال میال « حیتاجه فناری » سچلدی . فقط آرقه سندن دها بتر
قاپانوب قار تپه‌سی ده باشلادی . بر کمی بونی اوته سی سچیله‌میور .
داغ کبی دالغه‌لر بوشویو کمك تکنه‌یی دوکدکجه دوکیور واستقامتی
محافظه ایچون فوق العاده کوجلك چکیلیوردی . ایکندی زمانی
اولدی نه قاردن اثر یوق . کمیجیلر ده بر تلاش . یولجیلرده خوف
ودهشت کیتدکجه آرتیيور . اوچ قاپدان بر استشاره ایده‌رك حساب
کتاب واپورك ایلرله‌مك شویله‌دورسون هوانك شدتندن کریسین کری یه

کیتمکه باشلادیغنی اکلادیلر وکیجه باصمەدن بر یرده التجا ایتمکه
قرار ویردیلر . شیمدی بویله بویوك دالغەلر آراسنده ایده جکز .
متحرك اولان شیلر باغلانوب هر کس بر یره طوتوندقدن صوکرا
سواری قومانداننی بکلەدی . دومنی بر دنبره قیردیلر . جنیك چاتردی ایله
اوق کبی دونوب صاغ طرفه همان کاملاً یاتدی . بر لحظه ایچون باطیورز
قیناییورز صاندم . بولجیلرده بر چیغلقدر قوپدی . چوق شکر بویوك
تهلکه نك کچدیکنی کمینك دوغرونغه باشلادیغی طائفەلر تبشیر ایله هر کسی
تسکین ایتدیلر . آرتق هوانی آرقه دن آلیورز . دالغەلر قیچدن
ایتمکله ویوروز اوچیورز صانیله جق بر سرعتله کیتمکده . لکن
نره یه متوجهاً کیتدیکنی کیمسه بیلمییور . قارشومزده تپه سی بر
قرا کولکه کبی بلیردی . قپتانلرك کیمی بوز بورونی دیپور . کیمی قاپی
داغی شبه جزیره سی دیه ادعا ایدییور . لافه ماکینستلرده قاتیشدی
مرمره آدالری دیندی . نهایت کورفز خضرنده مقدم ایشله مش
بر طائفەنی اولكدیرده کلك تپه سنه چیقاردیلر . بحر محیطده غائب اولمش
کمی کبی . کورولن قرانك نره سی اولدیغی کشف ایدیلەمیور والسلام .
بلدن صوکرا طائفه « امیرالی » دیه دیرده کلك تپه سندن باغردی .
بوتون ارکان حرب هیئتی بر نجی قماره یه اینوب مجلس عقد ایتدیلر واسکی
یوسکی بر خریطه اوزرنده آدانك موقعنی معاینه ایلدیلر . جنوب
نهایتی صیغلق وقایالقمش . درین اولان شمال بورونندن دونوب اوته
یوزده کی لیمانه کیرمك لازم . حالبوکه هوا وصویك شدت جریان ومصادمه
سیله کمی متمادیاً آدا حذاسندن آشاغی یه قایمقده وشمال بورونی طوتەرمق
کوجلشمکده . قازانه صوك قوت وسرعتی ویرمك امریله سرما کینیست

آشاغی یه ایندی . اوچ قایدانده کوپرو اوزرینه چیقدیلر . بیز ده کوشکه طوپلانه رق اندیشه ایچنده مانورایی سیر ایدییورز . هاغیرت ها ! ده رکن « امیرعلی » آداسنك شمال بورونی حذاسنه واردق . قاره ایله آرامزده انجق یوز متره لك مسافه یاواریایوق . اوته یوزده کی سلامت لیمانیده قار سرپینتیسی ایچنده کوزوکدی . کوزوکدی اما « جانیك » کمیجیلرك « دورتده کیز » دیدکلری قویوکبی بر کردابه دوشدی بر دورلو چیقه میور . بورون صیغ اولمایوب درین اوچوروم اولدیغندن کیدن دالغه لر قایایه چارپدقدن صوکرا ییلوب پارچه لانمیه رق تکرار عین قوت وشدتله کری یه دونه رك اوزرمزه هجوم ایدییوردي کیتدکجه تکثه نی هر یاندن کلن دالغه لر قوشاتدي . هر هجوم مده یا کوپشته لر ویا صاندالار تکر تکر پارچه لانیور بو چاتر دیلرده موقعك دهشتنی آرتیرییور . بو حاله برابر واپور آقینتی ایله مناره بوني درین یالچین قایایه دوغرو یاقلا شمغه ده دوام ایدییور . ارتق بر صره کلدی که هر کس باشنك چاره سنه باقسین دیه انبار قاپاقلرینی آچدیلر . قایدانلر وطائفه لر موجود جانقورتاران سمیتلرینی کسه رك آلدیلر . بونی کورونجه کوزي آچیق روم قاماروت اشاغی قوشه رق بر قوجاق جان قورتاران کمرلرینی کتیروب اورته مزه آتدی . هپمز نومیدانه بیره ردانه آلوب بلمزه طاقدق . ایچابنده بر قایایه طیرمانمق و کوپك بالقلرندن صاقنمق ایچون آللرمزه بیره رده بیچاق آلدق . یالکز بهجت بك (چولوق چوجوغم بوغولدقدن صوکرا بن قورتولوب نه یاپه جغم) دیه هونکور هونکور آغلایوب جانقورتارانلری رد ایدییوردی . خوش بو جیلغین فورطنه ده دکل تخلیصیه سمیتي ویاکمری حتی بر صاندال بیله آتلانسه

ینه قورتولمق قابل اوله مازیانه ایسه : بو تخیلات الیمه آراسنده قاماروتك
(کمی باطماز دن اول ده کیزه آتامغی اونوتمیك . صوکرا برابر قاپنارزها !)
صداسی قولاغمه کلمکله کوشکك قاپیسنه یاقلاشدم . اینار آغزنده دالغه لر
قاپچاسین دییه صالالقم کبی ایپاره آصیلمش وباش طرفه بیریکمش کوکرته
وایکنجی موقع یولجیلرینك تکبیر صدالری . باغریشمالری . اغلاشمالری
قولاغمه کلدی . اولدیغمیرده طونه قالدم . باقدم . که صولك دقیقه مز کلمش .
بیزم ایچون ایشته قیامت قوپیور . اوتوز سنه لك کچمش حیاتم سینه
ماتوغراف کبی بیر آنده کوزمك اوکندن کچمکه باشلادی . صوکرا
استقباله دائر دبسله دیکم نیجه طاتلی املار . خیالر آرایه قاریشدی . بوقدر
مهالکی آطلاتدقدن صوکرا ایستانبولك قاپیسنده ، کوزی اوکنده بویله
محو اولوب کیتمك بنایك کوج کلییورهله بوغولق عذاب واشکنجه
سنی دوشونجه واپور غرق اولمدن اوله بیلمکی ایستیوردم . بنی بکله
ین بابام . آنام . قارده شلرم . بوتون سودکلرم . دوستلرم نظرمده
پیدا اولدی آرتق هپسنه الوداع . اوکوچولك سعیدیده خطرمدن چیقمیور
میورم ها ! بو ظلم وغدره اوغرامیوب مطلوبنمی هیچ اولمازسه خرجراهمی
آلمش اوله ایدم باشقه واپورلره بینه رك اوچ دورت کون ظرفنده ایستانبوله
وارهجقدم . یاخود بحریه ناظری حسنك زیتون یاغاری ایچون بیر کون
غائب ایتمیه ایدك بو فوو طنه دن اول لیمانه کیرمش اوله جقدق . . . .
الحاصل مخاطره اوقدر آرتمش . که تکمیل ماکینستلر وآتشجیلر بوقاری
یه فرلادیلر . ماکینه یی اویله جه بیراقدیلر . هاقاپنادق . هاقاپنایورز
دیرکن بیلمم ناصل اولدی قیچدن داغ کبی یوکسك ودیکر طرفکیلرده
غالب دهشتلی بیردالغه کله رك تکنه نك یاریسنی سینه سنه آلدی .

بولونديغمز كوشك بوسبوتون صويه كومولدي . هركس بر صولك
چيقاق دهاقوپارديلر . آرتق بيتدك صاندم . مكرسه او بويوك دالغه‌نين
زمانده اوپوری دوشديكى كردابدن آيلاری ايتوب قورتاره‌رق جريان
خارجنه آتمش . صولر چكيلنجه بويوك و تعريف اولونماز بر سوينجله
كوردك . كه بر مدتدن بري يرنده ميخلانمش اولان جانلى ياره‌لى حيوان
كبى بر طرفنه ياصلانوب ياتمش . مرسينى سلامته دوغرو آهسته روان اوله
رق ايكليه ايكليه قاچيور . ايكى دقيقه كچه غايت ساكن ليمانه دمير بو
شالتدق . آرتق هر كس يكيدن دنيايه كلمش كبى سوينه‌رك بربرينى
قوجاقلامغه باشلادى . آدانك ناحيه مديرى و سائر مأمورلرى و
پاپاس افندى درحال كله‌لك بزى تبريك ايلديلر . مكر اونلر ده اميدلرينى
كسمش باطه جغمزه حكم ايتمشلر ايمش . چونكه عين هوا ايله مقدم بر
قاچ ياسكن كميسى و بيلم قاچ سنه اول بر انكليز شاپی عين كردابده
قايايه چارپوب قاينادیغنی آكلاتديلر .

صوارى قارايه چيقه رق بر كچى قوربان ايتدى . اوچكون
هوا آچيلنجيه قدر بوراده قالوب بعده حركتله طرابلسدن حركتمزك
اون اوچنجى كونى چوق شكر ايستانبوله قاووشدق . ايشته بزم
اناطولى و سوريه سياحتى بويله كچدى بويله بيتدى .

— صوك —

